PLANUL URBANISTIC GENERAL AL MUNICIPIULUI ORĂȘTIE

PRIMĂRIA MUNICIPIULUI ORĂȘTIE

VOLUM I

MEMORIU GENERAL

PUG ORĂȘTIE - DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII

Denumire proiect:	**ACTUALIZARE PLAN URBANISTIC GENERAL AL MUNICIPIULUI ORĂȘTIE**, inclusiv Regulament local de urbanism al muni. Orăștie	
Etapa 4	**AVIZARE**	
Beneficiar	Primăria Municipiului Orăștie	
Proiectant	Asocierea:	
	Daedalus Proiect SRL	S.C. DAEDALUS PROIECT S.R.L.
	Universitatea de Arhitectură și Urbanism "Ion Mincu" - Centru de Cercetare, Proiectare, Expertiză și Consulting	
Număr contract	DAE: **346U/02.05.2023**	
Șef proiect complex	prof. emerit dr. arh. Florin MACHEDON	
Șef proiect urbanism	arh. urb. Ioana Vanda CRISTIAN	
Manager de proiect	arh. urb. Alexandru CRISTIAN	
MEMORIU GENERAL		
Proiectant de specialitate	SC Daedalus Proiect SRL	S.C. DAEDALUS PROIECT S.R.L.
Responsabil livrabil	Arh. Iulia Hurducaș	
Întocmit	Arh. Iulia Hurducaș	
Data	Martie 2026	

PUG ORĂȘTIE - DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII

PUG ORĂȘTIE - DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII

Listă de imagini:

Imaginea 1. Evoluția spațială a orașului Orăștie din sec. al XVI-lea până în 2013. Sursa: SCHUSTER, EDUARD Aşezările germane din culoarul Apold-Orăştie (Unterwald) : studiu de geografie istorică / Eduard Schuster. -Cluj-Napoca : Napoca Star, 2015 - pag. 25.

Imaginea 2. Spațiile verzi din Municipiul Orăștie cf. Registrului Spațiilor Verzi. Sursă: Registrul Spațiilor Verzi al Municipiului Orăștie prelucrat grafic de urb. peisag. Mara NICOLAESCUONCICĂ, în cadrul „Studiului de fundamentare de Peisaj", Șef Proiect Specialitate Peisagistică: dr. arh. habil. urb. Cerasella CRĂCIUN, din cadrul prezentului proiect "PLAN URBANISTIC GENERAL AL MUNICIPIULUI ORĂȘTIE", martie 2024 - pag. 78.

Imaginea 3. Tipologii de spații verzi din Municipiul Orăștie. Sursă: Registrul Spațiilor Verzi al Municipiului Orăștie, corelat cu PUG 2013 și prelucrat grafic de urb. peisag. Mara NICOLAESCU-ONCICĂ, în cadrul „Studiului de fundamentare de Peisaj" Șef Proiect Specialitate Peisagistică: dr. arh. habil. urb. Cerasella CRĂCIUN, din cadrul prezentului proiect "PLAN URBANISTIC GENERAL AL MUNICIPIULUI ORĂȘTIE", martie 2024 - pag. 79.

Imaginea 4. Viziunea de dezvoltare a Municipiului Orăştie. Sursa: PMUD 2021 - pag. 100.

Imaginea 5. Diagramă orașul istoric - pag. 106.

Imaginea 6. Diagramă unități de producție industrială și agricolă și rețeaua majoră de transport - pag. 107.

Imaginea 7. Diagramă infrastructura verde-albastră - pag. 108.

Imaginea 8. Diagramă locuirea urbană - pag. 109.

Imaginea 5. Propunere strategică pentru dezvoltarea sistemului de spații verzi. Sursa: dr. urb. peisag. Mara NICOLAESCU-ONCICĂ în cadrul Planșei 3: „Sinteza analizei situației existente. Disfuncționalități și elemente de potențial și vulnerabilități la nivelul PEISAJULUI NATURAL al Municipiului Orăștie – SISTEMUL DE SPAȚII VERZI EXISTENT", a "Studiului de fundamentare de Peisaj", Coordonator: dr.arh. habil.urb. Cerasella CRĂCIUN, din cadrul prezentului PLAN URBANISTIC GENERAL AL MUNICIPIULUI ORĂȘTIE, martie 2024. - pag. 133.

Imaginea 6. Reţea de piste velo, propuse prin PMUD 2021 şi completări. Sursa: Studiu de fundamentare de mobilitate - păg. 169.

Listă tabele:

Tabel 1. Bilanț teritorial pe zone funcționale existente - pag. 52-53.

Tabel 2. Orăștie LMI 2012. Sursa: http://www.cultura.ro/lista-monumentelor-istorice - pag. 53-56.

PUG ORĂȘTIE DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII

Tabel 3. Lungimea totală a conductelor de distribuție a gazelor în Municipiul Orăștie (km) Sursa: INS, 2024 - pag. 67.
Tabel 4. Gaze naturale distribuite, după destinație, în Municipiul Orăștie (mii mc). Sursa: INS, 2024 - pag. 68.
Tabel 5. Bilanț teritorial tipologii de spații verzi existente în teritoriul intravilan și extravilan al Orăștiei. Sursa: „Studiu de fundamentare de Peisaj", Coordonator: dr.arh. habil.urb. Cerasella CRĂCIUN, din cadrul PLANULUI URBANISTIC GENERAL AL MUNICIPIULUI ORĂȘTIE, martie 2024 - pag. 77-78.
Tabel 6. Suprafața spațiilor verzi, în municipiul Orăștie, conform INS - pag. 79.
Tabel 7. Suprafața spațiu verde pe cap de locuitor, în municipiul Orăștie - pag. 80.
Tabel 8. Operatori de salubrizare care își desfășoară activitatea în Orăștie, anul 2019/2020. sursa: PLANUL JUDEȚEAN DE GESTIONARE A DEȘEURILOR ÎN JUDEȚUL HUNEDOARA (2020 – 2025) - pag. 78 - 79.
Tabel 9. Operatori economici autorizați pentru colectarea DEEE în municipiul Orăștie.n- pag. 81.
Tabel 10. Deșeuri transferate, raportate în municipiul Orăștie - pag. 81-82.
Tabel 11. Distribuția containerelor de colectare în Orăștie. Sursa: STUDIU DE OPORTUNITATE PENTRU DELEGAREA ACTIVITĂȚILOR SERVICIULUI DE SALUBRIZARE ÎN CADRUL SISTEMULUI DE MANAGEMENT INTEGRAT AL DEȘEURILOR ÎN JUDEȚUL HUNEDOARA,2021 - pag. 83.
Tabel 13. Bilanț teritorial regim juridic intravilan. Sursa: autor, prelucrare date obținute de la Primăria Mun. Orăștie - pag. 89.
Tabel 15. Bilanț teritorial pe zone funcționale existent - propus. Pag. 117-120.
Tabel 14. BILANȚ TERITORIAL PE CATEGORII DE SPAȚII VERZI EXISTENT ȘI PROPUS - Sursa:"Studiului de fundamentare de Peisaj", Coordonator: dr.arh. habil.urb. Cerasella CRĂCIUN, din cadrul prezentului PLAN URBANISTIC GENERAL AL MUNICIPIULUI ORĂȘTIE, martie 2024 - pag. 133-135.

PUG ORĂȘTIE - DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII

Cuprins:

1. INTRODUCERE 10
1.1 Date de recunoaștere a Planului Urbanistic General 10
1.2 Obiectul Planului Urbanistic General 10
1.3 Surse de documentare 12
2. SINTEZA STUDIILOR DE FUNDAMENTARE 14
2.1. Încadrare în teritoriu 14
2.2 Context teritorial. Relații în teritoriu 14
2.3 Elemente ale cadrului natural 15
2.3.1. Relieful 15
2.3.2. Clima 16
2.4 Evoluția unității administrativ-teritoriale de bază 18
2.4.1. Evoluția statutului administrativ 18
2.4.2. Evoluția populației (apartenența etnică și religioasă, ocupații, tradiții ocupaționale) 24
2.4.3. Evoluția teritoriului administrativ și intravilan 25
2.4.4. Tipologia localității 27
2.4.5. Evoluția tramei stradale, a parcelarului și a fondului construit 28
2.5 Nivel de dezvoltare economică, potențial economic 29
2.5.1. Agricultură și silvicultură 31
2.5.2. Industrie 33
2.5.3. Construcții 35
2.5.4. Comerț / servicii 36
2.5.5. Turism 37
2.6 Caracteristici socio-demografice 38
2.7 Căi de circulație și transport 39
2.7.1. Caracterizarea sistemului de circulații 39
2.7.2. Transportul public de călători 43
2.7.3. Transportul pe cale ferată 43
2.7.4. Transport de marfă 44
2.7.5. Mijloace alternative de transport 45
2.7.6. Staționarea 46
2.8 Intravilan existent. Zone funcționale. Bilanț teritorial 47

PUG ORĂȘTIE- DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII

2.9 Patrimoniu cultural. Peisajul 52
2.10 Echipare edilitară 55
2.10.1. Infrastructura de alimentare cu apă 56
2.10.2. Infrastructura de canalizare apă uzată 58
2.10.3. Infrastructura de alimentare cu energie termică 61
2.10.4. Infrastructura de alimentare cu gaze naturale 63
2.11 Probleme de mediu 68
2.11.1 Zone de riscuri naturale 68
2.11.2. Calitatea aerului 71
2.11.3. Calitatea apelor 71
2.11.4. Biodiversitate 73
2.11.5. Spații verzi 73
2.11.6. Gestionarea deșeurilor 76
2.12 Caracteristici hidrologice și ale obiectivelor hidrologice 79
2.12.1. Ape de suprafață 79
2.12.2. Apele subterane 80
2.13 Caracteristici geotehnice 81
2.14 Tipuri de proprietate 84
2.15 Necesități și opțiuni ale factorilor interesați 85
3. Analiza SWOT 85
4. DIAGNOSTIC GENERAL ȘI PROSPECTIV 90
4.1. Diagnostic general 90
4.2. Diagnostic prospectiv 94
4.2.1. Prognoza populației 94
4.2.2. Prognoza evoluției economiei 94
4.2.3. Prognoza evoluției climatice și impactul schimbărilor climatice 95
4.2.4. Prognoza modelului de mobilitate urbană 96
5. STRATEGIA DE DEZVOLTARE SPAȚIALĂ: 98
5.1 Viziunea și obiectivele de dezvoltare spațială 98
5.1.1 Viziunea de dezvoltare spațială 105
5.1.2 Scenarii de dezvoltare spațială 109
5.2 Dezvoltarea activităților economice 110
5.2.1. Creșterea nivelului de trai al cetățenilor 110

PUG ORĂȘTIE - DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII

5.2.2. Stoparea migratiei populației, atragerea populației din localitățile apropiate 112
5.2.3. Dezvoltarea instituțiilor de învățământ 112
5.2.4. Dezvoltarea serviciilor publice oferite 113
5.2.5. Dezvoltarea sectorului turistic 113
5.3 Evoluția socio-demografică 114
5.4 Intravilan propus. Zonificare funcțională. UTR. Bilanț teritorial 115
5.5 Măsuri în zonele cu riscuri naturale 117
5.5.1. Măsuri pentru atenuarea și prevenirea riscului de inundații 117
5.5.2. Măsuri pentru atenuarea și prevenirea riscului de precipitații extreme 120
5.5.2. Măsuri pentru atenuarea și prevenirea valurilor de căldură 121
5.5.2. Măsuri pentru atenuarea și prevenirea riscului de secetă 122
5.5.3. Măsuri pentru atenuarea și prevenirea riscului de alunecări de teren 123
5.5.4. Măsuri pentru atenuarea și prevenirea risc de producere a incendiilor de pădure 124
5.6 Restricții și permisivități constructive rezultate din caracteristicile geotehnice ale teritoriului 124
5.7 Dezvoltarea echipării edilitare 125
5.8 Protecția mediului 126
5.8.1 Protecția patrimoniului cultural 126
5.8.2 Protecția patrimoniului natural 127
5.8.2.1. Propuneri pentru dezvoltarea sistemului de spații verzi 128
5.8.2.2. Propuneri pe categorii de spații verzi 129
5.8.2.3. Propunere tipuri de plantații și zone verzi de protecție și împădurire 133
5.8.2.4. Propunere specii și esențe de vegetație pentru plantare 139
5.9 Zone de regenerare urbană. Zone de restructurare urbană 142
5.10 Reglementări urbanistice 149
5.11 Circulația terenurilor. Obiective de utilitate publică 156
6. ELEMENTE DE MOBILITATE URBANĂ EXISTENTE ȘI PROPUSE 157
6.1. Circulația rutieră, pietonală și velo 158
6.2. Transport public și intermodalitate 162
6.3. Zone urbane complexe 163
7. POLITICI ȘI PROGRAME DE INVESTIȚII PUBLICE 165

PUG ORĂȘTIE - DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII

8. LISTA PRINCIPALELOR PROIECTE DE DEZVOLTARE ȘI RESTRUCTURARE 166
Proiecte de infrastructură rutieră: 167
Proiecte coridoare durabile: 167
Investiţii punctuale în infrastructură 167
Proiecte propuse prin PUG 168
9. PLANUL DE ACȚIUNE 169
9.1. Oportunități de finanțare 169
9.2. Parteneriate oportune 169
9.3. Implementare 171
9.4. Cordonare 172
9.5. Monitorizare și evaluare 172
9.6. Evaluarea rezultatelor și impactului 173
9.7. Revizuire 173

PUG ORĂȘTIE - DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII

1. INTRODUCERE

1.1 Date de recunoaștere a Planului Urbanistic General

DENUMIREA LUCRĂRII:

ACTUALIZARE PLAN URBANISTIC GENERAL AL MUNICIPIULUI ORĂȘTIE, inclusiv Regulament local de urbanism al mun. Orăștie

BENEFICIAR: Primăria Municipiului Orăștie

PROIECTANT: Asocierea:

S.C. Daedalus Proiect S.R.L.,

Universitatea de Arhitectură și Urbanism ”Ion Mincu” - Centru de Cercetare, Proiectare, Expertiză și Consulting

DATA ELABORĂRII: 2025

1.2 Obiectul Planului Urbanistic General

Planul urbanistic general are atât caracter director și strategic, cât și caracter de reglementare și reprezintă principalul instrument de planificare operațională, constituind baza legală pentru realizarea programelor și acțiunilor de dezvoltare. Fiecare unitate administrativ-teritorială trebuie să își actualizeze la maximum 10 ani Planul Urbanistic General în funcție de evoluția previzibilă a factorilor sociali, geografici, economici, culturali și a necesităților locale.

Art. 46. (1) Legea 350/2001.

Actualizarea Planului urbanistic general reprezintă revizuirea reglementărilor urbanistice, a indicatorilor urbanistici propuși și a prevederilor planului inițial prin aducerea acestora în acord cu legislația în vigoare, tendințele de dezvoltare și cerințele de dezvoltare durabilă socio-economice și de mediu actuale, precum și actualizarea listei de proiecte de investiții necesare pentru implementarea viziunii de dezvoltare, în baza unor studii de specialitate și a analizei gradului de implementare a planurilor urbanistice în vigoare și a impactului acestora la nivelul localității, dacă este cazul.

Art. 46. (1^6) Legea 350/2001.

Planul urbanistic general cuprinde reglementări pe termen scurt, la nivelul întregii unităţi administrativ-teritoriale de bază, cu privire la:

a) stabilirea şi delimitarea teritoriului intravilan în relaţie cu teritoriul administrativ al localităţii;

b) stabilirea modului de utilizare a terenurilor din intravilan;

PUG ORĂȘTIE - DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII

c) zonificarea funcţională în corelaţie cu organizarea reţelei de circulaţie;

d) delimitarea zonelor afectate de servituţi publice;

e) modernizarea şi dezvoltarea infrastructurii tehnico-edilitare;

f) stabilirea zonelor protejate şi de protecţie a monumentelor istorice şi a siturilor arheologice reperate;

f1) zonele care au instituite un regim special de protecţie prevăzut în legislaţia în vigoare;

g) formele de proprietate şi circulaţia juridică a terenurilor;

h) precizarea condiţiilor de amplasare şi conformare a volumelor construite, amenajate şi plantate.

i) zonele de risc natural delimitate şi declarate astfel, conform legii, precum şi la măsurile specifice privind prevenirea şi atenuarea riscurilor, utilizarea terenurilor şi realizarea construcţiilor în aceste zone.

j) zone de risc datorate unor depozitări istorice de deşeuri.

Art. 46. (2) Legea 350/2001.

Planul urbanistic general cuprinde prevederi pe termen mediu şi lung cu privire la:

a) evoluţia în perspectivă a localităţii;

b) direcţiile de dezvoltare funcţională în teritoriu;

c) traseele coridoarelor de circulaţie şi de echipare prevăzute în planurile de amenajare a teritoriului naţional, zonal şi judeţean.

d) zonele de risc natural delimitate şi declarate astfel, conform legii, precum şi la măsurile specifice privind prevenirea şi atenuarea riscurilor, utilizarea terenurilor şi realizarea construcţiilor în aceste zone.

e) lista principalelor proiecte de dezvoltare şi restructurare;

f) stabilirea şi delimitarea zonelor cu interdicţie temporară şi definitivă de construire;

g) delimitarea zonelor în care se preconizează operaţiuni urbanistice de regenerare urbană.

Art. 46. (3) Legea 350/2001.

Planul urbanistic general se elaborează în baza strategiei de dezvoltare a localităţii şi se corelează cu bugetul şi programele de investiţii publice ale localităţii, în vederea implementării prevederilor obiectivelor de utilitate publică.

Art. 46. (4) Legea 350/2001.

PUG OPAŞTIE - DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII

Principalele obiective ale Planului Urbanistic General sunt:

a) îmbunătățirea condițiilor de viață prin eliminarea disfuncționalităților, asigurarea accesului la infrastructuri, servicii publice și locuințe convenabile pentru toți locuitorii;

b) crearea condițiilor pentru satisfacerea cerințelor speciale ale copiilor, vârstnicilor și ale persoanelor cu handicap;

c) utilizarea eficientă a terenurilor, în acord cu funcțiunile urbanistice adecvate; extinderea controlată a zonelor construite;

d) protejarea și punerea în valoare a patrimoniului cultural construit și natural;

e) asigurarea calității cadrului construit, amenajat și plantat din toate localitățile urbane și rurale;

f) protejarea localităților împotriva dezastrelor naturale.

Art. 13. Legea 350/2001.

Planul Urbanistic General preia prevederile documentațiilor de amenajare a teritoriului (PATN, PATJ) și ale altor documentații de urbanism (PUZ în valabilitate).

Planul Urbanistic General transpune obiectivele de dezvoltare durabilă enunțate în Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană și Planul de Mobilitate Urbană ale unității administrativ-teritoriale, la rândul lor corelate cu obiectivele de dezvoltare durabilă din Strategia de Dezvoltare Teritorială a României.

1.3 Surse de documentare

Elemente preluate din Planul de Amenajare a Teritoriului Naţional:

- Legea nr. 363/2006 privind aprobarea P.A.T.N. - Secțiunea I – Rețele de transport
- Legea nr. 171/1997 privind aprobarea P.A.T.N. - Secțiunea II – Apa
- Legea nr. 5/2000 privind aprobarea P.A.T.N. - Secțiunea III – Zone protejate
- Legea nr. 351/2001 privind aprobarea P.A.T.N. - Secțiunea IV – Rețeaua de localități
- Legea nr. 575/2001 privind aprobarea P.A.T.N. - Secțiunea V – Zone de risc
- Legea nr. 90/2009 privind aprobarea P.A.T.N – Secțiunea VI – Zone turistice

Planul Urbanistic General și Regulamentul Local de Urbanism al Municipiului Orăștie, aprobat prin H.C.L. nr. 18/2014;

Strategia Integrată de Dezviltare urbană (S.I.D.U) 2021-2027 la nivelul Municipiului Orăștie, Județul Hunedoara;

Planul de Mobilitate Urbană Durabilă al Municipiului Orăștie 2021;

Studiu de regenerare urbană Municipiul Orăștie elaborat de S.C. Daedalul Proiect S.R.L. 2024;

PUG ORĂȘTIE - DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII

Noua Cartă de la Leipzig. 2020.

OUG 183/2022 privind stabilirea unor măsuri pentru finanțarea unor proiecte de regenerare urbană

Studii de fundamentare elaborate pentru actualizarea Planului Urbanistic General:

Studii de fundamentare analitice:

- Studiul de fundamentare topografic elaborat de S.C. INTELGIS TOP S.R.L. 2024.
- Studiul de fundamentare - condiții geotehnice și hidrologice elaborat de S.C. GEO EXPERT PLUS S.R.L.2024.
- Studiul de fundamentare privind relațiile periurbane elaborat de S.C. Daedalus Proiect S.R.L. 2024.
- Studiul de fundamentare - organizarea circulațiilor și transporturilor elaborat de S.C. NEOPLAN S.R.L. 2024.
- Studiul de fundamentare - protecția mediului, riscuri naturale și antropice elaborat de S.C. ASRO SERV S.R.L. 2024.
- Studiul de fundamentare istoric elaborat de Universitatea de Arhitectură și Urbanism ”Ion Mincu” - Centru de Cercetare, Proiectare, Expertiză și Consulting. 2024.
- Studiul de fundamentare de peisaj elaborat de S.C. GRAPHIS SPOT IMPEX S.R.L. 2024.
- Studiul de fundamentare privind tipurile de proprietate elaborat de S.C. Daedalus Proiect S.R.L. 2024.
- Studiu de fundamentare privind potențialul turistic elaborat de S.C. DEAURBISDESIGN S.R.L. 2024.
- Studiul de fundamentare - echipare tehnico-edilitară elaborat de Universitatea de Arhitectură și Urbanism ”Ion Mincu” - Centru de Cercetare, Proiectare, Expertiză și Consulting. 2024.

Studii de fundamentare prospective:

- Studiul de fundamentare - evoluția socio-demografică elaborat de S.C. AKI GENERAL CONCEPT S.R.L. 2024.
- Studiul de fundamentare - evoluția activităților economice elaborat de S.C. DEAURBISDESIGN S.R.L. 2024.
- Studiul de fundamentare - Mobilitate Urbană elaborat de S.C. NEO PLAN S.R.L.
- Studiul de fundamentare - impactul schimbărilor climatice elaborat de S.C. ASRO SERV S.R.L. 2024.

PUG ORĂȘTIE - DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII

- Studiul de fundamentare - impactul schimbărilor climatice elaborat de S.C. ASRO SERV S.R.L. 2024.

Studiu de fundamentare consultativ:

- Analiza factorilor interesați, anchete sociale elaborat de S.C. AKI GENERAL CONCEPT S.R.L. 2024.

2. SINTEZA STUDIILOR DE FUNDAMENTARE

2.1. Încadrare în teritoriu

Așezat în partea estică a jud. Hunedoara, mun. Orăștie este situat la contactul dintre lunca Mureșului și Dealurile Orăștie, la confluența dintre râurile Orăștie și Sibișel. Orăștie este un municipiu de rang II, situat la 27 km de municipiul Deva, reședință de județ. Orăștie este unul dintre 7 municipii ale județului, alături de Brad, Deva, Hunedoara, Lupeni, Petroșani și Vulcan. Orăștie se află în vecinătatea a trei dintre cele șapte orașe din Hunedoara – Geoagiu, Simeria și Cugir, aflate la 13, 18, respectiv 25 km depărtare.

Teritoriul administrativ al municipiului Orăştie se învecinează astfel:

La nord cu orașul Geoagiu;

La est cu comuna Romos;

La sud cu comuna. Beriu;

La vest cu comunele Turdaș și Mărtinești.

Coordonatele geografice sunt:

45°47'30" latitudine nordică si 23°11'30" longitudine estică.

Altitudinea min. este 208m, în partea nordică, și max. 280m, pe Dealul Holumbului.

2.2 Context teritorial. Relații în teritoriu

Extras din Studiul de fundamentare privind relațiile periurbane elaborat de S.C. Daedalus Proiect S.R.L.

La *nivel național* - teritoriul național al României - județul Hunedoara face parte din Macroregiunea nr. 4 (NUTS I), ce cuprinde două regiuni de dezvoltare: Regiunea de dezvoltare Sud - Vest și Regiunea de dezvoltare Vest (NUTS II). Macroregiunea nr. 4 este alcătuită din următoarele județe: Arad, Caraș - Severin, Hunedoara, Timiș, Dolj, Gorj, Mehedinți, Olt, Vâlcea. Județul Hunedoara se învecinează la est și nord-est cu județul Alba, în sud-vest cu județul Vâlcea, în vest cu județul Timiș, în sud-vest cu județul Caraș-Severin, în nord-vest cu județul Arad, iar în sud cu județul Gorj.

PUG ORĂȘTIE - DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII

La *nivel regional*, Municipiul Orăștie face parte din Regiunea de Dezvoltare 5 Vest. Regiunea de Dezvoltare Vest are în componență patru județe: Arad, Caraș-Severin, Hunedoara și Timiș.

La *nivel sub-regional / județean,* Municipiul Orăștie face parte din Județul Hunedoara, care cuprinde: 7 municipii (Deva, Hunedoara, Orașție, Brad, Lupeni, Petroșani, Vulcan), 7 orașe (Aninoasa, Călan, Geoagiu, Hațeg, Petrila, Simeria, Uricani) și 55 de comune. Reședința de județ se află în municipiul Deva.

La nivel *sub-județean*, teritoriul Municipiului Orăștie este mărginit de prima coroană de localități: orașul Geoagiu și comunele Romos, Beriu, Turdaș și Mărtinești.

Din punct de vedere al conexiunii rutiere, Municipiul Orăștie se află situat pe traseul E68 București-Nădlac (DN7 prin Râmnicu-Vâlcea – Sibiu – Sebeș – Orăștie – Deva – Arad), fiind străbătut de DJ 705 Orăştie – Costeşti, iar la nivel de drumuri comunale este situat pe DC 40, respectiv DC 42 (Orăştie – Pricaz), Orăştie - Gelmar – Geoagiu.

Conexiunea feroviară se realizează prin linia Arad-Teiuș-Sibiu, deservită de SNCFR. Aceasta, alături de drumul european mai sus menționat face parte din Culoarul 4 paneuropean.

Proximitatea față de orașul Simeria reprezintă și proximitatea față de cel mai important nod de cale ferată din zonă. La nivelul Municipiului Orăștie nu există niciun aeroport, cele mai apropiate fiind cele internaționale de la Sibiu, situat la 95 de km depărtare, respectiv Timișoara, până la care se parcurg 180 de km. Fluxurile de tranzit sunt suportate de către Autostrada A1.

2.3 Elemente ale cadrului natural

2.3.1. Relieful

Extras din Studiul de fundamentare - condiții geotehnice și hidrologice elaborat de S.C. GEO EXPERT PLUS S.R.L:

Relieful din zona Orăștie este format din trei trepte:

Câmpia piemontană - Aceasta este o câmpie aluvială formată de râul Mureș, cu o lățime de aproximativ 2-3 km. Câmpia este plană și ușor înclinată spre sud-vest.

Dealurile subcarpatice - Dealurile subcarpatice sunt formate din dealuri cu altitudini cuprinse între 350 și 500 de metri. Dealurile sunt separate de văi largi și fertile.

Munții Șureanu - Munții Șureanu sunt o parte a Carpaților Meridionali, cu altitudini de peste 2000 de metri. Munții sunt acoperiți cu păduri de conifere și oferă o priveliște panoramică asupra zonei.

Extras din Studiul de fundamentare - protecția mediului, riscuri naturale și antropice elaborat de S.C. ASRO SERV S.R.L.:

PUG ORĂȘTIE - DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII

Municipiul Orăștie este situate la contactul dintre lunca Mureșului și Dealurile Orăștie, la confluența dintre valea Orăștie și Sibișelului. Altitudinea minima este de 208m, în partea nordică, iar cea maximă de 280 m, pe dealul Holumbului.

Relieful are un aspect deluros pe circa 1/3 din suprafață, iar restul de 2/3 este o asociere de câmpuri și șesuri dispuse în terase.

În variaţia reliefului localităţii Orăştie, deosebim următoarele unităţi:

Cadrul municiupiului Orăştie este deluros spre sud și est, iar în partea de nord și vest predomina câmpia Mureșului. Cele două dealuri, din care Dealu Mic se oprește la jumatatea laturii sudice, sunt acoperite de păduri de stejar, până în vârfurile lor, cu bogate pășuni, livezi și vii.

Aruncând o privire spre sudul municipiului, dominant în prim plan este Bordul Sibiselului cu cetatea sa feudala, de Negrila sau Strugariul (1806 m), iar în spatele lor de vârfuri impunatoare ca Godeanu (1656 m), Șureanu (2245 m), Vârful lui Patru (2130 m) și care fac legătura cu Depresiunea Petroșanilor.

2.3.2. Clima

Extras din Studiul de fundamentare -impactul schimbărilor climatice elaborat de S.C. ASRO SERV S.R.L.:

Clima în zona municipiului Orăştie este continental-temperată. Prin aşezarea sa geografică Orăştie are o climă blândă, cu ierni plăcute, toamne lungi şi veri calde.

Temperatura medie anuală 9,8 grade C. Media în ianuarie este de -3 grade C, iar în iulie şi august de +20 grade C. Aerul are o umiditate medie de 71 -75 % datorată circulaţiei oceanice din câmpia vestică a Transilvaniei. Media anuală de precipitaţii este de 613,3 l/mp.

Valorile extreme ale precipitaţiilor maxime şi minime:

- 319,6 l/mp în iulie 1934 valoare maximă;
- 0,01 l/mp în noiembrie 1926 valoare minimă.

Temperaturi – lunare şi anuale, valori medii, valori extreme înregistrate – vârfuri istorice:

- Media zilnică a temperaturii este de + 10 grade C, din luna aprilie până în jumătatea lui octombrie.
- Temperaturile maxime înregistrate la Orăştie au fost de +41 grade C în 2002 şi –40 grade C în 1948.

Nebulozitatea anuală, cu valori cuprinse între 5,5 – 6 zecimi, se datorează straturilor de aer umed, provenite din zona Oceanului Atlantic şi a celor de aer mediteranean.

PUG ORĂȘTIE - DOCUMENT DESTINAT AVIZARII

În general, zilele înnorate nu depăşesc 130 pe an, cele însorite cca. 100 şi până la 55 cele cu cer acoperit. Totuşi, în zonă, nu lipsesc contrastele termice. Ca precipitaţii, media anuală este de 613,3l/mp. De obicei lunile mai – iunie sunt foarte bogate în ploi, 2/3 din cantitatea precipitaţiilor cad din aprilie până la sfârşitul lui septembrie.

Zilele liniştite cunosc un procent anual de 59%, vântul bate din direcţia nord – vest cu o intensitate slabă, iar viscolul se manifestă destul de rar.

Fenomene meteorologice extreme – furtuni, tornade, etc:

Circulaţia maselor de aer este predominant sudică. Vântul Mare este semnalat primăvara. Rezultă efectul topirii bruşte a zăpezii şi se produc scurgeri importante pe versanţi, cu creştere bruscă a torenţilor şi producerea inundaţiilor.

În zona municipiului Orăştie, nu au fost remarcate furtuni, tornade sau alte fenomene meteorologice extreme, ci doar câteva vânturi de intensitate mai mare, care nu au produs pagube majore[1].

Conform Cod de proiectare – Evaluarea acţiunii vântului asupra construcţiilor Indicativ CR- 1-1- 4/2012, valoarea de referinţă a presiunii dinamice a vântului q_b = 0.4 kPa având IMR = 50 ani.

Conform Cod de proiectare – Evaluarea acţiunii zăpezii asupra construcţiilor, indicativ CR-1-1-3/2012, UAT Orăștie prezintă o valoare caracteristică a încărcării din zăpadă pe sol sk = 1.5 kN/m_2.

Extras din Studiul de fundamentare - climatic, pedologic și ecologic elaborat de S.C. ASRO SERV S.R.L.:

Disfuncționalitățile identificate în relație cu evoluția climatică:

- Inundarea străzilor în perioadele cu exces de precipitații;
  - Zona Fares – cateva case inundate în primăvara 2024;
  - În primăvara 2024 a fost inundată și zona stației de epurare;
  - Existența unor zone în oraș unde refulează canalizarea (ex. str O. Goga);
- Colmatarea cursurilor de apă, în ariile cu frecvente episoade de viituri, conduce la supraînălţarea paturilor albiilor de râu;
- Insuficiența sistemelor de colectare și evacuare a apelor pluviale și/sau subdimensionarea acestora;
- Înfundarea și întreținerea deficitară a canalelor și rigolelor de scurgere existente;

[1] P.A.A.R. Orăștie

PUG ORĂȘTIE - DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII

- Colmatarea albiei minore cu dezvoltarea unei vegetații abundente ce a mărit rugozitatea de scurgere în albia minoră având ca efect creșterea nivelului, în regim natural precum și înălțimea redusă a malurilor naturale;
- Creșterea stresului termic în perioadele cu temperaturi extreme;
- Degradarea stratului asfaltic în condiții de temperaturi extreme și zăpadă.

2.4 Evoluția unității administrativ-teritoriale de bază

Extras din Studiul de fundamentare istoric elaborat de Universitatea de Arhitectură și Urbanism "Ion Mincu" - Centru de Cercetare, Proiectare, Expertiză și Consulting

2.4.1. Evoluția statutului administrativ

Localitatea Orăștie a fost cuprinsă în forme de organizare administrativă și politică proprie sașilor până la organizarea teritorială a statului maghiar din 1876. Ca urmare a procesului de colonizare germană în centrul și răsăritul Europei din intervalul secolelor al X-lea și al XIVlea, în Transilvania s-au mutat populații germane încă din timpul regelui Géza al II-lea (1141 - 1162.) Acestea sunt atestate în Romos din anul 1206, printre primele trei sate colonizate cu germani (primos hospites regni) (Orghici 1995).

Primele informații privind organizarea administrativă laică apar în Diploma andreană din 1224 prin care regele Ungariei unește toți sașii într-un singur popor (unus sit populus) într-un singur comitat, cel al Sibiului condus de un comite (comes Saxonum) numit de rege iar din sec. al XIV-lea era ales de comunitatea locală și doar confirmat de către rege (Bârlianu 2006).

Începând cu sec. al XIV-lea au apărut documente despre noile unități administrative numite „Scaune" (sedes). Comitatul Sibiului era format din Șapte Scaune: Scaunul principal (Hauptstuhl în germană) era cel de la Sibiu (Hermannstadt, Cybininum), scaunele secundare (Nebenstühle) erau: Orăștie (Broos, Waras), Sebeș (Mühlbach), Miercurea Sibiului (Reußmarkt, Ruzmargt), Sighișoara (Schäßburg, Castrum Sches), Nocrich (Leschkirch, Leuskyrch), Cincu (Großschenk, Schenk) și Rupea (Reps, Kozd). Denumirea de „Șapte scaune" s-a păstrat și după adăugarea Scaunului Sighișoara. În prima parte a sec. al XV-lea sau adăugat Scaunele Mediaș și Șeica cunoscute ca Două Scaune. Reședințele Scaunelor se aflau în orașele principale sau în târgurile mai importante. La conducerea Scaunelor săsești exista un jude regal (iudex regius) numit de rege. Juzii erau numiți dintre membrii unei pături privilegiate respectiv greavii, care erau militari de carieră. Subordonații lor erau juzii scăunali (iudices sedium) care erau aleși de comunitate. Mai exista judele sătesc vilicul (villicus) care judeca

PUG ORĂȘTIE - DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII

pricinile mai puțin importante. Astfel responsabilitățile conducătorilor Scaunelor erau de a se ocupa de finanțe, administrație, culegerea taxelor și mobilizarea armatei regale(Bârlianu 2006).

Scaunul Orăștie este atestat documentar într-un document din 1349. El își desfășoară prerogativele economice, politice și militare până în 1876 când se schimbă organizarea administrativă. Scaunul Orăștie cuprindea „14 comunități libere: Balomir, Beriu (Bärendorf), Căstău (Kastendorf), Cugir (Kudsir), Orăștie (Broos) Pricaz (Perkasz, Romos (Rumes), Romoșel (Kleinrumes), Sibișel (Schebeschel) Serca (Elsterdorf), Șibot (Unterbrodsdorf), Turdaș (Tordesch), Vaidei (Woiwoden) și Vinerea (Obeerbrodsdorf)" Numărul localităților din jurisdicția scaunului Orăștie a variat de-a lungul timpului între 12 și 16 (Bârlianu 2006).

„Funcționarii scăunali aleși în veacul XIV și în prima jumătate a secolului următor făceau parte doar din rândul populației săsești, iar după anul 1450 în fruntea așezării au fost juzi și de origine română și maghiară" care în general proveneau din alte regiuni ale regatului și deși se încălca privilegiul la liberă alegere a juzilor obținut încă din 1421 acești conducători erau numiți fie de rege, fie de cei de la Sibiu (Bârlianu 2006).

În sec. al XIV-lea și al XV-lea orașul Orăștie cunoaște un regres până la statutul de târg cu numai 159 de gospodării. În perioada aceea juzii regali au fost numiți dintre membrii familiei Olahus (din care făcea parte și Nicolaus Olahus 1493 - 1568) și familiei Croner (Kroner). Familia Olahus era fugară din Țara Românească din prima parte a anilor 1400. Este consemnat, în completarea lucrării istorice a lui Olahus, că cel puțin unul dintre ei, Vlad, s-a stabilit la Orăștie, unde în 1452 ocupa funcția de jude scăunal. El apare cu numele de Ladislau ceea de înseamnă că trecuse la catolicism, fapt ce i-a înlesnit și accesul la demnități pe lângă avantajul că era rudă cu mari familii boierești. „Ascensiunea lui Ladislau Olahus în ierarhiile orășenești în anii imediat următori continuă, sprijinit cu siguranță și de ruda sa Iancu, ce îndeplinea la acea dată o funcție extrem de influentă în cadrul regatului maghiar. Mai mult, Ladislau a încercat odată cu investirea de jude regal primită în 1456, să transforme demnitatea în una de familie, ereditară. Întreprinde apoi o serie de acțiuni de forță ce au dus în final la desprinderea Orăștiei din componența celor șapte scaune săsești și anexarea ei la comitatul Hunedoara (...) Acest lucru presupunea obligația populației și a juzilor de a presta servicii în folosul castelanilor cetății Hunedoara. Reacția conducerii de la Sibiu a fost promptă. Se face apel la suveran solicitându-i remedierea încălcării privilegiilor seculare referitoare la teritoriul cuprins între Orăștie și Baraolt. Mathia Corvin adresează în 1459 o scrisoare sașilor, prin care confirmă trecerea din nou a scaunului Orăștie sub jurisdicția Sibiului" (Dörner 1994, 2003). Ladislau a continuat să dețină funcția supremă scăunală de jude regal și după aceste evenimente. Ladislau a fost una dintre victimele represaliilor în timpul răscoalei sașilor din

PUG ORĂȘTIE - DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII

Transilvania împotriva regelui Matei Corvin. In 1464 a fost ales în funcția de jude regal, fiul lui Ladislau, Matei.

In 1476 vilicul, jurații și locuitorii din Orăștie s-au plâns magistratului din Sibiu de abuzurile judelui regal care la acea vreme era din familia Croner respectiv Ștefan Croner (Kroner). Îl regăsim în aceeași funcție, în continuare și în 1493.

In 1478 Matei Corvin recunoaște dreptul la scutirea de taxe și vămi pentru averile și bunurile negustorești alea celor din Orăștie (Dörner 1994).

In 1486 s-a format „Universitatea săsească" (Universitas Saxonum sau Sächsische Nationsuniversität în germană) organizație cu competențe de autoadministrare asupra tuturor sașilor constituită la ordinul regelui Matei Corvin. Era for decizional care se întrunea la Sibiu de două ori pe an (De Sf. Gheorghe 23 aprilie și de Sf. Ecaterina 25 noiembrie) când se luau decizii politice și se făceau judecăți pentru procesele care erau înaintate către Universitate ca instanță superioară de apel. Participau juzii scăunali, juzii districtuali și delegați ai orașelor săsești. Tot la Sibiu se strângea impozitul anual la scaunelor și localităților numit censul Sf. Martin iar sumele erau stabilite prin vot la adunările Universității (Pakucs-Willcocks 2018).

Universitatea săsească a funcționat ca administrație autonomă până în 1876 și apoi ca fundație până în 1937 când a fost desființată.

In 1496 la reuniunea din 2 iulie a „reprezentanților celor șapte scaune s-a fixat taxa Censului Sf. Martin în valoare de 70 florini pe o unitate de impozit. Scaunul Orăștie consemnat cu 4 domus numerales a achitat prin intermediul unor jurați de-ai săi în două rânduri impunerea, precum urmează: 139 florini 80 denari o dată și 32 de florini ulterior (Amlacher în Dörner 2003).

In 1494 jude regal era Ștefan Biro (Dörner 1994, 2003).

In 1499 jude regal era Ștefan Vinczi (Dörner 2003).

In 1504 alt membru al familiei Olahus, respectiv Ștefan Olahus, tatăl lui Nicolaus s-a înfruntat cu alți doi nobili Toma Nemeș și Ștefan Vinți și i-a învins ocupând postul de jude. A mai ocupat și funcția de prefect al salinelor (prefectus salinarum) din Transilvania, alături de alți membri ai familiei. A fost aproape de a deveni domn al Țării Românești, dar a preferat să rămână jude regal, funcție pe care încă o ocupa și în 1520. La 1 mai 1520 fiul său Matei, a ajuns jude la intervenția fratelui său Nicolaus care era la vremea aceea arhiepiscop de Esztergom (Strigonium). Matei a ocupat funcția de jude regal, cu întreruperi, până la moarte în 1536 și pe cea de prefect al ocnelor de sare din Transilvania praefectus salinarum (Dörner 1994, 2003).

PUG ORĂȘTIE - DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII

În 1506 apare în registrul de socoteli al orașului Sibiu plata a 10 florini pentru consolidarea cetății Orăștie. În 1514 comitele Ioan Zápolia, voievodul Transilvaniei a găsit fortăreața

Orăștie neînarmată și a poruncit magistratului orașului Sibiu să o înzestreze cu arme și muniție. (Dörner 2003).

In 1537 adunarea reprezentanților celor șapte scaune s-a ținut la Turda și s-a stabilit censul Sf. Martin pe o unitate de impunere să fie de 100 de florini iar în 1539 se ridicase la 150 de florini.

In 1538 la 14 februarie la Sibiu s-a stabilit impunerea Universității săsești cu 300 de florini pe unitate. Orăștie a contribuit cu 383 de florini. La 28 aprilie încă 40 de florini pe unitate de impozit iar Orăștia a contribuit cu 80 de florini. La 24 iunie s-a impus 400 de florini pe o unitate de impozit pentru Universitatea sașilor. Iar la 14 septembrie cota pe unitate de impozit s-a ridicat la 500 de florini. Sibiul mai încasa mici sume și cu ocazia târgurilor și în contul diferitelor necesități ale regatului în special de ordin militar (Dörner 2003).

In 1583 a fost emis „Codul de legi al sașilor ardeleni (Das Eigenlandrecht der Siebenbürger Sachsen) compilat de Mathias Fronius prin care se statua dreptul și libertatea fiecărei comunități a sașilor din Transilvania de a-și alege anual funcționarii (Amtleute: primarul judele și vilicul) după Crăciun prin votul liber al comunității. Conducerea aleasă prin votul general forma „autoritatea" (Obrigkeit), care îi alegea la rândul ei, după obiceiul fiecărui loc, pe ceilalți oficiali" (Pakucs-Willcock 2018).

Nicolaus Olahus a scris în 1763 că: „Sașii au niște contribuții (census) fixe pe care le plătesc regelui. Dar adesea li se cere mai mult decît <censul> legiuit. Ei sînt uimitor de mult dedați agriculturii și altor munci: femeile îndeplinesc aceleași treburi ca și bărbații și sînt foarte răbdătoare la muncă. Datorită acestui fapt sașii sînt bogați, primesc oaspeții cu cinste și îi ospătează strălucit" (Olahus 1763 în Călători străini în Țările Române 1968).

Din punct de vedere militar Orăștie a constituit un centru de interes pentru conducătorii imperiului austriac sau pentru regele maghiar care au dominat teritoriul. Intre 1750 - 1751 în Orăștie a avut garnizoană Regimentul 10 Husari P.M.L. Johann von Beleznay. In 1775 Regimentul de Husari nr. 2 și Regimentul de infanterie nr. 20. Intre 1769 - 1776 a avut garnizoană „Regimentul 2 Husari Anton Graf Kalnoky care a fost înființat de comunitățile transilvănene în anul 1742" . Sediul centrului de recrutare din Ardeal a fost la Orăștie începând cu anul 1871. In 1876 se afla la Orăștie Comanda Jandarmeriei teritoriale nr. 10.

Începând cu 1882 până în 1914 a staționat la Orăștie Regimentul unguresc 64 infanterie înființat în 1860. Acest regiment a participat la cel de-al doilea război mondial între

PUG ORĂȘTIE - DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII

1914 - 1918. In 1882 era la Orăștie o garnizoana de pace care a existat și între 1890 și 1914. In 1896 se afla Batalionul I al Regimentului 62 Infanterie, în 1898 Batalionul II al Regimentului 82 infanterie, în 1902 Batalionul IV al Regimentului 63 infanterie, în 1910 Batalionul de Vânători nr. 28.

Între 1889 - 1914 au fost dislocate la Orăștie astfel: batalioanele II și HI în 1889, batalioanele I și IV în 1890. In anul 1919 a fost înființat Regimentul 92 infanterie cu garnizoana în cazarma la Orăștie și care a participat la lupte în cel de-al doilea război mondial. Datele sunt conform Arhivei de Război A1070 din Viena, informații furnizate în anul 1974 d-lui Dörner (Orghici 1995).

După revoluția de la 1848 „Transilvania a fost reorganizată în șase districte militare împărțite în circumscripții și cercuri; Sibiu, Alba-Iulia, Cluj, Odorhei, Reteag și Făgăraș".

Circumscripția Orăștie (Szászvárosi körzet) a fost arondată împreună cu alte 12 circumscripții districtului militar Sibiu. Pe lângă orașul Orăștie, noua circumscripție mai cuprindea 18 localități grupate în cele două cercuri: cercul Beriu (Beriu, Căstău, Pricaz, Romosel, Sibiselu Vechi, Sereca, Turdas, Sibișelu Nou) și cercul Șibot (Balomiru de Câmp, Aurel Vlaicu, Vinerea, Gelmar, Cugir, Pișchinți, Romos, Cugiru Nou, Vaidei, Șibot)"(Bârlianu 2006).

În 1854 Transilvania a cunoscut o nouă reformă teritorială de tip Bach. Au fost create 10 prefecturi și 79 de plăși. Prefectura Orăștie (Szászvárosi Kerületi) a fost formată din vechiul comitat Hunedoara și încă două plăși ale fostului comitat Zarand. Astfel Prefectura Orăștie avea în subordine următoarele 9 plăși: Deva, Hațeg, Baia de Criș, Ilia, Șoimuș, Hălmagiu, Pui, Orăștie și Hunedoara. Plasa Orăștie (Szászvárosi járás) era formată din 43 de localități (Bârlianu 2006).

În anul 1860 „prin decretul imperial nr. 7943/587 din 1860, Orăștia este ridicată de la rangul de târg la cel de oraș" (Orghici 2022).

În 1861 se revine la împărțirea administrativă în comitate, scaune și districte și a fost reînființat Scaunul Orăștie.

În 1867 a fost desființat Pământul Crăiesc, în 1872 au fost desființate breslele, iar în 1876 a fost desființată Universitatea Națională Săsească rămânând cu statut de fundație fără prerogativele anterioare. „Prin legea din 1 iunie 1937, publicată în Monitorul Oficial nr. 124, din 1.VI.1937, fundația Universitatea Săsească a fost definitiv desființată, iar întregul ei patrimoniu de bunuri a fost împărțit între Biserica Evanghelică de Confesiune Augustană din România, a sașilor din România și societatea culturală română „Așezământul Cultural Mihai Viteazul", care a fost înființat prin aceeași lege"(Schuster 2015).

PUG ORĂȘTIE - DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII

În 1867 Transilvania „a fost înglobată pentru o vreme din punct de vedere politic și administrativ Ungariei”. S-a promulgat o Lege a separării justiției de administrație. După 1870 s-a făcut o nouă organizare a comitatelor, orașelor și comunelor, un sistem administrativ descentralizat cu organe administrative comunale și municipale. S-au înființat „municipiul comitatului și orașele municipii, iar comunele se subdivizau în orașe cu consiliu sau orașe cu magistrat, comune mari și comune mici. Statutul comunelor a fost reglementat prin Legea XVIII din 1871 cu întregirile aduse apoi în 1876. Potrivit acestora comunele se împărțeau în trei categorii distincte în funcție de rangul lor: orașe cu consiliu (sau magistrat), comune mari (târguri și sate mari), comune mici care se asociau între ele pentru a putea îndeplini sarcinile primite pe baza legii”, „Comunele își exercitau drepturile de autonomie locală prin intermediul reprezentanței comunale din care făceau parte numai locuitorii comunei”. Astfel prin Legea XXII din 1886, Orăștie devine oraș cu consiliu. Prin Legea XXXIII din anul 1876 vechile unități administrative sunt desființate și sunt înlocuite cu comitate. Comitatul Hunedoara cuprindea „Scaunul Orăștie împreună cu Orăștia; cu plășile, Baia de Criș și Brad precum și unele părți din plasa Hălmagiu din comitatul Zărand; Hunedoara; Hațeg” având reședința la Deva. (Bârlianu 2006).

Comitatul Hunedoara a funcționat în această ordine administrativă până în 1918 când Transilvania s-a unit cu România.

În anul 1900 „„S-a inaugurat iluminatul electric stradal. Orașul avea o populație de 6238 locuitori. La 27 septembrie, Magistratul orășenesc publică un ordin, prin care se cere ca în termen de doi ani „fronturile caselor către stradă sau drum, cu șanțurile necesare să nu mai fie îngrădite cu garduri, nici către stradă, nici către drum”. De asemenea la casele care au îngrăditури, proprietarii lor sunt obligați să le îndepărteze în decurs de 10 ani.

Intrau în această operațiune de sistematizare casele de pe următoarele străzi: „Piața Mare, Piața Școlii, Piața Magistratului, Strada Târgului, Între Târguri, Strada Dealului, Strada Bisericii, Strada Poștei Vechi, Strada Apei, Strada Vântului, Drumul țării”” (Direcția pentru Cultură, Culte și Patrimoniu Cultural Național Hunedoara în Actualizare PUG mun. Orăștie 2009).

În 1921 Orăștie era „reședința Judecătoriei de Ocol, a plasei administrative, a Ocolului Silvic și a regimentelor de infanterie 92 și 108”(Ioan Mihu la 30 iulie 1921 într-un text din volumul „Spicuiri din gândurile mele”, Sibiu, 1938 în Orghici 1995).

După unirea din 1918 s-a construit mult în stilul modernist și neobizantin burghez și s-a dezvoltat orașul și din punct de vedere urbanistic.

PUG ORĂȘTIE - DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII

În 1938 Orăștie figura în acte ca fiind comună urbană și sediul plasei Orăștie în jud. Hunedoara (Orghici 2022).

Din 1958 când s-au înființat noi întreprinderi industriale și populația a crescut s-a dezvoltat noi cartiere de blocuri. „Noile proiecte urbanistice nu au ocolit nici centrul istoric al orașului, piața centrală a fost reamenajată prin realizarea unui parc pietonal deschis, înconjurat de drumuri carosabile. Au fost ridicate blocuri chiar și în centrul istoric în imediata vecinătate a bisericii cetate. Aspectul general al patrimoniului arhitectural, cu o istorie aproape milenară, a suferit, nu numai datorită politicii de sistematizare cu intenție vădită de a șterge trecutul, dar și din lipsa de fonduri, respectiv a specialiștilor, pentru întreținerea adecvată a fondului construit" (Orghici 2022).

Conform art. 1 din LEGEA nr. 11 din 18 ianuarie 1995, publicată în Monitorul Oficial nr. 12 din 24 ianuarie 1995, se declară ca municipiu orașul Orăștie - județul Hunedoara[2].

2.4.2. Evoluția populației (apartenența etnică și religioasă, ocupații, tradiții ocupaționale)

Colonizarea cu sași (populație mixtă germană, flamandă, valonă) în Orăștie se apreciază că a început în 1150 (Orghici 2022).

În anul 1334 în Orăștie existau 344 de fumuri, adică de gospodării conform socotelilor preotului Ioan însărcinat cu colectarea dărilor din decanatul Orăștie (de Warasyo) care trebuiau să plătească „darea fumurilor" (Amlacher 1879).

În anul 1488 la recensământul mai multor scaune săsești, târgul Orăștie număra 158 oaspeți, 2 locuitori săraci, 4 ciobani, 1 morar, 10 gospodării părăsite și 10 săraci scutiți de impozit (Dörner 2003).

În 1532 în Orăștie erau 161 familii (Actualizare PUG mun. Orăștie 2009).

La recensământul Scaunului Orăștie din 1539 târgul Orăștie avea 165 locuitori, 41 săraci, 12 wyst heff și 1 cioban (Dörner 2003).

În 1733 Orăștie acea 2800 locuitori, 568 familii dintre care 240 familii de români, 170 de maghiari, 100 de sași, 50 de greci și 8 de țigani (Orghici 2022).

1738 la epidemia de ciumă s-au înregistrat 156 de morți și 67 de contaminați.

În 1750 se înregistrau 474 gospodării (Orghici 2022).

În 1786 erau 3190 locuitori (Orghici 2022).

Între 1752 - 1754 au fost colonizați 144 austrieci, iar între 1757 - 1758 încă 222. În 1786 au fost numărați 3190 de locuitori (Actualizare PUG mun. Orăștie 2009).

[2] https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocumentAfis/5739#A11

PUG ORĂȘTIE - DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII

„Magistratura orașului județean Orăștie - deschisă în 3 decembrie 1854 funcționează în baza ordinului 23009 din 30 noiembrie 1854. Orașul Orăștie reședință de județ - 4260 locuitori: germani 653, maghiari 823, români 1904, alte naționalități 880. Mai există primarul orașului, consilierii magistraturii, secretar, revizor polițist, expeditor, casier, controlor". (Extras din HOF-und STAATS-HANDBUCH DES KAISERTHUMES ÖSTERREICH 1856 WIEN în Orghici 1995).

În 1857 erau 5100 locuitori dintre care 2400 români, 1800 maghiari, 900 germani (Orghici 2022).

În 1877 Orăștie avea peste 5600 locuitori iar în 1880 erau 1086 case și 5451 locuitori (Actualizare PUG mun. Orăștie 2009).

În 1900 erau 6238 locuitori.

În 1914 în Orăștie erau 9751 locuitori (Orghici 2024b).

În 1921 erau în Orăștie 4260 români, 1492 maghiari, 1170 germani și 64 alte neamuri (Ioan Mihu 1921 într-un text din volumul „Spicuiri din gândurile mele" Sibiu, 1938, pag. 472-476 în Orghici 1995).

În 1941 Orăștie număra 9751 locuitori (actualizare PUG mun. Orăștie 2009).

În 1948 în Orăștie mai erau 8819 locuitori (Orghici 2024b).

La Recensământul din 1930 populația statornică după naționalitate și limbă în orașul Orăștie număra 7337 locuitori din care 4556 români, 1055 unguri, 940 germani, 84 ruși, 2 ruteni, 17 sârbi, 17 bulgari, 40 cehi, 5 polonezi, 207 evrei, 391 țigani, 19 alte neamuri și 2 nedeclarați. Dintre aceștia 4983 vorbeau limba română, 1244 maghiara, 937 germana, 79 rusa, 2 ruteana, 14 sârba, 13 bulgara, 22 ceha, 2 polona, 19 idiș, 10 țigănească, 9 alte limbi și 3 nedeclarați.

2.4.3. Evoluția teritoriului administrativ și intravilan

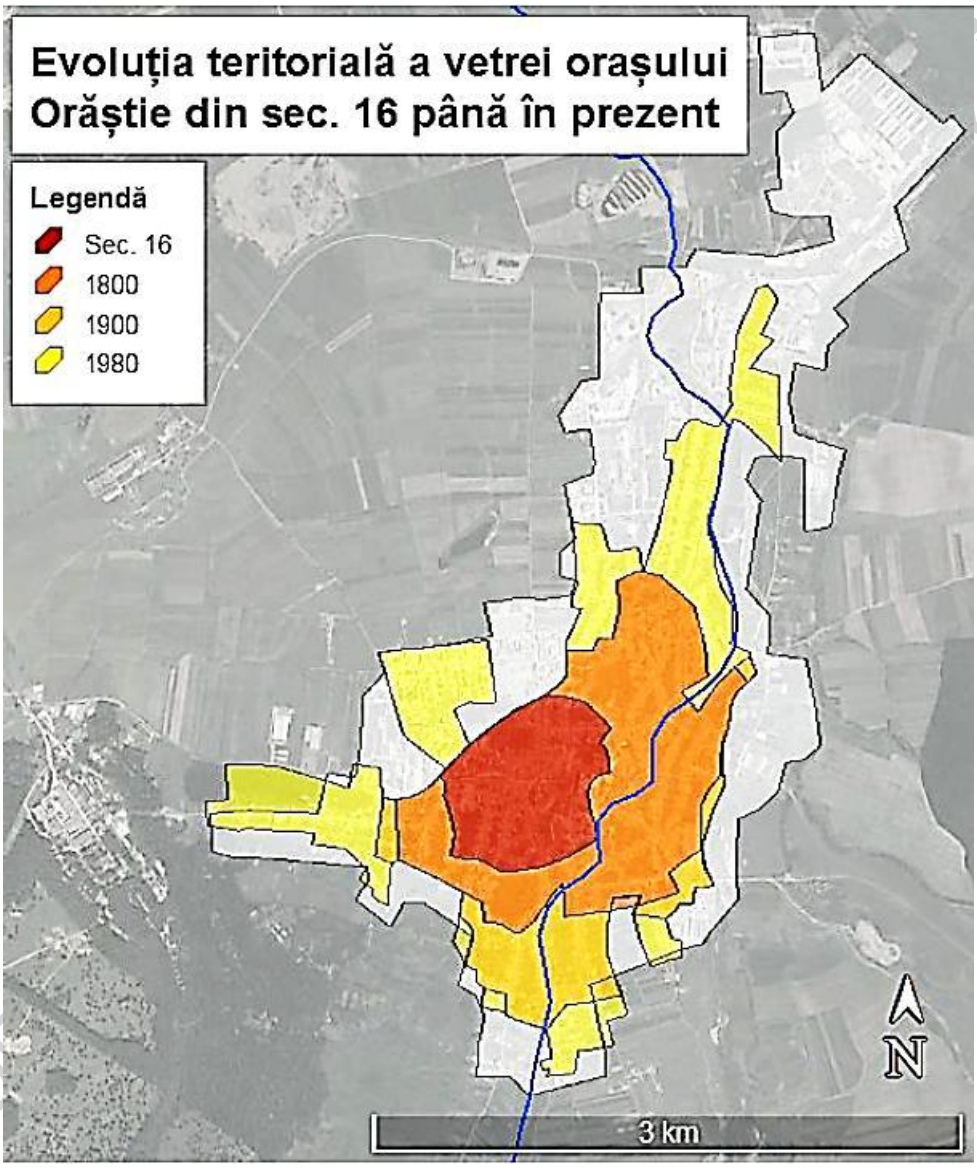
Ridicarea topografică iozefină (Josephinische Landesaufnahme) a constituit prima cartografiere completă a Imperiului Habsburgic. Realizarea hărților s-a desfășurat între anii 1763 și 1787. În prezent, hărțile sunt păstrate în Arhiva de război (Kriegsarchiv) a Arhivelor de stat ale Austriei. (https://ro.wikipedia.org/wiki/Ridicarea_topografic%C4%83_iozefin%C4%83).

Pe prima ridicare topografică militară, Orăștie, sub denumirea Szàszvàros se înfățișează ca un nucleu compact, cu o rețea stradală organică, străbătut de Canalul Morilor (râul Orăștie), adiacent căruia este configurată zona centrală.

În anul 1828 orașul a fost devastat de un incendiu și drept urmare au fost trasate noi artere de circulație.

PUG ORĂȘTIE - DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII

Pe a doua ridicare topografică militară, Orăștie, sub denumirea germană Broos se prezintă ca o așezare extinsă spre est, nord și sud, față de nucleul inițial. Noua vatră comunală are o rețea stradală mai geometric organizată, cu cvartale de locuințe pe un parcelar variat (pachete de parcele) și cu o configurare mai bine susținută a zonei centrale. Nu se remarcă însă o relaționare foarte evidentă cu elementele majore naturale, ci, mai degrabă o necesitate de relaționare cu pășuni și ogoare spre vest, cu vii spre sud și păduri spre est.

Imaginea 1. Evoluția spațială a orașului Orăștie din sec. al XVI-lea până în 2013[3]

[3] Sursa: Schuster 2015 https://www.academia.edu/46806373/A%C8%98EZ%C4%82RILE_GERMANE_DIN_CULOARUL_APOLD_OR%C4%82%C8%98TIE_UNTERWALD_STUDIU_DE_GEOGRAFIE_ISTORIC%C4%82

2.4.4. Tipologia localității

- O lungă perioadă, inclusiv în secolul al XIV-lea, populația s-a ocupat cu agricultura de subzistență și creșterea animalelor, vatra având un țesut afânat, cu parcelar variat;
- De la finele secolului al XII-lea încep să fie satisfăcute îndatoriri ecleziastice și administrative, perpetuate ulterior;
- În secolele XII-XIII începe colonizarea cu sași a Transilvaniei, inclusiv a zonei de la sudul cursului Mureșului; prezența lor, inclusiv în Orăștie va genera activități meșteșugărești, rezumate la început la satisfacerea unor nevoi locale;
- La sfârșitul secolului al XV-lea se amplifică schimburile de produse și, ulterior, de la 1500 încep să funcționeze târguri anuale;
- Prosperitatea economică în evoluție va fi temporar afectată de atacurile otomane și războaiele otomano-habsburgice de la începutul secolului al XIV-lea;
- În secolul al XIV-lea, obligațiilor administrative și se adaugă cele din magistratura orășenească;
- Din secolul al XVII-lea, orașul va dezvolta și activități educative și culturale, remarcându-se astfel, înființarea, în 1663 a Colegiului reformat ce va juca un important rol în zonă;
- În secolul al XIX-lea, se înregistrează trecerea de la activitatea manufacturieră la cea industrială (se remarcă, existența "Reuniunii industriașilor" în 1897), dar nici în secolul următor orașul nu se caracterizează printr-un profil industrial și nici financiar-bancar;

Diferit de alte localități săsești, varietatea morfologiei specifice Evului mediu nu a fost suspusă unor reorganizări spațiale semnificative, exceptând îndesirile insulelor constituite, generate de o înflorire și apoi de o stabilizare economică în secolul al XVIII-lea și de noile trasee de străzi din secolul al XIX-lea (urmare și a incendiului devastator din 1828). În secolele XIX-XX, și chiar până în prezent, ocupările loturilor se vor concentra pe fronturile stradale, fără ocupări semnificative pe funduri de lot. Doar spațiile/nucleele verzi din fosta arie medievală s-au ocupat treptat (exclusiv grădinile), în adâncimile loturilor. Pe ansamblu, în timp domină un regim rural/semirural, cu înălțimi medii P – P+1, cu ocupare de densitate mică (în contextul persistenței unui important procent de teren agricol). Construcții colective (P+4) se regăsesc actualmente în cartierul "Mureșului-Pricazului" (aplicație de "urbanism deschis" al deceniilor 7-8). Intravilanul este relativ omogen, marcat evident de extinderile constante spre nord, generate de relaționarea inițială cu așa numitul "drum al sării" de pe cursul Mureșului.

Prezențe spațiale istorice au fost generate de funcția ecleziastică, respectiv lăcașurile de cult și cea de apărare – incinta din secolul XIV.

PUG ORAȘTIE - DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII

Organizarea târgurilor a generat, în timp amplificarea unor spații publice, iar activitățile administrative, educative și culturale au presupus edificarea unor clădiri dedicate, remarcabile ca elemente de referință urbane. (Actualizare PUG mun. Orăștie 2009).

2.4.5. Evoluția tramei stradale, a parcelarului și a fondului construit

Dezvoltată pe un teren relativ plat și puțin mlăștinos, Orăștie a avut – așa cum s-a menționat mai sus - condiții favorabile pentru dezvoltarea agriculturii și creșterii animalelor. Extinderile nucleului organic original se vor datora creșterii populației, dar se vor face cu precădere până la baza dealurilor din E și S-V, alungindu-se ulterior spre N. Nu se cunoaște bine variația dimensională a localității, dar se știe că după venirea sașilor, în jur de 1350 exista deja mânăstirea (realizată de ramura minorită a franciscanilor), căreia, în a doua jumătate a secolului XIV i s-a adăugat incinta fortificată.

Axul E-V, evident și astăzi – incinta fortificată – str. N. Bălcescu – Piața Victoriei reprezintă expresia dezvoltării meșteșugurilor care a favorizat schimbul de produse, implicit dezvoltarea spațiului pentru târguri. Hărțile istorice sus-prezentate arătau concret o vatră compactă, cu tramă stradală organică, oarecum indiferentă față de cursurile râurilor Orăștie și Sebeșel.

Varietatea dimensională și formală caracteriza și insulele locuite , situație conservată și azi, cu precădere în centrul istoric și zona centrală. Intervențiile modificatoare ale rețelei stradale de după incendiul din 1828 li se adaugă apariția gării c.f. din 1869 ca un pol de interes ce stimulează conexiunea Deva-Orăștie. Abia în secolul XX se realizează o ierarhizare și modernizare a rețelei de străzi. În a doua jumătate a secolului XX se extinde trama, mai ales spre vest, conectându-se cu colectoarea Eroilor și generând o structură geometrică de tip grilă.

În privința parcelarului se constată că, până în secolul XIV, loturile destinate locuirii și activităților agricole au păstrat dimensiuni neuniforme, fluctuațiile dimensionale fiind generate de structurile familiilor și mișcarea populației. Dezvoltarea meșteșugurilor va genera ulterior creșteri de populație, ceea ce conduce la un maxim de extindere în secolul XV.

Creșterea teritorială nu se asociază însă cu ordonări bazate pe reguli, chiar dacă ar fi existat supoziții de acest tip, datorate colonizării săsești. Influența se simte doar în modul de ocupare a parcelelor, cu front închis. În secolul XVIII parcelele din zona centrală suport îngustări prin subdiviziune, în timp ce mobilarea din insulele urbane limitrofe se amplifică.

Zona centrului istoric urban conservă și azi o varietate dimensională a parcelelor pe fiecare insulă ocupată. Extinderile tentaculare ulterioare, dinspre nord și sud reflectă o uniformizare a configurării și dimensionării loturilor.

PUG ORĂȘTIE - DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII

Fondul construit dominant este destinat funcțiunii de locuire. O mare parte a a cestuia s-a realizat până în anul 1944. Ulterior, în perioada socialistă (1945-1970) s-au construit încă locuințe, cele mai multe colective (blocuri). După 1975, ritmul de construire a slăbit, semn că zona Orăștiei nu a mai prezentat un interes real de dezvoltare. Acum, situația demografică induce, la rândul ei, stagnări.

Având în vedere că evoluția tramei stradale nu a beneficiat de aplicarea unor principii/reguli (cum ar fi retragerile fronturilor construite de la carosabilul străzilor importante) nu putem menționa acțiuni continui de coerentizare a spațiilor publice. Abia la finele secolului XVIII se definitivează contururile Pieței Victoriei (fostă Piața Centrală), personalizarea ei fiind realizată prin amplasare aici, după 1936, a Bisericii Ortodoxe "Sf. Mihail și Gavril ". Nu sunt remarcate amenajări particularizate ale spațiilor publice, cu excepția amenajării peisagistice a unor scuaruri sau a bazei de agrement "La Bălțuțe."

2.5 Nivel de dezvoltare economică, potențial economic

Extras din Studiul de fundamentare - evoluția activităților economice elaborat de S.C. DEAURBISDESIGN S.R.L.:

Economia municipiului Orăștie se bazează în principal pe agricultură, legumicultură, horticultură, zootehnie, industrie,constgrucții, comerț și servicii. La nivelul localității se regăsesc următoarele ramuri industriale: industrie alimentară (prelucrarea legumelor și fructelor, prelucrarea cărnii, prelucrarea laptelui și brânzeturilor, panificație) industria textilă, industria prelucrării lemnului, industria maselor plastice, industria materialelor de construcții, siderurgie, construcții metalice, industria armamentului, industria mobilei, de asemenea sectorul construcțiilor este diversificat si performant.

Mediul de afaceri local este dezvoltat, antreprenorii economici locali aplică pentru accesarea fondurilor Europene, având astfel oportunități pentru dezvoltarea afacerilor. La nivelul municipiului Orăștie, la finele anului 2022 erau înregistrați 2.060 agenți economici care au realizat în anul 2022 o cifră de afaceri cumulată în valoare de 1,4 miliarde lei (326,9 milioane euro) și un profit net în valoare de 131,5 milioane lei (29,9 milioane euro). La nivelul municipiului au fost raportați în anul 2022 9.178 angajați. Cifra de afaceri totală realizată de firmele din municipiul Orăștie în anul 2022 a fost de 1,4 miliarde lei (326,9 milioane euro), ceea ce a reprezentat 9,85% din cifra de afaceri totală din județul Hunedoara. Cifra de afaceri din tot județul Hunedoara a fost de 14,6 miliarde lei (3,3 miliarde euro), municipiul Deva având un aport important (4,2 mld lei- 28,46% din cifra de afaceri județeană), cifra de afaceri raportată de Mun Hunedoara a fost de 2,4 miliarde lei-16,21% din cifra de afaceri județeană. Cifra de afaceri

PUG ORĂȘTIE - DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII

raportată de mun Orăștie este a 3-a ca valoare din județ, astfel contribuția la economia județeană este importantă.

Profitul net total realizat de firmele din municipiul Orăștie a fost de 131,5 milioane lei (29,9 mil. euro), ceea ce a reprezentat 8,85% din profitul net total realizat în județul Hunedoara. Profitul net total din tot județul Hunedoara a fost de 1,5 miliarde lei (337,8 mil. euro), profitul realizat de municipul reședință de județ- Deva a fost de 428,3 mil lei, profitul raportat de Hunedoara a fost de 179,6 mil lei – 12,08% din profitul județean. Profitul realizat în Municipiul Orăștie este al 3-lea ca mărime la nivel județean.

Numărul salariaților din Municipiul Orăștie a fost în anul 2022 de 9.178 persoane, reprezentând 9,18% din totalul de angajați din județ. Numărul total al angajaților din județul Hunedoara a fost în anul 2022 de 99.990 angajați.

La nivel sectorial cele mai mari cifre de afaceri raportate în Municipiul Orăștie au fost obținute în domeniile industrie, comerț, agricultură:

1. Fabricarea altor produse din material plastic – cifră afaceri 235.400.000 lei
2. Fabricarea articolelor pentru sport – cifră afaceri 229.200.000 lei
3. Comerț cu ridicata cu cafea, ceai, cacao și condimente – cifră afaceri 157.600.000 lei
4. Prelucrarea ceaiului și cafelei – cifră afaceri 113.900.000 lei
5. Cultivarea cerealelor – cifră de afaceri 76.100.000 lei

Sectorul industrial obține valori ridicate ale cifrei de afaceri, trei csub-sectoare sunt prezente în top 5. Sectorul comerț cu ridicata a cafelei și ceaiului obține a 3-a cifră de afaceri, dintre sectoarele din mun Orăștie. Pe al cincilea loc se situează sectorul cultivării cerealelor, legumelor și a plantelor producătoare de semințe oleaginoase.

Cele mai mari productivități ale muncii se obțin în sectoarele:

1. Cultivarea cerealelor, plantelor leguminoase și a plantelor producătoare de semințe oleaginoase – productivitate 4.476.471 77lei
2. Activități în ferme mixte– productivitate 3.627.273 lei
3. Creșterea porcinelor - productivitate 1.311.111 lei
4. Comerț cu ridicata cu cafea, ceai, cacao și condimente - productivitate 473.273 lei
5. Fabricarea articolelor pentru sport – productivitate 456.574 lei

Sectoarele agricole: cultivarea cerealelor, plantelor leguminoase și a plantelor producătoare de semințe oleaginoase; Activități în ferme mixte; Activități în ferme mixte obțin cele mai mare productivități datorită volumelor mari de vânzări, specifice sectorului, și a unui număr redus de angajați. Sectorul comercial obține productivitatei mare datorită volumelor mari

PUG ORĂȘTIE - DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII

de vânzări și a numărului mediu de angajați. Între domeniile cu productivități mari regăsim Fabricarea articolelor pentru sport, Fabricarea altor produse din material plastic, Prelucrarea ceaiului și cafelei, Transporturi rutiere de mărfuri, Comerțul produselor alimentare.

În perioada 2010-2015 numărul salariaților a avut o evoluție crescătoare de la valoarea de 5.636 salariați până la valoarea de 10.601 înregistrată în anul 2015, reprezentând o creștere de 88%. Numărul mediu al salariaţilor înregistrat la nivelul localității Orăștie a avut o evoluție decrescătoare in intervalul analizat 2016-2022, numărul salariaților scăzând în fiecare an, în anul 2022 înregistrându-se 9.178 salariați, valoare cu 13% mai redusă față de anul 2015. Creșterea numărului salariaților din Mun Orăștie în intervalul 2010-2015 se datorează dezvoltării companiilor din sectoarele terțiar, industriei prelucrătoare, construcții, transporturi, creșterea capacităților de producție a condus la crearea de noi locuri de muncă. Reducerea numărul salariaților în intervalul 2016-2022 se datorează eficientizării digitalizării și sistematizării activității companiilor din localitate, de asemenea sectorul terțiar a fost afectat de epidemia de Sars-Cov 2 în perioada 2020-2022.

Evoluția numărului șomerilor din localitatea Orăștie are o traiectorie oscilantă în perioada 2010-2023 indicând o scădere a numărului șomerilor înregistrați la nivelul localității. O scădere a numărului șomerilor în cazul localității Orăștie indică creșterea numărului locurilor de muncă, populația activă putând să lucreze în localitate La nivelul anului 2010 în localitatea Orăștie au fost raportati 766 șomeri, numărul lor scăzând până la valoarea de 281 șomeri înregistrată în anul 2021, când s-a înregistat un minim al perioadei. În anul 2023 numărul șomerilor a crescut cu 190 persoane față de anul 2021. Datorită înrăutățirii condițiilor de pe piața muncii ca urmare a contractării economiei la nivel național, dar și a creșterii costurilor cu materiile prime, utilitățile, precum și costurile în creștere cu forța de muncă, numărul șomerilor ar putea crește în perioada următoare.

În municipiul Orăștie întreprinderile mici și mijlocii, precum și industria, în general, sunt în dificultate, economia locală aflându-se la un nivel de dezvoltare comparabil cu așezările urbane comparabile ca dimensiuni din țara noastră, dar sensibil mai ridicat decât cel din localitățile rurale limitrofe.

2.5.1. Agricultură și silvicultură

În localitatea Orăștie următorii agenți economici activează în subramuri ale agriculturii si silviculturii:

1. Cultivarea cerealelor, plantelor leguminoase și a plantelor producătoare de semințe oleaginoase - AGROMARCHISERV (CA 76 mil lei), HORIBUS SERVICE

PUG ORĂȘTIE - DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII

2. Cultivarea altor plante nepermanente: MAGIA DIN GRĂDINĂ

3. Cultivarea arbuștilor fructiferi, căpșunilor, nuciferilor: MIRTILLO BIO (CA 7,3 mil lei), DECEBAL S BERRY, CRESPO, SARAHBERRY EXPORT

4. Cultivarea plantelor pentru înmulțire: COROLA DECO

5. Creșterea ovinelor și caprinelor: KONSTANTINOS – CA 2,3 mil lei

6. Creșterea porcinelor: CIRRUS COMEXIM (CA 59 mil lei)

7. Activități în ferme mixte: AGRA TRANSILVANIA (CA 39,9 mil lei)

8. Activități auxiliare pentru producția vegetală: INDAGRO HOLDING

9. Silvicultură și alte activități forestiere: RO XI WOOD SYSTEMS (cifră afaceri 9,8 mil lei), REGIA PUBLICĂ LOCALĂ OCOLUL SILVIC VALEA ORĂȘTIEI (cifră afaceri 7,6 mil lei)

10. Acvacultura în ape dulci: SMU&ADE RAUL

Disfuncționalități identificate în sectorul agricol:

- Prezența produselor agricole de import, poduce concurență pe piața locală, datorită volumului mare de marfă și a prețului mai redus, marii comercianți preferând să achiziționeze cantități mari. În cazul producătorilior locali se observă lipsa organizării în vederea valorificării produselor agricole, care se desfășoară de regulă individual. Conform opiniilor locale producătorii nu-și pot valorifica produsele la un preț rezonabil ci la un nivel de preț stabilit de cumpărători (actiuni de tip cartel între mariile supermarketuri).
- Dimensiunea relativ redusă a pășunilor în raport cu ritmul de creștere a efectivului de bovine, creand dificucltăți în dezvoltarea acestui sector.
- Atragerea populației active în ocuparea în sectorul agricol, iar pentru populația care se retrage din agricultură trebuie asigurat o alternativă de ocupare la nivelul comunei. Trebuie sprijinite metode inovative de producție, respectiv introducerea noilor soiuri pentru care există cerere pe piață, concomitant cu sprijinirea tinerilor fermieri să dezvolte afaceri în agricultură, zootehnie și silvicultură.
- Modernizarea parcului de utilaje, respectiv dezvoltarea infrastructurii agricole reprezintă de asemenea o provocare strategică în lipsa cărora va stagna sau chiar va scădea atât competitivitatea cât și volumul producției agricole locale. Trebuie sprijinite investiții care deservesc deodată mai mulți agricultori și oferă soluție pentru mai mulți (construire hambare comune pentru cereale, punct de colectare).
- Informarea fermierilor în privința fondurilor Europene. Pentru dezvoltarea fermelor locale trebuie acordat un sprijin informațional și consultanță în accesarea fondurilor destinate dezvoltării agriculturii, în special în ceea ce privește Programul Național de Dezvoltare Rurală.

PUG ORĂȘTIE - DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII

- Supravegherea exploatațiilor forestiere pentru ca fondul forestier să fie exploatat în mod sustenabil și durabil. Implicarea autorităților în mod activ pentru regenerarea fondului forestier prin campanii de reîmpădurire a zonelor defrișate.

2.5.2. Industrie

Ponderea sectorului industrial înrtre sectoarele economice este mare, contribuind la creșterea economiei locale a municipiului Orăștie.

Industria locală este dominată de cateva ramuri cu tradiție la nivel local:

- industria alimentară (prelucrarea ceaiului, conserve de legume și fructe, condimente, sucuri naturale, morărit și panificație, lactate și brânzeturi, carne și preparate din carne) – firmele din sector realizează cifre de afaceri însemnate având un număr mare de angajați.
- industria maselor plastice- fabricarea articolelor din material plastic
- industria textilă (confecții textile, încălțăminte)
- fabricarea armamentului și muniției
- fabricarea hârtiei și cartonului

Celelalte ramuri industriale au o contribuție nesemnificativă la economia locală, mai sunt prezente: industria mobilei și a materialelor de construcții, construcții metalice, industria chimică.

Sectorul industrial este reprezentat în localitatea Orăștire, fiind prezente următoarele subramuri industriale:

1. Exploatare forestieră: ALEXFOREST (CA 5,4 mil lei), FOREST DANCI (CA 2,5 mil lei), TOD UTIL FOREST, TODEA MARIAN&RAMONA FOREST, DRAGOSINFOR
2. Extracția altor minereuri metalice neferoase: GREEN DACIA RESOURCES, GEO CARPAT RESOURCES
3. Producția și conservarea cărnii: MARION CARN (CA 2,7 milioane lei)
4. Fabricarea produselor din carne: NATUR PRODCARN (CA 5,9 mil le)
5. Prelucrarea și conservarea fructelor și legumelor: ROMFRUCT
6. Fabricarea produselor lactate și a brânzeturilor: ASINIA FARM
7. Fabricarea produselor de morărit: NICDOR PRODCOM IMPEX (CA 1,2 mil lei), SIM DIRECT PRANIMEX
8. Fabricarea pâinii, fabricarea prăjiturilor li a produselor proaspete de patiserie: firmele din sector au avut în anul 2022 cifră de afaceri cumulată de 12,2mil lei, având 31 angajați. Cele mai mari valori ale cifrei de afaceri au fost raportate de societățile:

PUG ORĂȘTIE - DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII

MERCUREAN BRUTĂRIE (CA 9,2 mil lei), ANTICA BRUTARIE (CA 1,1 mil lei), SIMONETTE CREEA LUX, PASCAKE MONTEPIN M&P COM

9. Prelucrarea ceaiului și cafelei: LABORATOARELE FARES BIO VITAL (CA 113,9 mil lei)

10. Fabricarea altor produse alimentare: FARES DRINKS(CA 12,5 mil lei)

11. Fabricarea articolelor de îmbrăcăminte din piele: GERONIMO (CA 2,1 mil lei), NEW FASHION GROUP (CA 1,8 mil lei)

12. Fabricarea articolelor de îmbrăcăminte pentru lucru: FIRU CROITOR

13. Fabricarea altor articole de îmbrăcăminte: FLORY ARTĂ&STIL

14. Tăbăcirea și finiasarea pieilor: ARCOPEL SERV

15. Fabricarea articolelor de voiaj și marochinărie: NUOVI ORIZZONTI (CA 9,3 mil lei), BRAESCU PRODUCTION (CA 2 mil lei), DOC TECH INDUSTRY (CA 1,7 mil lei), BRAESCU STORE

16. Fabricarea încălțămintei: DAMIAN ALEX STYL

17. Tăierea și rindeluirea lemnului: ANTORA TIMBER (CA 3,7 mil lei), IMPERIAL FOREST (CA 2,5 mil lei)

18. Fabricarea altor elemente de dulgherie și tâmplărie: SERRES TERMOPAN

19. Fabricarea altor produse din lemn, fabricarea articolelor din pluta: LA JOCK, BROOSWOOD FOREST, GREEN FIRE

20. Fabricarea hârtiei și cartonului ondulat și a ambalajelor din hârtie și carton: FARES SA ORASTIE (CA 18,2 mil lei)

21. Alte activități de tipărire: PRO TECH SERVICE

22. Fabricarea altor produse chimice organice: PROD LEMN CARBON

23. Fabricarea săpunurilor, detergenților și a produselor de întreținere: CHIMDET

24. Fabricarea altor produse din material plastic: BESSER ROMANIA (CA 190.9 mil lei), CHIMSPORT AUTOMOTIVE (CA 16,1 mil lei), CHIMICA AUTOMOTIVE (CA 13,4 mil lei), FILPLAST (CA 9,8 mil lei), TEHNOPROFIL SERV (CA 5 mil lei)

25. Fabricarea produselor din beton pentru construcții: MONO BAU INTERNATIONAL (CA 21,4 mil lei) M&M ORCONSTRUCTA (CA 3,6 mil lei)

26. Tăierea și fasonarea pietrei: DIANEDMARM, ORCA

27. Fabricarea de construcții metalice și părți componente ale structurilor metalice: CMBC SONI, CMBC SONI METAL, BPSA METAB, AUTO FULMETAL

28. Fabricarea armamentului și muniției: UZINA MECANICA ORASTIE (CA 26,8 mil lei)

PUG ORĂȘTIE - DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII

29. Operațiuni de mecanică generală: PERNAT ROMANIA (CA 25,8 mil lei), HAS MOULE

30. Fabricarea altor articole din metal: FORMPLAST (CA 2,2 mil lei), JGHEAB ALUM TRADING, R&B PLUVIAL JGHEABURI

31. Fabricarea de acumulatori și baterii: PRO EUROPEAN MOBILITY

32. Fabricarea altor echipamente electrice: KLF KABLLEX (CA 4,9 mil lei)

33. Fabricarea utilajelor și a mașinilor unelte pentru prelucrarea metalului: PRELMEC

34. Fabricarea de mobilă: VISION MOBILIER PERSONALIZAT

35. Fabricarea articolelor pentru sport: AMBER SPORTS (CA 229,2 mil lei)

36. Fabricarea jocurilor și jucăriilor: WOFUN BORDGAMES, BRUNO PANELS

37. Producția de dispoztive, aparate și instrumente medicale și de laborator: MIRELA SOLONTOI DENT

38. Fabricarea altor produse manufacturiere: ADAM S ART ANTIC

39. Instalarea mașinilor și echipamentelor industriale: AUTOMATON

40. Captarea, tratarea și distribuirea apei: ACTIVITATEA GOSCOM (CA 8,6 mil lei)

Existența parcului industrial RGI situat în municipiul Orăștie, parcul este amplasat la vest de municipiul Orastie, zona Pricaz, la o distanta de 3 km de centrul municipiului si drumul european E68 / DN7, respectiv la 8,5 km de intrarea pe Autostrada A1. Accesul din E68 / DN7 se face pe DJ707L, sosea cu o banda pe sens. RGI Park se intinde pe o suprafata totala de 120.000 m2, incluzand 6 cladiri industriale cu o suprafata construita totala de 17.630 m2 si birouri la mezanin. Parcul include trei platforme betonate insumand 6.000 m2 si dotate cu o macara turn de 12,5 tone forta. Spatiile existente au specificatii de clasa B si C, incluzand zone modernizate.

2.5.3. Construcții

Sectorul construcțiilor este unul bine reprezentat la nivel local, prin prezența unor companii mici și mijlocii cu activitate în domeniul clădirilor și lucrărilor de geniu, rezidențiale, a drumurilor și podurilor, a diferitelor tipuri de instalații. Dat fiind numărul relativ mic de investiții de la nivel local, cele mai multe firme locale de construcții activează și în alte județe: Arad, Timiș.

La nivelul localității Orăștie funcționează următoarele subramuri din sectorul construcțiilor:

1. Lucrări de construcții a clădirilor rezidențiale și nerezidențiale: 40 agenți economici funcționează în acest domeniu, având în anul 2022 cifră de afaceri cumulată de 16,6

PUG ORĂȘTIE - DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII

mil lei (1,16% din cifra de afaceri din Orăștie), și profit de 2,4 mil lei (1,8% din cifra de afaceri din Orăștie)- VDG PROFI BUILDING (CA 2022 – 3,1 mil lei), ENERGOGRUP INSTALAȚII MONTAJ (CA 2022 – 2,5 mil lei), ATLANTIC SHOP (CA 2022 – 2,4 mil lei), MEGA MAR (CA 2022 – 2 mil lei), TANCO SISCOM (CA 2022 1,8 mil lei)

2. Lucrări de pregătire a terenului: TANEX VIVO, EXCAVATII POPCLAU

3. Lucrări de instalații electrice: HOLDON SERV, JETCAR

4. Lucrări de instalații sanitare, de încălzire și de aer condiționat: MOL RALEX COS, SUMI AM INSTALAȚII CONSTRUCȚII, ADF FLORIN INSTAL, RCLIMATICINSTALL

5. Lucrări de tâmplărie și dulgherie: DINAMIC POWER, DEȘ MOBBIN

6. Lucrări de pardosire și placare a pereților: TOMADA DECO

7. Lucrări de vopsitorie, zugrăveli și montări de geamuri: EDIL ADRIAN CONSTRUCT

2.5.4. Comerț / servicii

Sectorul comercial și de servicii sunt bine reprezentate în localitatea Orăștie, aici funcționând agenți economici din aceste sectoare. Un alt sub-sector care a cunoscut o dezvoltare continuă în ultimii ani este cel al intermedierilor financiare și asigurărilor, în municipiul Orăștie existând agenții ale celor mai importante bănci comerciale din România: BCR, BRD, Banca Transilvania, Raiffeisen Bank, CEC, Banca Carpatica, etc.

Sectorul Transporturi rutiere de mărfuri este dezvoltat, cei 36 agenți economici din sector realizând în anul 2022 cifră de afaceri de 40,5 mil lei, profit net de 4,6 mil lei, având 108 angajați.

Sectorul HORECA este în dezvoltare, existând un număr în creștere de unități turistice (2 hoteluri, 1 vilă turistică și 3 pensiuni), având capacitatea în creștere , sectorul alimentație publice fiind de asemenea în creștere, sectorul Restaurante a raportat în anul 2022 cifră de afaceri totală de 13,9 mil lei, profit net de 3 mil lei, unitățile având 76 salariați.

Infrastructura și serviciile de telecomunicații de la nivelul municipiului Orăștie s-au îmbunătățit constant în ultimii ani, pe fondul investițiilor realizate de către diferiți operatori privați de telefonie fixă, mobilă și internet. Pe fondul presiunii competiționale, aceste servicii sunt oferite la standarde înalte de calitate și la prețuri relativ accesibile. Printre marii operatorii din sectorul TELECOM prezenți la nivel local regăsim: VODAFONE, ORANGE, TELEKOM, RCS-RDS.

Restul unităților din sfera serviciilor activează în domeniul sănătății, a diferitelor servicii pentru populație și mediul de afaceri (reparații auto, pompe funebre, școli de șoferi, frizerie,

PUG ORĂȘTIE - DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII

cosmetică și coafură, arhitectură și întreținere peisagistică, jocuri de noroc, agenții de transport și turism, etc.), însă toate acestea sunt întreprinderi mici sau chiar microîntreprinderi.

Sectorul comercial s -a restructurat semnificativ în ultimii ani, prin intrarea pe piața locală a marilor rețelor internaționale și naționale de retail (Kaufland, Penny Market, Lidl, Profi, Flanco, etc.), care au realizat investiții semnificative în magazine moderne, de mari dimensiuni. O data cu intrarea acestor mari retalieri pe piață, care practică prețuri mai reduse, mulți comercianți locali de proximitate și-au închis afacerile. Cu toate acestea, la nivel local există o serie de comercianți cu amănuntul și ridicata, mai ales în sfera materialelor de construcții și a altor produse nalimentare și industriale.

2.5.5. Turism

Sectorul turistic nu este suficient dezvoltat, dar reprezintă un domeniu emergent dintr-o dublă perspectivă – amplasamentul orașului, respectiv patrimoniul natural și cultural. La nivelul Municipiului Orăștie există o paletă largă de opțiuni cultural-istorice care pot fi valorificate:

- cetățile dacice din munții Orăştiei parte a complexului de fortificații destinat apărării capitalei Sarmizegetusa Regia (40 km – inclusă pe lista patrimoniului cultural mondial UNESCO): Costești – 19 km; Blidaru – 21 km; Cetățuie – 22 km; Piatra Roșie;
- vechea cetate a Orăştiei (atestată documentar încă din 1544);
- bisericile-monument din secolul al XIII-lea;
- Muzeul de Etnografie şi Artă Populară Orăștie dedicat universului rural hunedorean, cu elemente definitorii ale culturii şi civilizației dacice din acest areal, care surprind viaţa materială, sistemele de fortificații, inventarul casnic şi viaţa spirituală ale strămoșilor trăitori pe aceste meleaguri.
- Sculpturile-monument ale lui Nicolae Adam („Monumentul Paliei” - reprezentarea simbolică în marmură albă de Rușchița a primei traduceri românești a celor 5 cărți de la începutul Vechiului Testament; „Semn Dacic” (Sabia Dacică) – simbolistică pentru poarta de intrare în inima civilizației dacice din Munţii Orăştiei; „Izvorul de Aur al Dacilor” – parte dintr-un ansamblu arhitectonic de artă ambientală), respectiv Maximilian Schulmann („Monumentul lui Decebal”) și Ion Bolborea („Statuia Regelui Dac Burebista”). Acestora 87 li se adaugă Monumentul lui Aurel Vlaicu, sculptură care aparține lui Nicolae Pascu, în memoria inginerului, inventatorului și pionierului aviației române și mondiale născut pe aceste meleaguri.

Turismul istoric și cel cu influență religioasă au o alternativă inedită pentru divertisment şi relaxare prin parcul de distracții „Arsenal Park”, celebrul muzeu militar în aer liber. În cadrul

PUG ORĂȘTIE - DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII

acestei unități de instrucție militară se află un teren de airsoft şi paintball, zone de plimbare cu blindatele sau cu ATV- uri, buggy, golfcar, biciclete, segway, jeep off-road, sunt marcate piste pentru cicloturism, se pot organiza activități de tir cu arcul sau cu arbaleta şi cu BB gun, minigolf, minifotbal, handbal etc. Multe alte activităţi de divertisment şi relaxare sunt, de asemenea, desfășurate în cadrul acestui complex: căutare de comori, drezina, parc pentru copii, piscină, cinema în aer liber, sală de jocuri, foc de tabără, parc pentru activități de tip fitness, un centru spa. Un sat dacic este recreat și oferă o punere în context pentru turistul pasionat de istorie.

Infrastuctura turistică a municipiului este în dezvoltare. În prezent sunt înregistate 6 unități de primire turistica: 2 hoteluri, 1 vilă turistică, 3 pensiuni turistice. In perioada 2010-2023 numărul hotelurilor a crescut de la 1 unitate la 2 unități, creștere ce se datorează probabil cererii crescute a turiștilor pentru acest tip de servicii de cazare. De asemenea se remarcă creșterea numărului pensiunilor turistice de la 0 unități înregistrate în anul 2000 la 3 unități în anul 2023.

2.6 Caracteristici socio-demografice

Extras din Studiul de fundamentare - evoluția socio-demografică elaborat de S.C. AKI GENERAL CONCEPT S.R.L.

Municipiul Orăștie este unul dintre cele mai mici municipii ale Județului Hunedoara. Cu o populație domiciliată de 20 660 de locuitori (raportează INS în anul 2023) și o populație rezidentă de doar 16 825 (conform RPL2021), acest municipiu înregistrează o tendință accentuată de scădere a numărului de locuitori, atât ratele sporului natural cât și ratele migrației nete indicând valori negative pe parcursul ultimilor 10 ani. Concomitent, municipiul prezintă o tendință accentuată de îmbătrânire demografică, în intervalul 2011-2022 înregistrându-se scăderi ale numărului populației active (15-64 ani) de peste 19%, scăderi ale numărului populației tinere (0-14 ani) de peste 13% și creșteri ale numărului de locuitori din categoria 65 ani și peste (populația vârstnică) de aproape 44%.

Structura pe intervale cincinale de vârstă indică o creștere a categoriei dominante. Astfel, dacă cel mai mare număr de locuitori din Municipiul Orăștie se găsea, în anul 2011, în categoria 20-45 ani, în anul 2023 acesta se găsește în categoria 35-60 ani, fiind, de altfel, în ultimul segment din categoria de vârstă activă.

Conform recensământului din anul 2021, la nivelul Municipiului Orăștie predomină populația românească. Românii reprezintă aproximativ 80,83% din totalul populației, în timp ce alte etnii minoritare prezente în cadrul localității sunt maghiari (1,23%), romi (5,19%) și germani

PUG ORĂȘTIE - DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII

(0,21%). Totodată, remarcăm prezența unor grupuri etnice mai puțin reprezentate în această zonă a României, precum este cazul Rușilor-Lipoveni (0,02%) și al italienilor (0,07%). În cadrul recensământului au fost raportate și 2089 persoane, adică aproximativ 12,42% din totalul respondenților, ce nu și-au declarat apartenența etnică.

Disfuncționalități identificate:

Demografie – Municipiul Orăștie înregistrează o tendință de îmbătrânire demografică relativ accentuată, cu toate că vârsta medie a populației, în prezent, se găsește în limitele mediei județene și regionale. Cu toate acestea, se remarcă o creștere accelerată a vârstei medii a populației din acest municipiu, de la 39,13 ani în 2011 la 43,14 ani în 2022. Totodată, atât mișcarea naturală cât și mișcarea migratorie a populației raportează tendințe negative, numărul intrărilor în populație fiind aproape în fiecare an mai mic decât numărul ieșirilor din populație. Numărul de locuitori din acest municipiu s-a diminuat în intervalul 2011-2022 cu aproximativ 11%, scăderea fiind proporțională în rândul populației feminine și masculine. Totuși, rata dependenței demografice este în creștere constantă, categoriile 0-14 ani și 15 ani și peste înregistrând scăderi de populație în timp ce categoria de vârstă 65 ani și peste înregistrează în intervalul 2011-2022 o creștere de cu aproape 44%.

Educație – Din perspectiva educației, numărul copiilor înscriși în unitățile de educație din Municipiul Orăștie este în scădere, numărul total al acestora fiind în anul 2022 de 3307 elevi. Acest aspect este explicabil și prin stocul foarte redus, în scădere continuă, de populație tânără înregistrată în această unitate administrativ-teritorială.

Sănătate – Municipiul Orăștie dispune de o varietate destul de mare a dotărilor pentru sănătate. Se remarcă un număr din ce în ce mai ridicat de angajați în domeniul sanitar, concomitent cu creșterea numărului de unități sanitare de pe teritoriul municipiului.

2.7 Căi de circulație și transport

Extras din Studiul de fundamentare - organizarea circulațiilor și transporturilor elaborat de S.C. NEOPLAN S.R.L.:

2.7.1. Caracterizarea sistemului de circulații

Municipiul Orăștie dispune în apropiere de un drum de categoria I în zona de nord, autostrada A1, drum care funcționează ca şi o centură ocolitoare, ce facilitează legătură municipiului cu localitățile apropiate Deva şi Simeria. Totuşi, lipsa mai multor intrări/ieșiri de pe autostradă, inclusiv în zona municipiului, face ca mare parte din trafic să se desfășoare încă pe drumul național DN7.

PUG ORĂȘTIE - DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII

Orăștie este conectat la rețeaua rutieră regională prin artere principale care facilitează accesul către Sibiu și alte orașe din regiune. Această conectivitate este esențială pentru mobilitatea persoanelor și a mărfurilor.

Sistemul de străzi din Orăștie este ierarhizat, având artere principale care leagă zonele periferice de centrul orașului și străzi secundare care deservesc zonele rezidențiale. Rețeaua de străzi a Municipiului Orăștie este formată în principal din străzi de categoria a III-a, Conform ordinului 1296/2017, care străbat localitatea pe direcțiile principale de traversare a localității, dar şi de deservire a cartierelor şi satelor aparținătoare. Legăturile cu zonele rezidențiale se fac prin străzi de categorii inferioare.

Morfologia rețelei rutiere a Municipiului Orăștie se prezintă sub forma unei matrice de străzi relativ paralele sau perpendiculare, desprinse din străzile principale de traversare a municipiului:

- Drumul național DN7 București - Râmnicu-Vâlcea - Sibiu - Sebeș - Orăștie - Deva - Arad - Nădlac (pe teritoriul municipiului Bulevardul Unirii, Bulevardul Eroilor, Strada Armatei şi Strada Codrului spre Deva) pe direcția aproximativă Nord Est - Vest. DN7, denumit și E79, este una dintre cele mai importante artere rutiere din zonă. Acest drum se întinde de la Orăștie până la Nădlac, traversând Municipiul Orăştie și oferind o conexiune vitală între regiunea Banat și Transilvania în paralel cu Autostrada A1 care trece prin nordul municipiului.
- Strada Căstăului pe direcția Nord-Sud, care se continuă cu drumul județean DJ 705A Orăştie - Costești
- Strada Pricazului spre Nord-Vest (DJ 707L) care face legătura cu localitatea Pricaz.

În plus, există o rețea extinsă de drumuri județene și locale care conectează Orăştie la alte localități din județul Hunedoara și din împrejurimi:

- DJ 705A Orăştie – Costești (drum de legătură spre vestigiile arheologice ale cetăților dacice din Munții Orăştiei)
- DJ 707L Orăştie – Pricaz (drum de legătură spre comuna Turdaș)
- DC 42 Orăştie - Gelmar - Geoagiu
- DC 48 Orăştie - Romos

Rețeaua principală de străzi a municipiului este constituită din:

- Bd. Eroilor;
- Bd. Unirii;
- Str. Armatei;
- Str. Plantelor;

PUG ORĂȘTIE - DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII

- Str. Nicolae Bălcescu;
- Str. Tudor Vladimirescu;
- Str. Libertății;
- Str. Pricazului;
- Str. Victor Babeș.

Conform PMUD 2021, rețeaua stradală a municipiului Orăștie are o lungime totală de 58 km, din care 68,96% este modernizată (asfalt, beton, pavaj). Rețeaua principală de circulație include străzile de categoria I și II, care asigură legături interzonale, transport în comun și trafic greu.

Străzile principale în Municipiul Orăștie sunt străzi colectoare de categoria a III-a, care traversează orașul spre direcțiile principale de intrare/ieșire, respectiv de deservire a cartierelor municipiului.

Toate celelalte străzi sunt inferioare, de categoria a IV-a și a V-a, iar unele străzi dezvoltate la marginea municipiului sunt subdimensionate, având o ampriză atât de redusă încât nu permit nici măcar amenajarea unui trotuar, iar traficul pietonal se desfășoară pe aceeași lățime cu cel auto.

Infrastructura rutieră este considerată a fi în stare medie, iar 30% din rețea necesită lucrări de reabilitare și modernizare. Există probleme legate de lipsa locurilor de parcare, parcări neregulamentare și străzi înguste.

Problemele legate de nivelul de serviciu al străzilor includ insuficiența spațiilor de parcare, congestia în zonele centrale și rezidențiale și deficiențele în infrastructura de drumuri din zonele marginalizate.

Valori de Trafic:

- Pe DN7 – E68, un drum național important, capacitatea de circulație în flux continuu este sub 950 vehicule etalon (v.e.) pe oră. Observațiile indică subliniază rolul crucial al acestui drum în rețeaua de transport regională și națională(PUG - Orăștie).
- În oraș, traficul este îngreunat la orele de vârf, în special la intersecțiile critice cu DN7, cum ar fi cele cu strada Mureșului, strada Codrului, strada Luncii și accesul la Arsenal Park / Chimica. Aceste intersecții necesită îmbunătățiri prin semaforizare cu „undă verde” și realizarea de sensuri giratorii(PUG - Orăștie).

Zone Afectate:

- Zona centrală și cartierele rezidențiale din Orăștie sunt afectate de lipsa locurilor de parcare. Este necesară amenajarea unor parcări publice suplimentare pentru a acomoda nevoile rezidenților și vizitatorilor(PUG - Orăștie).

PUG ORĂȘTIE - DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII

- Străzile sunt adesea degradate, fără sisteme adecvate de scurgere a apelor pluviale, iar trotuarele sunt înguste sau inexistente, ceea ce contribuie la dificultăți în gestionarea traficului și a siguranței pietonilor(PUG - Orăștie).
- Există o lipsă de marcaje rutiere adecvate și semnalizări, ceea ce agravează problema fluidității traficului. De asemenea, este menționată o necesitate acută de întreținere periodică a podurilor și podețelor pentru a asigura siguranța și eficiența transportului(PUG - Orăștie).

Aceste probleme sunt agravate de o creștere a gradului de motorizare, care a ajuns la 467 vehicule etalon la 1000 de locuitori, o valoare semnificativă care necesită măsuri de îmbunătățire a infrastructurii rutiere și de parcare.

Disfuncționalități identificate:

Problema traficului aglomerat din oraș este o consecință a mai multor deficiențe apărute în dezvoltarea din ultimii ani a Municipiului Orăştie şi a UAT-urilor învecinate:

- Nu s-a încurajat decât în ultimii ani folosirea transportului alternativ sau a transportului în comun;
- Nu s-a încurajat transportul public de tip periurban, atât carosabil cât și feroviar
- Lipsa alternativelor în transport a dus la sporirea parcului de autoturisme personale pentru ca populația să se poată deplasa între zonele de locuit la celelalte zone de interes.
- Creșterea parcului auto a dus la apariția blocajelor şi fluctuațiilor în traficul rutier, la modernizarea străzilor și la realizarea de locuri de parcare în detrimentul circulației pietonale sau a altor circulații alternative.
- Lipsa legăturilor suplimentare între UAT-uri a obligat traversarea municipiului pe rutele principale prezentate, fapt care a dus la reducerea vitezei în trafic, fluctuații în funcție de orele de tranzit şi chiar blocaje;
- Lipsa de legături de tipul bulevard, drum expres sau autostradă în partea de sud şi de nord a municipiului între localitățile limitrofe pune presiune suplimentară pe intersecțiile în care se face accesul spre municipiu
- Lipsa circulațiilor concentrice la nivelul orașului sunt o problemă importantă care afectează deplasările, în special în exteriorul zonei centrale. Lipsește de asemenea continuitatea acestora în vederea închiderii inelelor la diferite distante de centru.
- Presiunea pe rețeaua de străzi existente va crește odată cu urbanizarea zonelor din intravilan care încă sunt cu folosință agricolă dar pentru care există un interes mare de dezvoltare. Este necesară dezvoltarea arterelor principale de circulație care să

PUG ORĂȘTIE - DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII

deservească aceste zone de urbanizare și de asemenea să ofere alternative în diferite direcții de acces.

- Atât râurile ce traversează municipiul, cât și rețeaua de cale ferată reprezintă obstacole în dezvoltarea rețelei stradale. Edificarea de măsuri pentru traversarea acestora va genera costuri în realizarea legăturilor dintre cartiere, dar lipsa lor pune presiune pe străzile colectoare existente în municipiu și contribuie la modul complicat de desfășurare a traficului ce le ocolește.

2.7.2. Transportul public de călători

Orăștie nu deține un sistem de transport public local, transportul în comun fiind deservit de operatori la nivel județean și al conurbației Corvinia (Deva-Orăștie-Hunedoara-Călan). În schimb există un traseu pentru transportul elevilor din municipiu. În prezent există 15 stații pentru transportul în comun, dar acestea trebuie să fie modernizate odată cu implementarea sistemului de transport public local.

Disfuncționalități identificate:

Lipsa transportului public de călători este o problemă majoră în municipiu, ce influenţează şi celelalte tipuri de transport de persoane.

Trebuie luat în considerare ca odată cu implementarea acestuia eficienţa sa este afectată de lipsa benzilor dedicate transportului în comun şi a unor hub-uri de interconectare pentru facilitarea unui transport intermodal modern interconectat cu alte tipuri de transport (tren, taxi, biciclete, trotinete) pe raza municipiului şi a UAT-urilor vecine.

De asemenea timpul de așteptare al mijlocului de transport este printre cele mai importante inconveniente avute în vedere de utilizatorii acestuia.

2.7.3. Transportul pe cale ferată

Municipiu Orăștie este bine conectat din punct de vedere feroviar, având un rol important în rețeaua de transport din regiune, făcând parte din rețelei europene TEN-T, precum și principalele și secundarele gări din țară.

Este situat pe una dintre cele mai importante linii feroviare din România, care leagă principalele orașe din vestul țării de capitalele regională și națională. Mai exact, Orăștie se află pe ruta feroviară care leagă orașele Deva și Simeria de alte destinații importante din țară.

Linii Feroviare Importante:

- Linia 200: Conectează Orăștie cu Simeria și Deva, facilitând accesul spre alte orașe importante din județul Hunedoara și din regiune.

PUG ORĂȘTIE - DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII

- Linia 300: Extinde conexiunea feroviară spre sud, inclusiv spre București, prin legături cu alte linii majore.

Din Orăștie, pasagerii pot călători spre mai multe **destinații** importante, inclusiv:

- Deva: Un important centru regional, situat la est de Orăștie.
- Simeria: Un nod feroviar important, situat la sud-vest de Orăștie.
- Hunedoara: Alt oraș important din județul Hunedoara, cu conexiuni spre alte destinații regionale.
- București: Capitala României, accesibilă prin legături feroviare intermodale.

Infrastructura Feroviară:

- Stația Orăștie: Este o stație modernă care asigură conectivitate eficientă și servicii pentru pasageri, inclusiv informații despre orare și facilități pentru călători. Stația a fost reabilitata în 2016 prin programul operațional infrastructura mare. din cadrul proiectelor de reabilitare a Coridorului Rin - Dunăre.
- Piste de Încărcare și Descărcare: Există infrastructură adecvată pentru manevrarea și transportul mărfurilor, pe lângă transportul de persoane.

Disfuncționalități identificate:

Deși există parțial infrastructura necesară, nu există un tren periurban care sa lege Orăştie de UAT-urile învecinate, interconectat cu restul modalităților de transport din municipiu.

2.7.4. Transport de marfă

Accesul autovehiculelor cu o masă maximă autorizată (MTMA) de peste 3,5 tone este permis doar pe rețeaua stradală secundară.

În municipiul Orăștie se află multiple entități economice care produc fluxuri de marfă. Printre cei mai importanți generatori de transport de marfă din oraș se numără Philips Orăștie, Laboratoarele Fares Bio Vital și Fares Trading.

Traficul rutier de marfă în municipiul Orăștie este în principal determinat de zona industrială din nord, sud și est-vest, inclusiv zona Arsenal Park. Cele mai importante centre comerciale care generează transport de marfă în oraș sunt Kaufland, Lidl și Penny. Piețele atrag autovehicule de până la 3,5 tone, cum ar fi Piața Agroalimentară Orăștie. În schimb, piețele agro-alimentare nu dispun de parcări dedicate pentru aprovizionare, ceea ce afectează siguranța și fluiditatea circulației auto și pietonale.

PUG ORĂȘTIE - DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII

2.7.5. Mijloace alternative de transport

Structura urbanistică a municipiului Orăștie face ca zona dens populată și cele mai importante obiective de interes să fie bine dimensionate pentru deplasări pietonale și cu bicicleta. Orașul are o lungime de aproximativ 3 km pe axa nord-sud și o lățime de până la 8,5 km pe axa est-vest, ceea ce îl face potrivit pentru deplasări nemotorizate. Aceasta înseamnă că traversarea orașului de la est la vest se poate face în mai puțin de 50 de minute pe jos (cu excepția zonei vestice, unde terenul dificil îngreunează deplasările nemotorizate) sau în aproximativ 20 de minute cu bicicleta. Totuși, principalele dificultăți în ceea ce privește deplasările nemotorizate sunt lipsa infrastructurii adecvate și prezența unor obstacole naturale sau create de om, cum ar fi râurile Orăștie și Sibișel în zona de sud-vest și altitudinile ridicate în zona de sud.

În municipiul Orăștie, traseele și zonele pietonale sunt predominant concentrate în centrul orașului, fiind amenajate pentru a facilita accesul și confortul locuitorilor și vizitatorilor. În plus, au fost realizate ajustări pentru a îmbunătăți accesibilitatea persoanelor cu mobilitate redusă, pentru a oferi o experiență mai plăcută și inclusivă tuturor utilizatorilor.

Mersul pe jos este forma de deplasare de bază, având multiple beneficii: nu implică costuri, nu produce poluare și este benefic pentru sănătate. Conform interviurilor realizate privind mobilitatea populației, aproximativ 28%[4] dintre respondenți au declarat că se deplasează frecvent pe jos. Principalele probleme întâmpinate de pietoni si inspecial de persoane cu mobilitate redusă includ trotuarele în stare de degradare și ocuparea acestora de vehicule parcate neregulamentar.

De asemenea, accesul la transportul public este complicat de obstacolele întâmpinate pe traseele pietonale. Se observă o problemă semnificativă cu parcarea ilegală pe spațiile pietonale, ceea ce afectează accesul tuturor persoanelor, inclusiv pe cele cu deficiențe de locomotie.

O altă problemă majoră este că trotuarele sunt adesea subdimensionate și în stare tehnică deficitară. De asemenea, se resimte lipsa instalațiilor acustice care să semnaleze duratele de traversare pentru persoanele nevăzătoare la semafoare. În municipiu, deși există un procent ridicat de borduri coborâte în zona centrală, acestea nu sunt adaptate corespunzător pentru un acces facil în spațiile pietonale.

[4] https://www.orastie.info.ro/portal/hunedoara/orastie/portal.nsf/54851A797D986861C22587A40042BF12/%24FILE/PMUD.pdf

PUG ORAȘTIE - DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII

Municipiul Orăștie nu dispune de o rețea specială pentru biciclete, având doar o pistă de aproximativ 200 m pe strada Pricazului. În plus, au fost observate următoarele probleme:

- Autovehiculele parcate pe trotuare blochează traseul pentru biciclete.
- Lipsesc facilitățile de parcare pentru biciclete, cum ar fi rastelurile, în principalele zone de interes, inclusiv centrul istoric, Arsenal Park, Parcul Mare și Gara Orăștie.

Totuși, Orăștie are potențial pentru dezvoltarea infrastructurii pentru biciclete datorită următoarelor aspecte:

- Orașul este situat pe terase plane sau ușor înclinate (în zona est-vest), ceea ce facilitează deplasările nemotorizate.
- Traversarea orașului de la nord la sud poate fi realizată în mai puțin de 30 de minute, datorită dimensiunii și configurării orașului.

În Municipiul Orăştie nu sunt amenajate în prezent trasee dedicate pentru biciclete, circulația velo se poate face doar pe marginea carosabilului existent. Folosirea carosabilului de către bicicliști prezintă un pericol mare atât pentru aceștia, cât şi pentru traficul auto.

Disfuncționalități identificate:

În municipiul Orăștie, nu există în prezent trasee dedicate pentru biciclete, iar circulația bicicliștilor se desfășoară pe marginea carosabilului, ceea ce prezintă un risc ridicat atât pentru aceștia, cât și pentru șoferi.

Este de remarcat si lipsa facilităților pentru persoanele cu dizabilități sau pentru părinții cu cărucioare (lipsa instalațiilor acustice la intersecții, stații de transport public neadaptate, borduri coborâte fără pantă accesibilă).

2.7.6. Staționarea

Municipiul Orăștie se confruntă cu o serie de provocări legate de staționarea vehiculelor, reflectând tendințele generale de urbanizare și creștere a numărului de autoturisme.

În prezent Orăștie dispune de o varietate de facilități de parcare, distribuite în întreg orașul. Acestea variază de la parcări pavate, asfaltate, până la spații mai rudimentare. De exemplu, pe Bulevardul Eroilor există o parcare cu pavele de 210 mp, construită în 1999, care oferă un spațiu adecvat pentru rezidenți și vizitatori. Strada Armatei beneficiază de o parcare asfaltată de 750 mp, datând din 1976, iar Strada Mureșului are mai multe parcări, inclusiv una de 576 mp asfaltată în 1985.

Necesitatea de locuri de parcare în Orăștie este dictată de creșterea constantă a numărului de vehicule înmatriculate, un fenomen observat la nivel național.

Disfuncționalități identificate:

PUG ORĂȘTIE - DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII

- Deficitul de locuri de parcare: Capacitatea existentă nu reușește să țină pasul cu creșterea numărului de vehicule.
- Distribuția inegală a locurilor de parcare: Anumite zone din oraș sunt mai bine deservite decât altele, ceea ce poate duce la aglomerare în anumite cartiere.
- Parcări neconforme: O parte din infrastructura de parcare existentă necesită modernizări pentru a îndeplini standardele actuale de siguranță și confort.

2.8 Intravilan existent. Zone funcționale. Bilanț teritorial

Intravilanul existent este cel aprobat prin Hotărârea de Consiliu Local nr. 18/2014 de aprobare a Planului Urbanistic General al Municipiului Orăștie 2014. În perioada 2014-2015 nu au fost aduse modificări ale intravilanului prin intermediul documentațiilor PUZ de introducere a unor terenuri în intravilan. Intravilanul existent se compune din 5 trupuri:

- Trupul principal al localității - 1334.02 ha;
- Un trup constituid o fermă pomicolă - 4.13 ha;
- Un trup constituind o fermă de legume - 2.13 ha;
- Un trup constituid groapa de gunoi - 4.68 ha;
- Un trup constituind o zonă de locuire - 10.8 ha.

Extras din Studiul de fundamentare topografic elaborat de S.C. INTELGIS TOP S.R.L.

Suprafața totală administrativă este de 39909596 mp.

Suprafața intravilanului existent este de 13557600 mp.

Intravilanul existent se compune din următoarele zone funcționale:

ZFE01 - Zonă aflată permanent sub ape

Terenurile aflate permanent sub apă din Municipiul Orăștie reprezintă elemente de cadru natural bogate în biodiversitate. În același timp, acestea fac parte și din peisajul antropizat, pentru că prezența umană își face simțită prezența în zona adiacentă acestora, prin poluare, elemente necesare de tip tehnico-edilitar sau antropizare excesivă.

Râul Orăștie reprezintă cursul de apă principal al Municipiului Orăștie, ce traversează orașul pe axa nord-sud și este un ax verde structurant al orașului.

Râul Sibișel traversează partea estică a orașului pe direcția nord-sud.

Lacurile Băltuțe reprezintă oglinzi de apă aflate în apropierea parcului Arena, ce susțin activități de relaxare, loisir și agrement, însă necesită lucrări de amenajare pentru creșterea atractivității.

PUG ORĂȘTIE - DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII

Balta Șumuștău este un mic lac natural tipic de luncă alimentat din pânza freatică şi înconjurat de vegetaţie hidrofilă cu potențial pentru agrement.

ZFE02 - Fond forestier

Terenurile împădurite se situează în partea de sud-vest a intravilanului existent, în vecinătatea zonei de agrement Arsenal Aventura & Aqua Park. Suprafețele de fond forestier sunt fragmentate la nivelul intravilanului, însă ele fac parte dintr-o zonă mai extinsă împădurită situtată atât în intravilan cât și în extravilan, parte din zona de agrement Arsenal Park fiind împădurită.

ZFE03 - Terenuri agricole

Terenuri agricole se situează în zona adiacente limitei intravilanului și și în interiorul limitei, fiind în mare parte terenuri arabile cu funcțiune agricolă (și ocazional viticolă și pomicultură – în procente reduse) ce prezintă o parcelare specifică în loturi lungi și înguste. Inserții punctuale de funcțiuni de locuire și zone de servicii se întâlnesc dispersat. Tipologia este prezentă în zona de tranziție dintre arealul construit urban și comunele învecinate.

ZFE04 - Unităţi agrozootehnice

ZFE05 - Echipare tehnico-edilitară

Pe teritoriul unității administrativ-teritoriale, se identifică:

- Rețeaua termică supraterană.
- Rețeaua de linii de înaltă tensiune supraterane care se află în zona de est, în proximiatea pădurii Romoș.

ZFE06 - Căi de comunicaţie şi transporturi

Căile de comunicație și transporturi cuprind spațiile aferente infrastructurii de transport rutiere și feroviare. Teritoriul administrativ extravilan este traversat la nord de autostrada A1. Drumul Național DN 7 / E68 traversează teritoriul administrativ și intravilan pe direcția est - vest. Magistrala 200 de cale ferată ce traversează Municipiul în Nord conectează în principal zonele industriale la rețeaua de transport feroviar fiind poziționată periferic în raport cu nucleul istoric și marea majoritate a teritoriului intravilan.

ZFE07 - Zonă centrală

Zona centrală a municipiului Orăștie are puternice valențe istorice, cu fond construit cu valoare arhitecturală și o compoziție urbană organică, care datează încă din secolul al XI-lea.

PUG ORĂȘTIE - DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII

Zona are un puternic caracter mineral și are mici inserții vegetale. Municipiul dispune de o singură piațetă cu rol de direcționare, anume Piața Victoriei. În prezent, Piața Victoriei face parte dintr-un proiect de modernizare ce presupune Amenajarea spaţiului public şi punerea în valoare a monumentelor istorice din zona centrală a Municipiului Orăştie. Cetatea Orăștie se află în prezent într-un proces de restaurare, consolidare și conservare.

ZFE08 - Zonă mixtă

ZFE09 - Zonă instituţii publice

ZFE10 - Zonă comerţ şi servicii

ZFE11 - Zonă locuinţe şi funcţiuni complementare

Zona locuințe și funcțiuni complementare este constituită din 4 subzone funcționale distincte:

Subzona locuințelor colective

Cartierul locuințelor colective delimitat la nord, vest si est de str. Pricazului, la sud de Bd. Eroilor are densitate ridicată, este dominant de peisajul specific rezidențial de înălțimi medii (P+4) cu locuințe colective de tip cvartal (fost cartier muncitoresc) cu incinte deschise sau semi-deschise ocupate de spații verzi neamenajate și locuri de parcare. Un element distict al acestui cartier îl constituie Cimitirul ortodox, amplasat pe un sfert din cartierul cu locuințe colective.

Subzona locuințelor individuale cu înălțimi mici și lot mediu

Cartierul este delimitat la nord de zona industrială, la sud de str. C-tin Dobrogeanu Gherea și râul Orăștie și est de str. Târgulu. Peisajul verde al cartierului este preponderent constituit din curțile locuințelor individuale, de peisajul adiacent malului Râului Orăștie și de peisajul format din terenuri agricole nesistematizate. Un element distinct îl constituie prezența lacurilor de agrement La Bălțuțe și Arena Park.

Subzona locuințelor individuale cu înălțimi mici și lot îngust

Cartierul este delimitat la nord de râul Orăștie, est de râul Sibișel, vest str. Plantelor și str. Cojocarilor prezintă un țesut neomogen, cu locuințe individuale din perioade istorice diferite, majoritatea aliniate la frontul stradal. Un element distinct îl constituie prezența Fabricii Fares.

Subzona locuințelor individuale cu înălțimi mici (P-P+1m), lot minimal și procent ridicat de spații verzi pe lot

Cartierul este delimitat la nord de zona centrală și Bd. Armatei, la sud de limita intravilanului. Peisajul verde este constituit din terenurile agricole aferente locuințelor

PUG ORĂȘTIE - DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII

individuale cât și a livezilor din zona sudică. Parcelarul este de dimensiuni medii și mari, cu construcții preponderent amplasate la limita parcelei creează un fond unitar.

ZFE12 - Zonă unităţi industriale şi de depozitare

Zona industrială Nord se află în nordul Municipiului Orăștie, adiacentă drumului național DN7 și a căii ferate (magistrala 200 Brașov – Orăștie – Arad –Curtici).

Zona industrială Vest aflată în vestul municipiului, pe bd. Armatei, delimitată de Pădurea din Vale și Pădurea Cornetu.

ZFE13 - Zonă gospodării comunale

Zona cuprinde parcelele cu următoarele funcțiuni:

- Sediile serviciilor publice de gospodărire comunală
- Cimitir, capele, clădiri administrative și anexe ale cimitirului
- Piață agro-alimentară
- Rampa de depozitare a deșeurilor

ZFE14 - Zonă spaţii verzi, sport şi agrement

Zona cuprinde:

- Spațiile plantate publice amenajate de dimensiuni mari – parc urban (>10 ha);
- Spațiile plantate aferente locuirii colective / buzunare verzi;
- Scuaruri verzi de dimensiuni mici – spații publice amenajate sau zone plantate (300m-3 ha);
- Spații verzi de protecție și plantații de aliniament;
- Vegetație de protecție a malului de apă;
- Spații verzi publice cu funcțiunea de agrement.

ZFE15 - Zonă cu destinaţie specială

Centrul de Perfecționare a Pregătirii Cadrelor Jandarmi ”Aurel Vlaicu” Orăștie

ZFE18 - zonă de reconstrucție ecologică

Halda de steril de lângă Lacul cu lebede.

PUG ORĂȘTIE - DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII

BILANȚ TERITORIAL INTRAVILAN (SITUAȚIE EXISTENTĂ)		
ZONE FUNCȚIONALE	EXISTENT	
	SUPRAFAȚĂ (ha)	PROCENT DIN TOTALUL INTRAVILANULUI (%)
ZONA CENTRALĂ PROTEJATĂ	44.64	3.29%
ZONA CENTRALĂ	29.66	2.19%
ZONĂ LOCUINȚE DE TOATE TIPURILE	260.67	19.23%
ZONĂ MIXTĂ	13.22	0.98%
ZONĂ INSTITUȚII ȘI SERVICII PUBLICE	43.68	3.22%
ZONĂ INSTITUȚII PUBLICE	0.00	0.00%
ZONĂ COMERȚ ȘI SERVICII	0.00	0.00%
ZONĂ UNITĂȚI INDUSTRIALE ȘI DE DEPOZITARE	151.14	11.15%
ZONĂ UNITĂȚI AGRICOLE, GRĂDINI AGRICOLE	37.24	2.75%
ZONĂ GOSPODĂRIRE COMUNALĂ	22.89	1.69%
ZONĂ CONSTRUCȚII AFERENTE LUCRĂRILOR EDILITARE	7.96	0.59%
ZONĂ CU DESTINAȚIE SPECIALĂ	13.92	1.03%

ZONĂ CIRCULAȚIE	**120.00**	**8.85%**
RUTIERĂ/PIETONALĂ/VELO ȘI AMENAJĂRI AFERENTE	*102.48*	*85.40%*
FEROVIARĂ SI AMENAJĂRI AFERENTE	*17.52*	*14.60%*
ZONĂ VERDE	**76.23**	**5.62%**
ZONĂ AGREMENT	**104.65**	**7.72%**
PĂDURI	**18.32**	**1.35%**
APE	**15.93**	**1.17%**
SUPRAFEȚE NEURBANIZATE	**395.60**	**29.18%**
TOTAL INTRAVILAN	**1355.76**	**100.00%**

Tabel 1. Bilanț teritorial pe zone funcționale existente

2.9 Patrimoniu cultural. Peisajul

Extras din Studiul de fundamentare istoric elaborat de Universitatea de Arhitectură și Urbanism "Ion Mincu" - Centru de Cercetare, Proiectare, Expertiză și Consulting

În conformitate cu Lista Monumentelor Istorice din România 2015 (Anexa la ordinul ministrului culturii nr. 2 828/2015 pentru modificarea anexei nr. 1 la Ordinul ministrului culturii și cultelor nr. 2 314/2004 privind aprobarea Listei monumentelor istorice, actualizată și cu Lista monumentelor istorice dispărute, cu modificările ulterioare din 24.12.2015, publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 113 bis din 15.02.2016) pe teritoriul municipiului Orăștie din județul Hunedoara se află înscrise următoarele monumente istorice de arhitectură:

Orăștie LMI 2015

Nr. crt.	*Nr. crt. LMI*	*Cod. LMI 2015*	*Denumire*	*Adresă*	*Datare*
1	337	HD-II-s-B-03375	**Centrul istoric al orașului**	Străzile Bariţiu George, Bălcescu Nicolae, Beriului, Coşbuc George, Creangă Ion, Dobrogeanu-Gherea C., Eminescu Mihai, Goga Octavian, Lazăr Gheorghe, Luminii, Orizontului, Primăverii, Şaguna Andrei, Tolstoi L. N.; Piaţa Victoriei; Str. Viilor; Piaţa Vlaicu Aurel.	sec. XVIII - XIX

PUG ORĂȘTIE - DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII

Nr. crt.	*Nr. crt. LMI*	*Cod. LMI 2015*	*Denumire*	*Adresă*	*Datare*
2	338	HD-II-a-B-03375.13	**Ansamblul urban „Str. George Barițiu”**	Str. Barițiu George 1-5; 2-20	sec. XVII - XIX
3	339	HD-II-m-B-03382	**Casa Poștelor**	Str. Barițiu George 7	sec. XIX
4	340	HD-II-m-B-03383	**Casă**	Str. Barițiu George 14	cca 1900
5	341	HD-II-a-A-03376	**Cetatea Orăștie**	Str. Bălcescu Nicolae	sec. XIV - XV, transf. și amplificări sec. XVI și XVII
6	342	HD-II-m-A-03377	**Biserica Luterană**	Str. Bălcescu Nicolae f.n.	1820
7	343	HD-II-a-B-03375.04	**Ansamblul urban „Str. Nicolae Bălcescu”**	Str. Bălcescu Nicolae 1-39; 2-20	sec. XVIII - XIX
8	344	HD-II-m-A-03378	**Biserica reformată**	Str. Bălcescu Nicolae 2	sec. XIV, ref sec. XVI, turn 1752
9	345	HD-II-m-B-03379	**Casina Română, azi Hotel „Augusta”**	Str. Bălcescu Nicolae 5	sec. XIX
10	346	HD-II-m-B-03381	**Banca Ardeleană**	Str. Bălcescu Nicolae 18	1892
11	347	HD-II0m-B-03384	**Sinagogă**	Str. Cetății 1	sec. XVIII
12	348	HD-II-a-B-03375.01	**Ansamblul urban „Str. George Coșbuc„**	Str. Coșbuc George 1-17; 2-28	sec. XVIII - XIX
13	349	HD-II-m-B-03385	**Poșta veche, azi birouri notariale**	Str. Coșbuc George 7	cca. 1900
14	350	HD-II-a-B-03375.12	**Ansamblul urban „Str. Ion Creangă”**	Str. Creangă Ion 1-5; 2-14	sec. XVIII - XIX
15	351	HD-II-m-B-03386	**Magazinul „Vulcu”**	Str. Creangă Ion 1	înc. sec. XX
16	352	HD-II-a-B-03375.15	**Ansamblul urban „Str. C. Dobrogeanu-Gherea”**	Str. Dobrogeanu-Gherea C.	sec. XVIII - XIX
17	353	HD-II-a-B-03375.06	**Ansamblul urban „Str. Mihai Eminescu”**	Str. Eminescu Mihai	sec. XVIII - XIX
18	354	HD-II-m-B-03387	**Casă**	Str. Eminescu Mihai 4	sec. XVIII
19	355	HD-II-a-B-03375.05	**Ansamblul urban „Str. Octavian Goga”**	Str. Goga Octavian 1-27	sec. XVIII - XIX
20	356	HD-II-m-B-03388	**Casă**	Str. Goga Octavian 11	sec. XIX
21	357	HD-II-m-B-03389	**Fostul Gimnaziu Românesc de Fete ”Despina Doamna”, azi Grupul Școlar de Chimie**	Str. Goga Octavian 25	cca. 1900

PUG ORĂȘTIE - DOCUMENT DESCHIS

Nr. crt.	*Nr. crt. LMI*	*Cod. LMI 2015*	*Denumire*	*Adresă*	*Datare*
			„Nicolaus Olahus”		
22	358	HD-II-m-B-03390	**Casă** *(casa Pârva Ioan cum apare în RAN)*	Str. Iancu Avram 2	sec. XVIII
23	359	HD-II-a-B-03375.16	**Ansamblul urban „Str. Nicolae Iorga”**	Str. Iorga Nicolae 1-9; 2-8	sec. XVIII - XIX
24	360	HD-II-m-B-03380	**Liceul Kún, azi Colegiul Național „Aurel Vlaicu”**	Str. Lazăr Gh. 8	înc. sec. XX
25	361	HD-II-a-B-03375.14	**Ansamblul urban „Str. Gheorghe Lazăr”**	Str. Lazăr Gheorghe 3-5; 2-4	sec. XVIII - XIX
26	362	HD-II-a-B-03375.17	**Ansamblul urban „Str. Luminii**	Str. Luminii 2-12	sec. XVIII - XIX
27	363	HD-II-a-A-03391	**Mănăstirea franciscană**	Str. Luminii 3	sec. XVIII
28	364	HD-II-m-A-03391.01	**Biserică**	Str. Luminii 3	sec. XVIII
29	365	HD-II-m-A-03391.02	**Claustru**	Str. Luminii 3	sec. XVIII
30	366	HD-II-m-B-03392	**Biserica „Sf. Nicolae”**	Str. Maior Petru f.n.	sec. XVIII
31	367	HD-II-a-B-03375.02	**Ansamblul urban „Str. Primăverii”**	Str. Primăverii 19-25; 24-26	sec. XVIII - XIX
32	368	HD-II-a-B-03375.08	**Ansamblul urban „Str. Dominic Stanca”**	Str. Stanca Dominic 1-21; 2-34	sec. XVIII - XIX
33	369	HD-II-a-B-03375.03	**Ansamblul urban „Str. Andrei Șaguna”**	Str. Șaguna Andrei 1-9; 2-16	sec. XVIII - XIX
34	370	HD-II-m-B-03393	**Clădire**	Str. Șaguna Andrei, mitropolit 16	sec. XIX
35	371	HD-II-m-A-03394	**Biserica „Adormirea Maicii Domnului”**	Str. Unirii 4A	sec. XVII
36	372	HD-II-m-B-03395	**Școală, azi Casa de copii preșcolari**	Str. Unirii 4	1864 - 1866, parterul; 1883 - 1884, etajul
37	373	HD-II-a-B-03375.07	**Ansamblul urban „Piața Victoriei”**	Piața Victoriei	sec. XVIII - XIX
38	374	HD-II-m-B-03396	**Casă**	Piața Victoriei 5	sec. XVIII
39	375	HD-II-m-B-03397	**Casă**	Piața Victoriei 6	sec. XVIII
40	376	HD-II-m-B-03398	**Casă**	Piața Victoriei 8	sec. XVIII
41	377	HD-II-m-B-03399	**Casă**	Piața Victoriei 10	sec. XVIII
42	378	HD-II-a-B-03375.09	**Ansamblul urban „Str. Viilor”**	Str. Viilor 1-29; 2-24	sec. XVIII - XIX
43	379	HD-II-a-B-03375.10	**Ansamblul urban „Str.**	Str. Vlad Aurel, dr. 7-13; 2-10	sec. XVIII - XIX

PUG ORAȘ - DOCUMENT DE LUAT AVIZARII

Nr. crt.	Nr. crt. LMI	Cod. LMI 2015	Denumire	Adresă	Datare
			Dr. Aurel Vlad"		
44	380	HD-II-a-B-03375.11	**Ansamblul urban „Piața Aurel Vlaicu"**	Piața Vlaicu Aurel	sec. XVIII - XIX

Tabel 2. Orăștie LMI 2012. Sursa: http://www.cultura.ro/lista-monumentelor-istorice

Extras din Studiul de fundamentare - climatic, pedologic și ecologic elaborat de S.C. ASRO SERV S.R.L.:

Municipiul Orăștie este integrat într-un peisaj deosebit din punct de vedere natural, antropic și cultural, fiind dat atât de elementele particulare de mediu natural (așezare, relief, climat, soluri, zona hidrografică, patrimoniu cvasi-/semi-natural, etc.), cât și de peisajul antropic / construit (așezările umane din vecinătate, patrimoniu arhitectural, peisajul productiv agricol și silvic, peisajul mobilității și al infrastructurii, etc.) sau peisajul cultural specific (tradiții, obiceiuri, meșteșuguri, port popular, cutume locale etc).

Extras din Studiul de fundamentare de peisaj elaborat de S.C. GRAPHIS SPOT IMPEX S.R.L.:

La nivelul Municipiului Orăștie nu sunt prezente arii și zone protejate, însă în zona de nord a limitei administrative se regăsește Piemontul Munților Metaliferi - Vinț ROSPA0139.

Deși există spații verzi, nu exista în prezent un sistemul verde natural și urban constituit ca un sistem complet integrat sau funcțional pe teritoriul intravilan și/sau administrativ al Municipiului Orașție. Legăturile/relațiile dintre elementele majore (spațiile plantate urbane și elementele naturale - ape și păduri) sunt în prezent reprezentate de spații reduse ca dimensiune, de tip buzunare verzi, cele mai multe neamenajate, și aliniamente plantate discontinue.

Peisajul sistemului de spații publice plantate este reprezentat de zonele funcționale – spațiile amenajate: parcuri urbane, scuarurile plantate amenajate, zonele plantate tip buzunar din cadrul zonelor de locuire colectivă, zonele de agrement cu procent ridicat de spațiu plantat și relațiile dintre aceste elemente, reprezentate de axe verzi – spații plantate liniare și vegetațiile de aliniament.

2.10 Echipare edilitară

Extras din Studiul de fundamentare - echipare tehnico-edilitară elaborat de Universitatea de Arhitectură și Urbanism "Ion Mincu" - Centru de Cercetare, Proiectare, Expertiză și Consulting

PUG ORĂȘTIE - DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII

2.10.1. Infrastructura de alimentare cu apă

Municipiul Orăștie face parte din Sistemul Zonal de Alimentare cu Apă Orăștie, care include municipiul și comunele Beriu (satele Beriu, Sibișel, Sereca, Orăștioara de Jos, Poieni, Căștău), Turdaș (satele Turdaș, Pricaz, Spini, Râpaș), Rapoltu Mare (satele Rapoltu Mare, Bobâlna, Folt), Mărtinești (satele Mărtinești, Dâncu Mare, Dâncu Mic, Tămășasa, Turmaș, Jeledinți).

Sistemul Zonal Orăștie include următoarele componentele:

- sursa de apă, Sibișel și Râușor;
- stația de tratare apă Orăștie amplasată în partea de Sud-Vest a municipiului;
- stația de tratare apă Sibișel amplasată în localitatea Sibișel din comuna Beriu;
- conducte de aducțiune apă potabilă;
- rezervoare de înmagazinare apă potabilă, 2x5000m3 și 2x500m3;
- subsistemele de alimentare cu apă: Orăștie, Beriu, Turdaș, Rapoltu Mare

Subsistemul de alimentare cu apă Orăștie

Sursa de apă a sistemului de alimentare cu apă de suprafață, captată din pâraiele Sibișel și Râușor. Din autorizația de Gospodărirea Apelor nr. 275/09. 09. 2020, debitele și volumele de apă autorizate pentru alimentarea Municipiului sunt:

- pr. Sibișel: Qdimensionare captare = 19.000m3/zi (220 l/s),
  Volum total captat = 6.935mii m3/an
  Qcaptat în perioada de restricție =1.582 m3/zi (18 l/s),
  Volum total captat = 577,43mii m3/an
- pr. Râușor: Qdimensionare captare = 6.912 m3/zi (80 l/s);
  Volum total captat = 2.522,9 mii m/an
  Qcaptat în perioada de restricție = 760,6 m3/zi (7,76 l/s)
  Volum total captat = 277,6 mii m3/an

Volumul mediu total captat din sursa de suprafață pentru alimentarea Municipiului fiind de 6.736,6mii m3/an (213,6 l/s).

Captarea din pârâul Sibișel se află la cca. 15,0km amonte de orașul Orăștie și la 300m amonte de confluența pârâul Râușor. Instalația de captare se compune dintr-un baraj cu prag de fund, prize cu grătar, două stavile și un deznisipator cu două compartimente. Debitul instalat al captării este de 220 l/s, în jurul captării fiind instaurată zone de protecție sanitară cu regim sever cu suprafața de 8.000m2, împrejmuită cu gard de sârmă și amenajată cu sistem de iluminare pe timp de noapte.

PUG ORĂȘTIE - DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII

Captarea din pârâul Râușor este sursa de apă secundară a Municipiului, amplasată la cca. 300m amonte de confluența cu pârâul Sibișel. Captarea se compune dintr-un baraj cu prag de fund, prize cu grătar deznisipator cu două compartimente și stavile cu manevrare manuală. Debitul instalat este de 80 l/s, captarea având instaurată zone de protecție sanitară cu regim sever cu 3.910m2, împrejmuită cu gard de sârmă și amenajată cu sistem de iluminare pe timp de noapte.

Aducțiunile de apă brută de la cele două surse de apă au câte 400mm diametru fiecare, iar după punctul de racord au diametrul de 400mm și 500mm, lungimea totală fiind de 15,0km. Conductele aducțiunilor sunt din oțel și azbociment și au capacitatea de transport de 210-220 l/s. Traseul aducțiunii este paralele cu drumul județean DJ 705F, Orăștie-Sibișel. De la intrarea în Municipiu, până la stația de tratare a apei Orăștie, conducta de aducțiune este amplasată pe străzile Horea (cu traversarea aeriană a râului Orăștie), Cloșca și Orizontului, transportul apei brute de la sursă la stația de tratare realizându-se gravitațional. Pe conductă sunt montate vane de aerisire, în punctele de nivel maxim, și vane de golire în punctele de nivel minim pentru situațiile de intervenții.

Stație de tratare a apei Orăștie, este amplasată în partea de Sud-Vest a orașului, pe Dealul Mic, la cota 266,5-276,6 mdMN, și a fost dimensionată pentru tratarea unui debit maxim de 200 l/s. Staţia de tratare este compusă dintr-un bazin de amestec, două decantoare radiale, o staţie de reactivi, o baterie de filtre, o staţie de clorinare, depozitul de sulfat şi var, rezervoarele de înmagazinare a apei potabile şi un laborator. Cerința totală de apă pentru tratare este de 5.947,2m3/zi (68,8 l/s) debit zilnic mediu și volum mediu anual=2.170,7mii m3. Debitul mediu distribuit în Municipiu, inclusiv în comuna Căștău, este de 5.021,7m3/zi (58,1 l/s). Din analiza indicatorilor de calitate ai apei potabile tratate se constată neîncadrarea în valorile maxime admise pentru turbiditate și neîncadrarea în valorile minime admise pentru duritate.

Rezervoare de înmagazinare apă potabilă sunt amplasate în stația de tratare apă Orăștie, au o capacitate totală de 5.000m3, din care 1.629m3 sunt rezerva intangibilă de incendiu. Apa potabilă este distribuită în 2 rezervoare cu capacitate totală de 2.500m3 fiecare. Din aceste rezervoare este alimentată gravitațional rețeaua de distribuție apă din oraș, prin 4 conducte cu diametre de 200mm – 400mm. În schema de alimentare cu apă a orașului, în zona „Chimica”, există 2 rezervoare cu capacitatea de 500m3 fiecare. Rețeaua de distribuție apă potabilă este de tip inelar, cu lungimea totală de cca. 88,5km și diametre cuprinse între 25mm – 400mm, este realizată din conducte de PEHD (80km) și oțel (8,44km). Pe rețea sunt 8.798 de branșamente, fără contorizarea apei consumate, din care 8.430 branșamente pentru persoane fizice, 15 branșamente pentru asociații de proprietari, 325 branșamente pentru agenți

PUG ORĂȘTIE - DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII

economici și 28 de branșamente pentru instituții publice. La rețeaua de distribuție a orașului este branșată o zonă de locuit a localității Căștău (UAT Beriu), extinsă către Orăștie pe o distanță de cca. 1,5km.

Principalele deficiențe identificate de către operatorul de apă al municipiului în sistemul de alimentare cu apă sunt:

- captările apei de suprafață prezintă grad mare de colmatare în amonte de secțiunile de captare, echipamentele mecanice sunt corodate (acționările mecanice nu funcționează), structurile de beton sunt degradate cu armături expuse coroziunii, nu există sistem de monitorizare a apei în aval de deznisipatoare;
- aducțiunile de apă brută realizate din oțel au grad mare de corodare, au avarii dese cu pierderi foarte mari de apă ca urmare a coroziunii și neetanșeității lor;
- stația de tratare a apei are deficiențe în procesul de tratare (amestecul reactivilor nu este asigurat din punctul de vedere al gradientului hidraulic, nu este asigurat dozajul corect al reactivilor, instalațiile de distribuție a apei în interiorul stației sunt vechi și au grad mare de uzură, nu există treaptă de corecție a durității apei, nu există un control riguros al dozării clorului în apă), decantoarele suspensionale au deficiențe de structură cu instalațiile aferente degradate, echipamentele stației de clorinare sunt depășite fizic și moral, nu este asigurat controlul riguros al calității apei brute care intră în stație, lipsa liniei de tratare a apei rezultate în urma spălării filtrelor de apă, dotări de laborator inadecvate;
- rezervoarele de înmagazinarea apei tratate nu dispun de controlul automat, iar instalațiile hidraulice din camera de vane au grad mare de uzură;
- rețeaua de distribuție a apei, pe cca. 24km lungime are numeroase avarii cu pierderi mari de apă și întreruperi în alimentarea cu apă a populației, nu are posibilitatea de sectorizare a sistemului de distribuție apă potabilă. Majoritatea branșamentelor aferente blocurilor de locuințe sunt neconforme, au vechime mare, instalații de măsură cu durata de funcționare depășită, amplasate pe proprietate privată fapt care nu permite posibilitatea de intervenție din partea operatorului serviciului de apă potabilă.

2.10.2. Infrastructura de canalizare apă uzată

La nivelul ariei de operare a societății ACTIVITATEA GOSCOM SA, Municipiul Orăștie este identificat ca aglomerarea Orăștie. Sistemul de canalizare al aglomerării este de tip divizor și deservește 20.741 locuitori, reprezentând 95,1% din populația Municipiului. Volumul total de apă uzată colectat este de 1.057,46 mii m3/an (2021), din care volumul infiltrațiilor de apă în rețea este de 182.593 mii m3/an (2021).

PUG ORĂȘTIE - DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII

Rețeaua de canalizare a Municipiului a fost realizată în anul 1965, cu o lungime inițială de 58,9km, din care 41,46km rețea de canalizare menajeră și 17,46km rețea de canalizare pluvială. În perioada 2015 – 2019 rețeaua de canalizare s-a extins, ajungând la lungimea totală de 93,7km, din anul 2019 până în prezent lungimea rețelei a rămas aceeași. Rețeaua este alcătuită din:

- rețea de canalizare menajeră, inclusiv colectoare secundare, cu diametre de 200-500mm;
- colector principal de canalizare menajeră, care transportă apa uzată colectată din aglomerare către stația de epurare, cu secțiune ovoidă și dimensiune de 750x500mm;
- colectoare principale pentru transportul apei pluviale către râul Orăștie, pârâul Sibișel și canalul Morii;

Stațiile de pompare apă uzată. Sistemul de canalizare al municipiului are 9 stații de pompare pentru apă uzată menajeră și apă pluvială, cu funcționare satisfăcătoare (stațiile din zona Grădinița -str. Luncii, zona Târgului, zona Gării, SPAU 9 Mai) și bună (stațiile Besser, Phillips, zona First Class Luncii).

Stația de epurare a municipiului este amplasată pe malul stâng al pârâului Sibișel, la cota 205,5-207,3 mdMN și ocupă o suprafață de 10.400m2. Capacitatea proiectată este de 3.972m3/zi (46,02 l/s) debit zilnic maxim și 3.245m3/zi (37,58 l/s) debit zilnic mediu. Stația funcționează cu trepte mecanică și biologică pentru epurarea apei uzate și cu linie de nămol.

Treapta mecanică este dimensionată pentru debitul orar maxim de 214,8m3/h (59,9 l/s) și cuprinde următoarele componente:

- cămin de admisie-distribuție apă uzată intrată în stație (influent), echipat cu stavile și lamă deversoare. Din acest cămin pleacă și conducta de by-pass general a stației;
- instalație de grătare, grătarul rar cu funcționare automată și grătarul des cu curățire manuală;
- stație de pompare (SP1), echipată cu 3 pompe submersibile (2A+1R), pentru 60,0 l/s apă uzată către instalația de epurare mecanică combinată;
- instalația de epurare mecanică combinată este dimensionată pentru 60,0 l/s și cuprinde: site fine echipate cu instalație de spălare și compactare material cernut, desnisipator și separator de grăsimi echipat cu transportator nisip în clasorul de nisip, clasor de nisip pentru spălarea, deshidratarea și transportul nisipului într-un container;
- decantor primar longitudinal, bicompartimentat (26x3,5x1,7m pentru fiecare compartiment), prevăzut cu bașe de colectarea nămolului primar. Apa decantată este trimisă gravitațional într-o stație de pompare (SP2);

PUG ORĂȘTIE - DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII

- stația de pompare (SP2) este echipată cu 3 electropompe (2A+1R) utilizate pentru colectarea apelor epurate mecanic și a celor de la bazinul de stocare și stabilizare nămol (supernatant) pe care le pompează spre treapta biologică și cu 2 electropompe (1A+1R) utilizate pentru apa tehnologică epurată folosită la hidranții de incendiu din stație.

Treapta biologică, care utilizează tehnologia cu nămol activ, cu nitrificarea-denitrificarea compușilor de azot și precipitarea chimică a fosforului, este dimensionată pentru un debit maxim de 3.972m3/zi (46,6 l/s) și cuprinde următoarele componente:

- bazinul biologic, care cuprinde:
  - compartimentul (1) de denitrificare, cu capacitatea de 324m3 în care apa uzată este tratată cu soluție de clorură ferică pentru îndepărtarea fosforului. De aici, gravitațional apa este dirijată către compartimentul (2);
  - compartimentul (2) de nitrificare/denitrificare, cu capacitatea de 324m3, este echipat cu sistem de aerare și mixere submersibile, în care are loc recircularea azotaților. De aici, apa pleacă gravitațional către compartimentul (3);
  - compartimentul (3) de nitrificare, are capacitatea de 117m3 și este echipat cu sistem de aerare, sonde de măsurarea oxigenului dizolvat și mixere submersibile. De aici, apa este trimisă gravitațional în decantorul secundar;
- decantorul secundar este o construcție circulară. Apa decantată este colectată și deversată gravitațional în emisar (râul Orăștie). O parte din nămolul secundar rezultat este pompată (nămol recirculat) în compartimentul (1) al bazinului biologic de epurare;
- canal Parshall prevăzut cu debitmetru electromagnetic, pentru monitorizarea apei uzate epurate, amplasat în amonte de căminul de evacuare a apei din stație;
- prelevator automat de probe de apă, montat pe conducta de evacuare apă epurată în amonte de canalul Parshall.

Linia nămolului. Nămolul primar, în amestec cu excesul de nămol secundar este trimis în bazinul de stocare și stabilizare nămol, bazin tricompartimentat. Stabilizarea nămolului se face în condiții anaerobe. Nămolul deshidratat este depozitat, provizoriu, pe 6 platforme betonate și echipate cu sisteme de drenare. Apele drenate sunt dirijate către stația de pompare (SP1) a stației de epurare.

Principalele probleme identificate de operatorul serviciului de apă uzată al municipiului sunt:

- rețeaua de canalizare are grad mare de colmatare și deteriorare a canalelor colectoare, ca urmare a fenomenului de coroziune biochimică, în special, generând mirosuri neplăcute datorită inițierii proceselor biologice anaerobe ale apei uzate care stagnează în rețea.

PUG ORĂȘTIE - DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII

Producerea acestor procese biologice duce la degajarea de hidrogen sulfurat care afectează grav elementele structurale din beton ale căminelor și canalelor rețelei, precum și la degajarea de metan existând riscul de explozii ca urmare a acumulării excesive a acestuia;

- rata de infiltrare a apei în rețeaua de canalizare este ridicată, aportul infiltrațiilor având un efect negativ asupra gradului de diluție a debitului de apă uzată care intră în stația de epurare. Pentru eliminare problemei este nevoie de înlocuirea canalelor pozate sub nivelul pânzei freatice;
- colectorul principal din rețeaua de canalizare, care transportă apa uzată colectată în stația de epurare, are o vechime mare favorizând producerea de numeroase avarii;
- echipamentele din stațiile de pompare Luncii, Târgului, Gării și 9 Mai au grad mare de uzură, eficiență scăzută și consum ridicat de energie electrică, fiind necesară schimbarea echipamentelor mecanice, a instalațiilor hidraulice și electrice;
- capacitatea actuală a stațiilor de pompare nu permite preluarea debitelor suplimentare de apă uzată generate de extinderile rețelei de canalizare la nivelul întregii aglomerări; stația de epurare Orăștie:
  - nu are asigurat controlul automat al procesului de epurare mecanică;
  - treapta de decantare primară nu funcționează și nici circuitul nămolului aferent;
  - treapta biologică funcționează cu deficiențe (depășiri la azotul total și la fosforul total);
  - dotări insuficiente privind automatizarea procesului de epurare și a monitorizării descărcării apelor uzate de la agenții industriali;
  - lipsa unui bazin de retenție pentru „ape mari”, în vederea atenuării vârfurilor de debit din rețeaua de canalizare;
  - lipsa unui punct de descărcare a vidanjelor și a unui bazin de omogenizare nămol;
  - echipamentele actuale din Linia de nămol nu permit deshidratarea

2.10.3. Infrastructura de alimentare cu energie termică

Conform datelor furnizate de Institutul Național de Statistică (INS), în ultimii trei ani (perioada 2020 - 2022, în județul Hunedoara s-a distribuit energie termică în două UATB urbane: municipiul Deva și municipiul Brad. În anul 2022, în baza TEMPO a INS s-a înregistrat energie termică distribuită doar în municipiul Brad, în valoare de 15.327 Gigacalorii.

În județul Hunedoara mai multe localități urbane dar și rurale au beneficiat de sisteme de alimentare centralizată cu energie termică, aceste sisteme fiind însă desființate, majoritatea

PUG ORĂȘTIE - DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII

în perioada 1999-2020 (anul 2019 a fost ultimul în care s-a mai distribuit energie termică în municipiul Petroșani).

În municipiul Orăștie, din anul 1970 a început producerea și distribuirea energiei termice pentru blocurile de locuințe din localitate, până în anul 2002, care a fost ultimul an în care s-a înregistrat (în baza TEMPO a INS) energie termică distribuită, valoarea acesteia fiind de 261 Gigacalorii.

Municipiul Orăștie este amplasat în zona climatică III, temperatura exterioară de calcul, conform SR 1907-1 / 2014 „Instalaţii de încălzire. Necesarul de căldură de calcul. Metodă de calcul", fiind te = – 18oC. Conform aceluiași standard, municipiul se află în zona eoliana IV, viteza convențională a vântului de calcul în localitate și în afara localității fiind v = 4,0 m/s.

Alimentarea cu energie termică a municipiului Orăștie este realizată în prezent în sistem local, cu centrale termice individuale sau sobe ce funcționează cu gaze naturale, energie electrică, combustibili solizi sau petrolieri.

În cadrul fondului locativ al municipiului Orăștie predomină locuirea de tip individual cu un regim mic de înălțime, locuirea colectivă fiind preponderentă în zona de nord-vest a localității, unde sunt construite blocurile cu regim de înălțime P+4E, sau în zona centrală unde sunt clădiri cu locuințe colective cu P+1÷2E.

Analizând fondul de locuințe colective se constată că doar pentru o parte dintre acestea au fost aplicate măsuri de creștere a eficienței energetice (termoizolare anvelopă, înlocuire tâmplărie exterioară, etc.), fiind necesară continuarea activității de îmbunătățire a eficienței energetice a clădirilor, dar și a instalațiilor interioare.

În Strategia de Dezvoltare a Județului Hunedoara pentru perioada 2021-2030, se specifică referitor la sistemul de încălzire folosit în gospodăriile din mediul urban și rural din județul Hunedoara, că în municipiul Orăștie există 4080 de clădiri rezidențiale (case) care folosesc pentru încălzire: sobe cu lemn de foc (în 621 clădiri), centrale termice pe lemn, peleţi, etc. (406 clădiri), sobă sau centrală termică cu gaze naturale (3.054 clădiri); de asemenea, există opt clădiri publice în municipiu, fiecare folosind pentru încălzire sobă sau centrală termică cu gaze naturale. Referitor la alimentarea cu căldură a blocurilor de locuințe, se specifică în strategia județului Hunedoara, că în municipiul Orăștie sunt 105 blocuri de locuințe (cu un total de 5.357 apartamente), din care: 1 bloc folosește pentru încălzire sobe sau centrale termice (cu combustibil lemn de foc) și 104 blocuri folosesc pentru încălzire centrale termice cu gaze naturale.

O problemă o reprezintă izolarea termică necorespunzătoare a clădirilor care conduce la inconfort termic, consum mare de energie necesară pentru încălzire, apariția condensului –

PUG ORĂȘTIE - DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII

ce poate duce în timp la deteriorarea construcțiilor prin fenomenul de îngheț-dezgheț a masei de vapori în interiorul structurii anvelopei.

În situația apartamentelor care nu și-au instalat centrale termice individuale cu funcționare pe gaze naturale, trebuie subliniat faptul că proiectarea blocurilor condominiale de locuințe s-a făcut pornindu-se de la premisa că acestea funcționează ca un tot unitar, pierderile de căldură fiind calculate numai spre exterior, nu și între apartamente.

Există clădiri de locuințe individuale care folosesc pentru încălzire sobe sau centrale termice cu combustibil solid (în principal lemne), utilizarea combustibililor solizi având un impact negativ asupra mediului prin tăierea pădurilor (fără regenerarea acestora), poluarea mediului etc.

Randamentul scăzut al utilizării combustibililor solizi (deci cantitățile mari care trebuie achiziționate, depozitate și manevrate), confortul redus din timpul iernii, dificultatea preparării apei calde menajere - constituie puncte slabe ale alimentării cu energie termică cu sobe de tip tradițional, ce funcționează cu combustibili solizi.

În prezent, utilizarea redusă a surselor regenerabile de energie din zonă (solară, biomasă) constituie o disfuncționalitate în cadrul alimentării cu căldură a municipiului, în condițiile în care este necesară exploatarea rațională a resurselor și protejarea mediului ambiant.

2.10.4. Infrastructura de alimentare cu gaze naturale

Teritoriul administrativ al municipiului Orăștie este traversat de conducte de transport gaze naturale ce fac parte din Sistemul Național de Transport Gaze Naturale (SNT), al cărui operator tehnic este S.N.T.G.N. TRANSGAZ S.A. Mediaș. Transgaz operează SNT în baza Acordului de Concesiune încheiat cu Agenția Națională pentru Resurse Minerale (ANRM), valabil până în anul 2032, sistemul național de transport gaze naturale fiind în domeniul public al statului.

Operarea de către S.N.T.G.N. Transgaz S.A. Mediaș a Sistemului Național de Transport gaze naturale cuprinde în principal activitățile: echilibrare comercială, contractare a serviciilor de transport gaze naturale, dispecerizare și regimuri tehnologice, măsurare și monitorizare calitate gaze naturale, odorizare gaze naturale și transport internațional gaze naturale.

Sistemul Național de Transport este reprezentat de ansamblul de conducte magistrale (cu diametre cuprinse între 50 mm și 1.200 mm), precum și de instalațiile, echipamentele și dotările aferente acestora, utilizate la presiuni cuprinse între 6 bar și 40 bar, cu excepția

PUG ORĂȘTIE - DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII

transportului internațional (54...63 bar), prin care se asigură preluarea gazelor naturale extrase din perimetrele de producție sau a celor provenite din import și transportul acestora în vederea livrării către participanții de pe piața internă de gaze naturale, export, transport internațional etc. Conductele de transport gaze naturale sunt realizate din oțel și sunt montate subteran.

Societatea Națională de Transport Gaze Naturale "TRANSGAZ" S.A., cu sediul secundar Exploatarea Teritorială Arad (Strada Poetului, nr. 56, cod 310369, Arad), ce cuprinde Sectorul Deva (Strada George Enescu, nr. 27), are în administrare obiectivele aferente sistemului de transport gaze naturale de pe teritoriul municipiului Orăștie.

Pe teritoriul administrativ al municipiului Orăștie, S.N.T.G.N. TRANSGAZ S.A. deține următoarele obiective:

- Conductă de transport gaze naturale Vest I, Ø 500,
- Conductă de transport gaze naturale Vest II, Ø 500,
- Conductă de transport gaze naturale Vest III, Ø 600
- Conductă de racord SRMP Orăștie I, Ø 150,
- Conductă de racord SRMP Orăștie II, Ø 250,
- Stație de reglare măsurare predare gaze naturale, SRMP Orăștie I, amplasată în zona de vest a municipiului.
- Stație de reglare măsurare predare gaze naturale, SRMP Orăștie II, amplasată în zona de nord a municipiului.

Conductele de transport gaze naturale, Vest I, II, III fac legătura între nodul tehnologic Botorca (județul Mureș) și nodul tehnologic Băcia (județ Hunedoara). Stațiile de reglare măsurare predare gaze naturale, SRMP Orăștie I și SRMP Orăștie II sunt alimentate cu gaze din conducta de transport Vest II (Ø 500), prin intermediul conductelor de racord cu Ø 150 mm, respectiv Ø 250 mm.

Stațiile de reglare măsurare gaze sunt instalații tehnologice care realizează reducerea presiunii gazelor de la presiune înaltă (mai mare de 6 bari – din conductele de transport) la presiune medie (6-2 bari) sau la presiune redusă (2-0,5 bari) – corespunzătoare rețelei de distribuție locală, îmbunătățirea calității gazelor, odorizarea gazelor, măsurarea și livrarea lor la beneficiari.

Alimentarea cu gaze naturale a municipiului Orăștie se face prin intermediul celor două stații de reglare măsurare predare SRMP Orăștie I (amplasată lângă CHIMICA S.A.) și SRMP Orăștie II (amplasată în nordul localității, pe strada Nicolae Titulescu, lângă TERPENA S.R.L.). În SRMP Orăștie I se reduce presiunea gazelor de la înaltă la medie presiune, apoi gazele naturale cu presiune medie sunt trimise la o stație de reglare măsurare de sector (SRS), situată

PUG ORĂȘTIE - DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII

pe strada Grădiștei, unde presiunea gazelor este redusă de la medie la redusă; din SRS gazul este distribuit pe străzile localității prin conductele rețelei de distribuție de redusă presiune.

Platforma industrială CHIMICA S.A. este alimentată din SRMP Orăștie I printr-o conductă de gaze de presiune redusă.

În SRMP Orăștie II gazele naturale sunt transformate de la înaltă presiune la redusă presiune (stație de reglare în două trepte) apoi sunt distribuite prin conductele rețelei de distribuție (de redusă presiune) pe străzile localității.

Consumatorii de pe strada Luncii, din partea de nord-est a municipiului sunt alimentați cu gaze naturale din conducta ce alimentează localitatea Gelmar.

Rețeaua de distribuție gaze din municipiul Orăștie cuprinde: 4 stații de reglare măsurare de sector (SRS), conducte de medie și redusă presiune, cu diametre (inclusiv branșamente) de la 1” la 14”(țoli).

Conform datelor INS, în județul Hunedoara, în anul 2022 s-au distribuit în total 110.963 mii mc de gaze naturale, din care 78.602 mii mc. pentru consumul casnic.

În municipiul Orăștie, în anul 2022 s-au distribuit în total 7.469 mii mc, reprezentând cca. 6,73 % din consumul total pe județ; în același an, consumul pentru uz casnic în municipiul Orăștie a fost de 5.136 mii mc, reprezentând cca. 6,53 % din cantitatea de gaze naturale distribuite pentru consumul casnic în județul Hunedoara.

În anul 2022, cantitatea de gaze naturale distribuită pentru uz casnic în municipiul Orăștie a reprezentat 68,76 % din totalul distribuit în municipiu, astfel că cea mai mare parte a gazelor naturale a fost utilizată de consumatorii casnici.

Operatorul sistemului de distribuție gaze naturale din Municipiul Orăștie este SC DELGAZ GRID SA, cu sediul în B-dul Pandurilor, nr. 42, etaj 4, Târgu Mureș, județ Mureș. Conform datelor INS, variația lungimii rețelei de distribuție a gazelor naturale în municipiul Orăștie este redată în tabelul următor:

Ani									
2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Lungimea totală a conductelor de distribuție a gazelor în municipiul Orăștie (km)									
69,2	69,5	67,2	66,2	66,2	68,1	68,6	69,4	71,7	71,8
Lungimea străzilor din municipiul Orăștie (km)									
58	58	58	58	58	58	58	58	58	58

PUG ORĂȘTIE - DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII

Tabel 3. Lungimea totală a conductelor de distribuție a gazelor în Municipiul Orăștie (km) Sursa: INS, 2024

În perioada 2013-2022 rețeaua de distribuție gaze naturale a municipiului a crescut cu 2,6 km, de la 69,2 km în anul 2013 la 71,8 km în anul 2022. În aceeași perioadă lungimea străzilor din municipiu a rămas constantă la 58 km, astfel că se poate aprecia că, în anul 2022, rețeaua de distribuție gaze naturale acoperă străzile localității; lungimea rețelei de distribuție gaze este mai mare decât lungimea străzilor întrucât pe străzile principale, conductele rețelei de distribuție gaze se montează pe ambele părți, pentru a se evita deteriorarea străzilor ca urmare a realizării branșamentelor la rețeaua de distribuție gaze.

Cantitatea de gaze naturale distribuită în Municipiul Orăștie a variat, în perioada 2013-2022 conform tabelului următor:

Ani									
2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Total									
8626	7882	8490	9424	8965	8659	7841	8675	8941	7469
Uz casnic									
5298	4818	5057	5580	5365	5280	5023	5826	6128	5136
% Uz casnic din total									
61.42	61.13	59.56	59.21	59.84	60.98	64.06	67.16	68.54	68.76

Tabel 4. Gaze naturale distribuite, după destinație, în Municipiul Orăștie (mii mc). Sursa: INS, 2024

Se observă din tabel că, în municipiul Orăștie, în perioada analizată, cantitatea totală de gaze naturale distribuită a scăzut cu 1.157 mii mc, variind ușor în jurul valorii de 8.500 mii mc, valoarea maximă, de 9.424 mii mc, fiind distribuită în anul 2016, iar valoarea minimă, de 7.469 mii mc, fiind distribuită în anul 2022.

În perioada 2013 - 2022, cantitatea de gaze naturale distribuite pentru uz casnic a scăzut cu 162 mii mc, variind în jurul valorii medii de 5.350 mii mc, și a înregistrat un punct de maxim distribuit în anul 2021 (de 6.128 mii mc) și o valoare minimă distribuită în anul 2014, de 4.818 mii mc. Consumul pentru uz casnic variază în funcție de perioada de timp necesară pentru încălzire, de temperatura exterioară înregistrată în perioada rece, de aplicarea măsurilor

PUG ORĂȘTIE - DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII

de creștere a eficienței energetice a clădirilor și instalațiilor aferente pentru încălzirea lor, de creșterea lungimii rețelelor de distribuție (extinderea către noi consumatori).

În perioada 2013 - 2022, cantitatea de gaze naturale distribuite pentru uz casnic a crescut ușor ca procent din cantitatea totală distribuită, de la 61,42 % în anul 2013 la 68,76 % în anul 2022.

Pentru anul 2024, SC DELGAZ GRID SA are planificate opt proiecte de investiții în distribuția de gaze naturale în județul Hunedoara. Lucrările vizează modernizarea rețelei de gaz în cinci localități, totalizând o lungime de 12 kilometri, și modernizarea unei stații de reglare măsurare a presiunii gazelor naturale din localitatea Petrila. În urma investițiilor, va fi îmbunătățită alimentarea cu gaze naturale a în localitățile județului, fiind asigurată continuitatea și siguranța în exploatare a rețelei de distribuție. Cele mai importante proiecte de investiții, care presupun înlocuirea conductelor și branșamentelor de gaze naturale, se vor derula în municipiul Deva (7 km) și localitățile Râpaș (2,5 km) și Orăștie (1,5 km). Ținând cont de vechimea conductelor și instalațiilor sistemului de distribuție gaze naturale din municipiul Orăștie sunt necesare lucrări permanente de înlocuire/modernizare a acestui sistem.

Înlocuirea conductelor din oțel cu conducte din PEID (polietilenă de înaltă densitate) crește foarte mult viteza de montare, precum și siguranța în funcționare (prin micșorarea numărului de îmbinări); prin montarea conductelor din PEID care nu sunt supuse coroziunii chimice și nici electrocoroziunii se elimină izolarea conductelor (inclusiv la îmbinări).

În cadrul teritoriului administrativ al municipiului Orăștie există zone (în nordul municipiului) unde clădiri de locuit și ale unor societăți comerciale sunt amplasate la o distanță mai mică de 20 metri de conductele de transport gaze naturale (de înaltă presiune), fapt ce pune în pericol atât viețile oamenilor din clădirile respective, cât și integritatea și funcționarea conductelor.

Zone exploatări petrol și gaze

Conform hărții Agenției Naționale pentru Resurse Minerale (ANRM), cu perimetrele aferente acordurilor petroliere de concesiune pentru explorare, dezvoltare și exploatare se observă că în zona municipiului Orăștie nu există perimetre petroliere. De asemenea, în zona municipiului Orăștie nu există obiective (conducte, instalații, etc.) aparținând Sistemului Național de Transport al petrolului (S.N.T.), concesionat de CONPET S.A. România.

Prin aplicarea măsurilor de creștere a performanței termoenergetice globale a clădirilor, se poate constata o disfuncționalitate care se manifestă prin faptul că, în cazul conductelor amplasate aparent pe pereții blocurilor, în momentul izolării termice a fațadelor și al îngroșării zidurilor cu circa 10 cm polistiren expandat, este necesară fie depărtarea conductelor de pereții

PUG ORĂȘTIE - DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII

blocurilor cu montarea conductelor prin intermediul unor brățări mai lungi și mai rezistente, fie prin lăsarea unui șliț în izolația de polistiren cu lucrările aferente de protecție a izolației termice secționate și cu un eventual risc de apariție a condensului în zona neizolată.

Având în vedere vechimea rețelei de distribuție gaze naturale de peste 20 de ani, pentru menținerea siguranței în exploatare și a unor condiții optime de funcționare a acesteia sunt necesare lucrări permanente de întreținere și reparații a acestei rețele.

În cadrul teritoriului administrativ al municipiului Orăștie există zone (în nordul municipiului) unde clădiri de locuit și ale unor societăți comerciale sunt amplasate la o distanță mai mică de 20 metri de conductele de transport gaze naturale (de înaltă presiune), fapt ce pune în pericol atât viețile oamenilor din clădirile respective, cât și integritatea și funcționarea conductelor.

Existența pe teritoriul administrativ al municipiului Orăștie a conductelor de transport gaze naturale, impune restricții și condiționări în zonele respective, conform prevederilor Normelor tehnice pentru proiectarea și executarea conductelor de transport gaze naturale, aprobate prin Ordinul Președintelui ANRE nr. 118 din 20.12.2013.

2.11 Probleme de mediu

2.11.1 Zone de riscuri naturale

Extras din Studiul de fundamentare - protecția mediului, riscuri naturale și antropice elaborat de S.C. ASRO SERV S.R.L.

Conform PUG 2013 la nivelul teritoriului există următoarelezone ce prezintă riscuri naturale:

- Risc mediu și mic de alunecare a terenurilor în zona de sud-vest a UAT-ului, respectiv în proximitatea dealului Bucilă și „Între Hotare";
- Risc de inundabilitate cu ape de suprafață, cu grad de asigurare de 3 % (râurile Mureş şi Orăştie) pe sectorul dintre limita nordică cu orașul Geoagiu și lacurile Băltuțe;
- Risc de inundabilitate cu ape de suprafaţă, cu grad de asigurare de 1 % (râul Orăştie), între zona căii ferate și lacurile Băltuțe
- Risc mediu de inundabilitate cu ape freatice în zona str. Codrului, str. Tigrului și str. Moților.

Risc seismic

În zona municipiului Orăștie, **riscul seismic** este minim. Conform tabelului din Anexa nr. 2 a Legii 575/2001, municipiul Orăștie se încadrează în zona a VII-a seismică, după scara MSK, cu o perioadă medie de revenire de circa 50 ani.

Risc de inundabilitate

PUG ORĂȘTIE - DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII

În zona municipiului Orăştie, nu au fost remarcate furtuni, tornade sau alte fenomene meteorologice extreme, ci doar câteva vânturi de intensitate mai mare, care nu au produs pagube majore. Cu toate acestea, există zone cu risc de inundaţii în caz de precipitaţii puternice.

Pe raza municipiului Orăștie istoricul asupra inundațiilor, ghețurilor și accidentelor la construcțiile hidrotehnice cuprinde trei evenimente majore, cauzate de revărsările din ploi terențiale ale râurilor Grădiște și Sibișel, care confluează în partea de nord-est a orașului:

- în mai-iunie 1970 când au fost inundate 45 de locuințe, dintre care una avariată, o serie de agenți economici – I.G.O., Mecanica, S.M.A, Chimica, Industria Locală, Plante medicinale, respectiv 675 ha teren agricol (571 ha arabil, 104 ha fânețe); au mai fost inundate și avariate 100 m străzi, 1 km linii electrice, 1 km linii telefonice;
- în anul 1975 a fost inundată Mica Industrie și 857 ha teren agricol (507 ha arabil, 350 ha pășuni);
- în anul 1998 a fost distrusă puntea de trecere pietonală la Târgul de animale de pe Str. Unirii, a fost inundată prin revărsare curtea interioară a Stației de epurare, fiind de asemenea afectate 64 ha de la Ferma pomicolă Geoagiu, respectiv 12 ha de la Pășunea Șeusa.

Cauzele producerii inundațiilor au fost revărsările din ploi torențiale ale râurilor Grădiște și Sibișel care confluează în partea de nord-est a municipiului Orăștie.

Planul de apărare împotriva inundațiilor, ghețurilor și poluărilor accidentale, 2018-2021, Comitetul Local pentru Situații de Urgență Orăștie prevede următoarele obiective aflate în zone de risc la inundații si accidente la construcții hidrotehnice:

Pe râul Orăștie:

- S.C. Tracia Silva S.R.L si H.L.V. Orăștie
- A.J.V.P.S. - Alba Iulia (pct. Orastie)
- Stația de epurare - SC. Activitatea-Goscom SA
- 2 gospodării plus anexe (zona Cubic)
- secțiune din drumul DJ 705A
- Parte din străzile Horia, Popa Sapca, Closca, Crisan, Db. Gherea

Cauza inundațiilor este revărsarea.

Lucrări hidrotehnice de apărare existente:

- regularizare albie L=6,0 km An PIF=1981
- apărare de mal L=0,67 km AnPIF= 1981
- apărare de mal L=0,232 kmAnPIF=1981

PUG ORĂȘTIE - DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII

- regularizare albie L=2,0 km An PIF=1981

- regularizare albie L=0,2 km An PIF=1987

Deținător SGA Hunedoara

Pe râul Sibișel:

- SC Fares S.A.

- 30 gospodării (Str. Digului, Plantelor, Muzicantilor)

Cauza inundațiilor este revărsarea.

Lucrări hidrotehnice de apărare existente:

- regularizare albie L=6,5 km AnPIF=1971

- apărare de mal L=0,4 km AnPIF=1986

- apărare de mal L=1,382 kmAnPIF=1971

Deținător SGA Hunedoara

Risc de secetă

Cauza fenomenului poate fi: deficit fluviometric, degradarea solului, creşterea concentraţiei de dioxid de carbon în atmosferă.

Caracteristici generale: dezastru cu efect temporar, mai ales asupra agriculturii. a căror forme de manifestare depinde de o serie de factori (existenţa sistemului de irigaţii, etc.).

Predictabilitate: perioadele de precipitalii reduse sunt normale pentru toate sistemele climatice.

Prognozele meteorologice fac posibilă avertizarea timpurie asupra posibilitãii de producerea a fenomenului.

Factori de vulnerabilitate: terenuri agricole izolate, lipsa unor resurse de alimentare cu apa, lipsa unei planificări privind alocarea resurselor în zonele de risc, etc.

Efecte: scăderea producţiei agricole, zootehnice, creşterea preţurilor, creşterea ratei inflaţiei, reducerea stării nutriţionale a populaţiei, îmbolnăviri, criză energetică, etc.

Risc de eroziune

Conform Planșei 22, Intensitatea eroziunii solului în culoarul Mureșului, sectorul Sebeș Deva, din Studiul de fundamentare “Condiții geotehnice și hidrogeologie, riscuri naturale, din 2009”, pe teritoriul municipiului Orăștie eroziunea este foarte slabă.

Risc de alunecări de teren

Potențialul de producere al alunecărilor de teren în zona Orăștie este mediu, cu o suscebilitate medie-redusă.Zonele predispuse alunecărilor de teren sunt legate de zona și sub zona deluroasă in sud-vestul municipiului dealul Holumb.

Risc de producere a incendiilor de pădure

PUG ORĂȘTIE DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII

Vulnerabilitatea la incendii a fondului forestier creşte primăvara, înaintea apariţiei vegetaţiei şi toamna, după uscarea vegetaţiei, în perioadele de secetă şi în perioadele de flux sporit de turişti.

Risc de producere a incendiilor de vegetaţie uscată sau culturi de cereale păioase

Există riscul de apariție a unor incendii de vegetaţie uscată sau culturi de cereale păioase în sezonul cald, pe fondul creșterii temperaturilor, a deficitului de precipitații, în situația producerii unor fulgere și a vânturilor puternice, dar mai ales datorită practicilor de incendiere și ardere intenționată a miriștilor.

2.11.2. Calitatea aerului

Extras din Studiul de fundamentare - climatic, pedologic și ecologic elaborat de S.C. ASRO SERV S.R.L.:

Agricultura reprezintă o sursă importantă de ***emisii de amoniac***, gaz rezultat din procesele de fermentaţie enterică şi din dejecţiile animalelor. La nivelul municipiului Orăștie există o fermă care are ca obiect de activitate creșterea porcilor - Cirrus Comexim SRL Orăștie. *Traficul urban* se face răspunzător de eliminarea în atmosferă a dioxidului de sulf, oxizilor de azot, monoxidului de carbon, dioxidului de carbon, compuşilor organici volatili şi compuşi ai plumbului care constituie un factor de poluare notabil. La nivelul *anului 2021*, cantitatea totală de gaze cu efect de seră emise în Orăștie, având ca și cauză transportul este de **68.696 tone echivalent CO_2**, pentru ansamblul reţelei de drumuri modelate, conform PMUD Orăștie din 2021.

Disfuncționalități identificate

- Poluarea aerului cu pulberi în suspensie din șantiere și demolări în perioadele cu vânt / vijelii;
- Poluare olfactivă de la ferma de porci Cirrus Comexim SRL (IPPC)- Miros foarte puternic a dejecții de porc, mai ales în perioada când sunt împrăștiate pe sol dejecțiile. Mirosul persistă în zona stației de epurare + o zonă extinsă în nord NE;
- Poluare vizuală în areale agro-zootehnice, industriale degradate dar și clădiri aflate în paragină chiar și din zona centrală.

2.11.3. Calitatea apelor

Extras din Studiul de fundamentare - climatic, pedologic și ecologic elaborat de S.C. ASRO SERV S.R.L.:

Apa potabilă

PUG ORĂȘTIE - DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII

SC Activitatea Goscom Orăştie prin captările şi staţiile de tratare pe care le deţine în exploatare are o capacitate de producere a apei mult mai mare decât sunt cerinţele actuale (capacitatea de producție de cca 200l/s). În consecință posibilitățile noastre de producție pot asigura în bune condiţii satisfacerea cerinţelor de apă potabilă pentru toate localităţile racordate la sistemul centralizat de alimentare cu apă. Nu sunt restricţii de furnizare a apei, excepţie făcând perioadele secetoase. În următoarea perioadă de timp nu sunt necesare investiţii pentru extinderea capacităţii de producere a apei potabile a modernizării, automatizării sau retehnologizării unor procese din cadrul sistemului de alimentare cu apă.

Referitor la calitatea apei potabile produsă şi furnizată de SC Activitatea Goscom Orăştie, pe parcursul anului 2022, nu s-au semnalat contaminări microbiologice ce afectează starea de sănătate a populației. Toți parametrii de calitate atat cei microbiologici, chimici si indicatori s-au încadrat în limitele prevăzute de reglementarile sanitare în vigoare (Legea 458/2002- republicată 2015). Parametrii de calitate ai apei potabile sunt monitorizați în conformitate cu HG 974/2004, modificată şi completată de HG 342/2013 prin Programul de audit şi de control în cadrul Laboratoarelor Direcţiei de Sănătate Publică Deva, a Laboratorului de analize chimice INSP-Timişoara, Centru Regional de Sănătate Publică Timişoara[5].

Apele de suprafață - vezi 2.12.1. Ape de suprafață în capitolul 2.12. Caracteristici hidrologice și ale obiectivelor hidrologice

Apele subterane

Corpul de apă subterană ROMU07 - Culoarul râului Mureş (Alba Iulia-Lipova) se dezvoltă în lungul culoarului Mureşului, iar cea mai mare parte a suprafeţei acestuia este ocupată de terenuri agicole cu un posibil impact asupra stării calitative a acestui corp de apă subterană numai în situaţia în care pe aceste suprafeţe se folosesc îngrăşăminte chimice. Ca surse potenţiale de poluare pot fi considerate industriile metalurgică şi construcţii de maşini (localităţile Hunedoara, Cugir) precum şi zootehnia (Mintia), industria uşoară (Deva), alimentară (Vinţu de Jos); ***depozitele de deşeuri menajere (monitorizate post-închidere) urbane neconforme de la Orăştie*** şi Deva, jud. Hunedoara şi localităţile care nu au sistem de colectare a apelor menajere (Bârzava, Beriu, Birchiş, Bucium-Orlea, Miercurea Orăștielui, Orăştioara de Sus, Sibot, Soimuş, Vărădia de Mureş); toate acestea ar putea avea un impact negativ asupra stării calitative a corpului de apă subterană[6].

[5] Raport anual privind starea mediului în județul Hunedoara, 2022

[6] Planul de Management actualizat al Bazinului Hidrografic Mureș, 2022 – 2027

PUG ORĂȘTIE - DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII

2.11.4. Biodiversitate

Extras din Studiul de fundamentare - climatic, pedologic și ecologic elaborat de S.C. ASRO SERV S.R.L.:

Pe teritoriul municipiului Orăștie nu există nici un sit Natura2000, cel mai apropiat fiind ROSPA0139 Piemontul Munților Metaliferi – Vințu, în partea de nord, dupa râul Mureș.

Pădurile de gârniță și cer din cadrul culoarului, caracteristice subzonei termonemorale ocupă suprafețe mai însemnate la sud-vest de Orăștie. Ele sunt reprezentate de ass. QUERCETUM PETRAEAE-CERRIS (Soo 1957), QUERCETUM FARNETTO-CERRIS (Georgescu 1945 Rudski 1949) si Q. CERRIS (Georgescu 1941). Dintre pădurile xerofie de poziție se amintesc si ass. ACERETO-TILIETUM (pădurea de sub Râpa Roșie). QUECCETUM ROBORIS-SESSILIFLORAE, STAPHYLEO — TILIETUM PLATYPHYLII (Tauber 1986), CARPINO-TILIETUM PLATYPHYLII (Tauber 1986). În rest suprafețele forestiere sunt alcătuite din goruneto-cărpinetele - ”transilvane”, LATHYRO HALLERSTEINII-CARPINETUM (Coldea 1992) și GARPINO-QUERCETUM (PETRAEAE) (Borza 1941 I. Pop et Hodisan 1966), iar pe solurile mai grele, psedogleizate, apar fragmente ale stejăreto-cărpinetele, MELAMPYRO BIHARIENSE-CARPINETUM (Borza 1939 Soo 1964)[7]. În luncile Mureșului și a Orăștiei se dezvoltă zăvoaie edificate de sălcii si răchite, SALICETUM ALBAE-FRAGILIS (Issler 1926 em. Soo 1958) cu subass. Amorphosum futicosae (Morariu et Danciu 1970) și Echinocystosum, SALICETUM TRIANDRAE (Malcuit 1929) cu subass. Salicetosum viminalis (Soo 1958), asociații de amestec, SALICI- POPULETUM (Tx. 1931 Mejer Drees 1936). Pădurile existente la nivelul municipiului sunt: Pădurea Cornetu, Pădurea din Vale, Pădurea Perdele cu Pădurea Romoș, Pădurea Orașului și Pădurea Ploșnița.

Suprafețe de păduri regenerate în O.S. Valea Orăștiei, în anul 2008 =18 ha. Suprafața păduri afecatată de incendieri = 0 ha.

Disfuncționalități identificate:

- Introducerea indirectă a speciilor invazive

2.11.5. Spații verzi

Extras din Studiul de fundamentare de peisaj elaborat de S.C. GRAPHIS SPOT IMPEX S.R.L.:

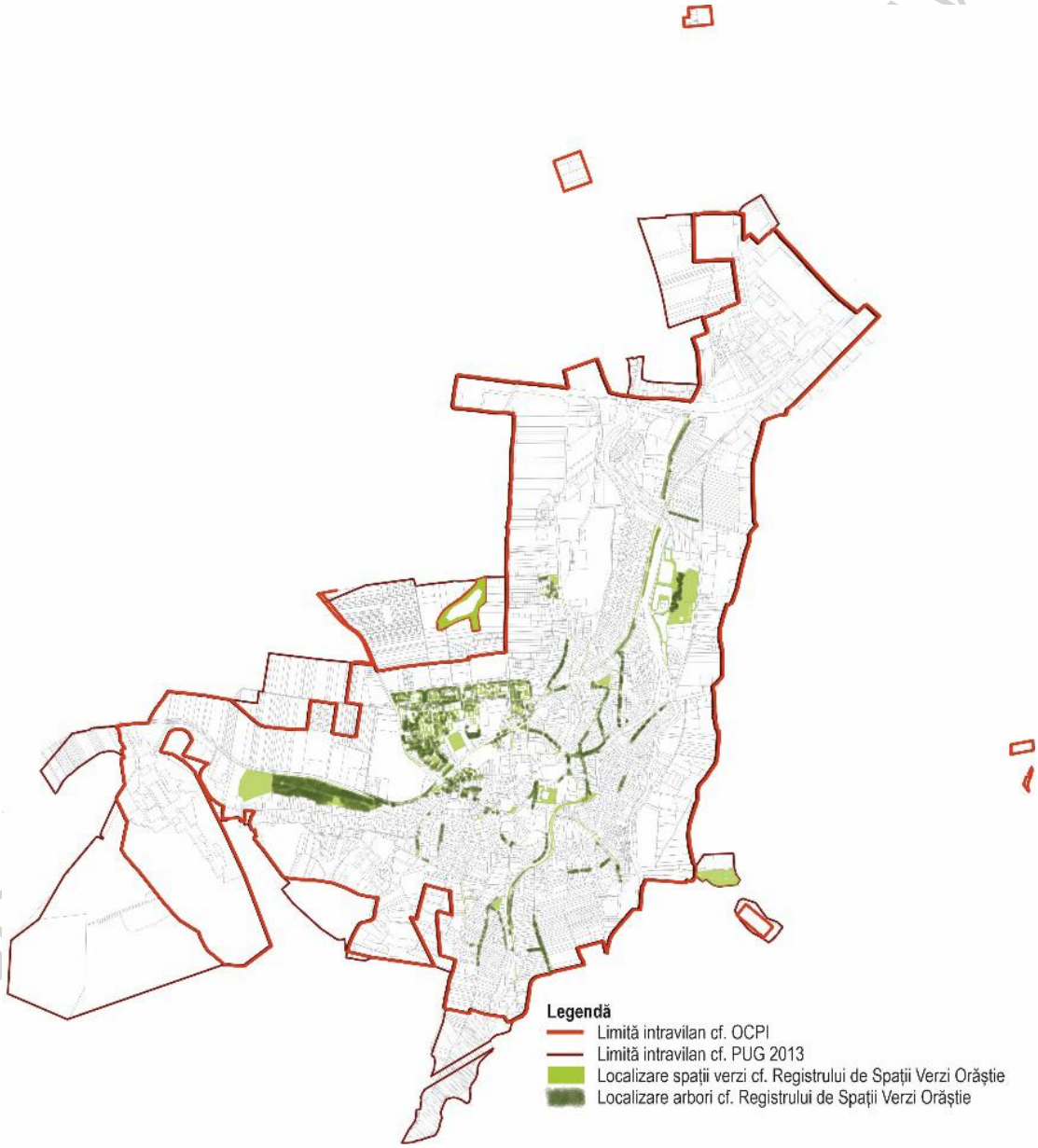
Sistemul verde antropic la nivelul Municipiului este format din următoarele tipologii de spații verzi:

- Spațiile plantate publice amenajate de dimensiuni mari – parc urban (>10 ha);

[7] Memoriu Genereal PUG 2013 municipiul Orăștie

PUG ORĂȘTIE - DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII

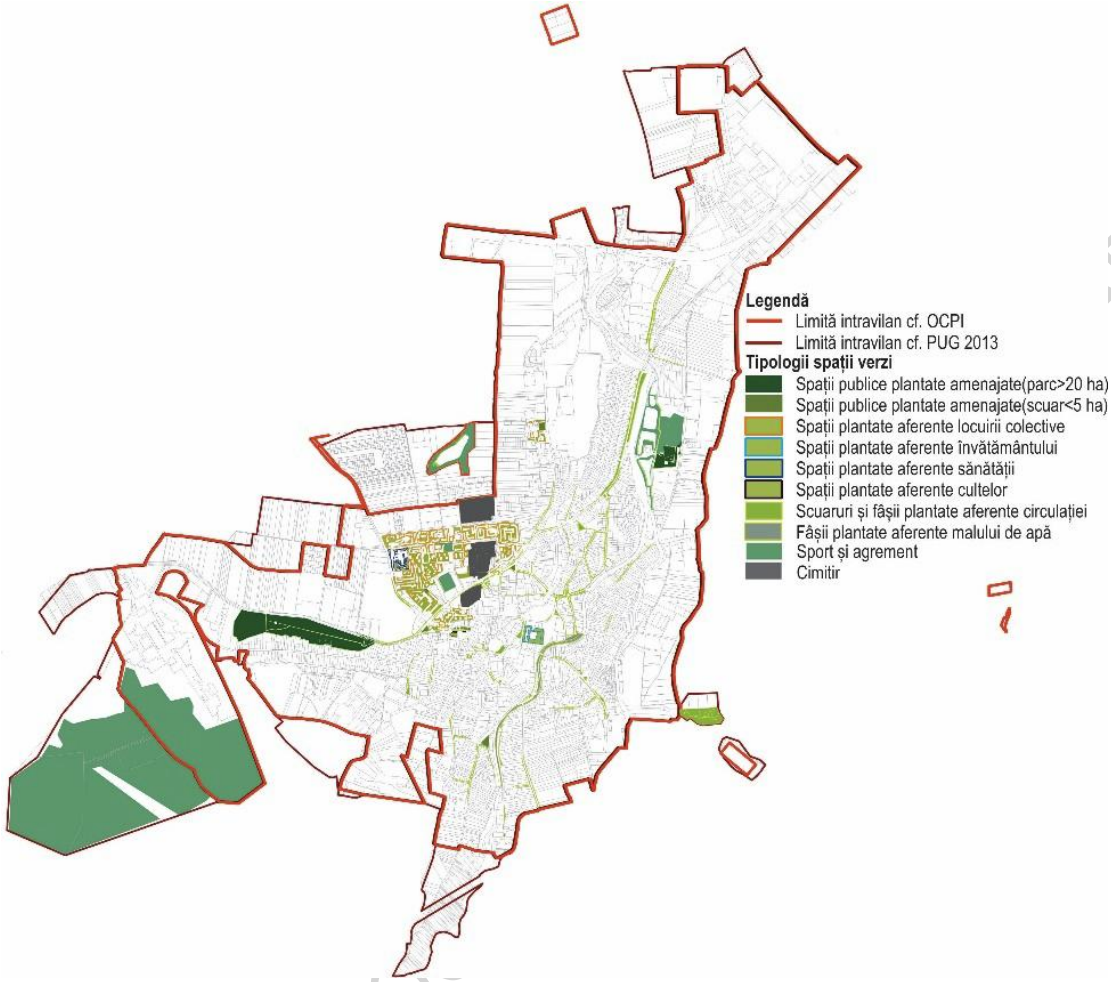
- Spațiile plantate aferente locuirii colective / buzunare verzi;
- Scuaruri verzi de dimensiuni mici – spații publice amenajate sau zone plantate (300m-3 ha);
- Spații verzi de protecție și plantații de aliniament;
- Vegetație de protecție a malului de apă;
- Vegetația prezentă în cadrul proprietăților private (în special grădinile locuințelor individuale);
- Zona pădurilor Cornetu, Perdele, din Vale, Romoș, Orașului și Plosnița;

Imaginea 2. Spațiile verzi din Municipiul Orăștie cf. Registrului Spațiilor Verzi

Sursă: Registrul Spațiilor Verzi al Municipiului Orăștie prelucrat grafic de urb. peisag. Mara NICOLAESCUONCICĂ, în cadrul „Studiului de fundamentare de Peisaj", Șef Proiect Specialitate Peisagistică: dr. arh. habil. urb. Cerasella

CRĂCIUN, din cadrul prezentului proiect "PLAN URBANISTIC GENERAL AL MUNICIPIULUI ORĂȘTIE", martie 2024

Imaginea 3. Tipologii de spații verzi din Municipiul Orăștie

Sursă: Registrul Spațiilor Verzi al Municipiului Orăștie, corelat cu PUG 2013 și prelucrat grafic de urb. peisag. Mara NICOLAESCU-ONCICĂ, în cadrul „Studiului de fundamentare de Peisaj" Șef Proiect Specialitate Peisagistică: dr. arh. habil. urb. Cerasella CRĂCIUN, din cadrul prezentului proiect "PLAN URBANISTIC GENERAL AL MUNICIPIULUI ORĂȘTIE", martie 2024

Extras din Studiul de fundamentare - climatic, pedologic și ecologic elaborat de S.C. ASRO SERV S.R.L.:

Situaţia suprafeţelor ocupată de spaţiile verzi în municipiul Orăștie, în perioada 2015 - 2022, conform Institutului Național de Statistică, se prezintă în tabelului următor:

ANI	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Suprafata (ha)	42	42	42	42	42	65	65	65

Tabel 6 – Suprafața spațiilor verzi, în municipiul Orăștie, conform INS

PUG ORĂȘTIE - DO

Mai jos au fost calculate ***suprafețele spațiilor verzi pe cap de locuitor*** în funcție de *"populația după domiciliu la 1 ianuarie",* în perioada 2015-2022, folosind datele furnizate de INS.

ANI	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Populația după domiciliu la 1 ianuarie	22772	22611	22395	22267	22058	21832	21530	21168
Suprafața spațiu verde (mp/ cap de locuitor)	18.44	18.58	18.75	18.86	19.04	29.77	30.19	30.71

Tabel 7 - Suprafața spațiu verde pe cap de locuitor, în municipiul Orăștie

Raportat la numarul de locuitori existent în anul 2022, **suprafata de spațiu verde** este de **30,71 mp/cap loc**.

Astfel, în raport cu normele actuale, raportate la numărul de locuitori, se pot trage următoarele concluzii, respectiv:

- Conform normelor *actuale* U.E. de **26 mp/loc** – suprafața minimă a spațiilor verzi este satisfăcută;
- Conform normelor *viitoare* U.E. de **30 mp/loc –** suprafața minimă a spațiilor verzi este satisfăcută;
- Conform normelor O.N.U. de **60 mp/loc** – exista un deficit de **29,29 mp/cap loc**, iar necesarul de spații verzi este de 1.270.080 mp/cap loc / 127,008 ha.

2.11.6. Gestionarea deșeurilor

Extras din Studiul de fundamentare - climatic, pedologic și ecologic elaborat de S.C. ASRO SERV S.R.L.:

Pe teritoriul UAT Orăștie își desfășoară activitatea operatorul economic SC BRAI-CATA SRL –TED TRANS 2002 SRL.

Denumire operator*	Contract de delegare*	Categorie deșeuri municipale UAT	Activități derulate	Autorizație de mediu	Licență
Asocierea SC BRAI-CATA SRL – TED TRANS 2002 SRL	Nr 1760 / 27.11.2018, valabilitate 8 ani	deșeuri menajere și similare pe 4 fracții: hârtie/carton, metal/plastic, sticlă, fracție umedă	colectarea separată și transportul separat al deșeurilor municipale și al deșeurilor similare;	Nr. HD 61/15.04.2019 (punct de lucru Deva) valabilă pe toată perioada în care beneficiarul obține viza anuală	Licenţă nr 3215/21.09.2017 clasa 1 Valabilă până la data de 06.04.2020

PUG ORĂȘTIE - DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII

Tabel 8 - Operatori de salubrizare care își desfășoară activitatea în Orăștie, anul 2019/2020[8]

La nivelul anului 2019, administrarea parcurilor publice și toaletarea acestora, în urma cărora se obțin deșeuri vegetale era asigurată de Primăria Orăștie. În anul 2020 a fost înregistrat la nivelul municipiului Orăștie următorii operatori economici autorizati pentru colectarea DEEE:

Centru de colectare	**Societatea care administrează centrul de colectare**	**Autorizație de mediu**	**Categorii de DEEE colectate***
str. Unirii, CF nr.61418, Orăștie	SC Festimani Remat SRL	HD-216/02.12.2010 revizuită în 23.02.2012, valabilă 10 ani	1-10
str. Plantelor, nr.2, Orăștie	Consiliul Local Orăștie	HD-88/08.04.2013, valabilă 10 ani	1-10
str.Luncii, nr.1, Orăștie	SC Cart Met Plast SRL	HD-411/17.12.2012; valabilă 10 ani	1-10

Tabel 9. Operatori economici autorizați pentru colectarea DEEE în municipiul Orăștie.

Conform Planului Județean de Gestionare a Deșeurilor în județul Hunedoara(2020–2025), cantitatea de nămol rezultată în anul 2019, de la stația de epurare a municipiului Orăștie a fost de 66 t/an.

Mai jos se găsesc cantitățile de deșeuri raportate în Orăștie, în perioada 2020-2022.

Nume operator	**Sector activitate**	**Tip deșeu**	**Metodă tratare**	**Cantitate (kg)**	**An raportare**	**Metoda de bază**
S.C. CIRRUS COMEXIM S.R.L.	7 Producție animală intensivă și acvacultură	nepericulos	valorificare	39200	2022	Estimare
			valorificare	37900	2021	Estimare
			eliminare	115	2021	Măsurare
			valorificare	30900	2020	Măsurare
			eliminare	112	2020	Măsurare

Tabel 10 – Deșeuri transferate, raportate în municipiul Orăștie

Gestionarea deşeurilor municipale

[8] PLANUL JUDEȚEAN DE GESTIONARE A DEȘEURILOR ÎN JUDEȚUL HUNEDOARA (2020 – 2025)

PUG ORĂȘTIE - DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII

În conformitate cu recomandările EUROSTAT (Ghidului privind colectarea datelor referitoare la deşeurile municipale), deşeurile municipale reprezintă deşeuri menajere şi asimilabile, generate din gospodării, instituţii, unităţi comerciale şi de la operatori economici.
Sunt incluse:

- Deşeurile voluminoase (inclusive DEEE provenite de la populaţie);
- Deşeurile din parcuri, grădini şi de la curăţenia străzilor, inclusiv conţinutul coşurilor de gunoi stradale;

După modul de colectare, deşeurile municipale sunt:

- Colectate de/ sau în numele municipalităţilor;
- Colectate direct de operatori economici privaţi – valabil pentru DEEE şi alte tipuri de deşeuri reciclabile;
- Generate şi necolectate printr-un operator de salubritate , ci gestionate direct de generator;

Sunt excluse:

- Nămolurile de la epurarea apelor uzate orăşeneşti;
- Deşeurile din construcţii şi demolări;

Indicatorii de dezvoltare durabilă privind deşeurile municipale se referă la:

- Deşeuri municipale generate;
- Deşeuri municipale tratate prin:
  - Incinerare;
  - Valorificare energetică;
  - Depozitare;
  - Reciclare exclusiv (compostare şi digestie anaerobă);
  - Compostare.

De asemenea, ghidul EUROSTAT recomandă ca fluxurile de deşeuri reciclabile (hârtie,plastic,metal etc.) care rezultă din instalaţiile de sortare şi care sunt ulterior trimise către instalaţii de reciclare să fie luate în calcul ca fiind reciclate. Numărul containerelor de pe UAT Orăștie sunt reprezentate în umătorul tabel.

Platforme	**Rezidual (Euro - containere 1,1 mc)**	**Rezidual (Containere 120 L)**	**Hârtie/Carton (Euro - containere 1,1 mc)**	**Plastic/Metal (Euro - containere 1,1 mc capac rotund)**	**Metal (Euro - containere)**	**Sticlă (Igloo 1,5 mc)**
72	71	363	68	75	48	64

PUG ORĂȘTIE - DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII

Tabel 11 - Distribuția containerelor de colectare în Orăștie[9]

Municipiul Orăștie face parte din Zona 3 Centru din cele 4 zone de gestionare a deșeurilor municipale de pe teritoriul județului Hunedoara, astfel că deșeurile din cardul UAT Orăștie sunt transportate direct la CMID Bârcea Mare.

Depozitul salubru pentru deșeuri din Bârcea Mare[10]:

Capacitatea anuală estimată este de aproximativ 111.200 tone/an (101.100 tone/an deșeuri municipale solide) sau 127.400 m3/an. De asemenea, alte 14.500 tone/an (sau 19.100 m3/an) de CLO se pot folosi ca material de acoperire pentru depozitul de deșeuri. Suprafața primei celule este de aproximativ 62.500 m2, cu o capacitate totală de aproximativ 1.236.800 m3, din care 1.050.000 m3 capacitatea de eliminare (pentru o durată de viață de peste 7 ani).

Disfuncționalități identificate

- Insule de colectare deșeuri insufiente;
- Necesitatea inființării unui nou cimitir.

2.12 Caracteristici hidrologice și ale obiectivelor hidrologice

Extras din Studiul de fundamentare - condiții geotehnice și hidrologice elaborat de S.C. GEO EXPERT PLUS S.R.L

Teritoriul administrativ al Municipiului Orăștie se înscrie in Depresiunea Mureșului - Culoarului Orăștie. Este situat la stânga Mureșului, la confluența cu râul Orăștie, la o altitudine medie de 220 m fata de nivelul Marii Negre. Cel mai înalt vârf este Dealul Holumb cu altitudinea de 345 m.

2.12.1. Ape de suprafață

Principalul colector este râul Mureș. În dreptul Municipiului Orăștie, râul Sibișel, care izvorăște din Munții Șureanu, se unește cu râul Orăștie (Grădiște), formând un singur curs care se varsă în râul Mureș. Apele celor doua râuri sunt ușor mineralizate.

Râul Mureş, principala arteră hidrografică a judeţului, străbate pe o lungime de 105 km, un culoar larg între Munţii Şureanu şi Poiana Ruscă la sud şi Munţii Apuseni la nord. Bazinul râului (6591 km2) este asimetric, afluenţii de dreapta fiind scurţi (sub 35 km), iar cei dinspre

[9] STUDIU DE OPORTUNITATE PENTRU DELEGAREA ACTIVITĂȚILOR SERVICIULUI DE SALUBRIZARE ÎN CADRUL SISTEMULUI DE MANAGEMENT INTEGRAT AL DEȘEURILOR ÎN JUDEȚUL HUNEDOARA,2021

[10] Ibidem.

PUG ORĂȘTIE - DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII

sud sunt lungi (până la 92 km). Afluenţii de stânga importanţi sunt: Orăştie (Grădiște) sau Apa Oraşului (L=47 km), Strei (L=89 km), ce cuprinde câţiva afluenţi importanţi (Râul Bărbat, Râul Mare, Luncani, Ruşor, Şerel, Galbena, Silvaşu), Cerna (L=67 km) şi Dobra (L=42 km). Printre afluenţii dinspre nord, mai importanţi sunt Geoagiul (L=34 km) şi Călanul (L=20 km). Debitul mediu multianual al Mureşului, pentru perioada ultimilor 30 de ani, variază între 120 m3/s şi 165 m3/s, valorile marcând zona de intrare, respectiv de ieşire a râului de pe teritoriul judeţului. Volumul maxim scurs pe anotimpuri se produce la sfârşitul primăverii şi începutul verii (aprilie-iunie), şi cel minim toamna (septembrie-noiembrie). Fenomenele de îngheţ (pod de gheaţă, curgeri de sloiuri, gheaţă la mal) au o durată medie de 45-50 de zile şi se înregistrează în medie pentru 80%-90% din ierni.

Râul Orăștie izvorăște din Munții Șureanu și curge spre vest prin orașul Orăștie, unde se varsă în râul Mureș.Cursul superior al râului Orăștie este cunoscut și sub numele de Râul Godeanu. Cursul mijlociu, în zona localității Grădiștea de Munte este numit și Râul Grădiștea iar între Costești și Beriu este numit de localnici și Râul Beriu. Cursul inferior, de la confluența cu râul Sibișel la vărsarea în Mureș este numit de localnici și Râul Apa Orașului. Are o lungime de 51 km și un bazin hidrografic de 445 km². Principalii afluenți ai râului Orăștie sunt: Râul Râul Mare, Râul Valea Mare, Râul Valea Rea și Râul Strei. Lungimea cursului de apă este de 47 km cu un debit mediu de 2.00 m3/s.

Râul Sibeșel, un afluent al râului Mare, este un curs de apă situat în județul Hunedoara, România, izvorăște din munții Retezat , are o lungime de aproximativ 32 km şi îşi adună apele dintr-un bazin cu suprafaţa de 171 km pătraţi.

2.12.2. Apele subterane

Apele subterane sunt cantonate atât în formațiunile precuaternare, cât mai ales în cele cuaternare. Rezervele totale de apă subterană sunt apreciate la cca. 154 mil. m3/an, (5 m3/s) din care 60% (3,9m3/s) ape freatice şi 1,1 m3 /s ape de adâncime. În zonă, sunt prezente depozite fluviale: nisipuri, pietrişuri, argile din zonele de luncă, acumulări deluviale: argile; acumulări coluviale, iar pe lângă acestea, există şi formaţiuni antropice (mai recente).

La nord de oraş, se găseşte un mic lac natural tipic de luncă - Şumuştău, alimentat din pânza freatică şi înconjurat de vegetaţie hidrofilă, iar la ieşirea spre Sebeş (Est), în vecinătatea râului Grădişte, se găsesc două lacuri artificiale, denumite de localnici "Băltuţe".

Apa subterana cu nivel liber a fost interceptată până la adâncimi variabile în funcție de morfologia zonei între -1.50 m și -10.00 m.

PUG ORĂȘTIE - DOCUMENT DESTINAT AVIZARII

Menționăm ca nivelul apei subterane este în stransp legătură cu regimul pluviometric local putând prezenta creșteri sau scăderi față de cota menționată mai sus cu aproximativ 1.00m în perioadele cu precipitații abundente.

Caracteristicile de agresivitate a apei subterane si eventual ale unor straturi de pamant: în perioadele cu precipitatii abundente caracterul chimic al apelor, din punct de vedere al pH-ului se poate modifica determinand un caracter slab carbonic.

2.13 Caracteristici geotehnice

Extras din Studiul de fundamentare - condiții geotehnice și hidrologice elaborat de S.C. GEO EXPERT PLUS S.R.L.

Caracteristici geofizice ale terenului, în conformitate cu normativul P 100 - 1/2013 sunt:

Zona seismică: F.

Zonarea valorilor de vârf ale acceleraţiei terenului pentru proiectare ag cu IMR = 225 ani şi 20% probabilitate de depăşire în 50 de ani este: 0,10g.

Perioada de colt Tc= 0,7.

Adâncimea de îngheţ conform STAS 6054/77 este la -0.80 m de la cota terenului natural.

În conformitate cu STAS 1709/1-90: „Adâncimea de înghet in complexul rutier", zona Municipiului Orăștie de Jos are un tip climatic I, cu indicele de umiditate Thornthwaite Im-20$_{0Cxzile}$..... 0.

Stratificația terenului

Zona de luncă este bine individualizată în nordul, nord-estul și nord-vestul UAT Orăștie, cât și dealungul râurilor Orăștie și Sibișel.

Stratigrafia generală în zona de luncă este următoarea:

1. 0.00m – 0.50-0.70 m – sol vegetal coeziv, mai rar nisipos, cafeniu, cafeniu-negricios uneori cu pietriș în extravilan, în intravilan pot apare umpluturi de maxim 0.50 m de la CTN, alcătuite din material coeziv local, pietriș și materiale de construcții;

2. 0.50-0.70m – 1.50-2.00 m – Depozit argilos prăfos coeziv reprezentat prin pământuri mixte ce aparține domeniilor **siCl – argilă prăfoasă, argilă nisipoasă, sasiCl-argilă prăfoasă nisipoasă, clSi- praf argilos, saclSi-praf argilos nisipos**, culoarea depozitului poate varia de la cafeniu, cafeniu gălbui, alternanțe cenușii-gălbui, uneori cu pietriș mic, cu plasticitate de la mediu la foarte mare (Ip>20) și un indice de consistență ce plasează materialul în domenii de la consistent la tare (Ic>0.51).

PUG ORĂȘTIE - DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII

Presiunea convenţională : Pământuri fine -**250 ÷ 300 KPa** presiune dată în conformitate cu NP112/2014, anexa C, tabel C.4.

3. 1.50-2.00m – 2.50-3.00 m – Depozit semicoeziv sau necoeziv nisipos, cafeniu, cafeniucenușiu, ce aparține domeniilor **siCl – nisip argilos,siSa-nisip prăfos, siclSa-nisipa argilos prăfos, Sa- nisip, grSa-nisip cu pietriș,** culoarea depozitului variază de la cafeniu, cafeniu-cenușiu, cu rar pietriș sau pietriș peste 20 %, cu grad de îndesare mediu sau îndesat.

Presiunea convenţională : **150 ÷ 600 KPa** presiune dată în conformitate cu NP112/2014, anexa C, tabel C.3.

4. 2.50-3.00– 4.00-6.00 m – Depozit necoeziv, cafeniu, ce aparține domeniilor **saGr – pietriș cu nisip, sacoGr-Pietriș cu bolovăniș și nisip, grCo-bolovăniș cu pietriș rar nisip,** culoarea depozitului este de la cafeniu, cafeniu-cenușiu, cu grad de îndesare îndesat sau foarte îndesat.

Presiunea convenţională: **350 ÷ 550 KPa** presiune dată în conformitate cu NP112/2014, anexa C, tabel C.2.

5. Peste -6.00 m de la C.T.N. apare roca de bază reprezentată prin argilă marnoasă/marnă argiloasă, cenușie, violacee sau vărgată (alternațe cenușii-violacee)

Presiunea convenţională : **350 ÷ 1100 KPa** presiune dată în conformitate cu NP112/2014, anexa C, tabel C.1.

Uneori în zona de luncă, în intervalul – 0.70 m și -4.00 m de la CTN, pot apărea depozite argiloase cenușii, în domeniul de consistență moale și conținut de materie organică > 5%-depozite mâloase.

Zona de terasă se suprapune peste zona construită a municipiului și cuprinde majoritatea cartierelor municipiului Orăștie.

Stratigrafia generală în zona de luncă este următoarea:

1. 0.00m – 0.30-1.00 m – sol vegetal coeziv, mai rar nisipos, cafeniu, cafeniu-negricios uneori cu pietriș în extravilan, în intravilan pot apare umpluturi de maxim 1.00 m de la CTN, alcătuite din material coeziv local, pietriș și materiale de construcții;

2. 0.30-1.00m – 3.50-4.50 m – Depozit argilos prăfos coeziv reprezentat prin pământuri mixte ce aparține domeniilor **siCl – argilă prăfoasă, argilă nisipoasă, sasiCl-argilă prăfoasă nisipoasă, clSi- praf argilos, saclSi-praf argilos nisipos**, culoarea depozitului poate varia de la cafeniu, cafeniu gălbui, alternanțe cenușii-gălbui, uneori cu pietriș mic, cu plasticitate de la mediu la foarte mare(Ip>20) și un indice de consistență ce plasează materialul în domenii de la consistent la tare (Ic>0.51).

PUG ORĂȘTIE - DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII

Presiunea convenţională : Pământuri fine-**250 ÷ 300 KPa** presiune dată în conformitate cu NP112/2014, anexa C, tabel C.4.

3. 3.50-4.50m – 5.50-6.00 m – Depozit semicoeziv sau necoeziv nisipos, cafeniu, cafeniucenușiu, ce aparține domeniilor **siCl – nisip argilos, siSa-nisip prăfos, siclSa-nisip aargilos prăfos, Sa- nisip, grSa-nisip cu pietriș,** culoarea depozitului variază de la cafeniu, cafeniu-cenușiu, cu rar pietriș sau pietriș peste 20 %, cu grad de îndesare mediu sau îndesat.

Presiunea convenţională : **150 ÷ 600 KPa** presiune dată în conformitate cu NP112/2014, anexa C, tabel C.3.

4. 5.50-6.00– 6.00-7.00 m – Depozit necoeziv, cafeniu, ce aparține domeniilor **saGr – pietriș cu nisip, sacoGr-Pietriș cu bolovăniș și nisip,grCo-bolovăniș cu pietriș rar nisip,** culoarea depozitului este de la cafeniu, cafeniu-cenușiu, cu grad de îndesare îndesat sau foarte îndesat.

Presiunea convenţională : **350 ÷ 550 KPa** presiune dată în conformitate cu NP112/2014, anexa C, tabel C.2.

5. Peste -7.00 m de la C.T.N. apare roca de bază reprezentată prin argilă marnoasă/marnă argiloasă, cenușie, violacee sau vărgată(alternațe cenușii-violacee)

Presiunea convenţională : **350 ÷ 1100 KPa** presiune dată în conformitate cu NP112/2014, anexa C, tabel C.1.

Zona deluroasă – se suprapune părții de sud și sud vest a municipiului precum si izolat în zona cimitirului.

1. 0.00m – 0.30-0.40 m – sol vegetal coeziv , mai rar nisipos ,cafeniu, cafeniu-negricios uneori cu pietriș;

2. 0.30m-0.40m – 5.00-5.50 m – Depozit argilos prăfos coeziv reprezentat prin pământuri mixte ce apartine domeniilor **siCl – argilă prăfoasă, argilă nisipoasă, sasiCl-argilă prăfoasă nisipoasă, clSi- praf argilos, saclSi-praf argilos nisipos**, culoarea depozitului poate varia de la cafeniu, cafeniu gălbui, alternanțe cenușii-gălbui, uneori cu pietriș mic, cu plasticitate de la mediu la foarte mare(Ip>20) și un indice de consistență ce plasează materialul în domenii de la consistent la tare (Ic>0.51).

Presiunea convenţională : Pământuri fine-**250 ÷ 300 KPa** presiune dată în conformitate cu NP112/2014, anexa C, tabel C.4.

3. 5.00-5.50m – 7.00-8.00 m – Depozit semicoeziv sau necoeziv nisipos, cafeniu, cafeniucenușiu, ce apartine domeniilor **siCl – nisip argilos, siSa-nisip prăfos, siclSa-nisip argilos prăfos, Sa- nisip, grSa-nisip cu pietriș,** culoarea depozitului variază de la cafeniu, cafeniu-cenușiu, cu rar pietriș sau pietriș peste 20 %, cu grad de îndesare mediu sau îndesat

PUG ORĂȘTIE - DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII

Presiunea convenţională : **150 ÷ 600 KPa** presiune dată în conformitate cu NP112/2014, anexa C, tabel C.3.

4. Peste -8.00 m de la C.T.N. apare roca de bază reprezentată prin argilă marnoasă/marnă argiloasă, cenușie, violacee sau vărgată(alternațe cenușii-violacee)

Presiunea convenţională : **350 ÷ 1100 KPa** presiune dată în conformitate cu NP112/2014, anexa C, tabel C.1.

2.14 Tipuri de proprietate

Extras din Studiul de fundamentare privind tipurile de proprietate elaborat de S.C. Daedalus Proiect S.R.L.

La nivelul Municipiului Orăștie au fost identificate următoarele tipuri de proprietăți:

BILANȚ TERITORIAL INTRAVILAN - REGIM JURIDIC	
Proprietate publică	**suprafață (ha)**
Proprietate publică de interes național	56
Proprietate publică de interes local	193
TOTAL PROPRIETATE PUBLICĂ	**249**
Proprietate privată	**suprafață (ha)**
Terenuri din domeniul privat al statului	3
Tereuri din domeniul privat al municipiului	24
Terenuri proprietate privată a persoanelor fizice și juridice	997
TOTAL PROPRIETATE PRIVATĂ	**1024**
Circulația terenurilor	**suprafață (ha)**
Terenuri ce se intenționează a fi trecute în domeniul public (cf. *Raportului asupra gestionării bunurilor din patrimoniul Orăștie*, versiunea octombrie 2023, aflat în curs de aprobare)	3
Terenuri ce se intenționează a fi trecute în domeniul privat (cf. *Raportului asupra gestionării bunurilor din patrimoniul Orăștie*, versiunea octombrie 2023, aflat în curs de aprobare)	80
TOTAL CIRCULAȚIA TERENURILOR	**83**
TOTAL INTRAVILAN	**1356**

Tabel 13. - Bilanț teritorial regim juridic intravilan

Sursa: autor, prelucrare date obținute de la Primăria Mun. Orăștie

Cele mai multe terenuri încadrate în intravilan au un regim de proprietate privat, cu un procent de 76%, în timp ce proprietatea publică ocupă un procent de 23%. Conform datelor furnizate de Primăria Orăștie (Raportul asupra gestionării bunurilor din patrimoniul UAT Orăștie,

PUG ... AVIZĂRII

versiunea octombrie 2023), 0.2% din suprafața intravilanului reprezintă terenuri prevăzute a fi trecute în domeniul public, iar 5.9% în domeniul privat.

2.15 Necesități și opțiuni ale factorilor interesați

Principalele amenințări privind dezvoltarea Municipiului Orăștie, resimțite de participanții la Studiul Analiza factorilor interesați, anchete sociale sunt: plecarea tinerilor din oraș, calitatea scăzută a vieții, declinul economic. Alte amenințări mai sunt: reducerea nivelului de siguranță, infrastructura rutieră și locuri de parcare insuficiente, oraș sufocat de mașini.

Principalele recomandări menționate de către participanții la studiu, pentru o dezvoltare mai bună a orașului, sunt suplimentarea locurilor de parcare, reabilitarea blocurilor de locuințe, modernizarea străzilor/străzi noi și suplimentarea dotărilor pentru agrement (parcuri/ spații verzi/ locuri de joacă pentru copii).

3. Analiza SWOT

PEISAJ:

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
■ Prezența în imediata vecinătate, în zona administrativului sau a teritoriului intravilan a Municipiul Orăștie a unor elemente naturale reprezentative la nivel național (Piemontul Munților Metaliferi - Vințu ROSPA0139, Râul Mureș), local (Râurile Orăștie și Sibișel, Lacul cu Lebede, Balta Șumuștău, Lacurile "La Bălțuțe"), dar și a pădurilor, care necesita conservare si protecție (Pădurea Cornetu, Pădurea din Vale, Pădurea Perdele cu Pădurea Romoș, Pădurea Orașului și Pădurea Ploșnița); ■ Prezența în Municipiul Orăștie a unei infrastructuri verzi-albastre cu valoare identitară ridicată la nivel local (Râurile Orăștie și Sibișel, Lacul cu Lebede, Balta Șumuștău, Lacurile "La Bălțuțe") si județean (Râul Mureș); ■ Existența unor elemente de peisaj antropic importante la nivelul identității locale - cu valoare dendrologică și istorică (Parcul Mare), dar si economică (turistică); ■ Existența unor elemente de peisaj antropic	■ Lipsa unei strategii coerente cu privire la peisajul Municipiului Orăștie în toate componentele sale (natural, antropic și cultural), la nivel local, județean, regional și național, care să integreze și să utilizeze potențialul elementelor valoroase reprezentative existente (din intravilan și administrativ), precum și a relațiilor de peisaj care se pot realiza cu macro-teritoriul (județean); ■ Lipsa unor tipologii si categorii variate de spații verzi, care să se adreseze pentru toate vârstele si pentru toate categoriile de utilizatori (locuitori, vizitatori, turiști); ■ Lipsa de valorificare a elementelor naturale valoroase de interes local și regional și neintegrarea lor în sistemul municipal de spații verzi și peisaj; ■ Starea incertă din punct de vedere estetic și funcțional a spațiilor verzi urbane, datorată neîntreținerii parțiale și a absenței unei amenajări peisagistice coerente; ■ Dispunerea neechilibrată a spațiilor verzi la nivel

PUG ORĂȘTIE - DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII

importante la nivelul patrimoniului cultural și a identității locale: economică si tradiționala (târgurile locale), zona vetrei orașului medieval, culturală materială (arhitectură populară vernaculară), culturală imaterială și orală (tradiții, datini, obiceiuri, cutume locale, etc.); ■ Existența unui potențial de tipologii de spații verzi, din punct de vedere peisagistic și morfotipologic: parcuri, scuaruri, spații publice plantate, baze sportive și de agrement, păduri, etc. ■ Biodiversitatea ridicată la nivel județean și local (Râurile Mureș, Orăștie și Sibișel, Lacul cu Lebede, Balta Șumuștău, Lacurile "La Băltuțe"), precum și a zonelor împădurite (Pădurea Cornetu, Pădurea din Vale, Pădurea Perdele cu Pădurea Romoș, Pădurea Orașului și Pădurea Ploșnița); ■ Existența unor subzone cu funcțiuni diverse cu potențial de integrare în peisajul antropic și în spatii publice (noi extinderi, zone industriale, periferii); ■ Mici rezerve de teren care pot fi valorificate ca dotări de agrement, loisir, sport, odihnă sau activități nautice (zona râurilor și a lacurilor, zone periferice, etc.).	municipal și lipsa, amenajarea precară sau dotarea improprie a spațiilor verzi de proximitate, rezultând supraaglomerarea polilor de odihnă și agrement; ■ Absența perdelelor verzi de protecție în zona oglinzilor de apă a râurilor, a lacurilor și în spațiile aferente rețelelor de infrastructură tehnico-edilitară și de circulație; ■ Amenajarea insuficientă a peisajului „aparatelor de acces" pe intrările în municipiu și a peisajului aferent căilor de comunicații; ■ Dezvoltarea haotică a zonelor rezidențiale periferice, care afectează peisajul aflat la limita de contact dintre natural-antropic, între intravilan/extravilan; ■ Subutilizarea unor spații publice urbane cu potențial, care nu prezintă interes special si unicitate, din punct de vedere peisagistic, estetic și/sau funcțional.
OPORTUNITĂȚI	**PERICOLE / AMENINȚĂRI**
■ Proximitatea unor zone valoroase de peisaj natural și cultural la nivel național (Piemontul Munților Metaliferi - Vințu ROSPA0139, Râul Mureș) sau local (Râurile Orăștie și Sibișel, Lacul cu Lebede, Balta Șumuștău, Lacurile "La Băltuțe"), dar și a pădurilor care necesita conservare și protecție (Pădurea Cornetu, Pădurea din Vale, Pădurea Perdele cu Pădurea Romoș, Pădurea Orașului și Pădurea Ploșnița); ■ Prezența unor concentrări de resurse de peisaj cultural și turistice valoroase în mezzo-teritoriu; ■ Posibilitatea obținerii de finanțări extrabugetare pentru implementarea proiectelor care vizează domeniul peisajului;	■ Gestiunea ineficientă a zonelor naturale de importanță județeană și a zonelor naturale de importanță locală, care determină dispariția unor elemente de floră și faună; ■ Lipsa dialogului între toți actorii urbani implicați în gestionarea și utilizarea elementelor majore de peisaj natural, antropic și cultural; ■ Vânturile dominante din direcția nord-vest și sud-est, care amplifică efectele poluării și eroziunii solurilor; ■ Presiune investițională, manifestată prin dezvoltarea unor zone antropice, fără sau cu procente reduse de spatii verzi; ■ Zone de locuire nedeservite sau slab deservite de

PUG ORĂȘTIE - DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII

■ Prezenta unor zone industriale cu posibilitatea de conversie funcțională în parcuri tematice, amenajate peisagistic cu funcțiuni specifice de loisir, odihna-relaxare, agrement, cultural-expoziționale, sport-agrement, etc. ■ Prezența unor elemente importante și valoroase de peisaj, atractive pentru locuitori/vizitatori/ turiști – amplasate în vecinătatea imediată a municipiului (in zona mezzo-teritoriului administrativ și macroteritoriului județean)	spații verzi amenajate; ■ Lipsa unei planificări integrate a municipiului cu prioritate pe aspectele și problemele legate de ridicarea standardelor de calitate a vieții, a peisajului, spațiilor verzi, în acord cu dezvoltare eco-sustenabilă.

Diagnosticul de utilizare - Datorită impunerii normei EU de 24-26 mp/cap de locuitor, precum și pe viitor a normei de 30 mp/cap de locuitor și a normei ONU de 50 mp/cap de locuitor, deficitul de utilizare al spațiilor verzi la nivelul municipiului, poate fi realizat prin noi inserții de spatii verzi și peisaje cu activități, funcțiuni și amenajări specifice, prin implementarea de noi tipologii spațiale.

ECONOMIE:

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
■ Indicatorii PIB și PIB/locuitor raportați în județul Hunedoara sunt în creștere; ■ Atractivitatea economica mare a judetului Hunedoara, datorita pozitiei sale geografice și datorită specificului industrial; ■ Sectoarele economiei au o structură proporționată la nivel județean cu accent pe sectoarele industrial, comerț și servicii; Forta de munca specializată și diversificată, costul cu forța de muncă este mai redus decât în Europa de Vest; ■ Existența in Orăștie a Colegiului Tehnologic Nicolaus Olahus; ■ Județul Hunedoara a ocupă locul 3 in Regiunea Vest după cifra de afaceri cumulată la nivelul economiei; ■ Cele mai mari productivități la nivel de ramuri economice se înregistrează în sectoarele: cultivarea cerealelor, activități în ferme mixte,	■ Costuri de producție ridicate în agricultură, comparativ cu profitul generat; ■ Proprietate agricola divizata, faramitata; ■ Inexistenta unor forme avansate de promovare a produselor agricole locale; ■ Forta de munca slab calificata în domeniile agricol și industrial (nu corespunde cu nevoia); ■ Sectorul procesator al produselor de origine vegetală și animală este insuficient dezvoltat; ■ Lipsa unor contacte directe cu marii comercianti; ■ Slaba eficienta economica a exploatatiilor agricole; ■ Diminuarea terenurilor agricole în favoarea dezvoltării de construcții civile și industriale; ■ Lipsa unui sistem informaţional adecvat susţinerii activităţilor din toate ramurile economiei, în vederea diversificării gamei serviciilor şi activităţilor productive; ■ Infrastructura de afaceri neuniform repartizată;

PUG ORĂȘTIE - DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII

creșterea porcinelor, industrie prelucrătoare; ■ Așezare economico-geografică favorabilă; ■ Proximitatea față de Municipiile Deva și Sibiu; ■ Accesibilitatea serviciilor urbane; ■ Existența terenurilor agricole; ■ Sectorul zootehnic bine dezvoltat; ■ Nivel de mecanizare ridicat în agricultură; ■ Șomaj în scădere; ■ Locuri de muncă accesibile în zonă; ■ Caracterul industrializat conferă avantaje localității: tradiție și continuitate în sectorul industrial, forță de muncă calificată, venituri ridicate pentru angajați și bugetul local; ■ Sectorul industriei prelucrătoare este foarte bine reprezentat la nivelul localității prin sectoarele:industria alimentară, textilă, mase plastice, fabricarea muniției și armamentului; ■ Existența Parcului Industrial RGI contribuie la oferta de spații industriale la nivelul municipiului Orăștie; ■ Spatii şi terenuri disponibile pentru dezvoltari antreprenoriale; ■ Interes crescut pentru investițiile în sectorul industriei regenerabile; ■ Sectorul transporturi este dezvoltat la nivelul localității; ■ Sectorul hoteluri și alte facilități de cazare este prezent la nivelul economiei locale; ■ Accesarea fondurilor europene nerambursabile de către primărie pentru dezvoltarea infrastructurii, a drumurilor, a unităților de învățământ, a unităților sanitare; ■ Sectoarele industrial și agricol obțin cei mai mari indicatori economici la nivelul economiei locale.	■ Lipsa unor investiţii economice de tip Parteneriat Public – Privat; ■ Costuri ridicate ale investițiilor în sectorul industriei prelucrătoare; ■ Antreprenorii locali nu s-au orientat spre dezvoltarea sectoarelor economice care creează valoare adăugată ridicată (IT&C); ■ Sectorul HORECA este relativ slab dezvoltat la nivel local; ■ Costuri ridicate pentru primărie pentru dezvoltarea infrastructurii de utilități în vederea dezvoltării sectorului industrial; ■ Sectorul turistic slab dezvoltat; ■ Lipsă de cooperare în domeniul turismului; ■ Capacitate redusă de atragerea fondurilor a întreprinderilor și agricultorilor; ■ Interes scăzut al tinerilor pentru dezvoltarea afacerilor în localitate și implicit pentru accesarea fondurilor europene
OPORTUNITĂȚI	**PERICOLE / AMENINȚĂRI**
■ Poziționare ce asigură avantaj comparativ; ■ Căi de comunicații E68, DN7; ■ Prelucrarea produselor agricole; ■ Înființarea de puncte de colectare şi prelucrare a materiilor prime rezultate din agricultura;	■ Terenuri agricole aflate în proprietatea actorilor din afara comunității locale; ■ Migrarea forței de muncă din localitate în mun. Deva și Sibiu produce dezechilibre pe piața muncii locale;

PUG ORĂȘTIE - DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII

■ Înființarea spatiilor de depozitare pentru producatorii agricoli locali; ■ Sprijin oferit de Camera de Comerț și Industrie Hunedoara cu privire la accesarea fondurilor europene; ■ Agricultura ecologică durabilă, agroturism, promovarea produselor tradiționale locale; ■ Modernizarea parcului industrial modern va crește interesul investitorilor sa înființeze afaceri la nivelul municipiului, de asemenea va crește cererea pentru forță de muncă revitalizând piața muncii locale; ■ Încurajarea spiritului antreprenorial; ■ Turismul de relaxare, sportiv, de vânătoare; ■ Interes crescut pentru investiții în sectorul energiei regenerabile; ■ Soluții și servicii care ajută redresarea firmelor aflate în dificultate; ■ Sponsorizări din partea firmelor care înegistrează valori mari ale cifrelor de afaceri și a profitului; ■ Organizare cursuri de formare, calificare și recalificare; ■ Dezvoltarea turismului prin promovarea sectorului cultural și istoric a municipiului Orăștie; ■ Creșterea cererii în cazul turismului ecologic și cinegetic; ■ Obținerea de finanțări nerambursabile pentru dezvoltarea sectoarelor agricol, industrial, turism la nivelul localității; ■ Sprijinirea prin acordarea de facilități fiscale, terenuri pentru viitori investitori; ■ Încurajarea inființării de microfabrici pentru procesarea produselor de origine vegetală și animala; ■ Sprijinirea inițiativei locale, sprijinirea micilor agricultori, industriași, comercianti, operatori turism.	■ Forța de munca din sectoarele economiei: imbătrânirea populației, lipsa pregătirii corespunzătoare a absolvenților, lipsa școlilor cu profil industrial, lipsa spiritului antreprenorial, lipsa de interes a autorităților locale pentru sprijinirea tinerilor fermieri și a tinerilor antreprenori; ■ Reducerea forței de muncă în sectoroul agricol, datorită nivelurilor salariale reduse și a condițiilor grele de muncă dar și mecanizării agriculturii; ■ Nivelul în creștere al prețurilor conduce la necesitatea creșterilor salariale care afectează angajatorii; ■ Creșterea impozitelor aferente agenților economici care poate avea ca efect diminuarea activitatii economice; ■ Importul produselor agricole; ■ Economie locală vulnerabilă, reducerea economiei locale; ■ Scăderea veniturilor și al nivelului de trai; ■ Creșterea șomajului; ■ Efecte negative directe asupra economiei locale datorită epidemiei de SARS COV-2- reducerea producției industriale, scăderea sectorului servicii, scăderea sectorului turistic, creșterea numărului șomerilor; ■ Creșterea prețurilor la utilități, la materiile prime descurajează potențialii investitori să dezvolte afaceri în oraș; ■ Dobânzile mari pentru produsele de creditare descurajează agenții economici să dezvolte afacerile sau să înființeze afaceri noi; ■ Creșterea economică de la nivel național este bazată preponderent pe consum, din acest motiv rata inflației prezintă un risc de creștere accelerată.Scăderea consumului poate duce la scăderea economiei naționale/locale; ■ Venituri insuficente pentru a menține o afacere în sectorul turistic; ■ Municipiul Orăștie riscă să fie lăsat în urmă de către municipalitățile mai dinamice din punct de

PUG ORĂȘTIE - DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII

	vedere al domeniilor de activitate (atât cele cu valoare adăugată mare); ■ Sectorul HORECA riscă să fie afectat de faptul că nu este conturat încă un profil turistic la nivel local.

4. DIAGNOSTIC GENERAL ȘI PROSPECTIV

4.1. Diagnostic general

Avand in vedere dimensiunea strategica a Planului Urbanistic General al Municipiului Orăștie, prezentul diagnostic multicriterial are in vedere cinci domenii tematice cu mai multe subteme care vor constitui directii de actiune in cadrul Planului de Actiune aferent PUG:

Regenerare urbană, restructurare urbană și urbanizare

Mobiliatate durabilă

Aspecte sociale

Ecologie

Economie

Deasemenea, strategia de dezvoltare spațială are în vedere adoptarea unor măsuri pentru diminuarea sau eliminarea disfuncționalităților identificate.

Regenerare urbană, restructurare urbană și urbanizare

- Majoritatea zonelor cu ţesut „tradiţional” (locuinţe pe lot cu sau fără alte funcţiuni înglobate) necesită regenerare prin restaurarea clădirilor clasate ca monumente şi a clădirilor cu valoare „ambientală”.
- Distribuția neuniformă a terenurilor aflate în proprietatea municipiului;
- Zonele aflate în proprietatea municipiului nu sunt amenajate la potențialul acestora (ex. Parcul Mare, Zona Dealul Mic, Arena Parc, zona La Băltuțe, Lacul Sumustau, Lacul cu Lebede;
- Accesul greu si parazitarea cu construcții/ împrejmuiri/ amenajări informale ale malurilor râurilor Orăștie si Sibișel
- Rețea tehnico-edilitară degradată

Mobilitate durabilă

Modul în care riscurile naturale afectează rețeaua de străzi și infrastructura tehnico-edilitară

- Inundarea străzilor în perioadele cu exces de precipitații;

PUG ORĂȘTIE - DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII

- Zona Fares – câteva case inundate în primăvara 2024;
- În primăvara 2024 a fost inundată și zona stației de epurare;
- Existența unor zone în oraș unde refulează canalizarea (ex. str O. Goga);
- Colmatarea cursurilor de apă, în ariile cu frecvente episoade de viituri, conduce la supraînălţarea paturilor albiilor de râu;
- Insuficiența sistemelor de colectare și evacuare a apelor pluviale și/sau subdimensionarea acestora;
- Înfundarea și întreținerea deficitară a canalelor și rigolelor de scurgere existente;
- Colmatarea albiei minore cu dezvoltarea unei vegetații abundente ce a mărit rugozitatea de scurgere în albia minoră având ca efect creșterea nivelului, în regim natural precum și înălțimea redusă a malurilor naturale;
- Degradarea stratului asfaltic în condiții de temperaturi extreme și zăpadă;

Conectivitate la nivel periurban

- 32,3% drumuri județene în stare rea;
- Inexistența unui sistem de transport public local și intra-regional;
- Potențialul infrastructurii feroviare neutilizat;
- Accesibilitate scăzută la Aeroportul Internațional Timișoara;
- Transport multimodal nevalorificat.

Mobilitate în cadrul orașului

- Absența unui sistem de transport public eficient, a pistelor pentru bicicliști și a unei infrastructuri pietonale moderne încurajează utilizarea excesivă a autoturismelor personale de către locuitorii orașului.
- Parcările de pe stradă generează congestii, blocaje și încetinesc traficul.
- Profil pe arterele de categ. IV, îngust sub 7-9m în zonele construite și ocupate de parcări spontane
- Trafic de tranzit: Drumul județean 705A traversează centrul istoric, generând trafic și aglomerație.

Accesibilitate pentru toate categoriile de utilizatori

- Spații publice degradate sau neamenajate, îngreunând deplasarea pietonală și auto.
- Lipsa dotărilor specifice în zona gării.
- Lipsa infrastructurii pentru biciclete.
- Insuficiența locurilor de parcare în zona centrală: Lipsa parcărilor adecvate duce la parcarea pe trotuare, îngreunând deplasarea pietonilor și afectând aspectul urban.

PUG ORĂȘTIE - DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII

- Lipsa traseelor pietonale în zona centrală: Nu există trasee pietonale bine definite și întreținute, care să conecteze atracțiile turistice și să încurajeze mersul pe jos.
- Lipsa spațiilor verzi: Vegetația stradală este insuficientă, ceea ce reduce calitatea mediului urban.
- Grad ridicat de motorizare: Zona este dominată de traficul auto, ceea ce afectează calitatea aerului și nivelul de zgomot.
- Condiții neatractive de transfer, în zona autogării: Schimbarea între diferitele mijloace de transport este dificilă și neplăcută. Conectivitate slabă cu gara.

Aspecte sociale

- Creșterea nevoii de dotări de sănătate dată de tendința de îmbătrânire demografică a municipiului
- Plecarea tinerilor din oraș
- Calitatea scăzută a vieții
- Declin economic
- Creșterea stresului termic asupra populației în perioadele cu temperaturi extreme;
- Necesitatea înființării unui nou cimitir.

Ecologie

Riscuri naturale și antropice

- Risc de inundații prin revărsarea apelor de suprafață cu grad de asigurare de 3% pentru râurile Mureș și cu grad de asigurare 1% pentru Orăștie și Sibișel. Inundații se pot produce în intravilanul municipiului ca şi în extravilan .
- În zona bazinului hidrografic Mureș: toate pâraiele de pe versanţi cu debite crescute ca râul Sibişel care afectează în fiecare an Sibişelul şi Căstăul, Valea Orăştiei care se revarsă pe aşezările şi vecinătăţile cu localităţile Orăştioara de Sus, Orăştioara de Jos, Bucium, Beriu, Sereca.
- Conform P.A.T.J. Hunedoara, zona teritoriului administrativ al municipiului Orăștie se încadrează zonelor cu risc mediu la inundații și exces de umiditate.
- Potențialul de producere al alunecărilor de teren în zona Orăștie este mediu, cu o susceptibilitate medie-redusă.Zonele predispuse alunecărilor de teren sunt legate de zona și sub zona deluroasă in sud-vestul municipiului dealul Holumb.

PUG ORĂȘTIE - DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII

- Riscuri tehnologice. Risc de contaminare a râului Orăștie. Unele dintre industriile prezente în municipiu pot emite substanțe toxice, deșeuri periculoase sau emisii poluante care afectează calitatea aerului, apei și a solului din zonă.

Poluare

- Poluarea aerului cu pulberi în suspensie din șantiere și demolări în perioadele cu vânt / vijelii;
- Poluare olfactivă de la ferma de porci Cirrus Comexim SRL (IPPC)- Miros foarte puternic a dejecții de porc, mai ales în perioada când sunt împrăștiate pe sol dejecțiile. Mirosul persistă în zona stației de epurare + o zonă extinsă în nord NE;
- Poluare vizuală în areale agro-zootehnice, industriale degradate dar și clădiri aflate în paragină chiar și din zona centrală;

Biodiversitate

- Creșterea stresului termic asupra plantelor și animalelor în perioadele cu temperaturi extreme;

Spații Verzi

- Oraşul nu are, în momentul de faţă suprafeţe considerabile de spaţii verzi în corpul urban, deşi este străbătut de cursuri de ape.
- Lipsa unui sistem al spațiilor verzi integrat, unitar și coerent pe toata suprafața municipiului.
- Lipsa unor perdele verzi de protecție pe direcțiile de dezvoltare actuale
- Valorificarea scăzută a potențialului peisajului (natural, antropic/construit și cultural) ca resursă în promovarea și dezvoltarea turistică
- Grad de fragmentare ridicat și lipsa de unitate a sistemului verde
- Insuficiența dotărilor și tipologiilor de spații verzi de odihnă și activităților de petrecere a timpului liber

Economie

Industrie

- Infrastructura de afaceri neuniform repartizată

Agricultură

- Diminuarea terenurilor agricole în favoarea dezvoltării de construcții civile și industriale

Turism

- Valorificarea slabă a resurselor naturale existente în zona municipiului

PUG ORĂȘTIE - DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII

- Trasee turistice slab dezvoltate la nivel local
- Sectorul HORECA este relativ slab dezvoltat la nivel local

4.2. Diagnostic prospectiv

4.2.1. Prognoza populației

Extras din Studiul de fundamentare - evoluția socio-demografică elaborat de S.C. AKI GENERAL CONCEPT S.R.L.

Se remarcă o tendință clară de scădere a numărului de locuitori, concomitent cu o tendință de îmbătrânire a populației actuale a municipiului. Conform prognozei populației, municipiul Orăștie va continua să își diminueze numărul de locuitori în anii ce vor urma, coborând în anii următori sub 20 000 de persoane domiciliate.

Presupunând constant ritmul evoluției numărului de locuitori, aceasta se va diminua în intervalul 2021-2032 cu aproximativ 200 persoane anual, ajungând la un efectiv de 19 015 locuitori în anul 2032.

În varianta optimistă ritmul de scădere al populației Municipiului Orăștie ar căpăta o tendință mai lentă, reducându-se cu doar 150 persoane anual. În acest caz, populaţia acestei localități ar urma să scadă într-un ritm mai lent, ajungând în anul 2032 la un număr total de locuitori de aproximativ 19 515 de persoane.

În varianta pesimistă evoluția numărului de locuitori în următorii 10 ani ar urma să înregistreze scăderi de -250 locuitori anual, intrând pe o pantă descendentă accelerată din perspectiva volumului de locuitori. Astfel, în această variantă populaţia Municipiului Orăștie ar urma să scadă rapid în număr de locuitori, ajungând în anul 2032 la un număr total de aproximativ 18 515 locuitori.

4.2.2. Prognoza evoluției economiei

Extras din Studiul de fundamentare - evoluția activităților economice elaborat de S.C. DEAURBISDESIGN S.R.L.:

Prognoza evoluției economiei pentru viitor este una bună – la nivel de țară, estimarea pentru 2030 indică o evoluție favorabilă a Produsului Intern Brut pe cap de locuitor în raport cu media Uniunii, mai ales în regiunile centrale și vestice, împreună cu Dobrogea, unde s-ar înregistra creșteri și cu 10-15% .

PUG ORĂȘTIE - DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII

4.2.3. Prognoza evoluției climatice și impactul schimbărilor climatice

Extras din Studiul de fundamentare - impactul schimbărilor climatice elaborat de S.C. ASRO SERV S.R.L.

În general, la nivelul României, există unele tendințe și modele de schimbare a climei care au fost observate la nivel global.

- Creșterea temperaturilor medii: Se poate observa o tendință de creștere a temperaturilor medii în țară, ceea ce poate avea impact asupra regimului de precipitații și a fenomenelor meteorologice extreme.
- Variabilitatea precipitațiilor: Schimbările climatice pot aduce modificări în cantitatea și distribuția precipitațiilor în regiune, ceea ce poate influența disponibilitatea apei și riscul de inundații sau secetă.
- Fenomene meteorologice extreme: Există posibilitatea ca schimbările climatice să conducă la intensificarea fenomenelor meteorologice extreme, cum ar fi furtunile, grindina sau vânturile puternice, cu impact asupra municipiului Orăștie.
- Impactul asupra vegetației și biodiversității: Schimbările climatice pot afecta vegetația și biodiversitatea din zonă, determinând modificări în ecosistemele naturale și în habitatul faunei sălbatice.

Conform încadrării în clase de severitate a temperaturii medii anuale din 2023, în municipiul Orăștie a fost extrem de cald. Abaterea temperaturii medii a aerului din 2023 față de mediana intervalului de referință standard (1991 - 2020) a fost + 1,3 ºC.

Analizând încadrarea în clase de severitate pluviometrice a cantităților anuale de precipitații din 2023, se constată că pe teritoriul municipiului Orăștie, abaterea față de mediana intervalului de referință standard al regimului pluviometric se încadrează în clasa de severitate pluviometrică: excedentar.

În cazul extremelor termice, pe UAT Orăștie creșterea numărului de zile caniculare se încadrează între 0,25 și 0,5 zile cu Tmax mai mare de 35ºC, iar creșterea numărului de nopți tropicale între 4,01 și 6 zile cu Tmin mai mic de 20ºC.

În cazul zilelor de vara calde, cu temperaturi medii mai mari de 20ºC, creșterea prognozată se încadrează în intervalul 10,01 - 15 zile.

În cazul indicilor extremi ai precipitațiilor, magnitudinea creșterii în UAT Orăștie, se încadrează între 0,5 și 0,75 de zile în plus cu cantitatea maximă de precipitații mai mare de 20 mm, iar intensitatea zilnică a precipitațiilor va crește cu 0,266 - 0,32 mm.

PUG ORĂȘTIE - DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII

Aceste rezultate privind indicii extremelor pluviometrice, coroborate cu tendința de diminuare a suprafețelor acoperite cu păduri, indică o posibilă creștere a impactului inundațiilor în UAT Orăștie.

Pentru zona amplasamentului s-a prognozat o creștere probabilă/aproape certă în viitor a următoarelor hazarde climatice:

- modificări în regimul ploilor extreme
- inundații
- daune produse de îngheț-dezgheț
- furtuni.

Investiţiile propuse prin plan au **risc mediu** în caz de **Secetă**, și **risc ridicat** în cazul **Valurilor de căldură, Precipitații extreme și Inundații**.

4.2.4. Prognoza modelului de mobilitate urbană

Extras din Studiul de fundamentare - Mobilitate Urbană elaborat de S.C. NEO PLAN S.R.L.

Se preconizează că municipiul Orăștie va fi în anul 2030 un important nod la reţeaua națională și europeană pe axa Nădlac – Arad – Timişoara – Lugoj – Deva – Orăştie – Sebeş – Sibiu – Piteşti – Bucureşti – Drajna – Cernavoda – Constanța, care realizează legătura naţională Vest – Est. Acesta va deveni un pol subregional de dezvoltare important axat pe producție, logistică, cercetare și inovare ce va corobora cu polii principali ai județului Hunedoara. Conform ADR Vest, Mun. Orăștie reprezintă un pol urban cu influență zonală. Valorificarea acestei oportunități se va putea realiza doar printr-o dezvoltare integrată a sistemului de transport ce va crește nivelul de accesibilitate la nivelul zonei de influență zonală și în interiorul orașului și, totodată, va asigura în mod eficient mobilitatea locuitorilor către și dinspre Orăștie.

Master Planul General de Transport al României prevede proiecte de perspectivă cu impact direct asupra desfășurării mobilității urbane în municipiul Orăștie, cum ar fi:

- București – Orăștie – Nădlac Rețea TEN-T Core
- București – Brașov – Orăștie – Arad Rețea TENT Comprehensive

Conform Masterplanului General de Transport, dezvoltarea infrastructurii rutiere și feroviare va plasa Orăștie într-o poziție strategică în rețeaua de transport națională și europeană, în special pe axa est-vest Nădlac - Constanța.

Strategia pentru transport durabil pentru 2007 - 2013, 2020 și 2030 (MT) cuprinde mai multe proiecte în zona Municipiului Orăștie, unele finalizate:

- Construcția de autostrăzi: Orăștie – Sibiu (finalizată) – Pitești (nefinalizată);

PUG ORĂȘTIE - DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII

- Construcția variantelor de ocolire a localităților la profil de autostradă: Deva – Orăștie;

Concluziile Strategiei integrate de dezvoltare urbană (SIDU) 2021-2027 la nivelul Municipiului Orăștie cu privire la mobilitate urbană sunt următoarele:

În 2021 – 2027, accentul trebuie plasat pe coridoarele de mobilitate, respectiv proiecte integrate care să includă, spre exemplu, măsuri de dezvoltare a traficului pietonal și trafic controlat, transport public și moduri alternative de transport, extinderea pistelor pentru biciclete, puncte de bike - sharing, amenajare zone publice, parcări etc. Calitatea precară a drumurilor comunale rămâne o problemă importantă, în special în cazul satelor aparținătoare din mediul urban.

Orăștie este un oraș al distanțelor scurte, care se pretează foarte bine deplasărilor nemotorizate (mersul pe jos sau cu bicicleta), potențial care în momentul de față nu este exploatat în totalitate, infrastructura destinată acestor tip de deplasări prezentând o serie de deficiențe privind dimensionarea și utilarea.

Decizia de a orienta orașul spre acest mod de deplasare este una politică și presupune o serie de investiții în infrastructură, care vizează cu preponderență calitatea și aspectul spațiului public. Totodată, pentru a susține un asemenea demers este nevoie de o serie de măsuri care promovează transportul în comun, în defavoarea traficului auto individual.

Trebuie avut în vedere faptul că, în lipsa unor hotărâri locale clare, zonele de dezvoltare urbană din localitățile limitrofe orașului se fac de multe ori fără o tramă stradală suficientă, cu conectivitate scăzută și străzi înguste (în general cu lăţime de 8-10 m), deci cu posibilități limitate de bună deservire cu transport public nu doar în prezent ci și în viitor. Aceste deficiențe, asociate unei proaste deserviri cu transport public, generează dependența de utilizarea automobilului, cu impact nu doar asupra mobilităţii urbane în interiorul UAT-urilor periurbane ci şi la nivelul oraşului.

Fără acces la transport public și nici la infrastructură pentru ciclism, circulația de navetism către municipiu se va face preponderent cu automobilul, generând volume ridicate de trafic motorizat și nevoi crescute de staționare pe rețeaua stradală interioară.

Gradul de motorizare este ridicat în oraș, iar lipsa unui sistem de transport public, a pistelor pentru bicicliști și a infrastructurii pietonale moderne determină locuitorii municipiului să folosească foarte intens autoturismele personale pentru deplasările efectuate. Astfel, infrastructura rutieră a devenit sub-dimensionată și nu corespunde cererii tot mai mari de deplasări motorizate, lucru care impune prioritizarea proiectelor de dezvoltare a transportului alternativ şi a transportului public local.

PUG ORĂȘTIE - DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII

5. STRATEGIA DE DEZVOLTARE SPAȚIALĂ:

5.1 Viziunea și obiectivele de dezvoltare spațială

Conform Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană a Municipiului Orăștie 2021-2027, viziunea Municipiului este de a *"deveni un oraș inteligent, atractiv, conectat si ușor accesibil, orientat către combaterea efectelor climatice, cu o economie digitală, diversificată și competitivă, cu o administrație performantă, digitalizată, transparentă și apropiată de nevoile cetățenilor, un oraș care oferă servicii de calitate atât locuitorilor cât și vizitatorilor și investitorilor"*.

Prioritățile și obiectivele setate prin SIDU sunt:

Prioritatea 1 - Orăștie – un municipiu competitiv/atractiv

OS P1.1. Un municipiu atractiv

OS P1.2.Un municipiu care susține mediul de afaceri

Prioritatea 2 – Orăștie – un municipiu european

OS P2.1 Un municipiu prietenos cu mediul

OS P2.2 Un municipiu în pas cu tehnologia

OS P2.3 Un municipiu conectat

Prioritatea 3 - Orăștie – un municipiu al oamenilor

OS P3.1 Un municipiu bazat pe educație

OS P3.2 Un municipiu ce trăiește sănătos și în siguranță

OS P3.3. Un municipiu inclusiv

Viziunea de dezvoltare articulată în cadrul PMUD este:

"La scară teritorială, la nivelul anului 2030, Municipiul Orăștie reprezintă un nod important de legătură în teritoriu datorită conectivității sale la rețeaua de transport de interes european TEN-T Core - Autostrada A1.

Municipiul este un pol subregional de dezvoltare bazat pe turism și industrii atractive ce coroborează cu polii regionali de atracție din întreaga regiune Vest, bazându-se pe o bună accesibilitate, un sistem de tranpsort durabil și accesibil tuturor categoriilor de persoane, calitatea ridicată a vieții, factori ce susțin dezvoltarea economică și socială.

La nivel periurban, municipiul deservește localitățile din jurul acestuia cu servicii și dotări necesare unui nivel ridicat de trai și a unui mediu sustenabil. Zona periurbană beneficiază de conexiuni rutiere rapide și de calitate. Sistemul de transport public atractiv și ecologic susține dezvoltarea continuă și integrarea tuturor localitățile periurbane. Fiind conectat

PUG ORĂȘTIE - DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII

la nodul intermodal din municipiu, trnaportul public asigură legături și trasee regionale facilitând accesul rapid al turiștilor și navetiștilor. Datorită sistemului integrat de transport la nivelul comunelor limitrofe ale municipiului, acesta prezintă o creștere economică facilitând dezvoltarea urbană continuă.

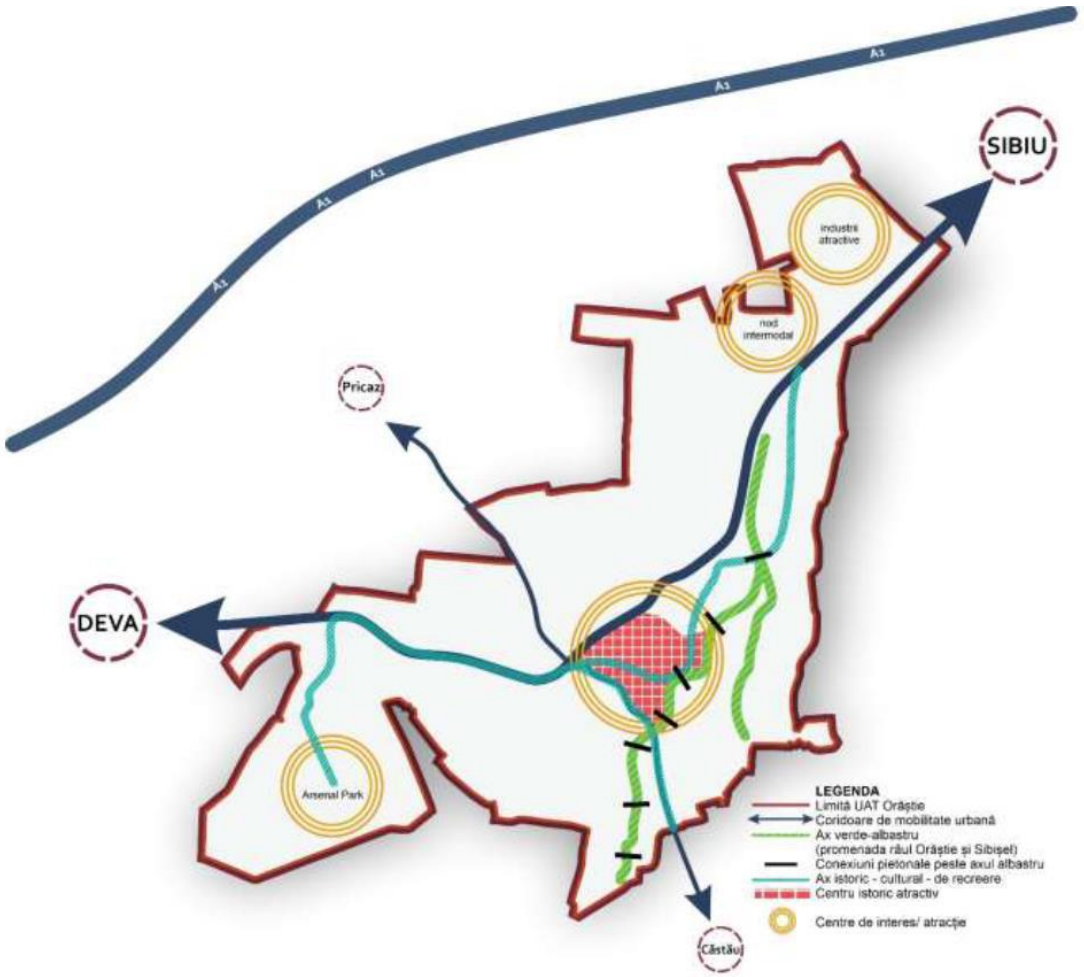
În 2030 Orăștie este un oraș inteligent, atractiv și acceibil, cu o calitate ridicată a vieții, bazat pe un sistem de tranport integrat și durabil, menit să sprijine o dezvoltare economică continuă.

Elementele de patrimiu cultural și natural reprezintă parte importantă a economiei locale ce conferă municipiului unicitate fiind valorificate printr-un sistem nemotorizat de conexiuni ce permit dezvoltarea continuă a acestui sector important. Datorită acceibilității ridicate și a mediului urban de calitate, industriile de cercetare prietenoase cu mediul contribuie la economia locală și atrage noi locuitori în municipiu.

Prin rețeaua de transport public cu stații moderne, facilități inteligente (e-ticketing, afișe electronice, informații în timp real, sisteme de autotaxare, GPS) și prin flota de transport public nepoluantă ce asigură atractivitatea sistemului în Municipiul Orăștie a scăzut considerabil cota modală auto.

Rețeaua pistelor velo și coridoarelor pietonale au contribui la ameliorarea cotelor modale în detrimentul automobilului personal și la îmbunătățirea calității spațiului public. Orăștie deține o infrastructură urbană sustenabilă, cu dotări și spații atractive, accesibile și sigure ce asigură o dezvoltare continuă a municipiului."

PUG ORĂȘTIE - DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII

Imaginea 4. Viziunea de dezvoltare a Municipiului Orăştie. Sursa: PMUD 2021

Atât Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană cât și Planul de Mobilitate Urbană ale Municipiului Orăștie se află în perioada de implementare, 2021 - 2027 pentru SIDU, respectiv 2021 - 2030 pentru PMUD. În aceste condiții, strategia de dezvoltare spațială aferentă PUG porneste de la viziunile și obiectivele articulate în cadrul SIDU și PMUD pentru a defini obiectivele de dezvoltare spațială care apoi sunt operaționalizate printr-o serie de obiective specifice și acțiuni coagulate într-un plan de acțiune cu un portofoliu de proiecte. Obiectivele de dezvoltare spațială sunt:

OS.1. Dezvoltarea și regenerarea urbană a municipiului Orăștie

OSP.1.1. Asigurarea unei dezvoltări rezidențiale de calitate

OSP.1.2. Mobilitate urbană și periurbană

OSP.1.3. Regenerarea zonelor degradate

OS.2. Municipiului Orăștie - oraș pentru oameni

O.SP.2.1. Creșterea nivelului de trai al cetățenilor și stoparea migrației

O.SP.2.2. Dezvoltarea și diversificarea ofertei de servicii publice

PUG ORĂȘTIE - DOCUMENTAȚIE

O.SP.2.3. Îmbunătățirea condițiilor de mediu și a relației locuitorilor cu mediul ambiant și cadrul natural

OS.3. Dezvoltarea economică a municipiului Orăștie

OSP.3.1. Oportunități pentru mediul de afaceri și diversificarea economiei

OSP.3.2. Dezvoltarea sectorului turistic și cultural

OS.1. Dezvoltarea și regenerarea urbană a municipiului Orăștie

OSP.1.1. Asigurarea unei dezvoltări rezidențiale de calitate

Zonele de urbanizare, introduse în intravilan sau care urmează a fi introduse în intravilan au nevoie de o abordare integrată.

În Orăștie au fost punctate câteva zone aflate în curs de urbanizare unde nu au fost realizate intervenții ireversibile și unde au fost aprobate și câteva PUZ-uri de lotizări conforme cu o dezvoltare urbană de calitate. Totuși trebuie avută în vedere o abordare a acestor zone la o scara mai mare pentru a putea fi rezolvate din timp problemele de infrastructură și servicii publice.

Următoarele zone de urbanizare au fost identificate:

- Zona ce se întinde pe aproximativ 200ha la nord de B-dul Armatei și la vest de Zona Industrială/Râul Orăștie, unde există terenuri neconstruite care au fost introduse în intravilan prin PUG 2014 sau anterior și care pentru dezvoltare au nevoie și de asigurarea de utilități publice. În această zona au fost făcute diverse PUZ-uri pentru parcelări, PUZ-uri care local asigură accese și zone de amplasare pentru diverse funcțiuni publice, dar pentru care este nevoie o viziune mai largă astfel încât să poată fi asigurată pe viitor o distribuire echitabilă a acestora pentru întreg teritoriul.
- O alta zonă care se confruntă cu astfel de disfuncționalități - lipsa drumurilor și a altor dotări publice - are funcțiune majoritar rezidențiala și este amplasată la sud de Bulevardul Armatei , pe versantul care se continua după strada Dealul Mic. Această zonă, în jur de 63ha a fost introdusă în intravilan înainte de PUG 2014 dar nu au fost construite decât parcelele care aveau acces la căi de circulații, și acestea subdimensionate. Alte motive pentru care terenurile nu s-au dezvoltat pot fi considerate și terenul dificil și parcelele neconforme, deși amplasarea este una pitorească, potrivită atât pentru rezidențial și turism, cât și pentru un agroturism care să includă continuarea menținerii livezilor.
- O zonă parțial dezvoltată, pe baza unui parcelar agricol dar într-un mod deficitar cuprinde terenurile dintre strada Târgului și Râul Sibișel și limita intravilanului și însumează aproximativ 100 ha. Accesul la infrastructura de transport și dezvoltarea pe viitor a zonei

PUG ORĂȘTIE - DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII

de agrement Arena Park și a centurii spre Beriu pot impulsiona foarte mult dezvoltarea , dar utilizarea ineficienta a terenurilor prin construirea pe parcelar agricol și existența de funcțiuni incompatibile pot reprezenta un minus pe viitor.

Toate cele trei zone descrise mai sus au nevoie de terenuri care sa asigure o infrastructura de transport optimă și zone pentru amplasarea echipamentelor publice, terenuri care vor trebui asigurate prin diferite operațiuni (expropriere, cedare, schimb) și care vor trebui reglementate pe baza de Planuri Urbanistice Zonale de ansamblu.

OSP.1.2. Mobilitate urbană și periurbană

Vezi 5. Elemente de mobilitate urbană.

OSP.1.3. Regenerarea zonelor degradate

Vezi 4.9. Zone de regenerare urbană.

OS.2. Municipiului Orăștie - oraș pentru oameni

O.SP.2.1. Creșterea nivelului de trai al cetățenilor și stoparea migrației

Vezi 4.2. Dezvoltarea activităților economice

O.SP.2.2. Dezvoltarea și diversificarea ofertei de servicii publice

Vezi 4.2. Dezvoltarea activităților economice

O.SP.2.3. Îmbunătățirea condițiilor de mediu și a relației locuitorilor cu mediul ambiant și cadrul natural

Dimensiunea ecologică a orașelor constituie una din cele 3 dimensiuni care ghidează instrumentele de politici publice și programele de finanțarea la nivelul Uniunii Europene și al teritoriului național fiind recunoscută în cadrul Noii Cărți de la Leipzig (2020). Accesul la spații verzi și de agrement, protejarea biodiversității urbane și implementarea unor soluții pe bază de natură pentru a preîntâmpina fenomenele meteo extreme care se manifestă la nivel local tot mai frecvente datorită schimbărilor climatice la nivel global, implementarea proiectelor de mobilitate durabilă, luarea de măsuri pentru reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și pentru eficiența energetică la nivelul clădirilor, aprovizionarea cu energie neutră din punct de vedere climatic și utilizarea responsabilă a resurselor regenerabile contribuie la reducerea amprentei ecologice a orașelor. Noua Cartă de la Leipzig (2020) recunoaște contribuția acestor măsuri la ”*reducerea semnificativă a emisiilor de gaze cu efect de seră și la sprijinirea orașelor europene pentru a se adapta la impactul schimbărilor climatice”.* Creșterea biodiversității urbane, dezvoltarea infrastructurii verzi-albastre, atingerea unei dezvoltări neutre din punct de vedere climatic și îmbunătățirea calității aerului reprezintă direcții strategice de dezvoltare a dimensiunii ecologice a orașelor în procesul de dezvoltare urbană (Noua Cartă de la Leipzig).

OS.3. Dezvoltarea economică a municipiului Orăștie

PUG ORĂȘTIE - DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII

OSP.3.1. Oportunități pentru mediul de afaceri și diversificarea economiei

Pentru dezvoltarea economică a localității se recomandă dezvoltarea inițiativelor antreprenoriale precum și atragerea de noi investitori.

Susținere prioritară va fi acordată acelor sectoare care, sunt capabile să genereze cele mai numeroase beneficii economice, în termeni de locuri de muncă sustenabile, crearea de valoare adăugată și oportunități de investiții, care pot acționa ca motoare generatoare de prosperitate locală.

Diversificarea economiei locale, încurajarea dezvoltării și susținerea antreprenoriatului și a actorilor economici, în special a întreprinderilor mici și mijlocii, atragerea de noi investiții și capital suplimentar, precum și crearea unei infrastructuri adecvate atât pentru dezvoltarea inițiativelor și consolidarea serviciilor suport pentru afaceri, sunt principalii piloni de dezvoltare și creștere a competitivității și economice la nivelul localității.

Autoritățile locale urmăresc atragerea unor mari investitori putând să asigure pachete de facilități, racordarea la rețelele de utilități publice precum și îmbunătățirea comunicării și a serviciilor publice oferite:

Sprijinul oferit întreprinzătorilor pentru a-și dezvolta afacerile: - oferă sprijin personalizat, conectându-le la asistența de specialitate de care au nevoie (incubatoare afaceri, companii de consultanță, Camera de Comerț și Industrie Hunedoara), pentru a se asigura că antreprenorii aspiranți au acces la consultanța necesara pentru a-și înființa/dezvolta afacerea;

Efortul de a stimula o cultură antreprenorială se concentrează pe stimularea colaborării între mediul antreprenorial-agenții locale- autorități în vederea promovării parteneriatelor în vederea creșterii antreprenoriatului local.

Crearea de ecosisteme antreprenoriale de succes necesită o abordare la nivelul întregului sistem pentru atragerea investițiilor private și atragerea finanțărilor externe.

Acestea asigurând resursele necesare dezvoltării și atingerii potențialului maxim al localității prin consolidarea/dezvoltarea antreprenoriatului local.

Atragerea Investițiilor private (contribuții importante la buget local) - Fără un sector privat puternic nu putem vorbi despre dezvoltare. Contribuția sectorului privat este esențială bugetul local, în acest sens trebuie urmărită consolidarea veniturile obținute de primărie, precum si atragerea de noi surse de venituri.

În contextul economic actual generat de pandemie, de contractarea economiei și hiperinflație, prin accesarea de fonduri europene precum și prin PNRR, autoritățile urmăresc îmbunătățirea infrastructurii publice - dezvoltarea capacității infrastructurii de transport și rețele

PUG ORĂȘTIE - DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII

edilitare, corelată cu planificarea spațială a teritoriului în vederea atragerii de investiții venind astfel în sprijinul mediului de afaceri și a populației.

Atragerea Finanțărilor externe (finanțare proiecte) - Banii europeni constituie motorul dezvoltării deoarece investițiile realizate contribuie la creșterea calității vieții locuitorilor, dezvoltă infrastructura necesară pentru locuitori, investitori și vizitatori.

Identificarea și derularea proiectelor necesare dezvoltării infrastructurii localității, precum și obținerea de finanțări contribuie la îmbunătățirea vieții locuitorilor.

Autoritățile urmăresc atragerea finanțărilor externe și crearea de parteneriate strategice cu orașele din vecinătate în spiritul coeziunii teritoriale.

Municipiul Orăștie poate deveni un pol de creștere la nivel județean prin:

- dezvoltarea mediului de afaceri și îmbunătățirea infrastructurii de servicii pentru exploatarea potențialului teritorial și uman în vederea atragerii investițiilor și în consecință a creșterii competitivității în context metropolitan și regional.
- dezvoltarea și atragerea unor servicii care să asigure creșterea competitivității prin calificarea forței de muncă, capabilă să susțină restructurarea sectorială economică prin dezvoltarea parcurilor de activități (cercetare, tehnologie, educație, culturale), a parcurilor tematice
- valorificarea patrimoniului natural și cultural cu luarea în considerare a riscurilor legate de intensificare a activităților antropice și schimbărilor climatice, valorificarea creativă a patrimoniului cultural și a peisajului în scop recreativ, turistic

În vederea creșterii contribuției Municipiului Orăștie la dezvoltarea economiei județene se va urmări alocarea de resurse financiare în vederea constituirii de spații în care să activeze organizații locale care vor avea drept scop schimbul de cunoștințe, creativitate, cercetare-inovare, consultanță în vederea obținerii de finanțări pentru sprijinirea mediului de afaceri local precum și a forței de muncă.

OSP.3.2. Dezvoltarea sectorului turistic și cultural

Sectorul turistic necesită investiții pentru dezvoltare, dar și promovare și o abordare nouă printr-o cooperare mai intensă între actorii implicați. Trebuie dezvoltată infrastructura de turism, dezvoltarea de noi funcții de agrement și de agrement acvatic, construire piste de biciclete, etc.. La nivelul localității trebuie concepute și dezvoltate produse turistice în cooperare cu diferiți actori din turism (produse de agrement, produse ale turismului cultural, produse agroturistice, etc.). Pentru stimularea acestor activități ar fi nevoie de înființarea unei asociații în domeniu respectiv de un angajament ferm din partea administrației publice locale,

PUG ORĂȘTIE - DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII

de asemenea actorii din sectorul turism trebuie să se implice în promovarea localității și atragerea unui număr mai mare de turiști.

La nivel spațial, Orăștie are în vedere amenajarea / transformarea mai multor zone pentru o oferta de agrement și turistică diversă. Acestea sunt amplasate destul de uniform în cadrul orașului, ceea ce poate fi un avantaj pentru impulsionarea dezvoltării diverselor zone din oraș, nu doar cea centrala. Printre cele mai importante menționate în SIDU și Studiu Zone de Regenerare sunt:

- Zona Centrală
- Zona Arena Park și zona de lacuri adiacenta
- Bălțile cu lebede
- Zona unității militare de pe Dealul Mic
- Lacul Șumștău
- Parcul Tineretului
- Albia râului Orăștie și a pârâului Sibișel

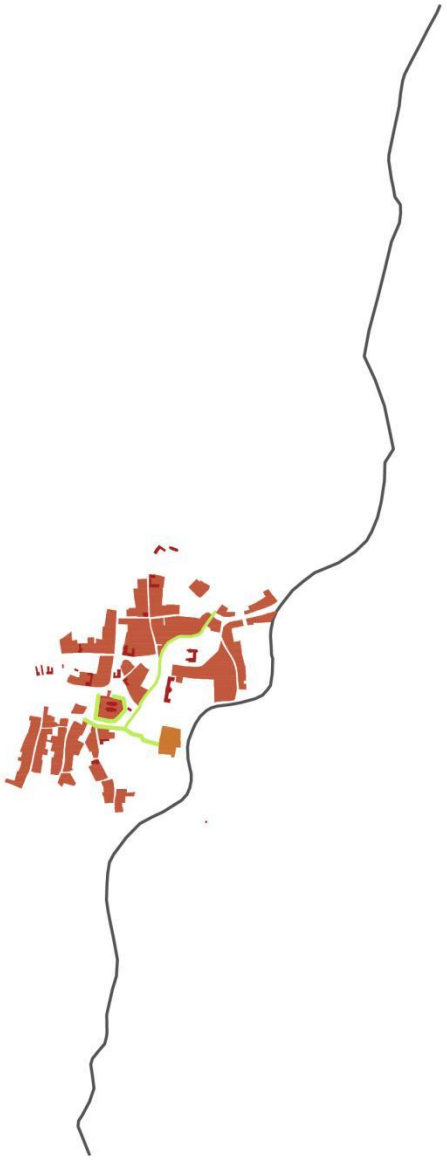
5.1.1 Viziunea de dezvoltare spațială

Pentru atingerea obiectivelor de dezvoltare spațială am identificat 4 teme strategice caracterizate de o dinamică urbană în creștere:

Orașul istoric și relația lui cu alte zone de patrimoniu cultural - istoric la nivelul teritoriului periurban și județean poate contribui la dezvoltarea turismului cultural - istoric. În această privință, implementarea unor programe și politici pentru reabilitarea clădirilor istorice, pietonalizarea unor zone din centrul istoric, înfrumusețarea spațiului public, precum și dezvoltarea coridoarelor integrate de mobilitate pentru a facilita legături la nivelul teritoriului periurban și județean pot contribui la atingerea obiectivelor de dezvoltare economică, de regenerare urbană și de accesibilitate și atragere a populației rezidente și a turiștilor în zona istorică. Prin PUG se propune regenerarea urbana a fostei fabrici Vidra si realizarea pe terenul acesteia a unor legaturi pietonale intre zona centrala si malul Orastiei.

Proiectul de remodelare a Pietei Victoriei si realizarea parcarii publice cu acces din str. Dacilor reprezina un pas important in deschiderea zonei istorice pentru turisti si locuitori.

PUG ORĂȘTIE - DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII

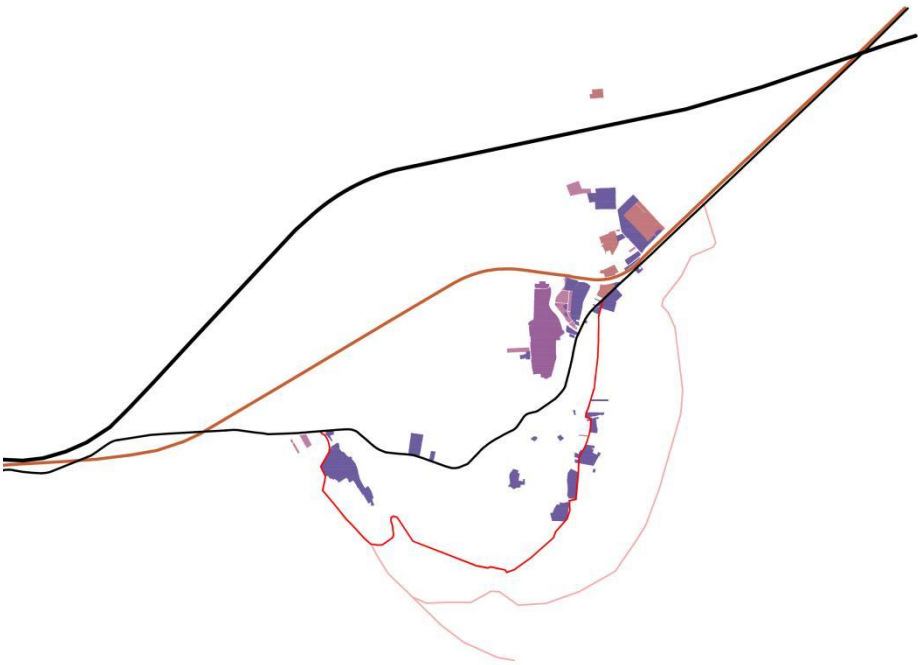
Imaginea 5. Diagramă orașul istoric

Producția agricolă, industrială și zootehnică. Sectorul agricol, prin activitățile de agriculturp, legumiculturp, horticultură și zootehnie este printre cele mai importante sectoare ale economiei Municipiului. Printre zonele economice cele mai importante la nivelul Municipiului se situează unitățile cu profil agricol și zootehnic. Sectorul agricol reprezintă dopotrivă un sector cu potențial de dezvoltare și un sector care întâmpină o serie de provocări în legătură cu modernizarea unităților de producție și îndeplinirea standardelor de mediu actuale. Transportul facil și sigur al produselor înspre și dinspre unitățile producătoare reprezintă un important vector al dezvoltării spațiale. Majoritatea unităților producătoare sunt concentrate în partea de nord - est, în proximitatea căii ferate și a DN7. Acestea beneficiază de un acces rapid la ieșirea pe autostradă existentă. Totodată, în cadrul viziunii de dezvoltare a fost evaluată posibilitatea

PUG ORĂȘTIE
AVIZĂRII

realizării unei centuri ocolitoare și a unei noi ieșiri la autostradă în partea de vest. Pentru aceasta există două propuneri: inelul 1, pe un traseu care traversează parțial intravilanul localității și este în proximitatea limitei intravilanului în rest, inelul 2, pe un traseu mai lung și în mare parte în extravilanul localității, traversând cele două păduri din intravilan.

Pentru a nu fi afectata calitatea locuirii, sunt importante masurile de protejare impotriva mirosului fata de fermele agrozootehnice prin realizare de perdele de protecție.

Imaginea 6. Diagramă unități de producție industrială și agricolă și rețeaua majoră de transport

Infrastructura verde-albastră. Dezvoltarea infrastructurii verde-albastre la nivelul teritoriului poate contribui la dezvoltarea unui nou model al mobiltății durabile. Realizarea de coridoare integrate de mobilitate - auto / velo / pietonal de-a lungul principalelor cursuri de apă care străbat Municipiul - râul Orăștie și râul Sibișel - alături de dezvoltarea infrastructurii velo și pietonale de-a lungul principalelor axe de circulație în oraș poate contribui la formarea a noi obiceiuri în rândul cetățenilor privind deplasările nemotorizate și la utilizarea tot mai puțin a autoturismului personal pentru deplasări în oraș. Dezvoltarea infrastructruii verde-albastru va face mai accesibile zonele verzi din oraș și din teritoriu, contribuind atât la creșterea biodiversității urbane, prin stimularea culoarelor ecologice, cât și la îmbunătățirea relației locuitorilor cu mediul ambiant și cadrul natural. Aceste proiecte alaturi de oferta cultural-istorica

PUG ORĂȘTIE - DL

pot duce la o dezvoltare turistică individualizată, care pune accent pe potențialul teritoriului natural.

Imaginea 7. Diagramă infrastructura verde-albastră

Locuirea urbană. Creșterea calității locuirii și asigurarea unor dezvoltări viitoare rezidențiale de calitate este o direcție strategică la nivelul Municipalității. Menținerea locuirii în zonele centrale și în cartierele rezidențiale prin procese de regenerare și restucturare urbană, programe de reabilitare a fondului construit, incluzând atât reabitarea termică cât și schimbarea instalațiilor din clădiri, asigurarea de dotări și spații verzi publice de proximitate, accesibile în maxim 15 minute de mers pe jos, și a unui procent de spațiu verde pe parcele care să contribuie la îmbunătățirea condițiilor de mediu și diminuarea efectului de insulă de căldură urbană reprezintă direcții de acțiune care se regăsesc în lista de proiecte aferente planului de acțiune și între programele și politicile publice.

PUG ORAȘTIE - DOCUMENTAȚIA DE AVIZARE

Imaginea 8. Diagramă locuirea urbană

5.1.2 Scenarii de dezvoltare spațială

Paradoxul dezvoltării spațiale a Municipiului Orăștie și a multor alte orașe mici din România constă în creșterea cererii de terenuri pentru urbanizare pe fondul scăderii și îmbătrânirii populației.

Scenariul contracției spațiale, în corelație cu scăderea și îmbătrânirea populației nu este luat în calcul tocmai datorită cererii de terenuri pentru diferite tipuri de funcțiuni urbane. Tendința dezvoltării urbane este de disperise teritorială ceea ce implică un consum mai mare de teren și urbanizarea teritoriilor agricole.

Totodată scenariile explorate nu prevăd extinderi importante ale intravilanului, ci mai degrabă corecții pe limite de proprietate și introducerea în intravilan a unor terenuri care să satisfacă nevoia de a dezvolta rețeaua de spații verzi cu acces public - Lacul cu lebede - și alte nevoi de dezvoltare în proximitatea intravilanului existent.

Scenariul dezvoltării în limitele intravilanului existent prevede realizarea variantei de inel 1 a centurii ocolitoare, pe un traseu în mare parte în intravilanul existent. Pe acest traseu există deja dezvoltări de unități de producție, servicii și agrement, realizarea centurii

PUG ORĂȘTIE - DOCUMENTAȚIE AVIZĂRII

stimulând, pe viitor dezvoltarea de noi zone de producție și servicii în partea de sud-est a Municipiului. În ipoteza realizării centurii, favorizarea de noi dezvoltări în zonele adiacente centurii ar contribui la o formă urbană mai compactă.

Scenariul dezvoltării în afara limitelor intravilanului existent prevede realizarea variantei de inel 2 a centurii ocolitoare, pe un traseu în mare parte în extravilanul Municipiului. Acest traseu traversează două zone de pădure, impactul asupra ecosistemelor forestiere și a relațiilor acestora cu infrastructura verde-albastră și sistemul de spații verzi urbane fiind unul care necesită o evaluare atentă. Având în vedere lungimea inelului 2 și a traversării unei porțiuni cu risc de alunecări de teren e foarte probabil ca și costurile de realizare a inelului 2 să fie comparativ mai mari ca a inelului 1. În acest moment nu există solicitări sau deziderate de a acompania inelul 2 de zone pentru dezvoltări urbane. În ipoteza reazilării inelului 2, acesta va fi în regim de drum expres, nu se va permite dezvoltarea urbană de-a lungul său, va fi studiată posibilitatea realizării de pasaje pentru animale care vor fi realizate acolo unde este oportun, iar teritoriul dintre inelul 2 și zonele construite se va constitui ca o centură verde urbană.

5.2 Dezvoltarea activităților economice

Extras din Studiul de fundamentare - evoluția activităților economice elaborat de S.C. DEAURBISDESIGN S.R.L.:

Pentru dezvoltarea economiei locale a localitatii Orăștie, se recomandă implicarea autorităților pentru dezvoltarea mediului economic local având ca scop pe termen mediu și lung urmatoarele aspecte:

- **Creșterea nivelului de trai al cetățenilor**
- **Stoparea migrației populației, atragerea populației din localitățile apropiate**
- **Dezvoltarea instituțiilor de învățământ**
- **Dezvoltarea serviciilor publice oferite**
- **Dezvoltarea sectorului turistic**

5.2.1. Creșterea nivelului de trai al cetățenilor

Autoritățile locale pot acționa in mai multe direcții în vederea creării de noi locuri de muncă, asigurarea stabilității locurilor de muncă, atragerea de noi investitori în localitate pentru atragerea populației din localitatile limitrofe. Direcții de acțiune recomandate:

- Stabilirea ca obiectiv dezvoltarea ramurii industriale de procesare a produselor agricole și de origine animală având în vedere ca domeniul agricol dar și domeniul zootehnic sunt reprezentate la nivelul localității și a județului. Acest obiectiv poate fi atins prin atragerea

PUG ORĂȘTIE - DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII

investitorilor, prin dezvoltarea parteneriatelor public-privat, prin accesara fondurilor nerambursabile

- Stabilirea ca obiectiv construcția unităților de stocare și înmagazinare a produselor agricole (depozite, silozuri, unități de stocare a produselor de origine animală)
- Atragerea de investitori în domeniul zootehnic, localitatea putand asigura spațiul pentru construirea unei ferme, și putând asigura hrana animalelor din producție proprie
- Sprijinirea și încurajarea micilor producători locali să se grupeze în asociații agricole, astfel putând comercializa mai ușor și mai eficient produsele agricole, putând achiziționa utilaje moderne, putând procesa produsele agricole în vederea creșterii valorii adăugate
- Sprijinirea micilor producători pentru atragerea fondurilor nerambursabile în vederea construirii de solarii, care pot imbunătății recoltele obținute
- Sprijinirea agenților economici din sectorul industriei ușoare în vederea dezvoltării afacerilor
- Incurajarea culturilor ecologice, în vederea creșterii valorii recoltelor
- Atragerea de investitori din domeniul energiei, foarte dinamic în ultimii ani, în vederea dezvoltprii de parcuri fotovoltaice la nivelul localității
- Sprijinirea cetățenilor pentru deschiderea de afaceri în localitate, prin acordarea de consultanță juridică, cât și prin acordarea de terenuri și spații pentru agenții economici noi, dar și prin măsuri fiscale pentru încurajarea agenților economici

Acțiuni recomandate pentru autoritățile locale:

- Dezvoltarea infrastructurii rutiere și de servicii publice oferite
- Concesionarea terenurilor și spațiilor în vederea dezvoltării de obiective economice
- Scutiri de la plata taxelor și impozitelor locale pentru potențialii investitori
- Promovarea în rândul locuitorilor a modalităților de accesare a fondurilor europene nerambursabile
- Susținerea din bugetul local sau din fonduri guvernamentale a parteneriatelor public-private
- Stabilirea de relații comerciale cu agenții de turism interne și externe pentru promovarea localității
- Organizarea de târguri pentru promovarea produselor micilor producători locali
- Organizarea de cursuri de perfecționare și/sau reconversie profesională în domeniile agricol, industrial, comercial și in funcție de cerințele pieței în alte domenii
- Stabilirea de contacte externe în vederea comercializării producției agricole la prețuri mai bune

PUG ORĂȘTIE DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII

- Organizarea și promovarea festivalurilor gastronomice tradiționale ce pot atrage un număr mare de turiști atât români cât și străini, atrăgând totodata resurse financiare la nivelul localității.

5.2.2. Stoparea migratiei populației, atragerea populației din localitățile apropiate

Stoparea migrației externe se poate realiza prin dezvoltarea economiei locale. Implementarea proiectelor prezentate mai sus, sau a oricăror alte proiecte ce pot atrage resurse financiare la nivelul localității pot conduce la reducerea și stoparea migrației externe.

Prin crearea de noi locuri de munca, prin promovarea de modalități și oportunități pentru dezvoltarea sectoarelor economiei, prin atragerea finanțărilor la nivelul localității, migrația se poate opri, locuitorii putând avea resursele financiare unui trai decent, nefiind nevoiți să plece înspre orașele din apropiere sau peste graniță.

Pe de altă parte, prin crearea de noi locuri de muncă, prin sprijinirea micilor producători locali, prin facilități fiscale sau locative, autoritățile pot crește gradul de atractivitate a localității Orăștie la nivel județean.

5.2.3. Dezvoltarea instituțiilor de învățământ

Capitalul uman are o importanță deosebită pentru dezvoltarea locală. Dezvoltarea și diversificarea economiei locale depind de nivelul educației, al cunoașterii și calificării.

Trebuie avut în vedere ca resursa umana este cea mai importanta investitie pe termen lung, forța de muncă specializată în domeniile de excelență poate conduce la dezvoltarea economică și la îmbunătățirea condițiilor de trai ale populației. În acest sens se pot organiza cursuri de reconversie profesională a forței de muncă, prin acesarea de fonduri structurale.

Cunoașterea ultimelor tehnologii de cultivare, recoltare, procesare in domeniul agricol, poate conduce pe termen lung la creșterea recoltelor obținute. Cunoașterea evoluției materialului săditor, selecția și folosirea semințelor rezistente la dăunători va conduce la recolte mai bune.

Cunoașterea tehnicilor de promovare și negociere va avea ca efect obținerea de venituri mai mari din valorificarea recoltelor.

Produsele agricole prelucrate pot suplimenta veniturile producătorilor agricoli. Se pot organiza cursuri in vederea specializarii forței de muncă, în vederea prelucrării produselor agricole.

PUG ORĂȘTIE - DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII

Dezvoltarea învățământului tehnologic (școli profesionale, liceu industrial/tehnic) urmărește îmbunătățirea ofertei de pe piața muncii conform necesarului de forță de muncă a companiilor care funcționează la nivelul localității.

Sectoarele IT, industrii creative, energie regenerabilă au cunoscut o dezvoltare puternică în ultimii ani, este important ca forța de muncă sa fie calificată pentru domeniile cu cerere mare de personal.

5.2.4. Dezvoltarea serviciilor publice oferite

Îmbunătățirea serviciilor educaționale, medicale, prin organizarea de cursuri de reconversie/ specializare profesională, prin îmbunătățirea serviciilor tehnico-edilitare oferite autoritățile pot atrage noi locuitori, dar și investitori.

Pregătirea populației active pentru domeniile industrial, comercial, servicii, agricol, ramurile cele mai dezvoltate la nivelul localității dar și pentru activitățile adiacente acestor domenii (materie primă, fabricare piese de schimb și accesorii, procesare, prelucrare, comerț, gastonomie) poate atrage investitori în zonă, aceștia beneficiind de forță de muncă specializată, nemaifiind obligați să instruiască personalul.

5.2.5. Dezvoltarea sectorului turistic

Turismul reprezintă un instrument de creștere economică, întrucât creează oportunități: locuri de muncă, atragere de finanțare, dezvoltarea sectoarelor conexe prin valorificarea patrimoniului natural, parimoniu construit si cultural. Sectorul turism creează oportunități de diversificare a economiilor locale, urmare a capitalizării veniturilor obținute la nivel local și investirii acestor venituri in sectoarele economice deficitare.

Se recomandă a fi avute în vedere următoarele măsuri pe termen scurt:

- Promovarea puternică a obiectivelor aflate in conditii bune de funcționare, care pot atrage turiști
- Strategie de finanțare atat a obiectivelor turistice ce trebuiesc renovate/modernizate cat și pentru obiectivele turistice ce urmeaza a fi construite/dezvoltate la nivelul localității
- Diversificarea tipurilor de turism la nivelul localității poate fi folosită atât pentru atragerea turiștilor cât și pentru promovarea localității. Devoltarea agroturismului, turismului culinar, turismului cultural- organizarea de spectacole și festivaluri de interes național, turism sportiv -organizarea de competiții sportive pentru amatori
- Organizarea de tabere pentru elevi, organizarea de activități educative pentru elevi: ateliere meșteșugărești conform specificul zonei, zone de observație a faunei locale

PUG ORĂȘTIE - DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII

- Încurajarea și susținerea tinerilor din localitate să dezvolte afaceri cu scopul de a păstra forța de muncă în localitate precum și dezvoltarea mediului economic local
- Promovarea continuă a localității atând în media cât și la nivelul Ministerului Turismului
- Construirea unităților de cazare noi conform cerințelor actuale (arhitectură modernă, camere mari, luminoase cu mobilier calitativ, restaurant, spații de petrecere a timpului liber – practicare sporturi/jocuri, spații destinate copiilor, piscină)
- Dezvoltarea serviciilor oferite de unitățile de cazare: servicii spa, tratamente de infrumusețare și medicale, masaj de relaxare si terapeutic, recuperare medicală

5.3 Evoluția socio-demografică

Extras din Studiul de fundamentare - evoluția socio-demografică elaborat de S.C. AKI GENERAL CONCEPT S.R.L.

Demografie – Municipiul Orăștie trebuie să își regândească politicile de atragere a populației tinere în localitate. Astfel, se recomandă un accent sporit asupra creșterii oportunităților de locuri de muncă, de transport și petrecere a timpului liber. Sporirea serviciilor complementare locuirii – puncte de alimentație publică, spații verzi, locuri de joacă sunt, de asemenea, elemente ce aduc un plus de atractivitate unei localități, asigură creșterea nivelului de trai și impulsionează familiile tinere cu copii să se stabilească în localitate.

Educație – Una dintre principalele metode de creștere a atractivității localităților pentru tinerele familii cu copii este asigurarea necesarului de educație – creșe, grădinițe, școli – în cadrul municipiului. Astfel, se recomandă asigurarea necesarului de dotări pentru educație în Municipiul Orăștie precum și dotarea acestor unități de învățământ cu infrastructura de învățământ propice educației contemporane.

Sănătate – Municipiul Orăștie dispune de o varietate destul de mare de servicii de sănătate, corespunzătoare unei localități urbane. În prezent, însă, numărul medicilor de familie de pe teritoriul acestul municipiu este de 12 persoane, toți medicii fiind angajați în sistemul privat. Se recomandă, totuși, asigurarea unui număr de cel puţin 17 medici de familie în cadrul municipiului, adică aproximativ 1 medic de familie la 1 000 de locuitori. Totodată, dată fiind tendința de îmbătrânire demografică a comunității, se recomandă sporirea numărului de farmacii astfel încât acestea să poat fi accesate cu ușurință de către toată populația municipiului. Dată fiind tendința de îmbătrânire demografică înregistrată la nivelul municipiului, se estimează nevoia de creștere continuă a dotărilor de sănătate, ca răspuns la o populație a orașului din ce în ce mai înaintată în vârstă.

PUG ORĂȘTIE - DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII

5.4 Intravilan propus. Zonificare funcțională. UTR. Bilanț teritorial

Intravilanul propus al Municipiului a fost modificat prin următoarele rectificări și introduceri de terenuri:

- modificările aduse intravilanului prin documentațiile PUZ aprobate în perioada 2014-2024;
- rectificarea limitelor intravilanului pe limitele de proprietate ale parcelelor care erau anterior secționate de limita intravilanului;
- introducerea Lacurilor cu lebede și a unei zone cu construcții și tendință de dezvoltare

Suprafața intravilanului propus : 1429.53 ha.

Planul Urbanistic General al municipiului Orăștie stabileşte următoarele zone şi subzone funcţionale:

ZF01 - Zonă aflată permanent sub ape (A)

ZF04 - Unităţi agrozootehnice (UA)

ZF05 - Echipare tehnico-edilitară (TE)

ZF06 - Căi de comunicaţie şi transporturi (CC)

ZF06_CC1 - Căi de comunicaţie și transporturi rutieră/pietonală/velo și amenajări aferente

ZF06_CC2 - Căi de comunicaţie și transporturi feroviare

ZF07 - Zonă centrală (ZC)

ZF07_ZC1 - Zonă cu caracter central situată în afara zonelor protejate, cu un regim de înălțime maxim P+2

ZF07_ZC2 - Zonă cu caracter central situată în afara zonelor protejate, cu un regim de înălțime maxim P+4

ZF07_ZC3 - Zonă cu caracter central situată în afara zonelor protejate, zonă de restructurare

ZF08 - Zonă mixtă (M)

ZF08_M1 - Zonă mixtă locuire, instituții, servicii și comerț în zone constituite

ZF08_M2 - Zonă mixtă locuire, instituții, servicii și comerț în zone neurbanizate

ZF09 - Zonă instituţii publice și de interes public (IP)

PUG ORĂȘTIE - DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII

ZF10 - Zonă comerţ şi servicii (CS)

ZF10_CS1 - Comerţ şi servicii

ZF10_CS2 - Servicii turistice si de agrement

ZF11 - Zonă locuinţe şi funcţiuni complementare (L)

ZF11_L1 - Locuințe cu regim mic de înălțime și funcțiuni complementare pe parcelar tradițional

ZF11_L2 - Locuințe cu regim mic de înălțime și funcțiuni complementare pe parcelar urban sau pe fost parcelar agricol

ZF11_L3 - Locuințe cu regim mic de înălțime și funcțiuni complementare pe teren în pantă

ZF11_L4 - Locuințe colective construite înainte de 1990 și dotări aferente

ZF12 - Zonă unităţi industriale şi de depozitare (UID)

ZF13 - Zonă gospodării comunale (GC)

ZF13_GC1 - Zonă gospodărie comunală - cimitire

ZF13_GC2 - Zonă gospodărie comunală - salubritate

ZF14 - Zonă spaţii verzi, sport şi agrement (V, VP, VSA, GA)

ZF14_V - Subzona spațiilor verzi publice, parcuri, squaruri

ZF14_VP - Subzona spațiilor verzi de protecție

ZF14_VSA - Subzona spațiilor verzi, de sport și agrement

ZF14_GA - Subzona grădinilor agricole

ZF15 - Zonă cu destinaţie specială (DS)

ZF18 - Zonă de reconstrucție ecologică (RE)

PUG ORĂȘTIE - DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII

BILANȚ TERITORIAL INTRAVILAN				
ZONE FUNCȚIONALE	EXISTENT		PROPUS	
	SUPRAFAȚĂ (ha)	PROCENT DIN TOTALUL INTRAVILANULUI (%)	SUPRAFAȚĂ (ha)	PROCENT DIN TOTALUL INTRAVILANULUI (%)
ZONA CENTRALĂ PROTEJATĂ	44.64	3.29%	44.64	3.12%
ZONA CENTRALĂ	29.66	2.19%	29.66	2.07%
ZONĂ LOCUINȚE DE TOATE TIPURILE	260.67	19.23%	438.30	30.66%
ZONĂ MIXTĂ	13.22	0.98%	48.11	3.37%
ZONĂ INSTITUȚII ȘI SERVICII PUBLICE	43.68	3.22%	0.00	0.00%
ZONĂ INSTITUȚII PUBLICE	0.00	0.00%	7.71	0.54%
ZONĂ COMERȚ ȘI SERVICII	0.00	0.00%	192.37	13.46%
ZONĂ UNITĂȚI INDUSTRIALE ȘI DE DEPOZITARE	151.14	11.15%	213.63	14.94%
ZONĂ UNITĂȚI AGRICOLE, GRĂDINI AGRICOLE	37.24	2.75%	57.23	4.00%
ZONĂ GOSPODĂRIRE COMUNALĂ	22.89	1.69%	19.32	1.35%
ZONĂ CONSTRUCȚII AFERENTE LUCRĂRILOR EDILITARE	7.96	0.59%	7.24	0.51%
ZONĂ CU DESTINAȚIE SPECIALĂ	13.92	1.03%	13.92	0.97%
ZONĂ CIRCULAȚIE	120.00	8.85%	162.54	11.37%
RUTIERĂ/PIETONALĂ/VELO ȘI AMENAJĂRI AFERENTE	*102.48*	*85.40%*	*144.76*	*89.06%*
FEROVIARĂ SI AMENAJĂRI AFERENTE	*17.52*	*14.60%*	*17.78*	*10.94%*
ZONĂ VERDE	76.23	5.62%	166.16	11.62%
ZONĂ AGREMENT	104.65	7.72%	0.00	0.00%
PĂDURI	18.32	1.35%	0.00	0.00%
APE	15.93	1.17%	28.71	2.01%
SUPRAFEȚE NEURBANIZATE	395.60	29.18%	0.00	0.00%
TOTAL INTRAVILAN	1355.76	100.00%	1429.53	100%

Tabel 51. Bilanț teritorial pe zone funcționale existent - propus.

5.5 Măsuri în zonele cu riscuri naturale

5.5.1. Măsuri pentru atenuarea și prevenirea riscului de inundații

Riscul evaluat pentru producerea de inundații este ridicat.

Extras din Studiul de fundamentare - protecția mediului, riscuri naturale și antropice elaborat de S.C. ASRO SERV S.R.L.:

Conform Planului de Management al Riscului la Inundații al Administrației Bazinale de Apă Mureș, în localitatea Orăștie sunt prevăzute măsuri de întreținerea albiilor cursurilor de apă și eliminarea blocajelor și obstacolelor pe cursurile de apă. Măsurile au în vedere tăieri vegetative - 100 smp / km. Gradul de prioritizare al măsurii este mare. Sursa de finanțare este A.N.A.R. / A.B.A.

PUG ORĂȘTIE - D

Pentru râul Orăștie, în aval de confluența cu Feierag, sunt prevăzute următoarele măsuri:

- Îmbunătăţirea managementului pădurilor din zonele inundabile ale râului Orăștie aferente A.P.S.F.R.-ului S = 0,43 ha. Gradul de prioritizare al măsurii este mare. Sursa de finanțare este Gărzile forestiere, R.N.P. - Romsilva, Ocoale Silvice de Regim.
- Menținerea suprafeței pădurilor din bazinul hidrografic Orăștie aferentă A.P.S.F.R.-ului S = 28840,48 ha. Gradul de prioritizare al măsurii este mare. Sursa de finanțare este Gărzile forestiere, R.N.P. - Romsilva, Ocoale Silvice de Regim.
- Întreținerea albiilor cursurilor de apă şi eliminarea blocajelor, obstacolelor pe cursurile de apă Sectorul Costeşti - Beriu: tăieri vegetative - 250 smp / 4.5 km. Gradul de prioritizare al măsurii este mare. Sursa de finanțare este A.N.A.R. / A.B.A.
- Aval și amonte loc. Beriu, jud. Hunedoara: decolmatarea albiei - 7 mii mc/ 0.7 km. Gradul de prioritizare al măsurii este mare. Sursa de finanțare este A.N.A.R. / A.B.A.
- Amonte loc. Orăștie: decolmatarea albiei - 5 mii mc / 0.5 km. Gradul de prioritizare al măsurii este mare. Sursa de finanțare este A.N.A.R. / A.B.A.
- Alocarea prin PUG de suprafețe de inundație controlată unde râul Orăștie să găsească spațiul de „refulare” în caz de evenimente extreme cu probabilitatea de o data la 100, 200, 500 de ani - așa-numitul concept de „a da spațiu râului”. Este de preferat ca aceste suprafețe să se găsească în amonte, înainte de Municipiul Orăștie.
- Identificarea terenurilor neconstruite lângă râu și reglementarea prin PUG a interdicției definitive de construire, cu excepția lucrărilor de amenajare cu vegetație riverană și a lucrărilor pentru protecție la inundație.
- Promovarea construcțiilor rezistente la inundații: Încurajarea construcției de clădiri rezistente la inundații poate reduce pagubele materiale în cazul producerii unor astfel de evenimente;
- Îmbunătățirea infrastructurii de drenaj: Asigurarea unui sistem eficient de drenaj al apelor pluviale poate ajuta la prevenirea acumulării excesive de apă și la reducerea riscului de inundații;
- Eliberarea periodică a materialului lemons, strâns în jurul picioarelor de pod care la viituri poate constitui motiv de blocaj sau de mărire a sarcinii asupra podurilor ajungându-se până la ruperea acestuia;
- Amenajarea malurilor de pe teritoriul municipiului Orăștie cu structuri vegetale (vegetație ripariană) astfel încât să stabilizeze malul și să asigure conectivitate transversală.

PUG ORĂȘTIE - DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII

- Realizarea lucrăriilor de apărare împotriva inundațiilor pentru locuințele existente respectând principiul:
  - la conceperea construcției defensive (dig, perete de aparare) să se urmărească protecția bunurilor și a vieții și nu „încorsetarea" cursului de apă.
  - amenajarea de pereţi impermeabili în subsolurile locuinței pentru a evita pătrunderea apei.
  - curățarea şanţurior şi rigolelor de scurgere, pentru a permite evacuarea apei de ploaie;
- Întreţinerea corespunzătoare a lucrărilor de amenajare a torenţilor şi de îmbunătăţiri funciare (şanţuri, canale de evacuare ş.a.);
- Elaborarea unor hărţi cu suprafeţele expuse inundaţiilor, dar şi a suprafeţelor cvasiorizontale din zona de câmpie, în care apa poate stagna în perioadele cu exces de umiditate (de ex. din topirea zăpezii);
- Eficientizarea sistemelor informatice privind avertizarea fenomenelor extreme, periculoase;
- Conservarea zonelor umede și a spațiilor verzi: Protejarea zonelor umede și a spațiilor verzi poate contribui la absorbția apei și la reducerea presiunii asupra sistemelor de drenaj;
- Îmbunătăţirea managementului pădurilor din zonele inundabile;
- Menținerea suprafeței pădurilor din bazinul hidrografic Orăștie;
- Educarea comunității:
  - educarea populaţiei pentru protejarea albiei râurilor faţă de poluarea cu deşeuri solide (rumeguş, gunoie) şi lichide;
  - informarea oamenilor în legătură cu fenomenele care pot afecta terenurile şi activităţile economice precum şi cu modul în care trebuie să se comporte în cazul producerii acestora;
- Cooperare intercomunitară: Colaborarea cu alte comune din zonă pentru dezvoltarea unor strategii comune de gestionare a riscului de inundații poate fi benefică în situații de criză;
- Implicarea fermă a autorităţilor în ceea ce priveşte protecţia mediului începând de la protecţia pădurilor, împăduriri până la aplicarea măsurilor de prevenire a inundaţiilor.

Conform Studiului de fundamentare privind impactul schimbărilor climatice pentru reducerea impactului inundațiilor din cauza unor posibile ploi abundente se recomandă măsuri alternative de prevenire ce vizează stocarea sau scurgerea excesului de apă. Există foarte multe soluții tehnice, cum ar fi:

- șanțuri de apă pluvială și conducte care transportă apa către lacuri și râuri;

PUG ORĂȘTIE DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII

- zone de retenție temporară a apelor pluviale;
- zone de retenție pentru stocarea unor volume foarte mari de apă, de exemplu prin amenajarea unor zone în parcurile din apropiere, zone care se trasformă în lacuri în timpul evenimentelor de inundații;
- drumuri verzi pentru preluarea și reținerea apei pe străzile laterale mai mici.

În plus față de aceste măsuri recomandăm realizarea cu prioritate a lucrăriilor de apărare împotriva inundațiilor pentru locuințele existente. Dintre aceste măsuri amintim:

- Curățarea şanţurile şi rigolele de scurgere, pentru a permite evacuarea apei de ploaie;
- Construirea unor bariere (din saci de nisip) pentru a opri pătrunderea apei în casă în caz de inundaţie;
- Amenajarea de pereţi impermeabili în subsolurile locuinței pentru a evita pătrunderea apei.

Extras din Studiul de fundamentare - climatic, pedologic și ecologic elaborat de S.C. ASRO SERV S.R.L.:

- Stoparea extinderii necontrolate a construcțiilor în zonele inundabile;
- Diminuarea frecvenței formării inundațiilor:
  - Renaturarea malurilor cursului de apă (protecții vegetative);
  - Întreținerea albiilor cursurilor de apă și eliminarea blocajelor, obstacolelor pe cursurile de apă;
- Verificarea stabilității structurilor hidrotehnice în vederea gestionării eficiente a perioadelor cu inundații;

Extras din Studiul de fundamentare - protecția mediului, riscuri naturale și antropice elaborat de S.C. ASRO SERV S.R.L:.

5.5.2. Măsuri pentru atenuarea și prevenirea riscului de precipitații extreme

Riscul evaluat pentru producerea de precipitații extreme este ridicat.

Extras din Studiul de fundamentare - impactul schimbărilor climatice elaborat de S.C. ASRO SERV S.R.L.:

- Recomandăm pentru fiecare construcție compensarea cu suprafețe permeabile, zone și spații verzi cu capacitate de înmagazinare a apei cât mai mare, astfel încât noile construcții (clădiri, străzi) să nu contribuie la creșterea riscului de inundație a localității utilizând ca soluții:
  - fâșii cu vegetație de filtrare;
  - șanțuri înierbate;
  - fâșii vegetale uscate;

PUG ORĂȘTIE - DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII

- fâșii vegetale umede;
- pavaje permeabile;
- zone umede construite;
- iazuri umede;
- spații verzi în cartierele noi;
- iazuri cu retenție extinsă;
- acoperișuri verzi;
- jardiniere stradale cu plante.

- Reglementarea prin PUG a utilizării soluțiilor de retenție ca primă măsură de scurgere a apelor pluviale pentru noile dezvoltări ale Municipiului Orăștie.
- Facilități de impozitare pentru gospodăriile care reutilizează apa de ploaie (HCL).
- Facilități de impozitare pentru clădirile cu acoperișuri verzi (HCL).
- Noi spații verzi în localitate calculate pentru absorbția apelor.
- Executarea unor lucrări de extinderea canalizării pluviale și a altor soluții tehnice de preluare a apelor.
- Managementul apei pluviale aproape de locul unde cade, folosind diferite metode, de exemplu:
  - Executarea de bazine de retenție locală a apelor pluviale pentru irigarea spațiilor verzi.
  - Amenajarea de iazuri de stocare în zonele cu risc de inundare sau zone tampon, pentru a gestiona eficient cantitățile mari de apă rezultate din precipitații extreme.
  - Limitarea impermeabilizarii solului, care să permita infiltrarea apei de ploaie în sol;

5.5.2. Măsuri pentru atenuarea și prevenirea valurilor de căldură

<u>Riscul evaluat pentru producerea de valuri de căldură este ridicat.</u>

Extras din Studiul de fundamentare - impactul schimbărilor climatice elaborat de S.C. ASRO SERV S.R.L.:

- Reglementarea prin PUG a funcțiunilor recomandate lângă malul apei.
- Pentru a profita de avantajele pe care le aduce un curs de apă și anume efectele benefice pentru starea fizica și mentală a locuitorilor, pot duce la îmbunatățirea calitații aerului și la reducerea efectului de seră. Cel mai bine se pretează lângă cursurile de apă spații verzi, sport și agrement, turism, alimentație publică.

PUG ORĂȘTIE - DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII

- Stabilirea prin PUG a spațiilor publice adiacente cursurilor de apă, în primul rând pentru circulație pietonală și/sau velo.
- Asigurarea unei gestionări corespunzătoare a spațiilor verzi și creșterea suprafeței acestora, cu precădere în zonele cu insule de căldură.
- Introducerea de spații verzi extinse pentru a reduce efectul insulelor de căldură și a oferi locuri de refugiu cu umbră și răcoare.
- Utilizarea plantelor care rezistă la temperaturi ridicate și care pot oferi umbra necesară pentru a reduce temperaturile locale.
- Implementarea unor sisteme de irigație eficiente, cum ar fi picurare sau irigație prin aspersie, pentru a asigura o hidratare corespunzătoare a plantelor în condiții de temperaturi ridicate.
- Aplicarea unui strat de mulci în jurul plantelor pentru a menține umiditatea solului, a reduce evaporarea apei și a proteja rădăcinile de temperaturile extreme.
- Monitorizarea stării plantelor și a arborilor, asigurarea unei întrețineri regulate, inclusiv tăierea corectă și eliminarea plantelor uscate sau bolnave pentru a menține sănătatea vegetației.
- Creșterea suprafețelor permeabile în vederea reducerii acumulării de căldură.
- Promovarea construcțiilor cu izolație termică adecvată, ferestre cu protecție solară și sisteme eficiente de climatizare pentru a reduce consumul de energie în perioadele de căldură intensă.
- Implementarea de sisteme de răcire, cum ar fi fântâni arteziene, zone umede sau pulverizatoare de apă în spațiile publice pentru a oferi răcoare suplimentară.
- Creșterea numărului de spații de agrement pentru sănătate, inclusiv cișmele publice.
- Educația comunității cu privire la riscurile asociate valurilor de căldură și promovarea măsurilor individuale de protecție împotriva căldurii excesive.

5.5.2. Măsuri pentru atenuarea și prevenirea riscului de secetă

Extras din Studiul de fundamentare - impactul schimbărilor climatice elaborat de S.C. ASRO SERV S.R.L.:

Riscul evaluat pentru producerea secetei este mediu.

- Combaterea efectelor secetei si eroziunii solurilor prin crearea de perdele verzi în zonele afectate.
- Implementarea unor politici de gestionare a resurselor de apă durabile și eficiente.
- Promovarea practicilor agricole durabile, precum irigația eficientă și diversificarea culturilor.

PUG ORĂȘTIE - DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII

- Construirea și întreținerea infrastructurii de stocare a apei, cum ar fi barajele și rezervoarele.
- Promovarea conștientizării și educării publicului cu privire la utilizarea responsabilă a resurselor de apă.
- Dezvoltarea și implementarea planurilor de gestionare a secetei la nivel local, regional și național.
- Monitorizarea și evaluarea continuă a resurselor de apă și a riscului de secetă pentru a putea interveni prompt în caz de nevoie.

5.5.3. Măsuri pentru atenuarea și prevenirea riscului de alunecări de teren

Riscul evaluat pentru producerea alunecărilor de teren este scăzut.

Extras din Studiul de fundamentare - protecția mediului, riscuri naturale și antropice elaborat de S.C. ASRO SERV S.R.L.:

- Identificarea zonelor cu risc de alunecare: Este important să se identifice și să cartografieze zonele cu potențial ridicat de alunecare în cadrul studiului geotehnic aferent documentației PUG pentru a putea lua măsuri preventive în aceste zone.
- Monitorizarea continuă a terenului: Implementarea unor sisteme de monitorizare a alunecărilor de teren pot ajuta la detectarea timpurie a schimbărilor în structura solului și la reducerea riscului de alunecări majore.
- Gestionarea adecvată a vegetației: Pădurea și vegetația densă pot contribui la stabilizarea solului și la reducerea riscului de alunecări de teren. Îngrijirea și conservarea vegetației pot juca un rol important în prevenirea acestor evenimente.
- Implementarea măsurilor de inginerie geotehnică: Construirea de lucrări de consolidare a terenului, cum ar fi ziduri de sprijin, drenaje sau sisteme de ancorare, poate contribui la reducerea riscului de alunecări de teren în zonele vulnerabile.
- Încetinirea fenomenului de alunecare poate fi realizată, în prima fază, prin corectarea pantei versantului şi plantarea acestora cu vegetaţie, diminuându-se în acest fel pătrunderea apelor de suprafaţă în teren, care, în mod inevitabil, pot duce la declanşarea alunecării.
- Drenarea excesului de apă din corpul alunecării.
- În cazul apariţiei acestor fenomene trebuiesc folosite ziduri de sprijin ,trebuie făcut drenajul apelor din aria afectată ,executarea unor lucrări de încetinire a ritmului de evoluţie cu ajutorul unor materiale locale

PUG ORĂȘTIE - DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII

- Planificare urbanistică rezilientă la alunecări de teren: Integrarea riscului de alunecări de teren în planificarea urbanistică poate ajuta la evitarea construcțiilor în zone cu risc ridicat și la protejarea populației și a infrastructurii.
- Educarea comunității: Informarea locuitorilor cu privire la riscurile de alunecări de teren, la semnele de avertizare și la măsurile preventive pe care le pot lua poate contribui la reducerea impactului acestor evenimente.

5.5.4. Măsuri pentru atenuarea și prevenirea risc de producere a incendiilor de pădure

Riscul evaluat pentru producerea de incendii de vegetație spontană este scăzut.

Extras din Studiul de fundamentare - protecția mediului, riscuri naturale și antropice elaborat de S.C. ASRO SERV S.R.L.:

În perioadele de construcții a unor posibile obiective din apropierea pădurii, se recomandă asigurarea dotării minime pentru intervenție în caz de incendiu dar și amenajarea zonelor de limitare a propagării acestora.

5.6 Restricții și permisivități constructive rezultate din caracteristicile geotehnice ale teritoriului

Extras din Studiul de fundamentare - condiții geotehnice și hidrologice elaborat de S.C. GEO EXPERT PLUS S.R.L

În conformitate cu standardele în vigoare este necesar a se face o evaluare în baza unor lucrări geotehnice (foraje geotehnice și sondaje deshise) ce se vor efectua pentru eventuale obiective ce se propun a se realiza pe teritoriul administrativ al municipiului Orăștie

Lucrările geotehnice se vor face cu ocazia proiectării anumitor obiective civile și industriale.

Morfologia zonei nu crează probleme geotehnice deosebite de stabilitate, ci doar de lucrări suplimentare de amenajare: nivelări, taluzări, orizontalizări, ziduri de sprijin, lucrări necesare atât la locuinţe, construcţii sociale, la amenajări de drumuri, utilităţi, etc.

Din punct de vedere geomorfologic, viitoarele construcţii civile şi industriale se vor putea funda direct, recomandându-se acelaşi strat de fundare în care se vor încastra. Coloana litostratigrafică a zonei cuprinde pământuri coezive și depozite necoezive, considerate ca terenuri bune de fundare conform NP 074/2022.

In cazul construcţiilor amplasate în zone cu diferente mari de nivel (zone de versant) se vor avea în vedere urmatoarele aspecte:

- Asigurarea construcţiilor cu ziduri de sprijin

PUG ORĂȘTIE - DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII

- Diminuarea excavaţiilor în versant pentru a nu rupe echilibrul natural și a nu declanșa viitoare alunecări care vor pune în pericol contrucția
- Se vor evita defrișările în masă, făcându-se doar dacă sunt necesare și controlat.

În ce privește regimul apelor subterane, acestea nu sunt sărace, apărând la suprafață sub forma de izvoare în perioadele cu precipitații abundente, sau la adâncimi cuprinse între -1.50 și -10.00 m de la CTN (cota teren natural). La interceptarea acviferelor se vor lua măsuri specifice de prevenire (captare, pompare, redirecționare) pentru a nu afecta viioarele fundații.

Se va evita construirea în apropierea albiilor râurilor și se vor evita deasemenea terenurile propice dezvoltării aparatelor torențiale, acestea din urmă amenajându-se corespunzator.

Datorită regimului climatic fundațiile vor fi la -0.80 m de la CTN cu obligația ca acestea să se încastreze 20 cm în stratul bun de fundare.

Uneori în zona de luncă, în intervalul – 0.70 m și -4.00 m de la CTN, pot apărea depozite argiloase cenușii, în domeniul de consistență moale și conținut de materie organică > 5%-depozite mâloase. La interceptarea acestor depozite mâloase care pot fi de grosimi cuprinse intre 0.10m și 4.00 m, se vor îndepărta sau dacă grosimea este mare se vor adopta măsuri de consolidare/îmbunătățire a terenului de fundare, sau se va renunța la fundarea directă.

5.7 Dezvoltarea echipării edilitare

Extras din Studiul de fundamentare - climatic, pedologic și ecologic elaborat de S.C. ASRO SERV S.R.L.:

- Creșterea rezilienței rețelelor de distribuție a energiei electrice și a celei de telecomunicații la fenomene meteo extreme, prin dezvoltarea unei infrastructuri de cablaj subteran.
- Reducerea frecvenței de inundare a străzilor în perioadele cu exces de precipitații, prin:
  - Construirea unor sisteme (bazine) de colectare temporară a surplusului de apă pluvială înainte de a ajunge la gurile de canal la nivelul imobilelor (ce ar putea fi ulterior utilizată și pentru irigarea spațiilor verzi);
  - Extinderea/redimensionarea rețelei de canalizare pluvială;
  - Întreținerea corespunzătoare și decolmatarea albiilor sectoarelor locale de emisari naturali;
  - Asigurarea unei curățări corespunzătoare a străzilor și întreținerea corespunzătoare a șanțurilor de scurgere a apei.

PUG ORĂȘTIE - DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII

- Reabilitarea stației de tratare apă potabilă si realizarea unei noi conducte de aducțiune apă aflată în faza de proiect;
- Înființarea unui parc fotovoltaic pe terenul gropii de gunoi care, în momentul actual este închisă, înierbată și cu sisteme de degazare și preluare levigat instalate;

5.8 Protecția mediului

5.8.1 Protecția patrimoniului cultural

Extras din Studiul de fundamentare istoric elaborat de Universitatea de Arhitectură și Urbanism "Ion Mincu" - Centru de Cercetare, Proiectare, Expertiză și Consulting

Zona centrală istorică a municipiului Orăștie se va supune unui proces coerent de regenerare care implică:

- Restaurarea clădirilor monument sau a celor cu valoare ambientală identificată;
- Reorganizarea funcţională şi amenajarea atentă a parterelor unor construcţii, în scopul ridicării standardului activităţilor practicate în spaţiile interioare (comerţ de lux, comerţ cu produse tradiţionale, alimentaţie publică de standard ridicat şi cu specific bine nuanţat, spaţii expoziţionale, etc.);
- Reorganizarea funcţională a unor clădiri (eventual aflate în proprietatea unor comunităţi religioase) în vederea amenajării unor aşezăminte sociale de standard mediu şi ridicat (cămine de bătrâni, şcoli profesionale pentru revigorarea unor meserii tradiţionale, etc.);
- Deschiderea eventuală a unor ganguri către căile de acces pietonale din centrul istoric, cu asigurarea accesibilităţii în curţi interioare în care se reamenajează cafenele, restaurante mici, spaţii de mică producţie tradiţională (artizanat, confecţii ceramice, mic mobilier, cofetărie-patiserie tradiţională., etc.); spaţiile gangurilor şi curţilor capătă un caracter semi-public, putând fi închise între anumite ore;
- Amenajarea unor trasee pietonale şi a unor spaţii verzi care să pună în valoare trasee semnificative şi fronturi valoroase.; spaţiile de circulaţie pietonală şi piaţetele, scuarurile, zonele verzi, parcurile vor putea fi parcurse printr-o atentă distribuire a sensurilor de circulaţie şi a spaţiilor de parcare (sensuri unice, sensuri interzise, programe limitate de acces);
- Clădirile de reprezentativitate semnificativă vor fi marcate corespunzător (signalectică corectă, sobră şi discretă), iluminate pentru punere în valoare, eventual cu programe speciale în cazul unor festivităţi/evenimente;
- Plantaţiile existente se vor conserva, toaleta corespunzător, vegetaţia îmbătrânită se va înlocui cu grijă pentru alegerea speciilor şi amplasarea noilor exemplare;

PUG ORĂȘTIE DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII

În ariile adiacente nucleului istoric se vor amenaja cu grijă arterele de circulaţie (pavaje, semnalizări), malurile apelor, podurile şi pasarelele, spaţiile libere, spaţiile plantate. Se va acorda o atenţie specială împrejmuirilor (garduri şi porţi) pentru a urmări crearea unei imagini omogene, a continuităţii de ţesut şi a evita amestecul urbanrural dezordonat al peisajului oraşului.

5.8.2 Protecția patrimoniului natural

Extras din Studiul de fundamentare - climatic, pedologic și ecologic elaborat de S.C. ASRO SERV S.R.L.:

- Prevenirea formării unei insule de căldură care să amplifice intensitatea valurilor de căldură, prin:
  - Adoptarea țesuturilor urbane sustenabile în proiectarea clădirilor și cartierelor noi;
  - Reabilitarea termică și structurală a clădirilor publice și a locuințelor;
  - Pentru clădirile ce urmează a fi construite adoptarea unor soluții de tip ‖ cool/green roofs ‖ încă din stadiul de proiectare;
  - Creșterea suprafețelor permeabile (trotuare verzi, spații verzi) în vederea reducerii acumulării de căldură, prin alegerea unor materiale de tip ‖ cool/green ‖ pentru parcări și trotuare, acolo unde este posibil (de tip fagure, pietruite);
  - Utilizarea în amenajarea spațiilor verzi, a plantelor celor mai eficiente din punct de vedere al efectului de răcire (prin consultarea cu specialiști horticultori);
  - Amplasarea de corpuri de apă/instalații de pulverizare a apei în arealele de tip ‖ hot spot ‖ ;
  - Adoptarea și îmbunătățirea mobilității urbane durabile pentru adaptare locală la schimbările climatice: creșterea rețelei de piste pentru biciclete/trotinete, utilizarea autobuzelor electrice pe rutele care traversează arealele cele mai calde, pentru evitarea supraîncălzirii prin emisia gazelor de eșapament;
- Reducerea stresului termic în perioadele cu temperaturi extreme, prin:
  - Elaborarea unor harți cu punctele de prim-ajutor fixe și mobile în caz de caniculă/ger;
  - Creșterea numărului de spații de agrement pentru sănătate, inclusiv cișmele publice și fântâni arteziene în cazul valurilor de căldură.
  - Creșterea capacității de adaptare instituționale și autonome la schimbările climatice și asigurarea unui comportament adecvat în caz de dezastre, prin:

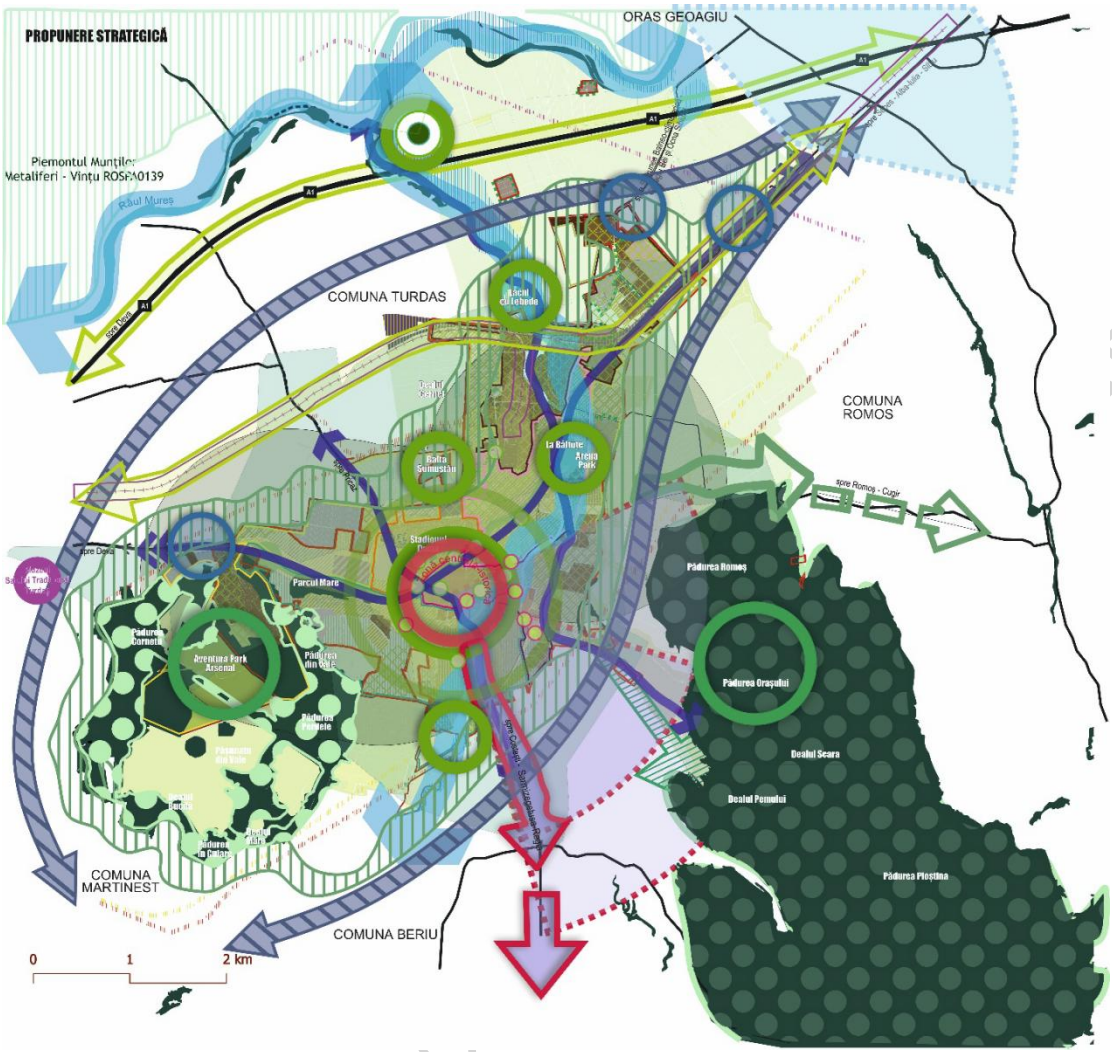
PUG ORAȘTIE - DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII

- Organizarea unor campanii de comunicare adaptate nevoilor de informare și conștientizare a grupurilor de populație afectate, inclusiv prin educație formală și non-formală privind adaptarea la schimbările climatice, asupra valurilor de căldură și a efectelor posibile ale acestora la nivelul comunității locale;
- Propunerea unor discipline opționale la nivel de Inspectoral Școlar Județean pentru creșterea conștientizării populației de vârstă școlară;
- Alte activități școlare sau extrașcolare care să completeze tematica de mai sus: de ex. mese rotunde/ateliere de lucru privind politicile de adaptare, concursuri naționale/regionale, finanțare participatorie pentru implementarea măsurilor de adaptare la schimbările climatice la nivelul comunității locale;

- Amenajarea insulelor de colectare deseuri pentru blocuri, crearea unui centru de colectare cu aport voluntar aflat în faza de proiect;
- Înființarea unui nou cimitir care trebuie să respecte distanța minimă admisă între zonele protejate și gardul care delimiteaza cimitirul, de 100 m. Deasemenea trebuie avut în vedere faptul că gardul trebuie dublat cu o perdea de arbori. Între morminte și gardul cimitirului se va asigura o zona liberă de 3 m;
- Se propune a se amenaja o zonă de promenadă în zona Lacul Lebedelor (foste balastiere în NV stației de epurare);
- Instalarea unor perdele de protecție in zona fermei de porci Cirrus Comexim SRL;

5.8.2.1. Propuneri pentru dezvoltarea sistemului de spații verzi

PUG ORĂȘTIE - DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII

Imaginea 5. Propunere strategică pentru dezvoltarea sistemului de spații verzi

Sursa: dr. urb. peisag. Mara NICOLAESCU-ONCICĂ în cadrul Planșei 3: „Sinteza analizei situației existente. Disfuncționalități și elemente de potențial și vulnerabilități la nivelul PEISAJULUI NATURAL al Municipiului Orăștie – SISTEMUL DE SPAȚII VERZI EXISTENT", a "Studiului de fundamentare de Peisaj", Coordonator: dr.arh. habil.urb. Cerasella CRĂCIUN, din cadrul prezentului PLAN URBANISTIC GENERAL AL MUNICIPIULUI ORĂȘTIE, martie 2024.

Extras din Studiul de fundamentare de peisaj elaborat de S.C. GRAPHIS SPOT IMPEX S.R.L.:

- Evaluarea existentului și realizarea unei propuneri pentru realizarea unei centuri verzi la nivelul teritoriului administrativ

5.8.2.2. Propuneri pe categorii de spații verzi

I. Spații verzi publice cu acces nelimitat:

1. Squaruri și spații publice urbane

PUG ORĂȘTIE - DOCUMENTAȚIE

Se propune realizarea de noi scuaruri în corelare cu un sistem de pietonale, aliniamente verzi, piețe și piațete publice urbane, care să formeze un sistem verde urban unitar și coerent, la nivel municipal, inclusiv în cartierele aflate la periferie sau a cartierelor ce urmează a fi implementate. Se vor realiza perdele, zone și benzi verzi cu rol de protecție fata de circulațiile majore importante și aliniamente de arbori înalți către circulațiile secundare. Se va tine cont de diversificarea funcțiunilor și cromatica speciilor de vegetație, inclusiv pentru anotimpul rece.

NORME SCUAR:

Suprafață: 300 mp - 3 ha

Rază deservire: 0,5 km / / max.6-8min de mers pe jos;

Normă suprafață: 20-30 mp/vizitator.

Normă procent locuitori din aria deservită care frecventează simultan: 20%;

Număr locuitori deserviți: max. 6.000- min. 600 loc

2. Grădini urbane

Se propune realizarea a minim o grădină publică urbană comunitară, amenajate cu mici inserturi multi-funcționale (odihnă-relaxare, sport agrement, loisir, promenadă, etc.). Se vor realiza perdele, zone si benzi verzi cu rol de protecție fata de circulațiile majore importante și aliniamente de arbori înalți către circulațiile secundare. Se va tine cont de diversificarea funcțiunilor si cromatica speciilor de vegetație, inclusiv pentru anotimpul rece.

NORME GRĂDINĂ URBANĂ:

Suprafață: 3 - 20 ha;

Rază de deservire: 1 km / la max. 15-20 min de mers pe jos;

Normă suprafață: 40 mp/vizitator;

Normă procent locuitori din aria deservită care frecventează simultan: 15-20%

Număr locuitori deserviți: max.33.000 - min 4.000 loc

3. Parcuri urbane

Se propune realizarea a minim unui parc public urban amenajat multifuncțional (spații de joacă pentru diferite vârste, pavilioane de lectură și muzică în aer liber, amfiteatru verde, odihnărelaxare, sport și agrement activ/pasiv, loisir, promenadă, dotări pentru activități turistice, etc.). Se vor realiza perdele, zone si benzi verzi cu rol de protecție fata de circulațiile majore importante și aliniamente de arbori înalți către circulațiile secundare. Se va tine cont de diversificarea funcțiunilor si cromatica speciilor de vegetație, inclusiv pentru anotimpul rece.

NORME PARC URBAN:

Suprafață: peste 20 ha

PUG ORĂȘTIE - DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII

Rază deservire: peste1,5 km

Normă suprafață: 20-50 mp/vizitator.

Normă procent locuitori din aria deservită care frecventează simultan: 15 – 20 % (10.000 – 4.000 pentru un parc de 20 ha) / 300/160 vizitatori/ora – în zonele active/pasive;

Număr locuitori deserviți: max. 67.000-min 20.000 loc

4. Spații și buzunare verzi aferente locuirii colective și ansamblurilor urbane din cartierele rezidențiale

Se propune reamenajarea buzunarelor verzi și a spațiilor aferente zonelor rezidențiale, precum și dezvoltarea de noi zone publice amenajate în noile dezvoltări imobiliare si in cartierele periferice. Aceste zone trebuie să prevadă funcțiuni și dotări pentru activități de petrecere a timpului liber/loisir, joc și agrement pentru diferite categorii de vârstă (copii, adolescenți, adulți), jocuri statice pentru vârstnici, fitness în aer liber, țarcuri de câini, etc. Se vor realiza perdele, zone si benzi verzi cu rol de protecție fata de circulațiile majore importante și aliniamente de arbori înalți către circulațiile secundare. Se va tine cont de diversificarea funcțiunilor si cromatica speciilor de vegetație, inclusiv pentru anotimpul rece.

II. Spații verzi publice cu folosință specializată

1. Baze de sport și agrement

Se propune mărirea spațiilor verzi dedicate sportului și agrementului activ, prin realizarea de noi poli de agrement (parc de distracții), complexe și baze sportive în zonele amplasate către nord, în zonele de acces, în cartierele unde nu există dotări și în noile dezvoltări rezidențiale, posibil în zonele industriale care pot fi convertite funcțional. Se vor realiza perdele, zone si benzi verzi cu rol de protecție fata de circulațiile majore importante și aliniamente de arbori înalți către circulațiile secundare. Se va tine cont de diversificarea funcțiunilor si cromatica speciilor de vegetație, inclusiv pentru anotimpul rece.

2. Cimitire

Este necesară mărirea suprafețelor pentru cimitire, cf. unor analize sociologice legate de mortalitate. Se vor realiza perdele, zone si benzi verzi cu rol de protecție.

3. Amenajări specifice malului și frontului la apă, inclusiv spații verzi pentru protecția cursurilor de apă

Se propune amenajarea cursurilor de râuri și amenajarea acestuia cu funcțiuni și activități de odihna și relaxare, plaja, sport-agrement, precum și cercetarea posibilității de a readuce la suprafață și a renatura traseele oglinzilor de apă și amenajarea acestora cu

PUG ORĂȘTIE- DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII

pietonale, buzunare verzi publice și zone de promenada. Se vor realiza perdele, zone si benzi verzi cu rol de protecție, inclusiv anti-inundatii.

III. Pădure-parc

Se propune clarificarea regimului juridic și/sau realizarea unui parteneriat pentru utilizarea Pădurii ca tipologie de tip Pădure- Parc, cu păstrarea întregului material dendrologic si cu amenajări minimale, realizate din materiale ecologice (lemn, nuiele, frânghii, pietriș, nisip, etc.), pentru promenadă și odihnarelaxare, cu păstrarea nealterată a potențialului dendrologic unic eco-sustenabil al acesteia

IV. Spații verzi cu rol de protecție

Fâșii plantate aferente căilor de circulație și zone verzi de protecție a infrastructurii

Se vor planta aliniamente, fâșii, benzi și zone verzi de protecție (inclusiv cu vegetație cu frunză persistentă în anotimpul rece) aferente tuturor căilor de comunicație, precum si spații verzi de tranziție în zonele intermodale.

V. Spații verzi aferente altor funcțiuni

1. Terenuri aferente zonelor de învățământ

Se vor amenaja corespunzător spațiile de învățământ existente, cu funcțiuni și dotări specifice (zone verzi de relaxare activă/pasivă, zone de socializare, terenuri de sport și agrement amenajate, zone de promenadă, grădini educaționale și pedagogice, zone de învățământ experimental în aer liber, grădini speciale senzoriale și de recuperare pentru copii cu dizabilități, benzi verzi de protecție).

Se va verifica dacă numărul locurilor în grădinițe, școli și licee este suficient cf. prognozelor de dezvoltare viitoare si se vor rezerva terenuri pentru noi zone de învățământ cu procent de spații verzi amenajate, inclusiv în noile cartiere rezidențiate aflate în dezvoltare sau care se vor dezvolta în viitor. Se vor realiza perdele, zone si benzi verzi cu rol de protecție fata de circulațiile majore importante și aliniamente de arbori înalți către circulațiile secundare.

Se va tine cont de diversificarea funcțiunilor si cromatica speciilor de vegetație, inclusiv pentru anotimpul rece, precum si de evitarea speciilor de vegetație alergenică.

2. Terenuri aferente zonelor de sănătate

Se vor amenaja corespunzător cu funcțiuni și dotări specifice zonele de sănătate existente și se vor dezvolta noi zone amenajate peisagistic specific funcțiunii respective (grădini de odihna si relaxare, grădini terapeutice pentru recuperare psihomotorie sau pentru diferite afecțiuni - autism la copii, Parkinson si Alzheimer pentru persoanele vârstnice).

Se va verifica cf. studiilor statistice dedicate, dacă numărul locurilor in zonele de sănătate este suficient și se vor rezerva terenuri, pe care se vor dezvolta noi zone de sănătate

PUG ORĂȘTIE - DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII

cu procent de spații verzi amenajate, inclusiv grădini terapeutice și vindecătoare. Se vor realiza perdele, zone si benzi verzi cu rol de protecție fata de circulațiile majore importante și aliniamente de arbori înalți către circulațiile secundare. Se va tine cont de diversificarea funcțiunilor si cromatica speciilor de vegetație, inclusiv pentru anotimpul rece, precum si de caracteristicile terapeutice ale acestora.

3. Terenuri aferente zonelor de cult

Se vor amenaja corespunzător cu funcțiuni și dotări specifice (grădini de contemplare, reculegere, odihna și relaxare). Se vor realiza perdele, zone si benzi verzi cu rol de protecție.

5.8.2.3. Propunere tipuri de plantații și zone verzi de protecție și împădurire

Înființarea, îngrijirea și dirijarea vegetației arboricole-arbustive-pomicole din componența perdelelor verzi de protecție – zone, benzi și cordoane verzi, au o mare importanță atât din punct de vedere ecologic, pentru păstrarea și conservarea sănătății omului și a habitatului, cât și din punct de vedere peisagistic, pentru ridicarea calității vieții și minimizarea efectului insulei de căldura accentuat datorita mineralizării excesive din orașe și a schimbărilor climatice rapide la care asistam în această perioadă.

Asistăm astăzi din ce în ce mai acut, la instalarea unor dezechilibre majore, drept consecință a poluării și a unor politici agrare de agresiune ecologică (defrișări, distrugerea perdelelor silvice și de protecție, dispariția unor ecosisteme acvatice, forestiere sau horticole).

Acestea sunt rezultate dezvoltate pe fondul modificărilor eco-climatice profunde din prezent și impun măsuri urgente de reconstrucție ecologică.

Un important factor de mediu care poate fi influențat direct și care contribuie efectiv la prevenirea și combaterea degradării mediului înconjurător este vegetația dendro-silvică și pomicolă.

Această simbioză naturală între arborele silvic și pomul fructifer a fost dintotdeauna “o barieră” protectoare împotriva factorilor climatici restrictivi și a diverșilor poluanți și poluatoare, ca produse ale societății umane.

Astăzi, este necesara înființarea de noi perdele forestiere de protecție în teritoriile administrative si în vecinătatea orașelor și municipiilor, nu numai in zonele prioritare agricole (cf. Legii 289/mai 2010 privind în ecosistemele agricole prioritare, respectiv Câmpia Română, Podișul Dobrogei, Câmpia Tisei).

Înființarea unor rețele compacte de perdele de protecție (inclusiv de tip forestier) pentru protecție este extrem de importantă, reprezentând principala metodă de ameliorare a zonelor degradate ecologice, de preîntâmpinare a extinderii fenomenului deșertificării (după

PUG ORĂȘTIE - DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII

intensitatea acțiunii de eroziune eoliană și a evapo-transpirației în perioada valurilor de căldură), precum și a micșorării efectului insulei de căldură care se produce în interiorul orașelor, datorita schimbărilor climatice, a construirii cu POT prea mare, care conduce la o mineralizare și antropizare excesivă.

Efectul perdelelor verzi de protecție, se manifestă prin limitarea eroziunii eoliene pentru micșorarea amplitudinii temperaturilor între zi și noapte în perioadele de uscăciune sau secetă excesivă. Pentru a mări puterea de absorbție a perdelelor de specii silvice, devine la fel de utilă și o îndesire prin plantări în subetaj a unor specii de pomi și arbuști fructiferi, care se pot constitui într-o centură verde necesară din punct de vedere eco-sustenabil.

În acest sens, este foarte importantă colaborarea în sens transdisciplinar între specialiștii peisagiști, urbaniști, silvicultori și cei horticultori, agronomi, precum și a specialiștilor din alte domenii (biologi, ecologi, ingineri, informaticieni, specialiști în trafic și rețele tehnico-edilitare, etc.).

Această colaborare a diferiților specialiști trebuie să se realizeze prin acoperirea palierului infrastructurii ecologice – tehnologice- informaționale, care conlucrează la ambientul mediului, indiferent de poziționare: urbană, rur-urbană sau chiar rurală în zona teritoriului administrativ și în zona adiacenta din vecinătatea municipiului, inclusiv cu oricare ecosistem natural sau antropizat.

Prin crearea perdelelor verzi de protecție se realizează ameliorarea climatică și protecția terenurilor, dar și amenajarea peisagistic-estetică și susținerea componentei economice a peisajului.

Zonele/benzile verzi și perdelele forestiere de protecție în intravilan sau la limita acestuia cu teritoriul administrativ, sunt formațiuni cu vegetație cu rol funcțional, estetic și/sau vegetație forestieră, cu lungimi diferite și lățimi diferite, amplasate la o anumită distanță unele față de altele sau față de un obiectiv sau o funcțiune, cu scopul de a proteja împotriva efectelor unor factori dăunători, poluanți, zgomot, etc.

A. După scopul pentru care se creează, zonele verzi și perdelele forestiere de protecție ce pot fi implementate sunt:

a. Zone verzi și perdele forestiere de protecție - pentru protecția funcțiunilor, dotărilor, loturilor urbane și a terenurilor agricole, contra factorilor climatici dăunători și pentru ameliorarea condițiilor climatice din perimetrul respectiv;

b. Zone verzi și perdele forestiere antierozionale - de protejare a solului supus fenomenelor de eroziune:

- cauzate de vânt

PUG ORĂȘTIE - DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII

- cauzate de apă

c. Zone verzi și perdele pentru protecția contra înzăpezirilor și a vânturilor dominante

d. Zone verzi și perdele forestiere pentru protecția digurilor și a malurilor - contra curenților, viiturilor, gheții, etc.

e. Zone verzi și perdele forestiere pentru protecția localităților de tip centură verde precum și a diverselor obiective economice și sociale din extravilan sau de la limita de contact intravilan/extravilan

B. După amplasarea față de direcția de acțiune a factorului dăunător, perdelele forestiere de protecție sunt:

a. Zone verzi și perdelele principale – care sunt amplasate perpendicular pe direcția de acțiune a factorului dăunător predominant sau rezultatul factorilor dăunători dominanți;

b. Zone verzi și perdele secundare - amplasate perpendicular pe cele principale și care întregește rețeaua de perdele dintr-un perimetru dat, formând o grila / un sistem verde, cu efect ecologic mărit.

În funcție de configurația terenului, se pot folosi aliniamente verzi, de tip perdele-alei, dintr-un singur rând sau din două/trei rânduri de arbori, care însoțesc aleile și circulațiile.

C. După consistență / desime, zonele verzi și perdelele forestiere de protecție pot fi:

a. Zone verzi și perdele impenetrabile / compacte - care nu lasă vântul să treacă prin ele, creându-se în spatele lor o zonă de calm absolut, fiind recomandate pentru tipul de perdele de protecție a căilor de comunicații și de transport, precum și pentru cele de protecție și a obiectivelor economice și sociale.

b. Zone verzi și perdele semi-penetrabile - care lasă vântul să treacă prin ele, acesta diminuându-se treptat, fiind recomandate pentru tipul de perdele de protecție ale zonelor agricole și pentru cele anti-eroziune contra vântului.

c. Zone verzi și perdele penetrabile – prin care vântul pătrunde ușor, în special prin zona de sub coronamentul arborilor, sunt recomandate pentru tipul de perdele forestiere anti-erozionale, contra eroziunii cauzată de apă și a celor pentru protecția digurilor și malurilor.

D. După structura arboretului:

a. Zone verzi și perdele forestiere pure: când sunt formate dintr-o singură specie de arbori și arbuști;

b. Zone verzi și p perdele forestiere de amestec: când sunt formate din mai multe specii de arbori și arbuști;

E. După natura speciilor care o compun:

PUG ORĂȘTIE - DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII

a. Zone verzi și perdele forestiere fructifere: se folosesc numai specii forestiere si de arbori și arbuști fructiferi;

b. Zone verzi și perdele forestro-horticole sau mixte: speciile de bază sunt cele forestiere, dar în compoziția formulei de împădurire participă și specii ornamentale, pomi fructiferi, etc.

În acest sens, este foarte important un program implementat atât la scara locală (a teritoriului intravilan și administrativ al localității), precum si la scară județeana si națională, de ameliorare și limitare a efectului secetos, prin realizarea de centuri si zone verzi, perdele vegetale forestiere de protecție, toate planificare in cadrul unui sistem verde coerent si unitar, cu rol eco-sustenabil. Alături de refacerea sistemelor de irigații, aceste măsuri conduc inclusiv la menținerea echilibrului ecologic la nivelul ecosistemelor naturale și agricole din extravilan.

Rețeaua de perdele forestiere de protecție pot fi amplasate pe proprietatea publică sau pe cea privată formând Sistemul național al perdelelor forestiere de protecție.

Dimensionarea și realizarea Sistemului național al perdelelor forestiere de protecție reprezintă o cauză de utilitate publică și cuprinde mai multe etape. Prima etapă se constituie în inventarierea și ameliorarea perdelelor forestiere de protecție existente, cea de-a doua etapă în inventarierea terenurilor ce necesită perdele forestiere de protecție, urmate de faza finală care se referă la proiectarea și înființarea perdelelor forestiere de protecție noi.

Zonele verzi și perdelele forestiere de protecție a localității și a terenurilor productive, se creează cu scopul principal de a susține sănătatea omului și calitatea vieții, de a diminua efectele insulei de căldură si a poluării din oraș si a secetei asupra culturilor locale. Aceste se vor realiza cu precădere, în zonele cu precipitații reduse sau cu precipitații suficiente pentru dezvoltarea culturilor, însă neuniform repartizate în timp, în zonele cu climat uscat, luându-se în considerare și tipurile de sol; în zonele supuse periodic la uscăciune; în zonele în care sunt prevăzute vânturile cu frecvență mare în cursul perioadei de vegetație, iar precipitațiile anuale au valori sub 400 mm sau între 400 și 700 mm, dar sunt neuniform repartizate în timp.

Se recomandă plantarea de spații verzi si perdele de protecție semi-penetrabile, în care arborii și arbuștii componenți pot fi plantați pe 1-3 rânduri, cu o distanță între rânduri de 1.5-3.0 m, iar lățimea totală a perdelei va fi de 22m la 8 m, asigurându-se astfel un grad de penetrabilitate de 30- 35% , aceasta fiind soluția cea mai des recomandată pentru ecosisteme.

După scopul urmărit, zonele verzi și perdelele de protecție (inclusiv cele mixte silvice și pomicole) nou înființate pot fi:

a. Zonele verzi și de stăvilire a intensității vântului (deflația eoliană) recomandate pentru zonele uscate, vor fi reorientate pe direcția perpendiculară a vântului dominant.

PUG ORĂȘTIE - DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII

Lățimea unei asemenea perdele poate fi de 7-10m până la cele cu lățimi de 250-35-500m (amplificându-se de 25-30 ori înălțimea arborilor cu talie înaltă). Față de aceste perdele principale, se proiectează perdele secundare dispuse perpendicular pe direcția perdelei principale, având lățime de 7-10m, fiind distanțe între ele de 1500-2000 m spre a proteja perimetre mari de parcele cu țesut (inclusiv productiv) cu dimensiuni de 60-100 ha.

b. Zonele verzi și perdelele anti-erozionale care sunt recomandate pentru a proteja inclusiv terenurile aflate în pantă, unde lățimea este cuprinsă între 20-60 m.

c. Zonele verzi și perdele înființate în zona aferentă terenurilor aflate permanent sub apă, care sunt proiectate cu o lățime de 10-20 m, fiind alcătuite din specii de arbori și arbuști care au toleranță ridicată la umiditatea din sol.

Zonele verzi și perdelele forestiere anti-erozionale se înființează în scopul ameliorării prin plantații de spații verzi si împădurire a terenurilor aflate în diferite grade de degradare, identificate în conformitate cu reglementările în vigoare cu privire la constituirea perimetrelor de ameliorare a terenurilor degradate.

După scopul protectiv, perdelele forestiere anti-erozionale se împart în două mari categorii: destinate protejării solului împotriva eroziunii cauzate de vânt sau de apă. Eroziunea prin vânt a solului atât pe soluri nisipoase cât și pe cele luto-argiloase, are efecte foarte puternice, care pot declanșa fenomenul de deșertificare.

Rețelele de perdele forestiere de protecție destinate protejării solului împotriva eroziunii cauzate de vânt, corect orientate și dimensionate reduc viteza vântului sub 5m/sec., iar fenomenul eroziunii prin vânt a solului se reduce semnificativ și chiar dispare.

Perdelele de protecție a căilor de comunicații și de transport se amplasează paralel cu căile de comunicație, în zonele în care, din cauza topografiei terenului, sub acțiunea vântului dominant și a fenomenului de viscol se produce înzăpezirea acestora.

Perdelele forestiere de protecție a căilor de comunicație sunt perdele de înălțime redusă (maxim 8m) compacte, impenetrabile, urmărindu-se acumularea zăpezii în spațiul perdelelor sau în imediata lor apropiere, la o lățime de 10-15 m.

În funcție de gradul de înzăpezire și de intensitate a vânturilor care o provoacă se vor crea:

- perdele forestiere de tip parazăpezi – în zonele cu vânturi cu intensitate mare și înzăpeziri puternice sau
- garduri vii – în zonele cu vânturi de intensitate mai mică și cu înzăpezire mai redusă.

PUG ORĂȘTIE - DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII

Perdele forestiere contra zăpezii / de tip parazăpezi, după funcționalitate și modul de construcție, sunt de 2 tipuri:

a. Perdele total acumulatoare de zăpadă, mai late și mai dese, având ca scop acumularea întregii cantități de zăpadă în interiorul lor, funcționând singure ca obstacol în acțiunea de acumulare a zăpezii. Aceste perdele se vor crea acolo unde organizarea terenului permite instalarea de perdele verzi cu lățimi relativ mari și cu preponderență în regiunile semiuscate și în zona forestieră, unde instalarea și conducerea vegetației forestiere se pot realiza mai ușor și mai sigur.

b. Perdele parțial acumulatoare de zăpadă, mai înguste și dese, la care o parte din zăpadă se acumulează la adăpostul lor, sub vânt, iar coama valului de zăpadă format devine ea însăși obstacol în acțiunea de acumulare a zăpezii. Acest tip de perdele, fiind mai înguste decât cele precedente, este recomandat în regiunile uscate, unde condițiile vitrege de vegetație pot conduce la degradarea perdelelor prea late precum și acolo unde organizarea terenului impune lățimi mai reduse perdelelor parazăpezi.

Perdelele forestiere pentru protecția digurilor și a malurilor (contra curenților, viiturilor, gheții, etc), se instalează cu scopul de a constitui un obstacol pentru blocurile de gheață, pentru a sparge valurile în cazul inundațiilor, lăsând în spatele lor spre dig sau mal, o apă liniștită, fără putere de distrugere. Se utilizează specii forestiere cu sistem radicular puternic, rezistente la inundații și cu mare putere de lăstuire și drajonare.

Perdelele forestiere pentru protecția localităților (și a diverselor obiective economice și sociale din extravilan), se înființează în jurul localităților, constituind o Centură Verde, al unităților industriale poluante, al unor funcțiuni urbane și obiective economice sociale, culturale și/sau strategice, cu scopul protejării acestora de acțiunea dăunătoare a factorilor climatici excesivi sau împotriva poluării. Ele au, de asemenea. un rol creativ si estetic, precum si de relaxare, loisir/petrecerea timpului liber, pentru comunitățile umane.

Pentru zonele verzi si perdelele forestiere protecția solurilor supuse eroziunii prin apă, distanța dintre perdele se stabilește în funcție de panta terenului astfel: panta sub 6 % - 300 m; panta între 6-10 % - 200 m; panta între 11-1 5 % - 150 m; panta peste 15 %- 100 m.

Pentru zonele verzi si perdelele forestiere de protecție a zonelor productive, se vor folosi perdele semi-penetrabile. Acestea nu schimbă direcția vântului dar îi slăbesc intensitatea și favorizează depunerea uniformă a zăpezii în spațiul protejat.

În zonele cu vânturi dominante puternice, lățimea unei perdele principale este de 10,5 m. iar a unei perdele secundare este de 7.5 m (distanța între rândurile de arbori fiind de 1.5 m).

PUG ORĂȘTIE - DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII

În zonele cu vânturi dominante moderate, lățimea perdelelor principale este de 7, 5 m iar a celor secundare este de 4,5 m.

Lățimea perdelelor forestiere anti-erozionale pentru protecția solului împotriva eroziunii prin apă se stabilește în funcție de pantă și de deschiderea versantului și nu trebuie să depășească 20-25 m.

În cazul perdelelor forestiere de protecție a căilor de comunicație se deosebesc două situații:

a. Calea de rulare se află în debleu - lățimea perdelei = 20-30 m;

b. Calea de rulare se află la nivelul solului sau în rambleu - lățimea perdelei 7.5-10.5 m.

Lățimea perdelelor forestiere de protecție a malurilor și a digurilor se stabilește în funcție de topografia terenului, variind între 10-50 m. În cazul perdelelor forestiere de protecție a lacurilor de acumulare, lățimea benzii de consolidare se determină în funcție de înălțimea de oscilație a apelor și de rezistența la inundație a speciilor.

Lățimea benzii de filtrare se stabilește în funcție de lungimea versantului și de vegetația existentă, conform tabelului de mai jos.

5.8.2.4. Propunere specii și esențe de vegetație pentru plantare

Indiferent de rolul pe care îl au în perdea, fie că sunt specii principale de amestec, ajutor sau arbuști, speciile forestiere folosite trebuie să corespundă din mai multe puncte de vedere următoarelor criterii:

- să corespundă din punct de vedere stațional;
- sa aibă o creștere cât mat rapidă astfel încât perdeaua să devină funcțională într-o perioadă cât mai scurtă de timp;
- să fie longevivă și să asigure o bună regenerare naturală;
- să nu adăpostească dăunători ai culturilor agricole din suprafețele pe care le protejează;
- să ofere și alte avantaje adiacente din punct de vedere economic.

Pentru aceleași condiții staționale, în condiții egale de creștere și dezvoltare se vor prefera speciile longevive, astfel încât efectul perdelei să fie asigurat pentru o perioadă cât mai lungă de timp. Referitor la condițiile staționale, se comportă foarte bine în perdelele forestiere de protecție, următoarele specii:

- pe solurile alcaline, cu pondere mare de carbonați:
  - stejarul brumăriu (*Quercus pedunculiflora*),
  - stejarul (*Quercus robur*),
  - stejarul pufos (*Quercus pubescent*),

PUG ORĂȘTIE - DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII

- mărul pădureț (*Malus silvestris*),
- frasinul de Pennsylvania (*Fraxinus pennsylvanica*);
- caragana (*Caragana arborescens*)

- pe soluri slab alcaline și slab sărăturate:
  - ulmul de Turkestan (*Ulmus punula var. pinnato-ramosa*),
  - glădița (*Gleditsia triacanthos*),
  - dudul (*Morus alba*)
  - arțarul țărănesc (*Acer tataricum*),
  - scumpia (*Cotinus coggyogria*),
  - sălcioara (*Eleagnus angustifolia*),
  - lemnul câinesc (*Ligusirum vulgare*),
  - mălinul american (*Prunus serotina*),
  - amorfa (*Amorpha fruticosa*)

Speciile forestiere se vor alege și se vor asocia, după caz, ținându-se cont de pretențiile acestora față de condițiile staționare urmărindu-se obținerea efectului protectiv maxim în timp cât mai scurt și pentru o perioadă cât mai lungă.

Pentru a nu adăposti dăunători ai culturilor agricole se va evita folosirea următoarelor specii, numai acolo unde este cazul:

- drăcila (*Berberis vulgaris*) și spinul cerbului (*Rhaninus cathartica*), întrucât pe frunzele lor se dezvoltă o ciupercă, rugina grâului;
- sângerul (*Cornus anguinea*), întrucât favorizează dezvoltarea păduchilor verzi;
- salba râioasă (*Euonymus verucosa*), care adăpostește păduchele sfeclei de zahăr;
- păducelul (*Crataegus monogyna*), care adăpostește o serie de dăunători ai pomilor fructiferi.

Mai multe studii și cercetări de specialitate sunt necesare în stabilirea speciilor locale de vegetație, pentru aplicarea largă și pentru a avea un impact benefic măsurabil al spațiilor verzi în ridicarea calității vieții în prezent, cu beneficii și aport major, inclusiv în perioadele pandemiilor și post-pandemice, fiind recunoscută calitatea anumitor specii si esențe de vegetație de a procesa praf, noxe, zgomot, inclusiv virusuri și bacterii primare.

Se recomandă utilizarea de specii de vegetație si material dendrologic, adaptate local zonei, care nu necesită mentenanța și îngrijire specială și care nu dezvoltă în general paraziți în condiții normale, sau specii cu aport semnificativ depoluant, specii care pot fi utilizate cu succes pentru că au capacitatea de a absorbi dioxidul de azot, dioxidul de sulf, monoxidul de carbon, acidul clorhidric, hafniul și compușii organici volatili care pot să apară, cum sunt: *Salix*

PUG ORĂȘTIE - DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII

babilonica, iar speciile de *Fraxinus ornus, Crataegus monogya, Tilia cordata*, pot fi utilizate pentru absorbția oxidului de azot și a compusilor organici volatili.

Pentru absorbția și procesarea prafului, se pot utiliza arbuști coniferi/rășinoși de tip Thuja occidetalis, foioși precum: Berberis vulgaris, Cornus Sanguinea, Cotinus coggygria, Ilex aquifolium, Philadelphus tomentosus, Tamarix Tetrandra (specie care poate fi utilizata și pentru recuperarea solului sărăturat), arbori coniferi/rășinosi sau foioși precum: Abies concolor, Ginko Biloba, Picea Pungens, Acer Ginnala, Acer Negundo, Acer Pseudoplatanus, Acer campestre, Betula verrucosa, Catalpa bignonioides, Fagus Silvatica, Platanus acerifolia, Prunus Mahaleb, Prunus padus, Quercus robur, Sophora Japonica, Ulmus Montana, Ribes aureum, Sambucus nigra, Spirea, Symphoricarpus albus, Syringa Vulgaris, Viburnum opulus, Tamarix ramoissima (care se poate utiliza inclusiv pentru recuperarea și îmbunătățirea solului cu probleme și sărăcăcios în substanțe hrănitoare necesare dezvoltarea plantelor)23.

Ca înlocuitori de gazon, care este mai greu de întreținut în spațiile publice/semipublice, se recomandă pentru realizarea de spatii gazonate deschise și peluze umbrite sau semiumbrite speciile: Asarum europaeum și Frangaria vesca, iar pentru peluze însorite: Dianthus deltoids L., Iberis sempervirens L., Sedum album L., Sedum acre L., Swedum rupestre, Sedum spurium, Stachys lanata, Veronica incana.

Pentru acoperișurile verzi, se pot utiliza specii de: Sagina subulata, Sedum pachyclsdis, Sempervirum, etc.

Pentru a realiza aliniamente și perdele verzi cât mai impenetrabile și/sau compacte, cu rol de protecție față de vecinătăți, circulații și coridoare de transport sau anti expunere la vânt în anotimpul rece și cu rol de protecție contra insolației pe timpul verii, care în același timp realizează în spatele lor o zona de calm și liniște cu aport destresant și de ridicare a calității mediului ambiant, se recomandă următoarele specii de arbori și arbuști: Picea glauca, Picea pungens, Pinus virginiana, Carpinus betulus, Thuja occidentalis, Thuja orientalis, Tsuga canadensis, Carpinus betulus, Fagus sylvatica, Gleditsia triacanthos, Malus baccata, Malus silvestris , Padus avium, Prunus cerassifera, Prunus spinosa, Robinia pseudoacacia, Salix purpurea.

Pentru realizarea gardurilor verzi care pot fi utile în distanțare și separarea spațială, se pot utiliza: Buxus, Ligustrum, Viburnum, Euonymus.

Din punct de vedere estetic, pentru realizarea unei cromatici speciale sau pentru punerea în valoare și semnalizarea din punct de vedere al accentelor peisagistice, se pot utiliza speciile: Ilex aqualifolium aurea marginata, Pyracantha soleil d'or, orange charm sau mohave,

PUG ORĂȘTIE - DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII

Tamarix terandra, Weigela variegata, alexandra sau red prince, Albitzia, Rhys tiphina, Cornus florida var urbiniana/plena/first lady/cherokee chief, Caryooteris x clandonensis, etc.

De asemenea, se recomanda realizarea unor studii de specialitate pentru a întocmi liste dedicate, cu specii locale particulare și specifice localității, inclusiv cele adaptate zonei, cu diferite calități: estetice (cu cromatică speciala, texturi sau cu foliaj special, etc.), antierozionale, anti-vânt și zapezi, cu rezistență mare la secetă, cu creștere rapidă, care absorb noxele, vibrațiile sau zgomotul din mediul ambiant, etc., pentru a putea fi folosite după caz, atât în intravilan pentru ameliorarea insulei de căldură si ridicarea calității zonelor urbane, cât și in zonele care vor constitui centura verde a localității sau in teritoriul administrativ.

Pentru toate spațiile publice/semi-publice exterioare, dar mai ales pentru cele dedicate jocului sau educației copiilor și adolescenților, în toate cazurile se vor evita speciile alergenice, cele care atrag insecte sau produc fructe care pot fi consumate de către aceștia.

Vegetația aleasă pentru amenajarea peisagistică a zonelor urbane, necesită corelare integrată cu spațiul existent urban si arhitectural interior și/sau exterior, pentru realizarea unei continuități la nivel funcțional a sistemului verde și care să țină cont de utilizarea funcțională, de volumetria și spațiul urban și arhitectural.

Vegetația trebuie sa fie aleasă în concordanță cu spațiul urban respectiv, din punct de vedere estetic și ambiental, al imaginii create, precum și sa se integreze în spațiul urban și în peisajul respectiv mai larg, la nivelul peisajului macro- și mezzo-teritorial.

Fiecare cartier, zonă și subzonă urbană are caracteristici unice și particulare proprii care o diferențiază, în contextul sistemului verde existent/propus al fiecărui amplasament, ce necesită studiu, cercetare și analiza sensibila a peisajului specifică și distinctă, dedicata fiecărui sit și funcțiuni, realizată de specialiști urbaniști peisagiști, în colaborare cu ingineri horticultori și silvicultori.

5.9 Zone de regenerare urbană. Zone de restructurare urbană

Zone propuse pentru regenerare urbană, conform *OUG 183/2022 privind stabilirea unor măsuri pentru finanțarea unor proiecte de regenerare urbană*:

DENUMIRE ZONĂ	DENUMIRE SUBZONĂ	CATEGORIE (cf. OUG 183/2022)
1.ZONĂ CENTRALĂ ORĂȘTIE	■ PIAȚA VICTORIEI ȘI PARCARE ■ ZONA NICOLAE BĂLCESCU, BISERICI,PRIMĂRIE	**a.**Zone centrale; **b.**Zone istorice; **c.**Zone construite protejate și zone de protecție a monumentelor; **e.**zona autogărilor, stațiilor, haltelor și punctelor

PUG ORĂȘTIE - DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII

	■ STRADA GOGA ■ BISERICA ROMANO-CATOLICĂ ■ OXIROM ■ ZONA AUTOGĂRII, PIAȚA, MALUL RÂU	de oprire feroviare, zonele adiacente infrastructurii feroviare, zonele activelor feroviare dezafectate, precum și zonele adiacente porturilor/locurilor de operare; **h.**Zone de reconversie funcțională: siturile industriale dezafectate, situri cu infrastructuri majore dezafectate, situri militare dezafectate, haldele de steril/zgură închise și depozitele de deșeuri închise. **k.**zona piețelor destinate comerțului cu produse și servicii.
2.CARTIER LOCUIRE COLECTIVĂ (între str.Pricazului și bld. Eroilor)	■ ZONE BLOCURI ■ ZONA PIAȚĂ	**d.**zone din ansambluri de locuit; **k.**zona piețelor destinate comerțului cu produse și servicii.
3.ZONA GĂRII	■ ZONELE PROPUSE PENTRU RECONVERSIE FUNCȚIONALĂ ■ ZONA GĂRII ■ ZONA MALULUI RÂULUI ORĂȘTIE ■ ZONA DE PRODUCȚIE STRADA UNIRII	**e.**zona autogărilor, stațiilor, haltelor și punctelor de oprire feroviare, zonele adiacente infrastructurii feroviare, zonele activelor feroviare dezafectate, precum și zonele adiacente porturilor/locurilor de operare; **f.**faleze, maluri și insule ale râurilor, fluviului și lacurilor; **g**.zone locuite de comunități defavorizate, inclusiv așezări informale; **h**.zone de reconversie funcțională: siturile industriale dezafectate, situri cu infrastructuri majore dezafectate, situri militare dezafectate, haldele de steril/zgură închise și depozitele de deșeuri închise. **i.**zone destructurate cuprinzând parcele construite izolat, realizate în mod necoordonat și fragmentat, respectiv foste terenuri agricole afectate de expansiune urbană necontrolată ce necesită reconfigurări în vederea dezvoltării urbanistice durabile.
4.ZONA LACURILOR	■ ZONA LACURILOR ■ ZONA MALULUI RÂULUI ORĂȘTIE ■ ZONA STADION MECANICA ȘI PARC	**f.**faleze, maluri și insule ale râurilor, fluviului și lacurilor; **i.**zone destructurate cuprinzând parcele construite izolat, realizate în mod necoordonat și fragmentat, respectiv foste terenuri agricole

PUG ORĂȘTIE - DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII

	■ ZONA DE AGREMENT TÂRGULUI (ARENA PARK) ■ ZONA DE LOCUINȚE INFORMALE	afectate de expansiune urbană necontrolată ce necesită reconfigurări în vederea dezvoltării urbanistice durabile; **j.**zone de agrement și turism.
5.LOCUINȚE STR. TÎRGULUI	■ ZONA LOCUINȚELOR DEFAVORIZATE ■ ZONA AGROINDUSTRIALĂ DEZAFECTATĂ	**g.**zone locuite de comunități defavorizate, inclusiv așezări informale; **h.**zone de reconversie funcțională: siturile industriale dezafectate, situri cu infrastructuri majore dezafectate, situri militare dezafectate, haldele de steril/zgură închise și depozitele de deșeuri închise.
6.MALUL RÂULUI SIBIȘEL	■ ZONA MALULUI RÂULUI SIBIȘEL ■ ZONA STRADA DEALUL BEMILOR	**f.**faleze, maluri și insule ale râurilor, fluviului și lacurilor; **g.** zone locuite de comunităţi defavorizate, inclusiv aşezări informale; **i.**zone destructurate cuprinzând parcele construite izolat, realizate în mod necoordonat și fragmentat, respectiv foste terenuri agricole afectate de expansiune urbană necontrolată ce necesită reconfigurări în vederea dezvoltării urbanistice durabile.
7.MOCANITA		**e.** zona autogărilor, staţiilor, haltelor şi punctelor de oprire feroviare, zonele adiacente infrastructurii feroviare, zonele activelor feroviare dezafectate, precum şi zonele adiacente porturilor/locurilor de operare;
8.LAC ȘUMUȘTĂU	■ ZONA MALULUI DE LAC ■ ZONA CONSTRUCȚII ADIACENTĂ LACULUI	**f.**faleze, maluri și insule ale râurilor, fluviului și lacurilor; **j.**zone de agrement și turism.
9.PARCUL TINERETULUI	■ ZONA PARC PROMENADA ■ ZONA PARC NEAMENAJAT (VEST) ■ ZONA DE AGREMENT	**j.**zone de agrement și turism.
10.ZONA FOSTEI CENTRALE TERMOENERGETICE		**h.** zone de reconversie funcţională: siturile industriale dezafectate, situri cu infrastructuri majore dezafectate, situri militare dezafectate, haldele de steril/zgură închise şi depozitele de deşeuri închise;

PUG ORĂȘTIE - DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII

11.BĂLȚILE CU LEBEDE	■ ZONA BĂLȚILOR ■ ZONA MALULUI RÂULUI ORĂȘTIE ■ ZONA HALDEI DE STERIL	**f.** faleze, maluri şi insule ale râurilor, fluviului şi lacurilor; **h.** zone de reconversie funcţională: siturile industriale dezafectate, situri cu infrastructuri majore dezafectate, situri militare dezafectate, haldele de steril/zgură închise şi depozitele de deşeuri închise; **j.** zone de agrement şi turism;
12.ZONA CUBIC	■ ZONA ADIACENTĂ LOCUINȚELOR/ GRĂDINILOR ■ ZONA ADIACENTĂ CĂILOR FERATE	**g.** zone locuite de comunităţi defavorizate, inclusiv aşezări informale; **i.** zone destructurate cuprinzând parcele construite izolat, realizate în mod necoordonat şi fragmentat, respectiv foste terenuri agricole afectate de expansiune urbană necontrolată ce necesită reconfigurări în vederea dezvoltării urbanistice durabile;

Activitati cu caracter general, ce pot si propuse in toate zonele supuse unui proiect de regenerare:

- modernizarea şi reconfigurarea sistemului de transport, a reţelelor stradale şi a căilor de rulare în zona de interes, implementarea de sisteme destinate managementului inteligent al traficului rutier urban şi dezvoltarea infrastructurii necesare, pentru fluidizarea traficului şi asigurarea unei coordonări unitare a tuturor reţelelor de transport public;
- promovarea infrastructurii verzi în zonele de regenerare urbană, încurajarea folosirii de către comunitate a unor mijloace alternative nepoluante de transport sau mai puţin poluante şi sprijin pentru infrastructura nemotorizată, realizarea de coridoare ecologice urbane şi refacerea conectivităţii coridoarelor ecologice, de tipul extinderii pistelor şi traseelor pentru biciclete, spaţii de parcare pentru biciclete, inclusiv introducerea unor sisteme de închiriere de biciclete, implementarea unor sisteme de monitorizare, supraveghere şi de siguranţă specifice infrastructurii verzi, coridoare verzi şi perdele forestiere;
- realizarea de structuri de acces pietonal în zonele cu mai multe moduri de transport, inclusiv pasaje supraterane sau subterane, ascensoare şi alte amenajări specifice, inclusiv pentru persoanele cu dizabilităţi;

PUG ORĂȘTIE - DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII

- realizarea de sisteme de supraveghere şi de siguranţă, inclusiv Wi Fi, amenajarea spaţiilor publice şi a staţiilor de transport public cu sisteme electronice inteligente de informare, inclusiv sisteme de informare şi atenţionare destinate persoanelor cu dizabilităţi;
- realizarea de sisteme de parcare verticală, multietajate, precum şi amenajarea, reabilitarea, modernizarea locurilor de parcare, inclusiv prin executarea de locuri de parcare temporară, de reşedinţă, dacă acestea sunt strict necesare şi sunt destinate zonei de regenerare urbană;
- dezvoltarea căilor de comunicaţie de orice fel şi a infrastructurii tehnico-edilitare aferente sectorului serviciilor de utilităţi publice şi programelor de protecţie a mediului pentru activităţile şi serviciile poluante prin lucrări de construire, reconstruire, modificare, extindere, reparare, modernizare şi reabilitare;
- lucrări de construire, reconstruire, consolidare, extindere, reabilitare, schimbare de destinaţie a clădirilor, inclusiv demolarea clădirilor aflate într-o stare avansată de degradare, situate pe terenurile supuse intervenţiilor şi care nu aparţin patrimoniului naţional cultural;
- renovarea clădirilor şi a clădirilor de patrimoniu în vederea punerii lor în valoare, precum şi lucrări de asigurare şi îmbunătăţire a eficienţei energetice în funcţie de potenţialul de reducere a consumului, respectiv reducerea emisiilor de carbon, inclusiv lucrări de consolidare structurală a acestora în funcţie de nivelul de expunere şi vulnerabilitate la riscurile identificate;
- modernizarea, extinderea şi reabilitarea imobilelor publice şi amenajarea spaţiilor publice destinate interacţiunilor sociale şi activităţilor educaţionale, culturale, sportive şi recreaţionale; dotarea şi asigurarea infrastructurii în scopul utilizării unor imobile prin îmbunătăţirea infrastructurii specifice pentru creşterea participării comunităţii la activităţile comunitare, culturale şi civice, inclusiv construcţia de săli polivalente şi bazine de înot destinate activităţilor sportive şi recreative;
- realizarea de lucrări de conservare, construire, extindere, consolidare, restructurare a fondului construit existent, amenajări peisagistice, lucrări de restaurare, punere în valoare şi de punere în siguranţă a monumentelor istorice;
- revitalizarea spaţiului public prin implementarea de soluţii urbanistice şi tehnice, integrate şi adecvate, prin lucrări de întreţinere, dotare sau, după caz, reabilitare a mobilierului urban degradat, reparare a împrejmuirilor, a stâlpilor şi a lămpilor de iluminat public cu valoare istorică, a indicatoarelor şi plăcuţelor cu nume de străzi, inclusiv reabilitarea

PUG ORĂȘTIE - DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII

pavajelor existente prin reutilizarea pietrei cubice existente cu valoare estetică şi de patrimoniu;

- realizarea de demolări, modernizări, extinderi, reconstrucţii, precum şi reconversia funcţională şi punerea în valoare a construcţiilor şi spaţiilor degradate existente pentru diferite servicii administrative, sociale, culturale şi pentru alte destinaţii şi activităţi specifice zonei regenerate;
- reconversia, reutilizarea spaţiilor şi terenurilor abandonate, degradate, a altor terenuri urbane care sunt vacante sau neutilizate corespunzător, transformarea lor în zone verzi, de agrement şi recreere;
- crearea, modernizarea, extinderea şi întreţinerea de amenajări peisagistice, de spaţii verzi şi altele asemenea, inclusiv parcuri/păduri urbane, acoperişuri verzi, grădini urbane, conectivitate ecologică;
- realizarea de sisteme de irigaţii inteligente asupra spaţiilor verzi amenajate în zona de regenerare;
- reabilitarea/modernizarea şi retehnologizarea sistemelor existente de iluminat public, dezvoltarea unor sisteme de iluminat public performant şi eficient energetic în zona de regenerare urbană;
- măsuri pentru construirea imaginii urbane prin proiecte de artă contemporană şi implicarea comunităţii locale, contribuind la durabilitatea urbană a locurilor caracterizate în mod tradiţional de degradare şi includerea artei stradale în proiectele de dezvoltare a comunităţilor, incluziune socială, îmbunătăţirea mediului fizic, îngrijirea spaţiilor comune, marketing teritorial.

In plus fata de activitatile generale enumerate mai sus, activitati specifice pentru zonele de regenerare: 1 (Zona Centrala) , 3 (Zona Garii), 7 (Mocanita) , 12 (Zona Cubic) mai pot fi:

- reabilitarea, modernizarea, înfiinţarea, extinderea cadrului destinat zonelor - subteran, suprateran, multietajat;
- operaţionalizarea unui sistem de transport multimodal sub forma unui hub de transport, incluzând şi parcări multietajate sau subterane.

Alte activitati specifice de regenerare pentru zonele: 1 (Zona Centrala) , 3 (Zona Garii), 4 (Zona Lacurilor), 6 (Albie Sibisel), 8 (Lac Sumustau), 11 (Baltile cu Lebede), 12 (Zona Cubic) pot fi:

- executarea de lucrări hidrotehnice de regularizare a cursurilor râurilor şi de amenajare a malurilor râurilor şi lacurilor;

PUG ORĂȘTIE - DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII

- executarea unor lucrări de demolare a dalelor şi casetelor în care unele segmente de râuri au fost canalizate, respectiv de consolidare şi amenajare a malurilor şi a albiei în scop recreativ, de agrement sau turistic;
- executarea unor lucrări de amenajări ale spaţiului public şi modificări ale circulaţiei rutiere existente pentru a fluidiza accesul către frontul de apă al râurilor şi lacurilor;
- construirea/amenajarea/extinderea/reabilitarea unei zone de promenadă pietonală, puncte de belvedere şi spaţii destinate recreerii, dar şi dezvoltarea infrastructurii necesare pentru atragerea în zonă a activităţilor economice;
- amenajarea de plaje, montarea de instalaţii publice pentru sporturi nautice, debarcadere, amenajarea de terenuri de sport, piste pentru alergare, instalaţii şi amenajări cu rol de recreere, educaţional şi alte activităţi, precum şi instalarea unor sisteme inteligente de supraveghere a spaţiilor amenajate;
- amenajări peisagistice, crearea de parcuri tematice, modernizarea sau extinderea de parcuri şi spaţii verzi, aliniamente plantate pe malul râurilor sau al lacurilor;
- amenajarea de centuri verzi şi plantaţii cu rol de protecţie eoliană împotriva alunecărilor de teren sau de reducere a eroziunii şi alte amenajări.

Alte activitati specifice de regenerare pentru zonele: 1 (Zona Centrala) , 5 (Locuinte strada Targului), 6 (Albie Sibișel), 12 (Zona Cubic) pot fi:

- reconfigurarea sistemului parcelar şi al tramei stradale, cu rezervarea de terenuri pentru parcuri, instituţii publice, centre de cartier, de educaţie sau medicale, locuinţe sociale;
- lucrări tehnice de decontaminare a zonei;
- reutilizarea, inclusiv demolarea infrastructurilor majore dezafectate de tipul căilor ferate, funicularelor sau altor infrastructuri dezafectate, curăţarea şi amenajarea terenurilor, asigurarea utilităţilor;
- lucrări tehnice de stabilizare şi remediere a siturilor, de tasare şi amenajare a zonelor de acces şi vecinătate;
- reutilizarea spaţiilor prin implementarea de soluţii urbanistice şi tehnice, integrate şi adecvate, prin lucrări de modelare şi acoperire în vederea amenajării lor;
- amenajarea de parcuri tematice, amenajări peisagistice, spaţii verzi şi aliniamente plantate, amenajarea de terenuri de sport;
- construirea/amenajarea/extinderea/reabilitarea unei zone de promenadă pietonală, puncte de belvedere, dar şi dezvoltarea infrastructurii necesare pentru atragerea în zonă a activităţilor economice;

PUG ORĂȘTIE - DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII

- amenajarea de centuri verzi şi plantaţii cu rol de protecţie eoliană împotriva alunecărilor de teren sau de reducere a eroziunii şi alte amenajări.

Alte activitati specifice de regenerare pentru zonele: 5 (Locuinte strada Targului), 6 (Albie Sibișel) se pot derula şi lucrări pentru reconfigurarea sistemului parcelar şi al tramei stradale, cu rezervarea de terenuri pentru parcuri, instituţii publice, centre de cartier, centre de educaţie, instituţii de învăţământ, centre medicale şi pentru edificarea de locuinţe sociale.

Alte activitati specifice de regenerare pentru zonele: 1 (Zona Centrala) , 4 (Zona Lacurilor), 7 (Mocanita),8 (Lac Sumustau), 9 (Parcul Tineretului), 11 (Baltile cu Lebede) pot fi:

- îmbunătăţirea infrastructurii publice de turism şi de agrement, în zonele care dispun de un potenţial turistic valoros;
- promovarea diferitelor tipuri de turism în funcţie de potenţialul şi patrimoniul natural al zonei pentru creşterea socioeconomică a acesteia;
- activităţi de marketing şi promovare turistică a zonei, inclusiv servicii de digitializare;
- îmbunătăţirea accesului către resursele şi obiectivele turistice sau de patrimoniu, inclusiv către infrastructura de agrement construită, amenajată, reabilitată, modernizată.

Alte activitati specifice de regenerare pentru zonele: 1 (Zona Centrala) , 2 (Cartier Locuinte Colective), 4 (Zona Lacurilor), 7 (Mocanita),8 (Lac Sumustau), 9 (Parcul Tineretului), 11 (Baltile cu Lebede) pot fi:

- demolarea, reabilitarea, modernizarea, extinderea, construirea spaţiilor de desfacere a produselor din cadrul pieţei, asigurarea dotărilor interioare ale pieţei, echipamentelor pentru situaţii de urgenţă şi a infrastructurilor tehnico-edilitare, instalaţii de suprafaţă şi subterane, pavaje, spaţii verzi, căi de rulare, amenajări urbane în interiorul pieţei;
- modernizarea şi reconfigurarea pieţelor şi a profilului străzilor care delimitează spaţiul aferent acestora;
- realizarea de parcări temporare destinate transferului mărfurilor şi sisteme de parcare multietajată din structuri metalice sau parcări subterane.

5.10 Reglementări urbanistice

Pe lângă reglementările urbanistice aferente subzonelor funcționale au fost delimitate următoarele zone de reglementare suplimentară:

ZRS05 - zonă de protecţie monumente istorice (existente) şi situri arheologice

Extras din Studiul Istoric aferent PUG 2014

Materiale arheologice, cultura Turdaș - Terasa Dealul Pemilor punctul X1

PUG ORĂȘTIE - DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII

Situl arheologic de la Orăștie - Terasa Dealul Pemilor, Platoul Rompoș punct X2: HD-87647-002-a

Situl arheologic are o formă dreptunghiulară cu dimensiunile de 230 x 700 m, cu latura lungă orientată pe direcția nord-sud și se află amplasat în extravilan, pe terenuri agricole. Situl este oarecum paralel cu limita estică a intravilanului municipiului, la o distanță de 70-100 m față de aceasta și este delimitat la sud de un drum de exploatare (o prelungire a str. Târgului), iar la nord de un alt drum de exploatare ce pornește de la stația Lukoil. Terenul este traversat de magistrala de gaz și LEA 20 kV.

Zona protejată coincide cu zona de protecție și se instituie pe o distanță de 50 m, măsurată de la sit, pe toate laturile acestuia.

Situl de la Orăștie - Terasa Dealul Pemilor punct X8: HD-87647-020-a

Situl arheologic aflat la cca 450 m sud de punctul X2, are formă de patrulater neregulat și este amplasat în extravilan pe teren agricol, fiind delimitat pe laturile de vest și este de câte o LEA 20 kV. Situl nu are acces, nici măcar drum de exploatare.

Zona protekată coincide cu zona de protecție și se instituie pe o distanță de 50 m, mpsurată de la sit, pe toate laturile acestuia.

Așezare din epoca târzie a bronzului - punct Pădurea Romosului

Tumuli - punct Tâțele Gorganului

Vila rustică - punct la Stavilă

Necropolă din epoca bronzului târziu - punct Malul Înalt de pe râul Orăștie

Vestigii medievale: Topor de luptă din fier, sec. VII - XIX Str. N. Bălcescu, nr. 4.

Vestigii medievale: Vas ceramic întreg, sec. XI - XII, Piața Aurel Vlaicu nr. 1

Situl - punct Mănăstirea franciscanilor conventuali

Necropola medievală de la Orăștie - str. Popa Șapcă și Petru Maior - HD-87647-018

În intravilan, la sud-est de cetate, peste Râul Orăștie și în stânga drumului ce iese spre Grădiște, între str. Petru Maior și str. Popa Șapcă se află un vechi cimitir (sec. XVI-XVII). Într-o margine a cimitirului se află ruinele fostei biserici greco-catolice, care a funcționat până târziu, după al doilea război mondial.

Situl arheologic este delimitat de împrejmuirea cimitirului.

Zona protejată coincide cu zona de protecție și se delimitează astfel: pe latura de sud a str. Popa Șapcă nr. 15-41, apoi pe limita laterală a imobilului nr. 41 și pe limita posterioară din str. Petru Maior nr. 1A, până la str. P. Maior, apoi urmărind limitele posterioare ale

PUG ORĂȘTIE- DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII

parcelelor din str. P. Maior nr. 34-50 A și nr. 7-9, respectiv limitele posterioare ale parcelelor din str. Popa Șapcă nr. 31 până la nr. 15.

Vestigii medievale: Spadă medievală din fier, sec. XIII, str. Al. I. Cuza nr. 26

Ansamblul urban str. George Barițiu r. 1-5, 2-20: HD-II-a-B-03375.13

Cetatea Orăștiei: HD-II-a-A-03376

Ansamblul urban str. Nicolae Bălcescu nr. 1-51, 2-52: HD-II-a-B-03375.04

Ansamblul urban str. George Coșbuc nr. 1-21, 2-28: HD-II-a-B-03375.01

Ansamblul urban str. Ion Creangă nr. 1-5: HD-II-a-B-03375.12

Ansmblul urban str. C. Dobrogeanu-Gherea: HD-II-a-B-03375.15

Ansamblul urban str. Mihai Eminescu nr. 2-8, 1-5: HD-II-a-B-03375.06

Ansamblul urban str. Octavian Goga nr. 1-25: HD-II-a-B-03375.05

Ansamblul urban str. Nicolae Iorga nr. 1-7, 2-10: HD-II-a-B-03375.16

Ansamblul urban str. Gheorghe Lazăr nr. 4: HD-II-a-B-03375.14

Ansamblul urban str. Luminii nr 3 și 2-8: HD-II-a-B-03375.17

Ansamblul urban str. Primăveri nr. 1-13, 2-24: HD-II-a-B-03375.02

Ansamblul urban str. Dominc Stanca nr. 1-29A, 2-36: HD-II-a-B-03375.08

Ansamblul urban str. Andrei Șaguna nr. 1-9, 2-16: HD-II-a-B-03375.03

Biserica ortodoxă ”Adormirea Maicii Domnului”: HD-II-m-A-03394

Școală, fosta Casă de copii preșcolari, azi Centru de plasment: HD-II-m-B-03395

Ansmblul urban Piața Victoriei: HD-II-a-B-03375.07

Ansamblul urban str. Viilor n. 1-27, 2-24: HD-II-a-B-03375.09

Ansamblul urban str. Dr. Aurel Vlad nr. 3-29, 2-28: HD-II-a-B-03375.10

Asamblul uran Piața Aurel Vlaicu: HD-II-a-B-03375.11

Ansamblul clor 4 clădiri ale fostului Regimet de infanterie, azi Unitate Jandarmi - str. Armatei

Ansamblul clădirilor rgimentului de infanterie

ZRS06 - zonă cu risc de alunecări

Zone cu risc mediu și mic de alunecare a terenurilor în zona de sud-vest a UAT-ului, respectiv în proximitatea dealului Bucilă și „Între Hotare”.

Vezi planșa Reglementări Urbanistice

PUG ORĂȘTIE - DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII

ZRS09 - zonă de risc la inundaţii

- Zone de risc de inundabilitate cu ape de suprafață, cu grad de asigurare de 3 % (râurile Mureş şi Orăştie) pe sectorul dintre limita nordică cu orașul Geoagiu și lacurile Bălțuțe;
- Zone de risc de inundabilitate cu ape de suprafaţă, cu grad de asigurare de 1 % (râul Orăştie), între zona căii ferate și lacurile Bălțuțe
- Zone de risc mediu de inundabilitate cu ape freatice în zona str. Codrului, str. Tigrului și str. Moților.

Zonele de risc la inundații reprezentate corespund celor de pe hărțile de hazard la inundații pentru APSFR-urile din ABA Mureș pentru următoarele scenarii:

- Scenariul cu probabilitate redusă (p0,1% - inundații care ar putea apărea, în medie, o dată la 1000 de ani);
- Scenariul cu probabilitate medie (p1% - inundații care ar putea apărea, în medie, o dată la 100 de ani);
- Scenariul cu probabilitate medie incluzând efectul schimbărilor climatice (p1% + CC);
- Scenariul cu probabilitate mare (p10% - inundații care ar putea apărea, în medie, o dată la 10 ani).

ZRS10 - zonă de protecţie - zonă aflată permanent sub ape (lacuri naturale, lacuri de acumulare, cursuri de apă)

Conform Legea 107 25/09/1996 Legea apelor

Zonă de protecție în jurul lacurilor naturale - 5 m

Câte 15 m din albia minoră pentru cursul râurilor Orăștie și Sibișel.

Câte 5 m din albia minoră pentru cursurile de apă cu lățime sub 10 m.

ZRS12 - zonă protecţie construcţii şi reţele tehnico-edilitare

ZRS13 - zonă de siguranţă şi zonă de protecţie căi de comunicaţii - circulaţii feroviare

Conform OUG 12 07/07/1998

***Zona de siguranță** a infrastructurii feroviare publice cuprinde fâșiile de teren, în limită de **20 m** fiecare, **situate de o parte și de alta a axei căii ferate,** necesare pentru amplasarea instalațiilor de semnalizare și de siguranța circulației și a celorlalte instalații de conducere operativă a circulației trenurilor, precum și a instalațiilor și lucrărilor de protecție a mediului. (Art. 29 (2))*

PUG ORĂȘTIE DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII

***Zona de protecție** a infrastructurii feroviare publice cuprinde terenurile limitrofe, situate **de o parte și de alta a axei căii ferate**, indiferent de proprietar, în limita a maximum **100 m** de la axa căii ferate, precum și terenurile destinate sau care servesc, sub orice formă, la asigurarea funcționării acesteia. (Art. 29 (4) OUG 12/1998)*

ZRS14 - zonă de siguranţă şi zonă de protecţie căi de comunicaţii - circulaţii rutiere

Conform OG 43 28/08/1997

Zona de protecție a autostrăzii A1 - 50m

Zona de protecție a DN7/E79, DJ 705A, DJ 707L - 30m

Pentru evitarea congestionării traficului în afara localităților se interzice amplasarea oricăror construcții care generează un trafic suplimentar la o distanță mai mică de 50,0 m de la marginea părții carosabile în cazul autostrăzilor, al drumurilor expres și al drumurilor internaționale "E", respectiv de 30,0 m pentru celelalte drumuri de interes național și județean. Prin construcții care generează trafic suplimentar se au în vedere unități productive, complexe comerciale, depozite angro, unități tip showroom, obiective turistice, cartiere rezidențiale, parcuri industriale, precum și orice alte obiective și/sau construcții asemănătoare în care se desfășoară activități economice. (Art. 47 (1) OG 43/1997)

Construcțiile prevăzute în afara localităților și care nu se încadrează în categoria celor care generează trafic suplimentar, așa cum acestea sunt definite la alin. (1), se vor amplasa în afara zonei de protecție a drumului. (Art. 47 (5) OG 43/1997)

ZRS17 - zonă de protecţie obiective cu destinaţie specială

ZRS18 - zonă de protecţie/siguranţă SEVESO

Conform Proces Verbal nr. 4418 17/03/2025 înregistrat la Primăria Municipiului Orăștie:

Pentru amplasamentul TERPENA S.R.L. Orăștie s-au luat în considerare următoarele scenarii:

1. Scenariul 3 - Scurgerea întregii cantități de ALFA-PINEN depozitat în container (28 to).

În urma analizei s-au identificat următoarele zone de impact:

- Zona I - Mortalitate ridicată - rază 63 m;
- Zona II - Prag de mortalitate - raza de 78 m;
- Zona III - Vătămări ireversibile - raza de 88 m;
- Zona IV - Vătămări reversibile - raza de 105 m;

A fost luat în calcul scenariul cu frecvența de 3×10^{-5}.

PUG ORĂȘTIE - DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII

2. Scenariul 4A - Explozia unui recipient conținând întreaga cantitate de substanțe periculoase (capacitate maximă de depozitare), pentru care s-a considerat un grad de umplere de cca. 80%, ca urmare a incendiului generalizat al tuturor containerelor existente pe plantformă (incendiu pool fire).

În urma analizei s-au identificat următoarele zone de impact:

- Zona I - Mortalitate ridicată - rază 57 m;
- Zona II - Prag de mortalitate - raza de 80 m;
- Zona III - Vătămări ireversibile - raza de 124 m;
- Zona IV - Vătămări reversibile - raza de 258 m;

A fost luat în calcul scenariul cu frecvența de 3 x 10^{-5}.

3. Scenariul 4B - Scurgerea întregii cantități de substanțe periculoase prezente pe amplasament și generarea unui incendiu din baltă, ca urmare a efectelor scenariilor 3 și 4A, asupra tuturo containerelor de pe platforma betonată.

În urma analizei s-au identificat următoarele zone de impact:

- Zona I - Mortalitate ridicată - rază 63 m;
- Zona II - Prag de mortalitate - raza de 78 m;
- Zona III - Vătămări ireversibile - raza de 88 m;
- Zona IV - Vătămări reversibile - raza de 105 m;

A fost luat în calcul scenariul cu frecvența de 3 x 10^{-5}.

ZRS19 - zonă de protecţie sanitară

Conform Ordinului 119/04.02.2014 consolidat la 1 Aprilie 2025. Normele de igienă și sănătate publicp privind mediul de viață al populației.

Pentru unitățile agricole care cresc animale mai multe decât "*echivalentul a 10 unități de vită mare în cazul în care sunt mai multe tipuri de animale și echivalentul a 7 unități de vită mare în cazul în care se cresc exclusiv găini sau porci*" (Art. 15(2) Ordinul 119/2014), s-a luat în calcul o zonă de protecție de 50 m.

În gospodariile cu un numar de animale mai mare decât cel prevazut la alin. (1) si (2), adaposturile pentru cresterea animalelor se amplaseaza la distanta de 50 m de cea mai apropiata locuinta vecina si sursa de apa. (Art. 15.(3))

ZRS20 - zonă de regenerare urbană

ZRS21 - zonă de restructurare urbană

ZRS21_ZC3 - Zonă cu caracter central situată în afara zonelor protejate

PUG ORĂȘTIE - DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII

ZRS22 - obiective de utilitate publică

Vezi planșele Circulații și Regim juridic pentru străzile propuse.

ZRS23 - zona supusă circulaţiei juridice a terenurilor

Vezi planșa Regim juridic.

ZRS24 - zonă de protecţie reţele de apă

ZRS25 - zone de protecţie transport şi alimentare cu energie electrică

Conform Normă tehnică din 20.12.2019 privind delimitarea zonelor de protecție și de siguranță aferente capacităților energetice.

Zona de protecție a L.E.A. 400 kV - 75m

Zona de protecție a L.E.A. 220 kV - 55m

Zona de protecție a L.E.A. 110 kV - 37m

Zona de protecție a L.E.A. 20 kV - 24m

ZRS26 - zonă de protecţie reţele de canalizare şi ape uzate

ZRS27 - zonă de protecţie transport şi alimentare cu gaze naturale

Zona de siguranță a conductei de transport gaze naturale de presiune înaltă -200m

ZRS28 - zonă de protecţie linii telecomunicaţii

ZRS29 - zonă cu interdicţie permanentă de construire

ZRS30 - zonă cu interdicţie temporară de construire

Până la realizarea PUZ

ZRS31 - zonă amplasare accent de înălţime

ZRS32 - zone construite protejate

Conform PUG 2014:

ZRS32_ZCPA

Zona include 5 monumente și 2 ansambluri de arhitectură cu valoare națională și universală - A.

Din Str. Eroilor, pe limita laterală de nord a bisericii ”Adormirea Maicii Domnului”, apoi spre sud, pe latura de est a străzi Morii până la intersecția cu str. Primăverii, apoi spre V până pe limita din spatele loturilor din str. A. Șaguna, urmărindu-le spre sud până la Canalul Morii, apoi schimbând direcția pe limita de nord a bisericii romano-catolice până la str. Plantelor, apoi

PUG ORĂȘTIE - DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII

spre vest, pe latura sudică a str. Gh. Lazăr, inclusiv lotul parohiei evanghelice, până la str. Cetății, urmărind latura estică a Canalului Morii inlcusiv imobilele din str. Gh. Barițiu nr. 11A-17, apoi la sud pe Canalul Morii și prin spatele parcelelor cu nr. 14-20, inclusiv str. I.B. Deleanu nr. 2A, apoi luând-o pe limitele de proprietate spre N până în spatele lotului din P-ța A. Vlaicu nr. 2 și prin spatele loturilor din str. A. Vlaicu până până pe latura de vest a str. N. Bălcescu, incluzând nr. 52 și str. A. Șaguna nr. 9, apoi spre nord pe latura de vest a străzii A. Șaguna până la str. Eroilor și continuând pe latura de nord a str. Eroilor până la biserica ”Adormirea Maicii Domnului”.

ZRS32_ZCPA

Zona include 19 monumente, 17 ansmabluri și 1 sit de arhitectură reprezentative pt. patrimoniul cultural local - B.

Din intersecția str. Eroilor cu str. Morilor, urmărind latura de nord a străzii Morii până la nr. 14, apoi prin spatele loturilor până la str. Primăverii nr. 33, pe lângă Canalul Morii, apoi pe latura de nord a str. D. Gherea până la nr. 25 respectiv nr. 28 și cotind spre sud prin spatele loturilor din str. Dr. D. Prodan până la nr. 21, apoi spre vest până la str. D. GHerea nr. 8 și până în limita de zonă protejată ”A” și continuând pe ea, apoi de la Canalul Morii prin spatele lotului din str. V. Babeș nr. 1, continuând pe latura de NE a străzii până la nr. 5 și traversând la nr. 10, urmărind spatele loturilor din str. Dr. A. Vlad traversând râul Orăștie și însoțindu-l până la podețul pietonal, apoi trecând prin spatele loturilor din str. Dr. A. Vlad nr. 28 până la nr. 16, apoi pe Canalul Morii și prin spatele loturilor din str. I.B. Deleanu nr. 2-7, urmărind limitele laterale ale loturilor din str. Viilor nr. 31 A și 51, apoi schimbând direcția spre vest, prin spatele loturilor din str. Viilor nr. 51-53 și traversând la 30A, prin spate până la str. D. Stanca nr. 29, urmărind latura de sud a străzii până la nr. 60 și traversând la nr. 36 prin spate, apoi urmărind limitele posterioare ale loturilor din str. Dacilor de la nr. 33 până la nr. 3, prin spatele parcelei str. Armatei nr. 1, apoi pe latura de sud-est și est a cimitiruluiu până la str. Stadionului, prin spatele parcelelor din str. N. Bălcescu nr. 41-51, continuând pe limita de zonă protejată ”A” și apoi până la intersecția str. Eroilor cu str. Morilor.

5.11 Circulația terenurilor. Obiective de utilitate publică

Anexa 1. Terenuri transferabile public/privat cuprinde terenurile ce urmează a fi trecute în domeniul privat și terenurile ce urmează a fi trecute în domeniul public al Municipiului Orăștie, cf. Raportului asupra gestionării bunurilor din patrimoniul Orăștie, versiunea octombrie 2023. Terenurile marcate cu albastru pentru transfer în domeniul public și terenurile marcate cu gri pentru transfer în domeniul privat au putut fi identificate în planul topografic după numărul

PUG ORĂȘTIE - DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII

CF și geometria parcelei. Pentru restul terenurilor lipseste fie numărul de carte funciară, fie cel mai adesea geometria, neexistând o ridicare topografică înregistrată la OCPI pentru ele.

6. ELEMENTE DE MOBILITATE URBANĂ EXISTENTE ȘI PROPUSE

Extras din Studiul de fundamentare - Mobilitate Urbană elaborat de S.C. NEO PLAN S.R.L.

Municipiul Orăștie este conectat la Coridorul TEN-T „Rin – Dunăre (fostul coridor IV) autorutier prin E81 - Aautostrada A1 care trece la limita zonei sale nordice și la nivel local îndeplinește funcția de ocolitoare autorutieră a orașului. Conexiunea la această autostradă se face prin 2 noduri aflate relativ aproape de municipiu, la intersecțiile cu DN7 (în Nord-Est de Orăștie și la Est de municipiu prin ieșirea de la Simeria).

Schema după care este organizată rețeaua principală de trafic din Municipiul Orăștie este una de tip linear, cu o direcție principală și anume: DN7/E68 București – Râmnicu-Vâlcea – Sibiu – Sebeș – Orăștie – Deva – Arad - Nădlac

Legăturile secundare cu localitățile din proximitatea municipiului sunt:

- DJ 705 Orăștie – Costești;
- DC 40 Orăștie - Pricaz;
- DC 42 Orăștie – Gelmar – Geoagiu.

Conexiunile aeriene sunt realizate prin intermediul Aeroportului internațional Sibiu, situat în zona de vest a orașului, în imediata apropiere a DN1 și a autostrăzii A1 Nădlac – București. Aeroportul Internațional Sibiu este un aeroport de tip origine destinație, de pe care se operează curse spre douăsprezece destinații din Germania, Marea Britanie, Austria și Turica. De pe aeroportul din Sibiu nu se operează curse interne.

Transportul feroviar se desfășoară pe Magistrala 200 Brașov – Podul Olt – Sibiu – Vințu de Jos – Deva – Ilia – Săvârșin – Radna – Arad – Curtici, în lungime totală de 470 km. Magistrala tranzitează județele Brașov, Sibiu, Alba, Hunedoara și Arad. Porțiunea aflată între Brașov și Podu Olt este o cale simplă neelectrificată, continuându-se până la Alba Iulia cu un traseu dublu neelectrificat.

Municipiul Orăștie este deservit de linia dublă electrificată (parte a coridorului central TEN-T) Brașov – Arad. Magistrala 200 este administrată la nivel național de SNCFR Infrastructură, operat de SNTFC CFR Călători și deservesc atât județul Hunedoara cât și municipiul Orăștie.

PUG ORĂȘTIE - DOCUMENT DESTINAT AVIZARII

6.1. Circulația rutieră, pietonală și velo

Orăștie este un oraș al distanțelor scurte, care se pretează foarte bine deplasărilor nemotorizate (mersul pe jos sau cu bicicleta), potențial care în momentul de față nu este exploatat în totalitate, infrastructura destinată acestor tip de deplasări prezentând o serie de deficiențe privind dimensionarea și utilarea.

Arealele aflate în zona centrală și pericentrală sunt bine deservite de dotari si servicii complementare locuirii, însă prezintă probleme în sectorul mobilității, datorită traficului generat de aceste funcțiuni în special pe arterele secundare.

In ceea ce privește calitatea infrastructurii rutiere, investițiile constante ale administrației publice locale au condus la îmbunătățirea calității acesteia. Conform SIDU Orăștie 2021-2027, lungimea totală a străzilor din municipiu este de 58 km, majoritatea modernizate. Parcările existente sunt în număr de 40, iar 10 dintre acestea au nevoie de reabilitare. Referitor la semnalizarea traficului, în municipiul Orăștie, există 3 sisteme de dirijare a traficului (semafoare).

La nivelul comunității, există deschidere spre orientarea investițiilor publice în direcția eficientizării energetice, respectiv spre diversificarea opțiunilor de deplasare nemotorizată. (car-sharing, biciclete electrice).

În zona periferică și periurbană a Orăştiei, unde există cele mai multe deficiențe în infrastructura rutieră și unde are loc cea mai mare dezvoltare și creștere a densității populației, este necesară dezvoltarea unor conexiuni rutiere inelare majore. Acestea ar urma să conecteze direct cartierele periferice și periurbane, reducând astfel traficul de tranzit prin centrul orașului. În acest sens, se dorește construirea unui drum de centură în partea estică, care să lege DN7 de localitatea Căstău, conectând astfel UAT Beriu cu UAT Orăștie.

Propuneri pentru îmbunătățirea circulației

Este de remarcat că tendinţa anterioară de a mări numărul de benzi pe străzi în detrimentul zonelor verzi sau pietonale nu a făcut decât să producă mai multe ambuteiaje şi aglomerarea unui număr tot mai mare de autovehicule pe străzi, inevitabil se ajunge la saturarea străzilor datorită limitărilor impuse de dimensiunile lor fizice, în condiţiile în care parcul auto creşte de la an la an.

Astfel, rezolvarea problemelor circulației rutiere se întoarce la remodelarea ei pentru asigurarea unei fluidități cât mai mare a traficului auto, odată cu promovarea scoaterii autoturismelor personale de pe străzi şi încurajarea transportului alternativ pentru rutele de

PUG ORĂȘTIE - DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII

navetă zilnică a cetățenilor.

Propuneri pentru fluidizarea traficului:

- Reconfigurarea intersecțiilor (amenajarea de sensuri giratorii, semaforizare inteligentă sensibilă la volumul de trafic de pe artere);
- Crearea de inele de sensuri unice, care se pot face cu investiții minime chiar şi în cartierele de case, în paralel cu utilizarea spațiului câștigat din carosabilul existent pentru crearea de zone de promenadă combinate cu piste de biciclete, delimitate prin zone verzi de circulația auto;
- Modificarea străzilor din zonele de locuit pe principiul "shared-space", cu viteze de maxim 10km/h, crescând astfel siguranţa locuitorilor;

Propuneri pentru creșterea capacității de parcări

- Modernizare parcări: Reabilitarea parcărilor existente, inclusiv cele de la blocurile ANL și de pe strada Gării. (propunere PMUD)
- Crearea de parcări subterane/supraterane: Construirea de noi parcări și transformarea terenurilor eliberate în spații verzi. (propunere PMUD)
- Gestionarea și monitorizarea inteligentă a locurilor de parcare: Implementarea de soluții inteligente pentru a optimiza utilizarea parcărilor și a facilita găsirea locurilor libere. (propunere PMUD)
- Amenajarea locurilor de parcare pentru autoturisme: Crearea de noi locuri de parcare în cartierele de blocuri și în zonele de case. (propunere PMUD)
- Identificarea de zone propice amplasării de parcări supraetajate în zonele aglomerate sau la intrările în oraş, lucru care ar permite remodelarea tramei stradale actuale şi eventual lărgirea spaţiilor verzi şi a zonelor de promenadă, atât de necesare în zonele de blocuri de locuinţe.

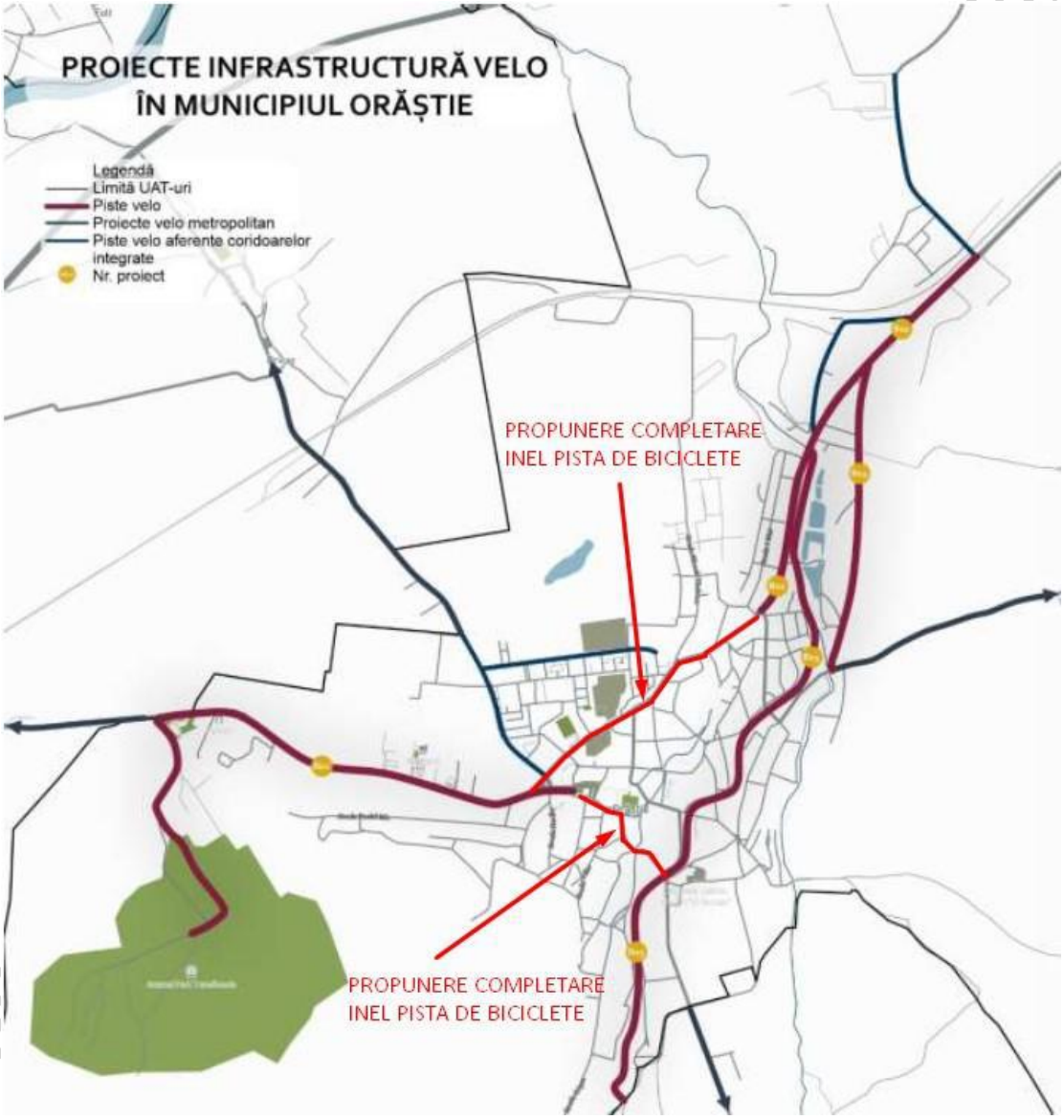
Propuneri pentru dezvoltarea infrastructurii velo

- Proiectele de piste de biciclete propuse prin PMUD:
    - Arsenal Park - Piața Victoriei
    - Orăștie - Romos
    - Orăștie - Pricaz
    - Orăștie - Căstău
    - Orăștie - Mărtinești
    - Str. Târgului
    - Str. Unirii, tronson Luncii - Libertății

PUG ORĂȘTIE - DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII

- Coridor pentru deplasări nemotorizate pe malurile râului Orăștie (care va lega orașul pe axa Nord-Sud).

- Realizarea unor pasaje/pasarele pietonale/velo peste liniile de cale ferată şi peste obstacolele naturale din oraş (râuri, pârâuri, etc.)
- Dezvoltarea de trasee de biciclete astfel încât să se creeze inele de circulație complete şi sigure pentru bicicliști. Completarea propunerilor din PMUD prin următoarele trasee:

Imaginea 6. Reţea de piste velo, propuse prin PMUD 2021 şi completări

Priorități pe termen mediu și lung:

- Prelungirea străzilor şi îmbunătățirea geometriei străzilor;
- Lărgirea străzilor pentru a putea fi amenajata o ampriză corespunzătoare;
- Refacerea racordurilor la străzile existente conform cerințelor actuale.
- Realizarea de centuri ocolitoare;

- Realizarea de treceri peste obstacolele naturale – Râul Mureș, Râul Orăştie şi Râul Sibişel şi cele artificiale (calea ferată);
- Realizarea lărgirii căilor de circulație secundare – drumuri agricole şi de exploatare şi introducerea lor în circuitul de străzi al localității, pentru a putea fi folosite ca şi străzi ocolitoare;
- Folosirea șanțurilor de desecare ca şi căi de comunicație, prin canalizarea lor şi amenajarea pe toata lățimea șanțului şi a zonelor de protecție a lui (prin canalizare, nu mai este necesar să fie păstrate zonele de 1-4m în ambele părți ale canalelor, necesare în mod obișnuit pentru accesul la acestea în vederea curățării lor);
- Reglementarea juridica a străzilor şi achiziționarea de terenuri pentru:
  - Prelungirea străzilor şi îmbunătățirea geometriei străzilor;
  - Lărgirea străzilor pentru a putea fi amenajata o ampriză corespunzătoare;
  - Refacerea racordurilor la străzile existente conform cerințelor actuale.

Priorități pe termen scurt:

- Realizarea de pasarele pietonale/velo peste calea ferată;
- Prelungirea străzilor până la podurile, podețele sau pasarele propuse, pentru întregirea legăturilor;
- Îmbunătățirea racordului sau geometriei străzilor, unde terenul permite, prin realizarea de legături cu vizibilitate bună şi racordări îmbunătățite care să permită accesul oricărui tip de vehicul care poate să ruleze pe drumurile publice;
- Îmbunătățirea amenajării pistelor de biciclete din oraș şi încurajarea folosirii de biciclete, trotinete, sau alte vehicule alternative;
- Prelungirea pistelor de biciclete în extravilan şi realizarea de zone de „promenadă” pentru pietoni;
- Continuarea îmbunătățirii transportului în comun şi stabilirea unor benzi de circulație dedicate exclusiv transportului în comun, eventual cu intervale orare fixe, stabilite clar în funcție de fluxurile şi intensitatea folosirii lor;
- Realizarea de străzi cu 2 benzi de-a lungul cailor ferate existente, care să funcționeze ca şi centuri şi străzi de legături între cartierele din oraș şi legături cu localitățile învecinate. Este obligatoriu să fie amenajate cu 2 benzi de circulație, pentru a nu fi închise în perioadele de întreținere a căilor ferate.
- Refacerea semnalizării rutiere pe zonele în care se acceptă vreo modificare din cele prezentate în concluzii sau propuneri.

PUG ORĂȘTIE - DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII

6.2. Transport public și intermodalitate

Conform PMUD 2021, serviciul de transport de persoane în Orăștie este asigurat de diverși operatori regionali și naționali. Datorită poziției sale geografice și a conexiunilor la rețeaua de transport, orașul este tranzitat de trafic local, județean, regional și internațional, având legături importante cu orașe precum Cluj-Napoca, Timișoara, Sibiu, Deva, Arad, Brașov, Craiova și București.

Orăștie are o autogară pe strada Grădiștei, care deservește destinații din județul Hunedoara și din alte județe. Cu toate acestea, autogara are probleme de confort, calitate și servicii limitate, ceea ce afectează imaginea transportului public județean.

Accesul la gara din Orăștie este dificil din cauza străzilor nemodernizate. Deși numărul de călători este redus în prezent, Orăștie are acces la infrastructura feroviară a coridorului central TEN-T prin Magistrala 200 Brașov - Arad, care este o linie dublă electrificată. Gara Orăștie a fost reabilitată în decursul anului 2016 prin Programul Operațional Infrastructură Mare (POIM) din cadrul proiectelor de reabilitare a Coridorului Rin – Dunăre.

Propuneri pentru transportul public

- Crearea de benzi dedicate pentru autobuze, pentru a încuraja schimbarea obiceiurilor locuitorilor de a folosi transportul în comun în detrimentul autoturismelor personale.
- Posibila implementare a unui sistem de tren periurban, în colaborare cu localităţile din jur, cum ar fi oraşul Simeria.
- Organizarea de puncte intermodale la stațiile de tren periurban (gări, halte), unde să se intersecteze transportul public, trasee pentr biciclete, și parcări de transfer pentru mașini și biciclete. Se consideră zona de accesibilitate și influență a gărilor un areal cu o rază cuprinsă între 400 m (areal cu accesibilitate pietonală) și 800 m (zona mai largă de influență). Zonele din jurul gărilor, pe o rază de aproximativ 500 de metri, au o importanță strategică pentru dezvoltarea urbană echilibrată și sustenabilă, încurajând utilizarea transportului public și a deplasărilor nemotorizate. Pentru a asigura o dezvoltare coerentă și unitară a acestor zone, se recomandă ca primăria să achiziționeze terenuri în proximitatea stațiilor. Această politică funciară ar permite crearea unor mici centre urbane care să devină puncte de referință atât la nivel local, cât și metropolitan, integrând funcțiuni diverse și facilitând accesul la transportul public și la opțiunile de deplasare nemotorizate.

PUG ORĂȘTIE - DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII

6.3. Zone urbane complexe

Zonele urbane complexe sunt zone importante din oraș, cu o valoare urbanistică și funcțională ridicată, dar care se confruntă cu provocări în organizarea mobilității. Acestea necesită o planificare integrată între urbanism și mobilitate pentru a asigura atât accesibilitatea, cât și calitatea urbană.

În Orăștie, zona centrală este un exemplu de astfel de zonă complexă. Aici se găsesc instituții importante, clădiri cu valoare arhitecturală și atracții turistice, dar și probleme de trafic și accesibilitate.

Zona Gării și zona Autogării sunt considerate zone cu un grad mediu de complexitate în Orăștie, datorită importanței lor pentru transport și potențialului de dezvoltare a mobilității intermodale.

Disfuncționalități identificate în zona centrală:

- Trafic de tranzit: Drumul județean 705A traversează centrul istoric, generând trafic și aglomerație.
- Insuficiența locurilor de parcare: Lipsa parcărilor adecvate duce la parcarea pe trotuare, îngreunând deplasarea pietonilor și afectând aspectul urban.
- Lipsa traseelor pietonale: Nu există trasee pietonale bine definite și întreținute, care să conecteze atracțiile turistice și să încurajeze mersul pe jos.
- Lipsa infrastructurii pentru biciclete: Nu există piste de biciclete dedicate, ceea ce descurajează utilizarea acestui mod de transport ecologic.
- Lipsa spațiilor verzi: Vegetația stradală este insuficientă, ceea ce reduce calitatea mediului urban.
- Grad ridicat de motorizare: Zona este dominată de traficul auto, ceea ce afectează calitatea aerului și nivelul de zgomot.

Propuneri pentru reorganizarea zonei centrale ca o zonă pietonală

- Stabilirea unei zone centrale, dedicata 100% pietonilor şi celor care folosesc sisteme de deplasare ecologice cum ar fi: biciclete, trotinete de orice fel, transportul în comun tip „linie verde” (exclusiv autobuze ecologice), etc.;
- În jurul acestei zone, să existe unul sau mai multe bucle de acces prin care riveranii – care au locuri de staționare în incintă, sau în caz de nevoie (aducerea cumpărăturilor de orice fel mai aproape de proprietate – adică cu staționare de scurtă durata) - să se poată realiza în condiții decente şi în siguranță;

PUG ORĂȘTIE - DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII

- Pe marginea acestei zone centrale se recomandă crearea de parcări subterane si/sau supraterane, cu mai multe nivele, unde să staționeze vehiculele celor care locuiesc în zona centrală. Momentul în care aceste parcări sunt executate, cu abonament pentru riverani şi taxa pentru ceilalți, orașul începe să își recupereze investiția şi în plus creşte calitatea vieții riveranilor prin îmbunătățirea aerului respirat, creşte numărul de turiști/pietoni, creşte timpul pe care oamenii îl petrec în plimbare şi automat creşte timpul de observare a zonei comerciale sau de servicii din zonă.

Zona Gării

Importanță: Este una dintre principalele porți de intrare/ieșire din oraș, în special pentru navetiștii care călătoresc cu trenul.

Disfuncționalități:

- Spații publice degradate sau neamenajate, îngreunând deplasarea pietonală și auto.
- Lipsa dotărilor specifice unei gări (parcări, stații de transport public, stații de taxi).
- Lipsa infrastructurii pentru biciclete, deși ar fi util un sistem de bike-sharing pentru navetiști.

Zona Autogării și a Pieței Agroalimentare Cetate

Importanță: Datorită fluxului de trafic generat și poziționării sale în oraș, are potențial în dezvoltarea mobilității.

Disfuncționalități:

- Spații publice degradate sau neamenajate, afectând deplasarea pietonală și atractivitatea zonei
- Infrastructură pietonală deficitară, afectând siguranța pietonilor și a persoanelor cu mobilitate redusă
- Lipsa infrastructurii pentru biciclete și a unui sistem de bike-sharing
- Clădirea autogării este nemodernizată și neatractivă
- Lipsa panourilor informative
- Condiții neatractive de transfer între mijloacele de transport
- Conectivitate slabă cu Gara Orăștie
- Îmbrăcăminte asfaltică degradată în zona pieței

Propuneri pentru transformarea zonelor gării și autogării în puncte de transfer intermodal și îmbunătățirea infrastructurii

- Modernizarea și amenajarea spațiilor publice
- Crearea de parcări și stații de transport public
- Implementarea de sisteme de bike-sharing
- Reabilitarea clădirii autogării

PUG ORĂȘTIE - DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII

- Îmbunătățirea conexiunii dintre gară și autogară
- Modernizarea infrastructurii pietonale și velo
- Relocarea autogării actuale într-o zonă mai potrivită şi cu mai mult spaţiu disponibil

Propuneri de proiectare:

1. Identificarea de perimetre, chiar şi în zonele de case, unde să se realizeze inele de sensuri unice, iar odată cu modernizarea acestor străzi să se mute toate rețelele în subteran, iar ampriza străzii să fie modificată pentru a se putea crea trotuare mai generoase şi o rețea de piste de biciclete.
2. Realizarea de străzi cu 2 benzi, pe o parte sau amândouă, de-a lungul căilor ferate existente, care să funcționeze ca şi centuri / drumuri de legătură între cartierele din oraș şi totodată localitățile învecinate ar constitui trasee secundare utilizabile în special în perioadele aglomerate, dar şi ca traseu secundar în cazuri de accidente şi blocaje pe drumurile principale – traseul DN15.
3. Transformarea liniilor de cale ferată dezafectate în străzi exclusiv pentru biciclete şi vehicule ecologice nemotorizate, pe lângă realizarea de piste de biciclete de-a lungul căilor ferate existente.

7. POLITICI ȘI PROGRAME DE INVESTIȚII PUBLICE

Politica pentru protejarea patrimoniului construit

- Elaborarea de ghiduri de bune practici pentru intervenția asupra clădirilor istorice

Politica de regenerare urbană

- Dezvoltarea de programe de regenerare urbană pentru fiecare zonă de regenerare
- Program de reabilitare termică a fondului construit

Politica pentru parcări

- Reabilitarea parcărilor existente, inclusiv cele de la blocurile ANL și de pe strada Gării. (propunere PMUD)
- Construirea de noi parcări și transformarea terenurilor eliberate în spații verzi. (propunere PMUD)
- Gestionarea și monitorizarea inteligentă a locurilor de parcare: Implementarea de soluții inteligente pentru a optimiza utilizarea parcărilor și a facilita găsirea locurilor libere. (propunere PMUD)

PUG ORAȘTIE - DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII

- Crearea de noi locuri de parcare în cartierele de blocuri și în zonele de case. (propunere PMUD)

Politica pentru dezvoltarea unei noi culturi a mobilității durabile

Politica de gestiune a resurselor de apă, pentru o utilizarea durabilă și eficientă

- Managementul apei pluviale aproape de locul unde cade, folosind diferite metode, de exemplu:
    - Executarea de bazine de retenție locală a apelor pluviale pentru irigarea spațiilor verzi.
    - Amenajarea de iazuri de stocare în zonele cu risc de inundare sau zone tampon, pentru a gestiona eficient cantitățile mari de apă rezultate din precipitații extreme.
    - Limitarea impermeabilizarii solului, care să permita infiltrarea apei de ploaie în sol;
- Adoptarea unei HCL pentru acordarea de facilități de impozitare pentru gospodăriile care reutilizează apa de ploaie.

Politica de gestiune a vegetației la nivel urban pe terenuri publice și private

- Program pentru realizarea de perdele forestiere de protecție pe terenuri publice și private.
- Elaborarea unui ghid, realizat în echipă complexă de către specialiști în arhitectura peisajului și urbanismului, ecologie, horticultură și inginerie forestieră, cu o abordare participativă, pentru adoptarea unor "*măsuri obligatorii, pentru persoanele fizice şi juridice, cu privire la întreţinerea şi înfrumuseţarea, după caz, a clădirilor, curţilor şi împrejurimilor acestora, a spaţiilor verzi din curţi şi dintre clădiri, a arborilor şi arbuştilor decorativi*" (conform lit.h, Art. 70, OUG 195/2005 privind protecția mediului).
- Acordarea de facilități fiscale pentru asigurării suprafeței minime de spațiu verde conform reglementărilor urbanistice.
- Introducerea unei impozitări suplimentare, de până la 500%, conform Codului Civil, pentru nerespectarea procentului de spațiu verde pe parcelă din reglementările urbanistice.

8. LISTA PRINCIPALELOR PROIECTE DE DEZVOLTARE ȘI RESTRUCTURARE

Propuneri de investiții importante şi relevante pentru îmbunătățirea traficului, propuse prin PUG 2013 şi PMUD 2021, care încă sunt importante să fie realizate şi stadiul lor în prezent:

PUG ORĂȘTIE - DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII

Proiecte de infrastructură rutieră:

- R01 - Modernizare strada General Zănescu
- R02 - Modernizare strada de legătură între Gheorghe Doja și Tudor Vladimirescu
- R03 - Modernizare strada Erou Ovidiu Munteanu
- R04 - Modernizare strada Dominic Stanca
- R05 - Reconfigurare strada Gheorghe Lazăr pe principiul "walkable street"
- R06 - Modernizare strada George Coșbuc
- R07 - Modernizare strada Luminii
- R08 - Modernizare strada Grădiștei
- R09 - Modernizarea infrastructurii rutiere de interes local
- R10 - Modernizarea infrastructurii rutiere în zonele de expansiune urbană
- R11 - Amenajare intersecții cu sensuri giratorii

Proiecte coridoare durabile:

- D01 - Amenajarea de puncte de încărcare pentru autovehicule electrice
- D02 - Implementarea unui sistem de închiriere automatizată a bicicletelor
- D03 - Amenajarea de parcări securizate pentru biciclete în zonele de blocuri
- D04 - Coridor durabil de mobilitate - Str. Căstăului
- D05 - Coridor durabil de mobilitate - Str. Nicolae Titulescu
- D06 - Coridor durabil de mobilitate Gheorghe Lazăr (parțial) - Str. Plantelor - Tudor Vladimirescu – Libertății
- D07 - Coridor durabil de mobilitate - Nicolae Bălcescu - Octavian Goga - Avram Iancu
- D08 - Implementarea unei politici de parcare care să descurajeze utilizarea intensivă a autoturismelor personale

Investiţii punctuale în infrastructură

Investițiile punctuale vor duce pe viitor la îmbunătăţirea circulaţiei în municipiu, odată cu dezvoltarea acestuia:

- Realizarea unei centuri între DN7 si Castau, care sa ocoleasca orasul prin est şi să preia traficul greu şi cel de tranzit care momentan traversează municipiul
- Realizarea unui drum de legătură pe la gara intre DN7 si str. Nicolae Titulescu si a unui pod peste râul Orăştie.

PUG ORĂȘTIE. DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII

- Propunere access la autostrada - recomandăm continuarea propunerii de la punctul 2 cu un pasaj de trecere a căii ferate pentru deschiderea oraşului spre Lacul cu Lebede şi mai departe spre o posibilă intrare/ieşire directă la Autostrada A1.
- Construirea de drumuri de legătură între Orăștie și Costești, respectiv între Orăștie și Romos
- Realizare pod peste râul Mures ca legătură directă spre drumul judeţean DJ107A
- Realizarea și/sau reabilitarea căilor de acces către zonele industriale existente sau propuse, precum şi spre zonele de expansiune imobiliară. Acest lucru este important mai ales spre zonele care se dezvoltă, pentru asigurarea din timp a spaţiului necesar pentru realizarea unei trame stradale destul de lată pentru traficul preconizat, înainte de a se vinde parcelele efective.
- Implementarea de soluţii de tip Smart City odată cu modernizarea infrastructurii rutiere, cum ar fi Implementarea unui sistem de management adaptiv al traficului, Implementarea unui sistem de monitorizare video al traficului, Iluminat public inteligent şi managementul parcărilor. Aceste proiecte au ca scop comun îmbunătățirea experienței șoferilor și a pietonilor, reducerea congestiei și a poluării, și creșterea siguranței rutiere prin utilizarea tehnologiei și a datelor. Prin implementarea acestor proiecte, Orăștie poate deveni un oraș mai inteligent și mai durabil din punct de vedere al traficului rutier.
- Susţinem realizarea într-un termen cât mai scurt a propunerii R11 din PMUD pentru amenajarea de sensuri giratorii sau semaforizare inteligentă la intersecţiile dintre DN7 şi străzile Mureşului, Codrului, Luncii şi accesul spre Arsenal Park/Chimica, pentru fluidizarea traficului auto din municipiu.
- Realizarea unei reţele de piste de biciclete, proiecte propuse deja şi în PMUD 2021, la capitolul 9.4 Mijloace alternative de mobilitate:
  - Piste de biciclete: Arsenal Park - Piața Victoriei, Orăștie - Romos, Orăștie -Pricaz, Orăștie - Căstău, Orăștie - Mărtinești, Str. Târgului.
  - Trotuar și pistă de biciclete pe Str. Unirii, tronson Luncii - Libertății.
  - Coridor pentru deplasări nemotorizate pe malurile râului Orăștie

Proiecte propuse prin PUG

- Extinderea infrastructurii în zonele de urbanizare.
- Realizarea de obiective de utilitate publică în zonele de urbanizare. Pentru zona de nord este disponibil lacul Sumuștău pentru obiective de utilitate publică. În funcție de dezvoltarea zonei, se vor prevedea prin PUZ-uri locale și alte terenuri;

PUG ORĂȘTIE - DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII

- Implementarea PUZ zona industrială - gară, realizarea de lucrări împotriva inundațiilor pentru zona respectivă și stația de epurare;
- Eliberarea malurilor apelor curgătoare de construcții parazitare, amenajarea acestora pentru public și realizarea protecției față de inundații;
- Realizarea traseu mocăniță;
- Realizare PUZ-uri pentru zonele de urbanizare sau de restructurare;
- Amenajarea zonei lacurilor la lebede;
- Finalizarea amenajarii zonei la baltute- arena park;
- Realizare perdele de protectie fata de obiectivele agro-zootehnice;
- Realizarea inelului 2 - centură urbană;
- Regenerarea zonelor propuse pentru regenerare (vezi 5.9. Zone de regenerare urbană);
- Amenajarea unui parc cu panouri fotovoltaice pe groapa de gunoi.

9. PLANUL DE ACȚIUNE

Anexa 2. Planul de acțiune cuprinde lista proiectelor și măsurilor identificate în SIDU, PMUD, studiile de fundamentare precum și nou propuse în funcție de obiectivele strategice de dezvoltare spațială enunțate la capitolul *4.1. Viziunea și obiectivele de dezvoltare spațială*.

9.1. Oportunități de finanțare

Având în vedere că actuala perioadă de implementare a fondurilor de coeziune de la nivelul Uniunii Europene se termină în 2027, într-o perioadă incipientă de implementare a PUG în elaborare, va fi necesară monitorizarea în permanență a oportunităților de finanțare și adaptarea proiectelor pentru ca ele să corespundă noilor cerințe, sarcină care cade cu precădere în seama autorităților publice după aprobarea PUG.

9.2. Parteneriate oportune

Parteneriate inter-municipale și inter-comunale sub forma unei **Asociații de Dezvoltare Intercomunitară (ADI)**, constituite în baza Legii 215/2001 a administrației publice locale, pot contribui la atragerea anumitor categorii de fonduri structurale care sunt inaccesibile pentru Municipiul Orăștie ca aplicant unic în momentul prezent, și la abordarea în comun a unor teme și/sau probleme care se regăsesc la nivelul teritoriului periurban. Din punct de vedere al accesului la finanțări din fonduri structurale Europene, înființarea unei ADI în parteneriat cu Orașele Deva și Simeria și comunele din teritoriile periurbane ale celor trei

PUG ORĂȘTIE - DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII

localități este oportună din punct de vedere al accesării fondurilor structurale pentru care sunt eligibile ADI cu o populație mai mare de 50.000 de locuitori.

Parteneriate public-privat pot constitui o modalitate de introducere a managementului privat în serviciile publice, pe calea unei legături contractuale pe termen lung între un operator și o autoritate publică. Parteneriatul public-privat asigură serviciul public în totalitate sau parțial și face apel la cunoștințele și modul de lucru generate în sectorul privat. Aspectele care trebuie luate în considerare în cazul implicării autorităților locale în astfel de parteneriate sunt umătoarele: creșterea posibilităților de finanțare a realizării proiectelor de infrastructură cu impact favorabil asupra logisticii dezvoltării afacerilor; interesul sectorului privat pentru colaborarea cu sectorul public în operațiuni generatoare de profit; sporirea atractivității pentru investitori străini și autohtoni; multiplicarea și diversificarea locurilor de muncă; participarea sectorului privat la realizarea de comenzi în domeniul infrastructurii și al unor proiecte de interes general cu finanțări din fonduri publice.

Parteneriate cu Organizații Nonguvernamentale (ONG) pot contribui la realizarea în comun a unor acțiuni și proiecte de interes public și/sau oferirea unor servicii pentru public sau pentru anumite categorii de public (de exemplu persoanele care trăiesc în marginalizare socială, copii, bătrân, persoane care suferă de anumite afecțiuni) în domeniile asistenței sociale, sănătății, educației, culturii, protecției mediului, etc. Avantajele pe care ONG-urile le aduc în cadrul unor proiecte comune le recomandă ca buni parteneri ai administrației publice. Astfel, ONG-urile pot aduce flexibilitate în oferirea de servicii țintă, flexibilitate în instrumentele de implementare, cunoașterea nevoilor grupului țintă și/sau a comunității, expertiză pe domenii specifice, dinamism, capacitate de atragere de fonduri.

Parteneriate trans-naționale cu alte orașe Europene care au expertiză în, sau implementează proiecte similare. În special în domeniul mobilității durabile se pot dezvolta parteneriate cu alte orașe Europene care să conducă la dezvoltarea unei culturi locale a mobilității alternative prin conștientizare, campanii sociale, campanii școlare, și aspecte instituționale.

Parteneriate cu institute de cercetare și universități din România și Spațiul Economic European. În special în domeniile ecologiei urbane și al adaptării orașelor la schimbările climatice sunt oportune astfel de parteneriate. La nivel European există deja expertiză în aceste domenii la mai multe universități, prin urmare colaborarea în cadrul unor rețele de cercetare printr-un proiect Horizon este binevenită. Pentru măsura îmbunătățirea

PUG OPRIȘTIE - DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII

calității aerului și diminuarea efectelor insulelor de căldură, o posibilitate ar fi realizarea unui plan integrat pentru spații verzi / de plantare în cadrul unui proiect de cercetare prin fonduri europene în colaborare cu universități din Europa și în parteneriat cu autorități locale Europene. De exemplu, TU Delft (Universitatea Tehnică Delft) din Olanda conduce un program de cercetare pentru mai multe municipalități Olandeze în scopul realizării unui plan de plantare pentru distribuția spațială a ceea ce ei numesc ”noua pădure urbană”[11].

9.3. Implementare

Implementarea Strategiei de dezvoltare spațială este un proces complex, care implică și afectează întreaga comunitate. Dată fiind amploarea și diversitatea acțiunilor intra- și inter-sectoriale ale Strategiei, propunem o serie de instrumente de implementare care să faciliteze atingerea viziunii și obiectivelor strategice de dezvoltare:

- Planul de acțiune este o prezentare structurată a tuturor acțiunilor și proiectelor propuse de Strategie, cu date și informații privind modul de abordare, în corelare cu alte acțiuni sau prin parteneriate strategice, resursele financiare necesare și surse posibile pentru asigurarea lor, legislația care guvernează proiectul, indicatorii de rezultat care permit evaluarea implementării acțiunii.
- Planificarea în timp a planului de acțiuni, pe termen scurt și pe întreaga perioadă de planificare, indică etapele de parcurs pentru implementarea proiectelor, respectând prioritățile identificate prin exercițiile de consultare a comunității.
- Parteneriatul local continuă și extinde eforturile de implicare și consultare a diverselor grupuri de interese locale din perioada de elaborare a Strategiei, fiind expresia răspunderii asumate de acele entități sau grupuri de entități în ceea ce privește contribuția directă și planificată la transpunerea Strategiei.
- Asumarea responsabilităților de implementare de către Consiliul local și Primărie, precum și de către Parteneriatul local.
- Planul de comunicare și promovare a Strategiei către comunitatea locală și alte entități interesate este un instrument care va mări vizibilitatea Strategiei, va informa și educa populația, grupurile de interese și de inițiativă, astfel încât să se asigure implicarea prin propriile proiecte și susținerea Strategiei.

[11] https://www.urbanforestry.nl/

PUG ORĂȘTIE - DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII

9.4. Cordonare

Coordonarea implementării Strategiei de dezvoltare spațială va fi asumată și asigurată de către Consiliul Local și Primăria Municipiului Orăștie. Structura care va asigura coordonarea Strategiei va fi de sine stătătoare, creată special cu acest scop, și care să cuprindă funcționari publici cu specializări tehnice, financiare și de administrație, a căror viziune și experiență să permită acoperirea tuturor aspectelor integrate și extinse pe care le presupune implementarea unei strategii multisectoriale și pe termen lung. Structura de coordonare va fi condusă de Primar / Vice Primar.

Responsabilitățile structurii de coordonare a Strategiei de dezvoltare spațială pot fi dintre următoarele:

- Asigurarea coordonării și urmăririi stadiului implementării Strategiei;
- Asigurarea unui management eficient și corect în implementarea strategiei, inclusiv a gestionării financiare corespunzătoare a fondurilor alocate implementării acțiunilor asumate de Primărie sau de Primărie în varii parteneriate;
- Monitorizarea stadiului de implementare, respectiv realizarea indicatorilor de progres, impact și rezultat a obiectivelor, direcțiilor și acțiunilor de dezvoltare;
- Asigurarea resurselor tehnice și administrative necesare bunei implementări a Strategiei;
- Organizarea monitorizării, evaluării, și revizuirii periodice a implementării;
- Elaborarea rapoartelor de implementare și de revizuire periodice, după graficul de raportare agreat de Primărie;
- Urmărirea implementării și impactului Planului de comunicare și promovare a Strategiei;

9.5. Monitorizare și evaluare

Monitorizarea implementării Strategiei ca întreg, și a acțiunilor concrete urmărește atingerea obiectivelor în contextul acțiunilor/activităților propuse, a resurselor umane, financiare și materiale alocate, respectarea planificărilor în timp, buna funcționare a parteneriatelor generale sau individuale pe proiecte, performanțele echipelor de implementare printre altele.

În cazul apariției de devieri de la planificarea inițială, a situațiilor de criză sau de forță majoră, modificări ale elementelor de precondiție, apariția de reacții negative sau neașteptate din partea participanților la Strategie sau la un proiect individual, activitatea de monitorizare va genera acțiuni de ajustare - restructurare - alocări suplimentare, prin care să se asigure cele mai eficiente și raționale soluții de remediere și readucere a Strategiei sau proiectelor pe sensul de implementare prevăzut și, astfel, să se asigure realizarea impactului așteptat.

PUG ORĂȘTIE - DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII

9.6. Evaluarea rezultatelor și impactului

Sistemul de evaluare permite să se aprecieze în ce măsură Strategia și proiectele componente și-au atins obiectivele propuse, iar rezultatele tangibile și intangibile sunt cele prevăzute, în termeni de eficiență, calitate, și cantitate.

Evaluarea se realizează la trei momente cheie:

- Evaluarea anterioară începerii acțiunii: se evaluează impactul potențial al acțiunii și corectitudinea premiselor, constituind un element important de decizie asupra oportunității proiectului/acțiunii.
- Evaluarea intermediară a acțiunii se efectuează la jumătatea perioadei de implementare, analizând cursul corect al acțiunii și rezultatele intermediare.
- Evaluarea finală se realizează după finalizarea proiectului, imediat sau/și după anumite perioade, pentru a analiza dacă au fost atinse rezultatele prevăzute în proiect. Această evaluare poate servi ca bază de pornire pentru noi proiecte care să consolideze sau să corecteze rezultatele realizate.

Pentru realizarea monitorizării și evaluării, atât la nivel de Strategie cât și la nivel de acțiune individuală, se vor utiliza două tipuri de indicatori: indicatori de progres la nivel de Strategie, și indicatori de impact și de rezultat, la nivel de acțiuni concrete.

În ceea ce privește indicatorii de impact și de rezultat, aceștia se stabilesc pentru fiecare acțiune și proiect concret în parte, recomandări în acest sens fiind făcute în planul de acțiuni.

9.7. Revizuire

Strategia de dezvoltare spațială va fi revizuită periodic, pentru a se evalua succesul eforturilor de implementare și a lua toate măsurile ca planul să rămână valabil pe măsură ce comunitatea evoluează. Revizuirea Strategiei se va realiza la intervale de timp relativ scurte datorită perspectivelor de schimbări rapide și consistente la nivelul întregii societăți românești și europene. Prima revizuire se recomandă la finele perioadei de ”termen scurt”. Revizuirea va cuprinde toate etapele de elaborare, în mod special etapele de consultare a comunității și de evaluare de mediu. Revizuirea va ține cont de următoarele elemente:

- Rezultatele monitorizării, implementării, și evaluării impactului Strategiei până la momentul revizuirii;
- Evoluția bugetului local;
- Legislația nouă;
- Modificări în strategiile naționale, regionale sau județene;

PUG CRĂȘTIE - DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII

- Gradul de realizare a obiectivelor, a măsurilor cu implementare spațială, și necesitatea de reconsiderare a unora dintre acestea ca urmare a transformării contextului socio-economic local sau regional.

Indiferent de ritmul de revizuire, este necesară o raportare anuală a rezultatelor de implementare, care să includă o detaliere a proiectelor care urmează să fie continuate sau atacate în următorul ciclu de 12 luni și efectele acestora asupra exercițiului bugetar.

PUG ORĂȘTIE - DOCUMENT DESTINAT AVIZĂRII